



روابط عمومی اتاق کرمانشاه می کوشد از این شماره، نشریه ای متفاوت پیش روی شما بگذارد و تلاش دارد اهداف زیر را به صورتی جدی تر، دنبال کند:

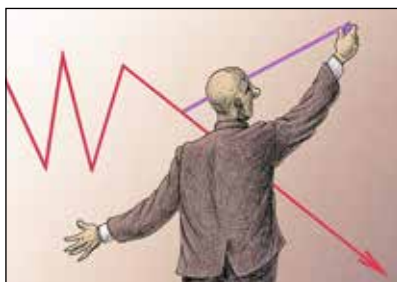
- ۱ شناساندن ظرفیت ها و فضای سرمایه گذاری استان در سطح ملی
- ۲ بررسی موانع توسعه کسب و کار در کرمانشاه و ارائه پیشنهادهای اصلاحی
- ۳ ایجاد بسترهای تبادل نظر مکتوب بین فعالان بخش خصوصی و مدیران اقتصادی استان با هدف هم افزایی فکری
- ۴ جلب نظر دانشگاهیان و نخبگان فکری استانی و ملی برای ارائه راهکارهای شکوفایی اقتصادی استان؛ با تاکید بر پایدار و متوازن بودن توسعه
- ۵ معرفی الگوهای موفق کسب و کار در سطوح محلی، ملی و جهانی به صاحبان کسب و کار استان

راه های ارتباطی

✉ krccima@gmail.com

☎ (۰۸۳) ۳۸۲۵۴۵۴۶

از عموم علاقه مندان به مشارکت در مباحث نشریه به ویژه اعضای اتاق، مسئولان دستگاه های اجرایی، دانشگاهیان و پژوهشگران، که نشریه را متعلق به خودشان می دانند صمیمانه دعوت می شود ما را در جهت تولید نشریه ای بهتر و ارتقای نشاط اقتصادی استان کمک کنند.


۱۲

گذر از رکود

کارکرد اصناف در حمایت از کالای ایرانی

بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری، حمایت از کالای ایرانی به عنوان اولویت اصلی کشور و شعار سال تعیین شده است. خوشبختانه این نام گذاری، دستاوردهای خوبی را به همراه داشته و نشان می دهد بخشی از مشکلات اقتصادی کشور، به اتکای شیوه های فرهنگی، قابل حل و فصل است.


۳۰

حرکت لاک پشتی

**دستگاه های اجرایی و موانع جذب سرمایه
به قلم دکتر شریف خسروی، مدیرکل جذب
سرمایه داری استانداری کرمانشاه**

ابزارهای اطلاع رسانی در حال حاضر بسیار زیاد است و مزیت های استان کرمانشاه از جمله مسیر ترانزیت، آب و هوای مساعد و... دست کم در سطح ملی شناخته شده اند. البته تعامل با رسانه های ویژه رسانه هایی که به صورت اختصاصی در حوزه های اقتصادی کار می کنند...

۵۴	نقش کلیدی
گردشگری	
۵۶	درآمدی که از آن محرومیم
۶۰	زیبایی ناشناخته
زلزله	
۷۱	آزمونی برای دولت
۷۵	زلزله کرمانشاه در رسانه های جهان
گمرک	
۷۹	نقطه صفر مرزی
بین الملل	
۸۸	دروازه اتصال به اروپا
گزارش	
۹۴	چالش های ساخت و ساز و واردات
۹۶	فضای نامناسب کسب و کار و سخت گیری های بانکی
اخبار	
۹۸	بستر توسعه تجارت
۹۹	به دنبال افق های جدید در روابط اقتصادی هستیم
۱۰۰	برداشتن موانع تولید، مصداق حمایت از کالای ایرانی
۱۰۲	هم نوا برای پویایی اقتصاد

سرمقاله	
۳	در میانه میدان مین
یادداشت	
۴	صنعت، دغدغه ها و امیدها
۶	روزه بی افطار صنایع ایران
۸	خون دل خوردن، سهم صنعتگر ایرانی است
۱۰	ظرفیت خاموش
۱۲	گذر از رکود
۱۴	نرمش قهرمانانه بانک ها
۱۶	گذر ناگزیر
پرونده: روز ملی صنعت و معدن	
۱۹	سرمایه و تکنولوژی، مهم ترین چالش های استان
۲۳	از کشاورزی تا گردشگری؛ از تجارت تا معدن
۳۰	حرکت لاک پشتی
۳۴	اگر مدیریت نکنیم آب اقیانوس هم خشک می شود
۳۸	پنج هزار فرصت شغلی، قربانی رکود
۴۲	تحقق توسعه ملی، از مسیر توسعه روستاها
۴۴	کرمانشاه گهواره تمدن
۴۶	یک رابطه مستقیم

صاحب امتیاز:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه

مدیر مسئول: کیوان کاشفی

سر دبیر: گلاویژ قهرمانی

ویراستار: واحد روابط عمومی

تلفکس روابط عمومی و پذیرش آگهی:

۰۸۳۳۸۲۵۴۵۴۶

گرافیک و صفحه آرایی: گلاویژ قهرمانی


نامه اتاق بازرگانی کرمانشاه

نشریه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه

سال دوازدهم | شماره ۵۴ | بهار ۱۳۹۷



سرمقاله

در میانه میدان مین

دهم تیرماه روز ملی صنعت، معدن و تجارت است و شاید مناسب نباشد در چنین روزی، از کاستی‌ها بگوییم؛ اما اگر در این روز، از قصه پر غصه صنعت و حال و روز صنعتگران کشورمان سخن به میان نیاید، پس چه وقت می‌توان این دردها را گفت و نوشت؟

عبور از میدان مین، کار دشواری است؛ به‌ویژه اگر نقشه درست و قابل اعتمادی در اختیار نباشد. حال و روز صنعت ایران نیز همین است. نه تنها ریسک‌های بین‌المللی، بلکه تغییرات مستمر مقررات و حتی اسناد بالادستی، صنعتگران ایرانی را سردرگم کرده است. در حالی که رقبای خارجی، معادلات کم مجهول‌تری را حل می‌کنند و می‌توانند بر مفاهیمی همچون بهره‌وری، افزایش کیفیت، خلاقیت در ساخت کالا، مطالعه نیاز مشتری، کاهش قیمت تمام‌شده، خدمات پس از فروش، مسئولیت اجتماعی، حفاظت از محیط زیست و... متمرکز شوند، صنعتگر ایرانی ناچار است مجهول‌های بیشتری از قبیل تأثیر جابه‌جایی احزاب حاکم بر سیاست‌های اقتصادی، تحول مستمر مقررات ناظر بر صنعت، چگونگی سهمی شدن در مشکلات و بحران‌های مالی دولت و صندوق‌های بازنشستگی و اخیراً تحولات دو سال یک‌بار سند استراتژی توسعه صنعتی کشور را هم پیش روی خود بگذارد تا شاید بتواند این معادله کثیرالمجهول را حل کند.

آینده‌نگری یکی از الزام‌های توسعه کسب‌وکارهاست. بسیاری از شرکت‌های صنعتی موفق در جهان، استراتژی‌های رشد خود را نه فقط برای دوره‌های یکی دوساله، بلکه برای افق‌های ۲۰ تا ۵۰ ساله تدوین می‌کنند. در چنین شرایطی، صنعتگر ایران که نمی‌داند فردا چه حادثه‌ای پیش روی کسب‌وکارش خواهد بود، چگونه می‌تواند در رقابت‌های دشوار اقتصادی، عرض‌اندام کند؟

این روزها شاهد تدوین سومین سند توسعه‌ای برای صنعت کشور در طی شش سال اخیر هستیم و چنانچه دو بار ویرایش‌های انجام شده مربوط به سند قبلی را نیز به حساب آوریم، درواقع پنجمین سند از این دست در طی شش سال اخیر را داشته‌ایم. رکوردی بی‌سابقه در تهیه سند استراتژی توسعه صنعتی در جهان! از نخستین باری که افق توسعه ۲۰ ساله کشور در سال ۱۳۸۳ مطرح شد، ۱۴ سال می‌گذرد و فقط شش سال تا پایان مهلت آن مانده است ولی هنوز روند تدوین و ویرایش استراتژی صنعتی کشور ادامه دارد. دلیل آن هم چیزی جز این نکته بدیهی نیست که هر کس می‌خواهد تاریخ از زمان تصدی او آغاز شود؛ بدون این‌که به نتایج مثبت یا احیاناً منفی دوره مدیریت خود فکر کند.

به همین دلیل است که پس از گذشت ۳۰ سال از پایان دفاع مقدس و اتمام جنگ تحمیلی و آغاز دوران سازندگی کشور، هنوز یک سند استراتژی توسعه صنعتی که مورد قبول و تأیید همگان بوده و نقشه راهی برای صنعت، معدن و تجارت کشور باشد، وجود ندارد و همچنان در حال تهیه، تدوین، چکش‌کاری، ویرایش و رونمایی از اسناد توسعه صنعتی هستیم.

تقریباً طی این ۳۰ سال، برنامه مشخصی برای توسعه صنعتی، اولویت‌بندی صنایع با مزیت نسبی، نظام تعرفه‌بندی واردات کالا و نحوه اختصاص منابع مالی موجود به صنایع منتخب در کشور وجود نداشته و توسعه و اولویت‌بندی صنایع کشور، بیشتر تابع سلاقی فردی و تصمیمات روزمره بوده تا تابع یک برنامه مشخصی باشد که همگان خود را ملزم به اجرای آن بدانند.

روز صنعت، همچنین می‌تواند بهانه‌ای باشد برای شنیدن سخنان اهالی صنعت؛ اما در برنامه‌ریزی مراسم رسمی، مسئولان به جای آن‌که شنونده دردها و رنج‌های صنعتگران باشند، رهنمون‌های یک‌سویه ارائه می‌کنند و با پایان سخنرانی‌شان، می‌روند و صنعتگران را تا ۳۶۵ روز دیگر، به فراموشی می‌سپارند. البته گاهی همین مسیر یک‌طرفه نیز مسدود می‌شود و همچون سال گذشته، روز ملی صنعت با یک هفته تأخیر و بدون حضور رئیس‌جمهور برگزار می‌شود.

اگر قرار باشد همه مشکلات صنعتگران را در اینجا بررسی کنیم، مثنوی هفتاد من کاغذ می‌شود و از حوصله مخاطب خارج. پس به تریکی بسنده می‌کنیم و روزی را آرزو می‌کنیم که بندها از پای صنایع کشور باز شده و فرصت حرکت تندتر در مسیر اعتلای میهن عزیزمان فراهم شود.



۴۶

یک رابطه مستقیم

پایش محیط کسب‌وکار و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در استان کرمانشاه

بهبود محیط کسب‌وکاری یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می‌رود و علاوه بر آن هرچه محیط کسب‌وکار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر و هرچه بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد...



۷۱

آزمونی برای دولت

روایت توماس اردبرینگ، خبرنگار نیویورک تایمز از زلزله کرمانشاه

ایرانی‌های ساکن در نزدیکی مرز عراق به وقوع زلزله عادت دارند. آن‌ها در منطقه‌ای ساکن هستند که روی گسل قرار گرفته است و تخریب و نابودی ناشی از لرزش‌های زمین مسئله تازهای محسوب نمی‌شود. با وجود این، هنگامی که یک شنبه شب زلزله کرمانشاه روی داد، هیچ‌کس در این منطقه در برابر نابودی و از دست رفتن زندگی‌ها آمادگی نداشت.

نشانی: کرمانشاه، بلوار شهید

بهشتی، شماره ۵۳۵

کد پستی: ۶۷۱۵۶۴۵۵۱

تلفن: ۵۱-۴۱-۸۲۲۸۱۳۱-۰۸۳۳

نمابر: ۳۸۲۲۸۱۶۱

پایگاه الکترونیکی: www.krccima.ir

پست الکترونیکی:

info@krccima.ir

krccima.ir@gmail.com

صنعت

دغدغه‌ها و امیدها



کیوان کاشفی

رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه

بررسی سهم صنعت در اقتصاد ایران نشان‌دهنده روند مداوم نزولی از سال ۸۱ به بعد است. روند کاهش سهم صنعت از کل اقتصاد ایران بر اساس قیمت‌های جاری و به عبارتی کوچک شدن بخش صنعت، مخاطرات اقتصادی متعددی را به همراه دارد که مهم‌ترین آن‌ها، وابستگی روزافزون بازار داخلی، به خارج از مرزهاست.



محمدعارف ابراهیمی

عضو هیئت نمایندگان
اتاق بازرگانی کرمانشاه

از آنجا که ما ظرفیت‌های قوی در مواد معدنی داریم و در این حوزه جزو برترین‌های دنیا هستیم، لازم است برای عملی‌کردن شعارهای رشد و توسعه از طرف دولت حمایت جدی شویم. حمایت دولت از بخش خصوصی، سبب آبادانی می‌شود و در پی آن عدالت اجتماعی نیز برقرار خواهد شد.

عبدالله سخن سنج

عضو هیئت نمایندگان
اتاق بازرگانی کرمانشاه

رشد صنعتی، به یک برنامه‌ریزی درازمدت و پایدار احتیاج دارد. اما گویی برخی از مسئولان تصور می‌کنند صنعت داخلی، حالتی دارد که هر وقت دوست داشتیم به سراغش برویم و هر وقت هم نخواستیم، مسئولیتی در موردش نداشته باشیم.

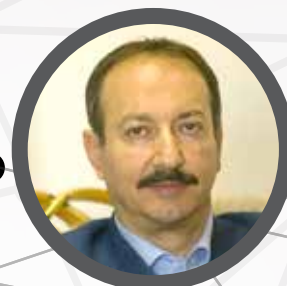




رضا سلیم ساسانی

رئیس اتاق اصناف کرمانشاه

یکی از بزرگ‌ترین نهادهای مدنی در هر کشوری، اصناف هستند. این نهادها توسط خود مردم اداره می‌شوند و در تعیین وضعیت بازار، قیمت‌گذاری کالاها و هدایت سلیقه مشتریان، نقش بسیار موثری دارند. نبض اقتصاد هر جامعه، در دست بازاریان است



ابراهیم امید

عضو هیئت نمایندگان
اتاق بازرگانی کرمانشاه

تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی نباید صرفاً از طریق اعطای تسهیلات انجام شود، بلکه بانک‌ها و موسسات اعتباری باید با ارائه خدمات مشاوره‌ای و تمرکز بر نیاز مشتریان، به دنبال خلق و توسعه محصولات بانکی و مالی متناسب با مسائل پیچیده مشتریان، برای پاسخگویی موثر و دقیق به درخواست‌های آن‌ها باشند.



ابراهیم خمیسی

عضو هیئت نمایندگان اتاق کرمانشاه

در سه سال اخیر سهم کالاهای ایرانی در بازار عراق رشد چشمگیری داشته و از زیر ۱۰ درصد به حدود ۱۸ درصد رسیده است. این در حالی است که در همین مدت، سهم کالاهای ترکیه‌ای در بازار عراق روند نزولی داشته و هر سال کاهش یافته است. با این حال هنوز ترکیه با اندک فاصله‌ای، سهم موثرتری نسبت به ایران در اختیار دارد.

روزه بی افطار صنایع ایران



چالش ها و دغدغه های صنعت و صنعتگر

کیوان کاشفی

رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه

بالای صنعتی تعریف نکنیم؛ زیرا رشد اقتصادی با این مدل برنامه نویسی که از آن با عنوان تولید کتابچه آرزوها نیز یاد می شود، تحقق نمی یابد و ارقام بالا در سند برنامه، صرفاً مشکلاتی مانند افزایش نامتناسب مالیات و عوارض دولتی را به همراه خواهد داشت.

نقش صنعت در روند توسعه کشور

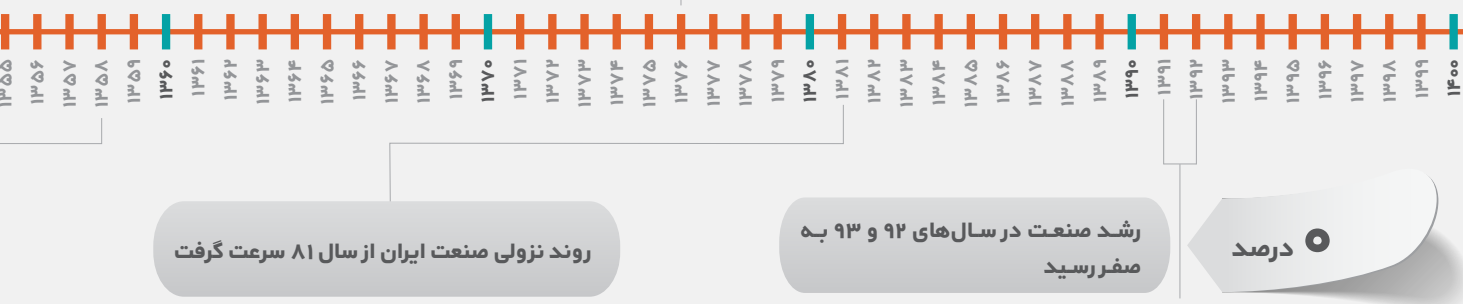
با توجه به اهمیت بخش صنعت در اقتصاد کشور به عنوان یک بخش مولد و داشتن حدود یک پنجم از تولید ناخالص داخلی کشور، بررسی عوامل و متغیرهای اثرگذار بر ارزش افزوده این بخش و احصای راهکارهای ارتقای آن، از ضرورت جدی برخوردار است. بخش صنعت سهم بسیار مهمی در روند توسعه کشور دارد. اهمیت بخش صنعت به این دلیل است که صنعت (Manufacturing) به عنوان موتور رشد اقتصادی و انباشت سرمایه و منبع بازدهی فزاینده نسبت به مقیاس تولید شناخته می شود. برخی از دانشمندان، دو ویژگی برای نقش صنعت در توسعه، به ویژه در مراحل اولیه آن برشمرده اند: ۱. سهم صنعت در درآمدزایی برای کل اقتصاد در طول زمان (در فرآیند توسعه) افزایش می یابد. ۲. سهم نیروی کار بخش صنعت نیز در طول فرایند توسعه، روندی صعودی دارد. ترکیب این دو ویژگی در طول فرایند توسعه، موجب افزایش مستمر درآمد سرانه با نرخ های پایه خواهد شد. حتی در مراحل نهایی توسعه نیز شاهد این هستیم که نوآوری و تلاش برای توسعه فناوری های جدید، در اغلب موارد در بخش صنعت متمرکز بوده است. از این رو، صنعتی شدن،

روزافزون بازار داخلی، به خارج از مرزهاست. ارزش افزوده بخش صنعت و معدن طی سال های ۱۳۱۳ تا ۱۳۶۸ به طور متوسط، سالانه شش درصد رشد کرده است؛ اما روند رشد بالقوه بخش صنعت و معدن که نشانگر ظرفیت های این بخش است، از سال های ابتدایی دهه ۱۳۸۱ رو به کاهش بوده و سال های اخیر به ویژه ۹۲ و ۹۳ به حدود صفر درصد رسید. رشد اعلام شده برای یکی دو سال گذشته نیز با تردیدهایی همراه است و از دید برخی تحلیل گران، از فعالیت هایی همچون فروش زمین های مازاد شرکت های خودروساز حاصل شد و در واقع، نشانه ای از عقب افتادگی دانش حسابداری در دولت به شمار می آید تا شتاب گرفتن صنعت. در ۱۵ سال اخیر شاهد ترکیبی از سیاست های نامناسب ارزی، تحریم های اقتصادی، تنزل منابع نفتی، کاهش انگیزه برای سرمایه گذاری در بخش صنعت و معدن و دشواری دسترسی به ماشین آلات و تجهیزات به روز از طریق بازارهای بین المللی بودیم که سبب شد توان بالقوه این بخش و رشد صنعتی در ایران کاهش یابد. با توجه به کاهش توان بالقوه رشد بخش صنعت در سال های اخیر، انتظار می رفت در برنامه ششم توسعه، چشم اندازی زیادی را در راستای رشد

عشق می ورزم و امید که این فن شریف چون هنرهای دگر موجب حرمان نشود صنعتگران کشور را می توان عاشقان بی باک نامید. آن ها اگرچه حساب و کتاب سرشان می شود و به دشواری های تولید در مقابل کارهای کم خطرتری همچون سفته بازی و سوداگری ارزو طلا و سهام آگاه اند؛ اما از راهی که وارد آن شده اند عقب نمی نشینند و افزون بر سرمایه و دانش، سال های جوانی و میان سالی خود را نیز وقف تولید و توسعه صنعتی کشور می کنند؛ در حالی که می دانند کسی قدر این از خود گذشتگی ها را نمی داند. بیش از ۱۵ سال است که از اهمیت و سهم صنعت کشور به نفع فریگی دیگر کسب و کارها کاسته می شود و جز پوست و استخوانی بر تن آن نمانده است. اگر روزه داران دشواری ها را به شوق افطار و فطر تحمل می کنند، صیام صنعتگران رانه عیدی در انتظار هست و نه اذانی. بررسی سهم صنعت در اقتصاد ایران نشان دهنده روند مداوم نزولی از سال ۸۱ به بعد است. روند کاهش سهم صنعت از کل اقتصاد ایران بر اساس قیمت های جاری و به عبارتی کوچک شدن بخش صنعت، مخاطرات اقتصادی متعددی را به همراه دارد که مهم ترین آن ها، وابستگی

بیشترین سهم صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۳۷۶

۱۸ درصد



روند نزولی صنعت ایران از سال ۸۱ سرعت گرفت

رشد صنعت در سال های ۹۲ و ۹۳ به صفر رسید

درصد

محورهای مهم

بیش از ۱۵ سال است که از اهمیت و سهم صنعت کشور به نفع فریبگی دیگر کسب و کارها کاسته می‌شود.

روند نزولی سهم صنعت نشان می‌دهد در اقتصاد ایران، قیمت کالاهای صنعتی در مقایسه با قیمت سایر کالاها و خدمات کمتر افزایش یافته است.

کوچک شدن مستمر سفره اهالی صنعت، همه اعضای خانواده بزرگ صنعت ایران را آزار می‌دهد و در این مسئله، تفاوتی بین کارگر و کارفرما نیست.

دولت‌های اخیر در سال‌های رونق پولی، با ارائه مشوق‌های ارزی به واردکنندگان، سهم صنعت را کاهش داده‌اند و هم در سال‌های کم‌پولی خود، چشم به اندک نقدینگی منابع کشور دوخته‌اند.

اکنون که درآمدهای نفتی دولت کم شده، مالیات و عوارض بخش خصوصی، بدون آن‌که رسماً اعلام شود، در عمل ۵۰ برابر می‌شود.

سبب ارتقای تنوع در تولید و ارتقای ساختار اقتصاد به سمت پیچیدگی و افزایش به‌کارگیری مهارت در تولید خواهد شد.

با وجود این اهمیت، سهم بخش صنعت از اقتصاد ایران بر اساس قیمت‌های جاری همواره بانوسان روبه‌رو بوده است. کمترین سهم بخش صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی مربوط به سال ۱۳۵۸ است که به دلایل سیاسی و عمدتاً گسترش اعتصاب در کارخانه‌ها، در آن سال، صنعت و معدن سهم ۷٫۸ درصدی از تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص داده بود. بعد از آن سهم بخش صنعت با فراز و فرودهایی تا سال ۱۳۷۶ به ۱۸ درصد رسید که بیشترین سهم این بخش از سال ۱۳۳۸ تاکنون است. این سهم تا سال ۱۳۸۱ در همین حدود باقی ماند، اما از سال ۱۳۸۱ به بعد، روند مداوم نزولی سهم صنعت از کل اقتصاد ایران آغاز شد.

پیشی گرفتن مسکن و دلار از صنعت

روند نزولی سهم صنعت بر اساس قیمت‌های جاری، نشان می‌دهد در اقتصاد ایران، قیمت کالاهای صنعتی در مقایسه با قیمت سایر کالاها و خدمات، کمتر افزایش یافته است. این موضوع می‌تواند به این دلیل باشد که در مقایسه با افزایش قیمت کالاهایی که فاقد قابلیت صادرات و واردات هستند به‌ویژه بخش مسکن، قیمت نسبی در بخش صنعت و معدن کاهش یافته است، زیرا کالاهای وارداتی همواره رقیب تولیدات بخش صنعت هستند و به‌جز برخی بخش‌های محدود مانند خودرو و امثال آن، عملاً این بخش در معرض رقابت با کالاهای وارداتی است؛ بنابراین امکان افزایش قیمت محصولات در این بخش متناسب با سایر بخش‌ها مانند خدمات

متوسط رشد سالانه صنعت در کشور طی سال‌های
۱۳۶۸ تا ۱۳۱۳

۶ درصد



کمترین سهم صنعت و معدن از تولید ناخالص داخلی کشور
در سال ۱۳۵۸

۷٫۸ درصد

خون دل خوردن سهم صنعتگر ایرانی است



عبدالله سنخ سنج
عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی کرمانشاه

در دهه‌های اخیر، صنایع کشور با افت و خیزهای متعددی مواجه بوده‌اند. گاهی دولت‌ها خیال کرده‌اند که پول نفت به میزان کافی دارند و می‌توانند به کمک آن هر چیزی را که لازم داشته باشند، به راحتی وارد کنند و نیاز چندانی به صنایع داخلی نداریم. در چنین شرایطی، البته کارخانه‌ها و صنایع داخلی، می‌توانستند زینت المجالس دولتمردان باشند و هر از چند گاهی، با بریدن ریان یا بازدید از کارخانه‌ها، فرصتی برای انتشار عکس و فیلم خود در فضای صنعتی در اختیار داشته باشند؛ آن هم بدون این که پای درد دل صنعتگران بنشینند و برای رفع مشکلات آن‌ها چاره‌اندیشی کنند. گاهی هم دولت‌ها کم پول شدند و در چنین شرایطی، فیل‌شان یاد هندوستان کرد و از صنایع داخلی صحبت کردند در حالی که امکان کمک به رفع مشکلات صنایع، از جمله تامین نقدینگی در گردش یا تسهیل خرید مواد اولیه را هم نداشتند.

رشد صنعتی، به یک برنامه‌ریزی درازمدت و پایدار احتیاج دارد. اما گویی برخی از مسئولان تصور می‌کنند صنعت داخلی، حالتی دارد که هر وقت دوست داشتیم به سراغش برویم و هر وقت هم که نخواستیم، مسئولیتی در

موردش نداشته باشیم.

سیاست‌های دولت به‌ویژه روابط خارجی،

و مسکن و مستقلات وجود ندارد. از سوی دیگر، به نظرمی‌رسد کنترل‌های قیمتی در این بخش، بیش از سایر بخش‌ها است. مجموع این عوامل، همگی سبب شده‌اند قیمت‌های نسبی در بخش صنعت و معدن، کمتر از سایر بخش‌ها در اقتصاد ایران افزایش یافته و در بخش عمده‌ای از سال‌های گذشته، حتی شاهد کاهش سهم این بخش باشیم.

بدنگوییم به مهتاب اگر تب داریم

کوچک شدن مستمر سفره اهالی صنعت، همه اعضای خانواده بزرگ صنعت ایران را آزار می‌دهد و در این مسئله، تفاوتی بین کارگرو کارفرمانیست و هر یک به تناسب نقشی که در مسیر تولید دارند، آسیب می‌بینند. متأسفانه دولت‌های اخیر، در هر ۲ حالت ثروت و فقر دولت، صنایع را قربانی کرده‌اند. در سال‌های رونق پولی، با ارائه مشوق‌های ارزی به واردکنندگان، سهم صنعت را کاهش داده‌اند و از سوی دیگر در سال‌های کم‌پولی خود، با انواع مالیات و عوارض و دریافت‌های دولتی، چشم به اندک نقدینگی صنایع کشور دوخته و در واقع، صنایع را به قربانی عزادوروسی تبدیل کرده‌اند. در سال‌های گذشته که رود خروشان به نام درآمدهای نفتی در جریان بود، با اتکا به این رود، چهار میلیون حقوق‌بگیر، کارمند، دستگاه دولتی و اداره ایجاد شد. در کنار این رودخانه خروشان، یک قنات آب زلال نیز به عنوان بخش خصوصی وجود داشت؛ اما حالا که این رودخانه بزرگ خشک شده، همه به قنات بخش خصوصی حمله کرده‌اند تا آن را هم بخشکانند. اکنون که درآمدهای نفتی دولت کم شده است، مالیات و عوارض بخش خصوصی، بدون آن که رسماً اعلام شود، در عمل ۵۰ برابر شده و هزاران مشکل برای این بخش ایجاد می‌شود. بعد هم می‌گویند چرا بخش خصوصی فعال نیست و اقتصاد کشور را نجات نمی‌دهد. آیا زمانی که دانسته یا ندانسته، به تحیف کردن بخش خصوصی اهتمام می‌ورزیدند و در عین حال شعار حمایت از این بخش را سرمی‌دادند، فکر چنین روزهایی بودند؟ بخش خصوصی کشور به این مشکلات معترض است و متأسفانه دیگر به برنامه‌ها و شعارهای دولت نیز اعتماد ندارد؛ چون پیام عملی مثبتی دریافت نکرده و مشکلاتی که از گذشته برای بخش خصوصی ایجاد شده است، هنوز کالبدشکافی نشده که دیگر تکرار نشود.

مرید پیرمغانم ز من مرنج‌ای شیخ

چرا که وعده تودادی واو به جا آورد

تأثیر مهمی بر وضعیت صنایع داخلی برجای می‌گذارد. در شرایطی که به هر دلیل، جامعه دچار التهاب‌های سیاسی شود، نقدینگی مردم به سمت مسائلی مانند خانه، طلا و سکه و دلار و گاهی هم پیش‌خرید اتومبیل و... کشیده می‌شود. در چنین شرایطی، پولی که می‌تواند به رونق همه بازارها از جمله بازار صنایع داخلی کمک کند، به سیل ویرانگری تبدیل می‌شود و در این میان، اولین قربانی صنایع کشور هستند که نمی‌توانند با نمی‌خواهند شریک این بازی مخرب شوند.

دهم تیر هر سال، مراسمی به نام روز صنعت برگزار می‌شود. اما به راستی جایگاه صنعتگران در اقتصاد کشور و تصمیم‌های مسئولان کجاست؟ مسئولانی که کم شدن سیب‌زمینی، گوجه‌فرنگی یا حتی نوشابه در سوپرمارکت‌های شهر را بحران می‌دانند و برای حل و فصل آن جلسه فوری تشکیل می‌دهند ولی وقتی صدها کارخانه در سراسر کشور که با خون دل خوردن‌های فراوان تاسیس شده بود، طی چند سال به رکود و تعطیلی و حتی مصادره توسط بانک و دیگر طلبکاران کشیده شد، خیلی راحت از کنار موضوع گذشتند و گفتند اینها نشانه‌های رکود است یا عوارض تصمیم‌های اشتباه دولت‌های قبلی.

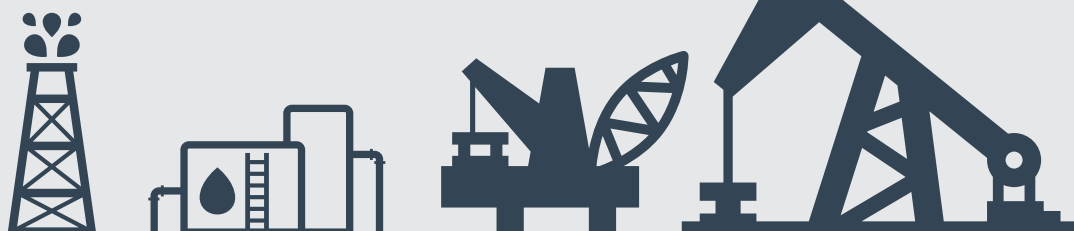
کشوری صنعتی می‌شود و می‌تواند از دستاوردهای آن در اقتصاد خود بهره‌مند شود که شادترین گروه اجتماعی‌اش صنعتگران باشند و همه جا، نه فقط در حرف و سخنرانی و شعار، بلکه در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی نیز در صدر مجلس قرار داشته باشند. اما سال‌هاست که در ایران اینطور نیست. غم و خون دل خوردن، سهم صنعتگران است و پول‌های بادآورده، سهم عده‌ای دیگر.

در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود

کاین شاهد بازاری، وان پرده نشین باشد

جام می و خون دل، هر یک به کسی دادند

در دایره قسمت، اوضاع چنین باشد



محورهای مهم

رشد صنعتی، به یک برنامه‌ریزی درازمدت و پایدار احتیاج دارد. اما گویی برخی از مسئولان تصور می‌کنند صنعت داخلی، حالتی دارد که هر وقت دوست داشتیم به سراغش برویم و هر وقت هم که نخواستیم، مسئولیتی در موردش نداشته باشیم

سیاست‌های دولت به‌ویژه روابط خارجی، تاثیر مهمی بر وضعیت منابع داخلی بر جای می‌گذارد. در شرایطی که به هر دلیل، جامعه دچار التهاب‌های سیاسی شود، نقدینگی مردم به سمت مسائلی مانند خانه، طلا و سکه و دلار و گاهی هم پیش خرید اتومبیل و... کشیده می‌شود

دهم تیر هر سال، مراسمی به نام روز صنعت برگزار می‌شود. اما به راستی جایگاه صنعتگران در اقتصاد کشور و تصمیم‌های مسئولان کجاست؟

غم و خون دل خوردن، سهم صنعتگران است و پول‌های بادآورده، سهم عده‌ای دیگر

راه خروج از بحران، اصلاح ساختارهای داخلی است؛ این‌که همه امور در خدمت تولید باشد ذهن و فکر مسئولان سیاست‌گذار به سمت تولیدمحوری برود تا انگیزه لازم ایجاد شود

امسال با نام حمایت از کالای ایرانی نامگذاری شده است و انتظار می‌رود مسئولان اداری، توصیه‌ها و رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب را بشوند و شاید این بار از خواب غفلت بیدار شده و برای رفع مشکلات جامعه صنعتی کشور اقدام کنند. امروز اگر این اتفاق بیفتد، کارگر ایرانی دیگر بیکار نمی‌شود. امام صادق (ع) فرمود: کسی که خود را برای روزی خانواده‌اش به زحمت می‌اندازد و کار می‌کند، همانند رزمنده‌ای است که در راه خدا می‌جنگد.

در شرایط اقتصادی کنونی که دولت خود را موظف به تامین دلار مورد نیاز واردکنندگان با قیمت ۴۲۰۰ می‌داند، برای مصرف‌کنندگان استفاده از محصولات وارداتی، صرفه اقتصادی بیشتری دارد. اما این زنگ خطری برای صنعت کشور است. آسیب‌های ناشی از رکود، تورم، نرخ ارز، بهره بالا، مسائل مالیاتی و دیگر عوامل قدرت رقابت را از تولیدکننده داخل می‌گیرد و سهم بازار او را کاهش می‌دهد. راه خروج از بحران، اصلاح ساختارهای داخلی است؛ این‌که همه امور در خدمت تولید باشد ذهن و فکر مسئولان سیاست‌گذار به سمت تولیدمحوری برود تا انگیزه لازم ایجاد شود. نگاه به آینده، سبب می‌شود تا نوع تفکر در تولید تغییر کند؛ زیرا پیشرفت و توسعه، یکی از الزامات فعالیت‌های تولیدی است. رمز ماندگاری برخی برندها در بازارهای جهانی به همین مسئله برمی‌گردد که دولت‌های آن‌ها، راه را برای تولید تسهیل کردند تا تولیدکنندگان، بتوانند به افزایش کیفیت و کاهش قیمت تمام‌شده محصولات شان فکر کنند. ای کاش در ایران نیز بتوانیم همین راه را طی کنیم تا موجب سرفرازای هر چه بیشتر کشورمان در عرصه‌های جهانی شویم.



ظرفیت خاموش

راهکارهای توسعه معادن استان

محمدعارف ابراهیمی

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی کرمانشاه



عدالت اجتماعی که کشور و دولت سنگ آن را به سینه می‌زنند، با توسعه معادن استان، به‌خوبی محقق خواهد شد؛ زیرا هر معدن به‌طور متوسط ۲۰ تا ۳۰ نفر اشتغال‌زایی مستقیم و ۱۵۰ نفر اشتغال‌زایی غیرمستقیم دارد؛ بنابراین تنها با رونق ۳۰ معدن قیر استان که در وضعیت بغرنجی قرار دارند، مشکل چند هزار خانواده رفع می‌شود.

امروز داعش و خطر حمله نظامی، استان کرمانشاه را تهدید نمی‌کند بلکه سیل جمعیت بیکار است که در صورت غفلت مسئولان، ضربه سنگینی به ما وارد می‌آورد. مدیریت ارشد استان و دستگاه‌های امنیتی باید با تحقیقاتی در زمینه فرهنگ و ظرفیت‌های هر شهرستان، امنیت مورد نیاز برای سرمایه‌گذاران را فراهم کنند تا برای جذب آن‌ها به استان و اجرای طرح‌های مختلف اقتصادی به‌ویژه توسعه معادن، انگیزه لازم فراهم شود. علاوه بر تامین امنیت برای سرمایه‌گذار، سیستم بانکی باید تسهیلاتی با سود واقعی کم و بدون وثیقه‌های ۲/۵ برابری در اختیار تولیدکننده قرار دهد.

دولت باید تسهیلاتی را در این زمینه ارائه دهد. از آنجا که ما ظرفیت‌های قوی در مواد معدنی داریم و در این حوزه جزو برترین‌های دنیا هستیم، لازم است برای عملی کردن شعارهای رشد و توسعه، از طرف دولت حمایت جدی شویم. حمایت دولت از بخش خصوصی، سبب آبادانی شده و در پی آن عدالت اجتماعی نیز برقرار

توجه مسئولان و تسهیلات ارزان‌قیمت است و معافیت تامین اجتماعی برای تولیدکنندگان در مناطق کمتر توسعه یافته ضرورت دارد.

هیچ‌کدام از مسئولان، اقتصاد مقاومتی را دلسوزانه اجرا نمی‌کنند. مقام معظم رهبری هرساله با درایت نسبت به تولید و اشتغال موضوع اقتصاد مقاومتی را مطرح می‌کنند؛ اما یک عده در روزهای نخست به نصب بنر اکتفا و عده‌ای دیگر نیز صرفاً آن را تفسیر می‌کنند، در صورتی که مهم‌ترین گام در این راستا، تقویت تولید است. افراد و مسئولانی که می‌توانند در راستای رونق تولید و افزایش اشتغال‌زایی کشور گام بردارند و از این کار غفلت کنند، مدیون خون شهدا هستند و به کشور خیانت کرده‌اند.

معدن‌کاران از رئیس‌جمهور انتظار دارند به وعده‌های خود در زمینه رونق تولید عمل کند. مسئولان داخلی نسبت به موضوع معادن کم‌توجه هستند اما چنانچه به معادن توجه جدی شود، بسیاری از مشکلات مناطق محروم رفع می‌شود.

استان کرمانشاه بیش از ۲۸۰ معدن شناخته شده دارد که بیشترین آن‌ها غیرفعال یا نیمه‌فعال هستند. اصلی‌ترین معادن در حال بهره‌برداری استان کرمانشاه در حوزه سنگ، قیر طبیعی و مصالح ساختمانی و شن هستند. این در حالی است که اگر از معادن موجود، بهره‌برداری جدی‌تری انجام شود، صنعت اکتشافات معدنی در استان نیز رشد کرده و به‌یقین، ظرفیت‌های معدنی متنوع‌تری کشف خواهد شد.

به‌عنوان مثال، معادن سنگ به دلیل برند سنگ هرسین با ظرفیت متوسط فعالیت می‌کنند. ۳۰ معدن قیر استان واقع در گیلان غرب و قصرشیرین در وضعیت بسیار نامناسب و عمدتاً غیرفعال قرار دارند. معادن مصالح ساختمانی و شن به دلیل عدم ساخت‌وساز و رکود در طرح‌های عمرانی، به‌صورت نه‌چندان مناسب در حال فعالیت هستند و دلیل آن نیز، عدم تقاضا است. متأسفانه هیچ‌کدام از مسئولان به شرایط کاری معدن‌کاران توجه ندارند. وقتی یک معدن‌کار در انتهای کشور بدون هیچ امکاناتی فعالیت می‌کند، نیازمند



۱۵۰ نفر

اشتغال‌زایی غیرمستقیم برای فعال شدن هر معدن



۳۰ نفر

اشتغال‌زایی مستقیم برای فعال شدن هر معدن



۳۰

معدن قیر استان در گیلان غرب و قصرشیرین با وضعیت بسیار نامناسب و غیرفعال



۲۸۰

معدن شناخته شده کرمانشاه که بیشترین آن‌ها غیرفعال یا نیمه‌فعال است

مطالبات معدن کار

۱ توجه مسئولان

همکاری دانشگاه‌ها با معادن برای دستیابی به تکنولوژی‌های روز

تسهیلاتی با سود واقعی کم و بدون وثیقه ۲/۵ برابری

معافیت تامین اجتماعی برای تولیدکنندگان در مناطق کمتر توسعه یافته

حمایت از معدن کار برای تمرکز روی بازار عراق

۱

۲

۳

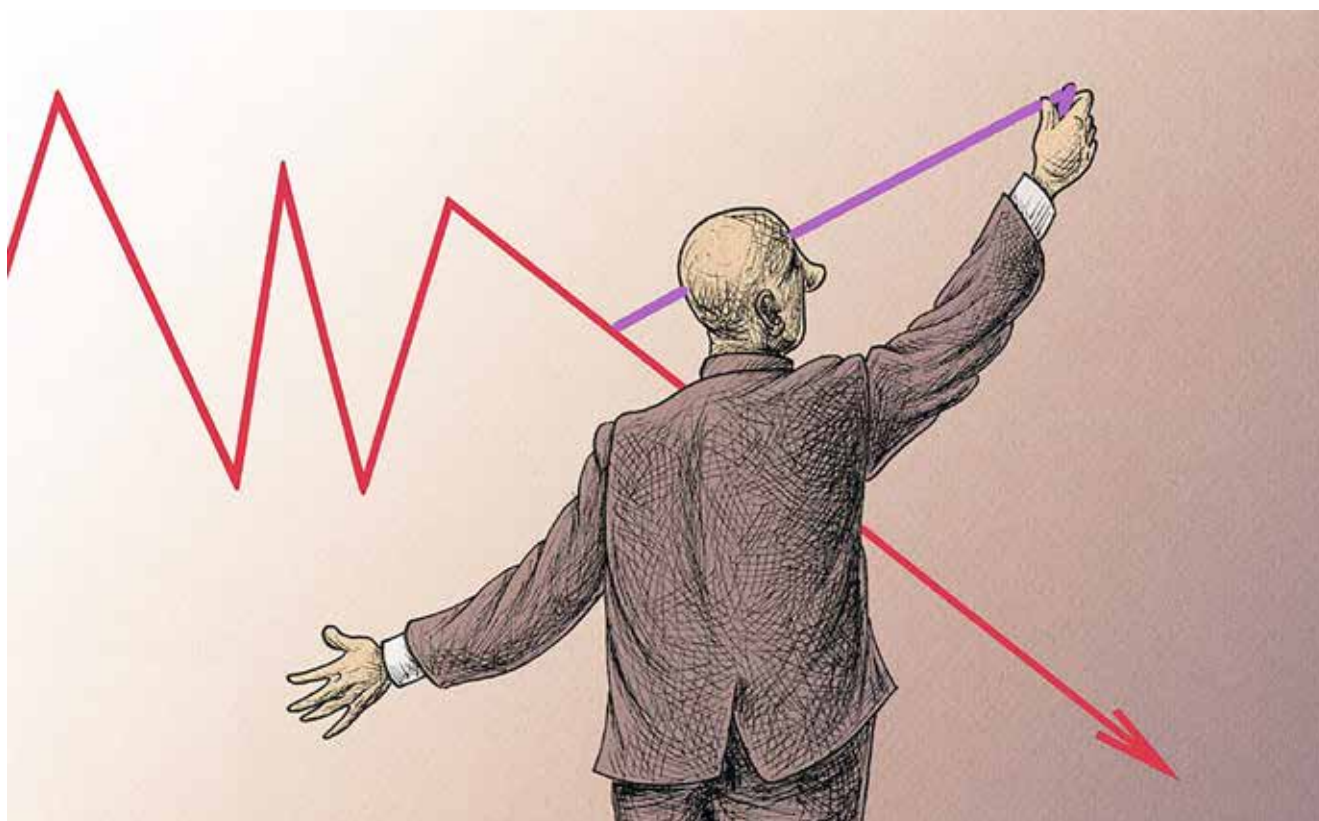
۴

۵

می‌شود.

در استان کرمانشاه معادن طبیعی بسیار زیادی وجود دارد که بسیاری از آن‌ها دست نخورده باقی مانده است. اگر همت کنیم و از مواد معدنی موجود، بهترین بهره‌برداری را داشته باشیم، قیمت مواد معدنی کاهش می‌یابد. این مسئله از این نظر اهمیت دارد که اکنون برخی از مواد معدنی استان مانند قیر، به دلیل قیمت تمام شده بالا، با بحران خریدار مواجه هستند. امروزه قیر طبیعی به دلیل عدم توازن در عرضه و تقاضا با رکود مواجه است. بیشتر ذخایر معدنی قیر طبیعی، در غرب کشور است اما استخراج‌هایی که انجام می‌شود محدود است. ما باید برای رشد و توسعه استخراج، برنامه‌ریزی‌های بلندمدت داشته باشیم و بتوانیم از تکنولوژی‌های بهتری استفاده کنیم. بیشترین انتقاد من در این حوزه، به دانشگاه‌ها است؛ چون عملاً به جز نتایج آزمایشگاهی، چیزی در دست نداریم؛ در صورتی که حاضریم با فارغ التحصیلان رشته‌های مربوطه قرارداد ببندیم و از علم و دانش آن‌ها استفاده کنیم. با توجه به مرز مشترکی که میان استان کرمانشاه و کشور عراق وجود دارد در اقلیم کردستان عراق، بازار مناسبی برای صادرات سنگ مهیا است. سنگ هرسین این استان برندی جهانی است و ایجاد نمایشگاه دائمی در قالب «شهر سنگ» می‌تواند به شناخت بهتر آن در منطقه کمک کند.

بازسازی کشور عراق و سوریه، موقعیت مناسبی است برای این‌که سنگ استان کرمانشاه را به این کشورها صادر کنیم. با توجه به این‌که صادرات سنگ فرآوری شده ارزش افزوده بیشتری را به همراه دارد، لازم است کارخانه‌های سنگ‌بری این استان به تکنولوژی روز مجهز شوند و کارخانه‌های سنگ‌بری جدیدی دایر شود. اگر بتوانیم در صادرات از کشور ترکیه پیشی بگیریم و در بازسازی این کشورها نقشی ایفا کنیم، شرایط صنعت سنگ تحولی اساسی می‌یابد. صنعت سنگ ایران در برابر صنعت سنگ کشورهای توسعه یافته تکنولوژی ضعیف‌تری دارد. برای ورود تکنولوژی به صنعت فرآوری، بانک‌ها باید تسهیلاتی را با شرایط بازپرداخت طولانی مدت به فعالان این بخش ارائه دهند.



گذر از رکود

کارکرد اصناف در حمایت از کالای ایرانی

رضا سلیم ساسانی
رئیس اتاق اصناف کرمانشاه



غیر قابل انکار است. این اصناف هستند که کمک کردند تا برخی از چالش‌های به وجود آمده بر سر راه اقتصاد مقاومتی، به فرصت تبدیل شود. اصناف و بازاریان همچنین در حمایت از تولید ملی نقش ویژه‌ای دارند و می‌توانند مردم را به استفاده از کالای داخلی ترغیب کنند.

اکنون ۳۰ هزار واحد صنفی دارای پروانه کسب زیر نظر ۶۰ اتحادیه صنفی در شهرستان کرمانشاه و حداقل در ۴۰۰ رسته صنفی مشغول فعالیت هستند که پتانسیل بسیار مناسبی برای اشتغال استان و کشور در اختیار دارند و می‌توانند به اشتغال‌زایی، رونق بخشیدن به اقتصاد و حمایت از تولید ملی، کمک کنند.

خوشبختانه به دلیل روابط بسیار خوب و نزدیکی که بین اتاق بازرگانی و اتاق اصناف کرمانشاه وجود دارد و جو همدلی و همراهی در اجرای تدابیر مقام معظم رهبری مبنی بر حمایت از کالای ایرانی، این مسئله در استان کرمانشاه از روند بهتری برخوردار است. در این زمینه می‌توانم به برگزاری موفقیت‌آمیز نمایشگاه کالاهای ایرانی در استان اشاره کنم که دستاوردهای خوبی

از نتایج مصرف کالای ایرانی، اولویت را به استفاده از کالاهایی خواهند داد که محصول نیروی کار، سرمایه و مدیریت هم‌وطنان آن‌ها در سنگر تولید است. با این حال، دو ضلع تولید و مصرف، زمانی می‌توانند مثلث حمایت از کالای ایرانی را تکمیل کنند که ضلع سوم، یعنی نظام توزیع نیز کنار آن‌ها قرار گرفته و همراهی‌شان کند. این مسئله، اهمیت و نقش توزیع در فرایند اجرای برنامه‌های تقویت و حمایت از کالای ایرانی را نشان می‌دهد.

یکی از بزرگ‌ترین نهادهای مدنی در هر کشوری، اصناف هستند. این نهادها توسط خود مردم اداره می‌شوند و در تعیین وضعیت بازار، قیمت‌گذاری کالاهای و هدایت سلیقه مشتریان، نقش بسیار موثری دارند. نبض اقتصاد هر جامعه، در دست بازاریان است. آن‌ها می‌توانند با اولویت دادن به فروش کالاهای ایرانی و جلوگیری از خرید و فروش کالاهای قاچاق، به رشد و بالندگی اقتصاد ملی کمک کنند.

بازاریان هیچ‌گاه از انقلاب و نظام جدا نبوده و همواره یکی از پشتیبان‌های اصلی انقلاب بوده و در جنگ و تحریم‌ها به نحو شایسته، بحران‌ها را مدیریت کرده‌اند. نقش اصناف در پیشبرد اهداف اقتصاد مقاومتی نیز

بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری، حمایت از کالای ایرانی به عنوان اولویت اصلی کشور و شعار سال تعیین شده است. خوشبختانه این نام‌گذاری، دستاوردهای خوبی را به همراه داشته و نشان می‌دهد بخشی از مشکلات اقتصادی کشور، به اتکای شیوه‌های فرهنگی، قابل حل و فصل است.

برنامه حمایت از کالای ایرانی در سه بخش تولید، توزیع و مصرف قابل اجراست. بر این اساس، تولیدکنندگان موظفند اکنون که حمایت جدی مسئولان ارشد نظام و به تبع آن مردم را در اختیار دارند، پاسخ مناسبی به این حمایت‌ها داده و از طریق تولید کالای باکیفیت و رقابتی، وظیفه ملی خود را اجرا کنند. همچنین مردم نیز با اطلاع



همچنین اصناف استان کرمانشاه بعد از فرمایشات رهبر معظم، به‌صورت یکپارچه با نصب بنر و پلاکارد در سطح استان به استقبال حمایت از تولیدات داخلی رفتند و در ادامه نیز در راستای جامه عمل پوشاندن به این خواسته ملی، به‌صورت عملی، نسبت به حمایت از کالاهای ایرانی و افزایش سهم آن در سبد مصرف مردم اقدام کرده‌است.

نقش اصناف در حمایت از کالای ایرانی بسیار مهم است و به همین دلیل از همه همکاران صنفی می‌خواهم برای استقلال کشورمان و حل معضل بیکاری تلاش کنند تا با فروش کالاهای تولید داخل، به این مهم کمک شود.

در محل دائمی نمایشگاه‌های استان کرمانشاه برگزار شد، فرصت مناسبی برای ارتباط بین تولیدکنندگان و اصناف مختلف استان فراهم کرد. در این نمایشگاه محصولاتی همچون فرش، فولاد، مواد غذایی، لوازم خانگی، پوشاک، پزشکی و خودروسازی ارائه شد که از توانمندی جدی صنایع کشورمان به‌ویژه در استان کرمانشاه حکایت دارد. نمایشگاه یادشده کمک کرد تا برای اجرای پروژه ملی حمایت از کالای ایرانی، همکاری مطلوب و تنگاتنگی بین تولیدکنندگان و اصناف استان شکل بگیرد.

در این نمایشگاه، شاهد حضور پررنگ تولیدکنندگان استان کرمانشاه بودیم. با توجه به شرایط ویژه کشور که به دلایلی با رکود اقتصادی مواجه هستیم، سطح بالای مشارکت تولیدکنندگان در نمایشگاه از یک سو و استقبال مردم برای خرید کالاهای ساخت داخل از سوی دیگر، نشان‌دهنده توجهی است که مردم به ضرورت و فواید حمایت از کالای ایرانی پیدا کرده‌اند. امیدواریم بتوانیم با کمک مردم و مسئولان، از فرصت به وجود آمده بهترین بهره را برده و گامی بلند در جهت رشد و شکوفایی استان کرمانشاه برداریم.

به همراه داشت و می‌تواند به‌عنوان الگوی کاری مناسب، در دیگر استان‌ها مورد توجه قرار گیرد.

در اوایل سال ۹۷ به‌منظور حمایت از کالای ایرانی کمیته مشترک اتاق بازرگانی و اتاق اصناف را تشکیل دادیم تا ببینیم به‌صورت عملی چگونه می‌توانیم به این موضوع ورود کنیم و خوشبختانه فعالیت‌های این کمیته، با استقبال استاندار کرمانشاه، همراه شد و طی جلسات و پیشنهادهای ارائه شده، قرار بر این شد اولین استانی باشیم که نسبت به برگزاری نمایشگاه کالاهای داخلی تولید استان، اقدام کنیم که در نهایت نیز به این هدف نائل آمدیم.

این نمایشگاه که از ۱۱ تا ۱۴ اردیبهشت ماه

نرمش قهرمانانه بانک‌ها

الزامات بازار پول در مقابل صنعت

ابراهیم امیدی

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی کرمانشاه



نیز وضعیت بهتری ندارد. در حال حاضر طبق آخرین دستورالعمل‌های بانک مرکزی، بانک‌ها موظف‌اند بابت تضمین صدور ضمانت‌نامه‌های گمرکی حداقل ۲۰ درصد وجه ضمانت‌نامه و در مورد سایر ضمانت‌نامه‌ها معادل ۱۰ درصد وجه ضمانت‌نامه را به صورت وجه نقد، اوراق مشارکت سپرده ریالی و... از ضمانت‌خواه اخذ کنند. این در حالی است که در بانک‌های کشورهای توسعه‌یافته، این ارقام حداکثر ۳ و در موارد خاص ۵ درصد است. بالا بودن هزینه و وجه الضمان نقدی صدور ضمانت‌نامه بانکی، سبب شده است شرکت‌های فعال در زمینه‌های صادرات، واردات و پیمانکاری‌های دولتی، بخشی از سرمایه خود را در این مسیر قفل کنند و همچنین ضمانت‌نامه بانکی، ابزار رایج بین شرکت‌های خصوصی برای حسن انجام کار نباشد.

بدیهی است اعمال تعدیلات در دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های یادشده، البته صرفاً برای مشتریان خوش حساب، موجب تسهیل مبادلات تجاری مشتریان خوش حساب و فعال بانک‌ها شده و بخشی از نقدینگی مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی از این طریق تامین شده یا از بلوکه شدن قسمتی از منابع این بنگاه‌ها جلوگیری می‌شود و در بلندمدت به کاهش هزینه تولید، کاهش قیمت محصولات، افزایش قدرت رقابتی محصولات به ویژه برای بازارهای صادراتی، حفظ اشتغال فعلی و ایجاد اشتغال جدید در بنگاه‌های اقتصادی فعال کمک شایانی می‌کند.

کاهش ودایع نقدی ضمانت‌نامه‌ها و پیش‌پرداخت اعتبار اسنادی داخلی، ریسک اعتباری بانک‌ها را افزایش نخواهد داد، چرا که کاهش حداقل‌ها در دستورالعمل‌های بانکی، تنها برای تشویق و امتیازدهی به مشتریان خوش حساب و فعال استفاده می‌شود که در طول سالیان متوالی همکاری، رفتار اعتباری مقبول داشته‌اند و در مورد سایر مشتریان نیز ارکان اعتباری بانک‌ها و موسسات اعتباری با در نظر گرفتن اصول کلی اعطای تسهیلات و خدمات و اعتبارسنجی متقاضی، نسبت به اخذ تامین کافی اقدام می‌کنند.

آزادسازی تدریجی وثایق

به موجب قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، به منظور کمک به

پاسخگویی موثر و دقیق به درخواست‌های آن‌ها باشند. در حال حاضر بانک‌ها می‌توانند با نرمش قهرمانانه در مقابل صنایع داخلی در دو بخش صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی و وثیقه‌های مورد نیاز برای وام‌ها، به رونق تولید داخلی و صادرات غیردولتی کمک کنند.

ضمانت‌نامه‌ها

ضمانت‌نامه‌های بانکی و اعتبار اسنادی داخلی، از مهم‌ترین ابزارهایی است که بانک‌ها می‌توانند با اصلاح و تسهیل شرایط صدور در آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به آن‌ها، به تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کمک شایان توجهی کنند.

بانک‌های ایرانی در حال حاضر براساس یک بخشنامه نانوشته، از صدور ضمانت‌نامه‌های بین‌المللی (GB) پرهیز می‌کنند و عملاً این بخش به دلیل هزینه‌های بالای ضمانت‌نامه صادره از سوی بانک‌های خارجی، قفل شده است. اما روند صدور ضمانت‌نامه‌های داخلی

تنوع نداشتن ابزارهای تامین مالی در بازار سرمایه ایران، موجب شده است اغلب مشتریان به سمت تامین مالی در بازار پول متمایل شوند و این مسئله، اهمیت بانک‌ها را در فضای اقتصادی کشور مضاعف می‌سازد. به همین دلیل است که شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی، بانک را مهم‌ترین و اثربخش‌ترین ابزار مالی می‌بینند؛ بنابراین بانک‌ها باید با بهره‌گیری از توان تخصصی، منابع مالی و بازنگری در دستورالعمل‌ها و رویه‌ها متناسب با نیاز مشتریان، ضمن حرکت در راستای اهداف کلان اقتصادی، موجبات فعال‌سازی ظرفیت‌های بلااستفاده بنگاه‌های اقتصادی و ایجاد اشتغال را فراهم آورند.

تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی نباید صرفاً، از طریق اعطای تسهیلات انجام شود، بلکه بانک‌ها و موسسات اعتباری باید با ارائه خدمات مشاوره‌ای و تمرکز بر نیاز مشتریان، به دنبال خلق و توسعه محصولات بانکی و مالی متناسب با مسائل پیچیده مشتریان، برای

تامین نقدینگی برای حمایت از واحدهای تولیدی کالا و خدمات و تسهیل در وصول مطالبات سررسید گذشته بانک‌های موسسات مالی یا اعتباری مجوزدار، بانک مرکزی مکلف است از طریق همه بانک‌ها و موسسات اعتباری دولتی و خصوصی عامل، در صورت درخواست متقاضی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد یا تبدیل وثیقه متناسب با میزان باقیمانده تسهیلات اقدام کند.

قانون مصوب مجلس، بر آزادسازی وثایق مازاد واحدهای تولیدی، تاکید کرده ولی متأسفانه ضمانت مناسبی برای اجرای این قانون در کشور وجود ندارد. به طوری که باوجود ابلاغ بانک مرکزی به تمام بانک‌ها، کماکان برخی از آن‌ها از اجرای این قانون خودداری کرده و به بهانه باقی ماندن سایر بدهی‌های مشتری، از آزادسازی وثیقه‌های مازاد جلوگیری می‌کنند.

لزوما وثایق مازاد شامل اموال منقول و غیرمنقول ترهین شده نزد بانک‌ها نیست بلکه، متأسفانه برخی بانک‌ها و موسسات اعتباری مجوزدار از بانک مرکزی، با هدف جلوگیری از خروج منابع، بالا بردن نرخ سود موثر تسهیلات و یا تامین وثایق معتبر برای پوشش ریسک اعتباری، در زمان اعطای تسهیلات، اقدام به بلوکه کردن بخشی از تسهیلات اعطایی به مشتریان، در قالب انواع سپرده‌ها اعم از قرض الحسنه و سرمایه‌گذاری می‌کنند.

این اقدام غیرقانونی، مغایر با روح قانون عملیات بانکی بدون ربا است و موجب بالا رفتن نرخ موثر سود تسهیلات و تخطی از نرخ‌های مقرر توسط شورای پول و اعتبار است. امید به این که دولت، مجلس، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های نظارتی، ترتیبی اتخاذ کنند که علاوه بر بازنگری و تعدیل دستورالعمل‌ها به نفع فعالان اقتصادی کشور، قدرت اجرایی قوانین موجود نیز افزایش یافته و هم‌زمان با درخواست مشتری، بانک‌ها ضمن بررسی و در صورت لزوم، با ارزیابی مجدد وثایق رهنی، وثایق مازاد واحدهای تولیدی و سپرده‌های یادشده را متناسب با مانده بدهی، آزاد کنند. بی‌شک این امر موجب می‌شود بخشی از دارایی‌های تولیدکنندگان آزاد شده و با ورود به فضای کسب و کار، به رونق تولید کمک کند.

محورهای مهم

تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی نباید صرفاً، از طریق اعطای تسهیلات انجام شود، بلکه بانک‌ها و موسسات اعتباری باید به دنبال خلق و توسعه محصولات بانکی و مالی متناسب با مسائل مشتریان، برای پاسخگویی موثر و دقیق به درخواست‌های آن‌ها باشند.

در حال حاضر بانک‌ها می‌توانند با نرمش قهرمانانه در مقابل منابع داخلی در دو بخش صدور ضمانت‌نامه‌های بانکی و وثیقه‌های مورد نیاز برای وام‌ها، به رونق تولید داخلی و صادرات غیردولتی کمک کنند.

بالا بودن هزینه نقدی صدور ضمانت‌نامه بانکی سبب شده است شرکت‌های فعال تجاری، بخشی از سرمایه خود را در این مسیر قفل کنند و همچنین ضمانت‌نامه بانکی، ابزار رایج بین شرکت‌های خصوصی برای حسن انجام کارها نباشد.

کاهش ودیعه‌های نقدی ضمانت‌نامه‌ها ریسک اعتباری بانک‌ها را افزایش نخواهد داد، چراکه کاهش حداقل‌ها در دستورالعمل‌های بانکی، تنها برای تشویق و امتیازدهی به مشتریان خوش حساب و فعال استفاده می‌شود.

بانک مکلف است در صورت درخواست متقاضی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد یا تبدیل وثیقه متناسب با میزان باقیمانده تسهیلات اقدام کند.

قانون مصوب مجلس، بر آزادسازی وثایق مازاد متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، تاکید کرده ولی متأسفانه ضمانت اجرایی مناسبی برای اجرای این قانون در کشور وجود ندارد.

گذر ناگزیر

الزام‌های توسعه صادرات صنعتی

ابراهیم خمیسی

عضو هیئت نمایندگان اتاق کرمانشاه و عضو اتاق مشترک ایران و عراق



در سه سال اخیر سهم کالاهای ایرانی در بازار عراق رشد چشمگیری داشته و از زیر ۱۰ درصد به حدود ۱۸ درصد رسیده است. این در حالی است که در همین مدت، سهم کالاهای ترکیه‌ای در بازار عراق روند نزولی داشته و هر سال کاهش یافته است. با این حال هنوز ترکیه با اندک فاصله‌ای، سهم موثرتری نسبت به ایران در اختیار دارد.

بر اساس آمارهای اعلام شده از سوی گمرکات ترکیه، صادرات این کشور به عراق به هشت میلیارد دلار کاهش یافته است. به بیان دیگر، دو رقیب اصلی بازار تجاری عراق، یعنی ایران و ترکیه، اکنون بیش از هر زمان دیگر از نظر صادرات به عراق به هم نزدیک شده‌اند؛ البته این موضوع که ایران واردات قابل توجهی از عراق ندارد و همه

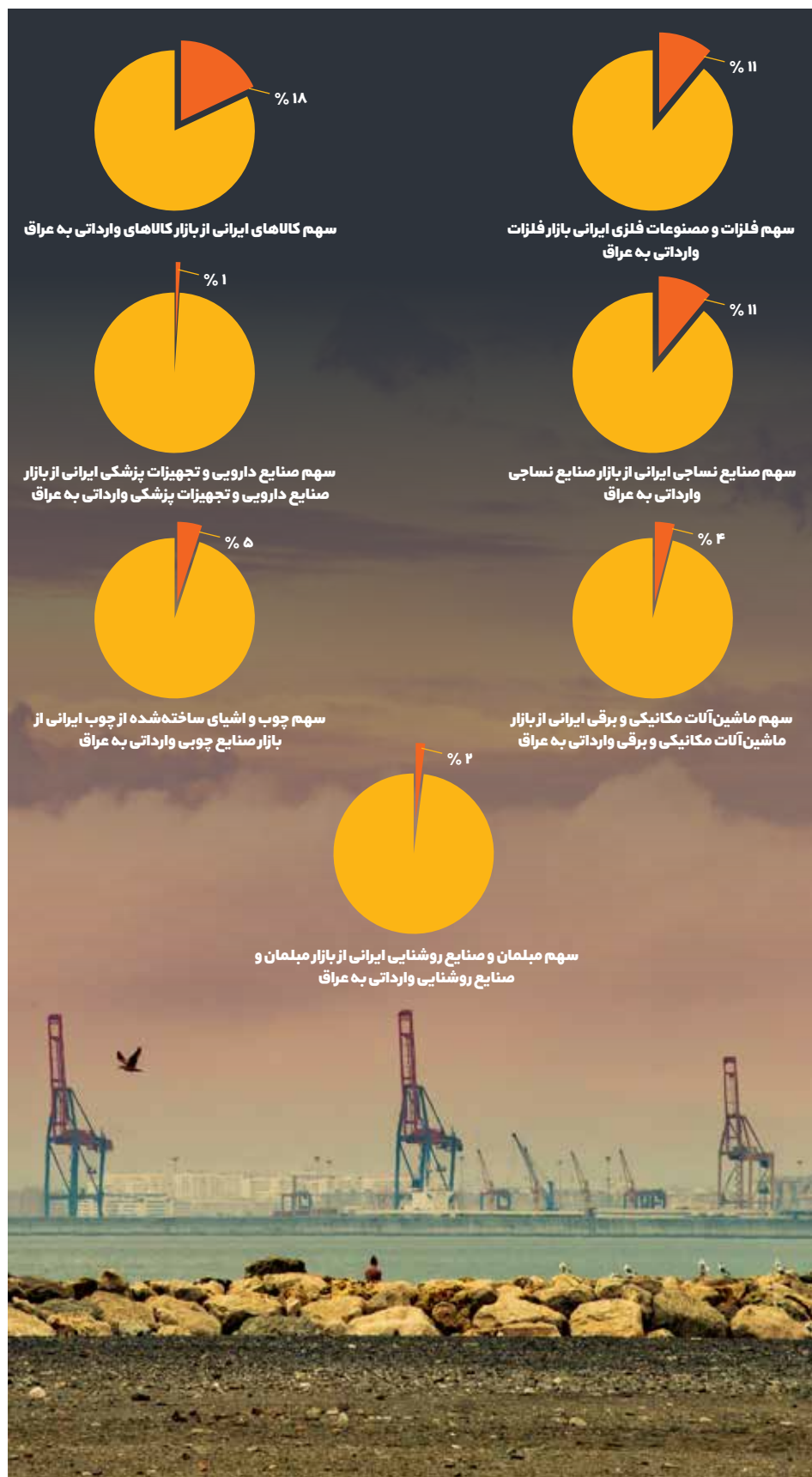
ترکیه، اصلی‌ترین رقیب ایران در بازار عراق تا پیش از حمله داعش و سقوط موصل، طی دهه‌های گذشته، سالانه افزون بر ۱۸ میلیارد دلار صادرات به عراق داشت. اکنون به دلیل بسته شدن راه‌های مواصلاتی از غرب، یعنی مرزهای اردن و سوریه و شمال، میزان صادرات ترکیه به عراق، از نصف این رقم هم کمتر شده است، به گونه‌ای که

حجم تجاری‌اش را صادرات به عراق تشکیل می‌دهد، وزنه ایران را افزایش داده است. چین نیز در این بازار تقریباً همپای ما حرکت می‌کند.

اما در مورد ترکیه باید توجه داشت که اگر از فرصت موقت ایجاد شده به دلایل سیاسی استفاده نکنیم، ممکن است ترکیه جایگاه خود را پس گرفته و به شدت از ما سبقت بگیرد. زیرا قدرت صادرات ترکیه، پنج برابر ایران بوده و قیمت تمام شده آن‌ها نیز در اکثر مواقع کمتر از ماست. از سوی دیگر، ترکیه از ابتدا به عراق صادرات داشته است، اما ایران پس از سقوط صدام صادرات خود را آغاز کرد.

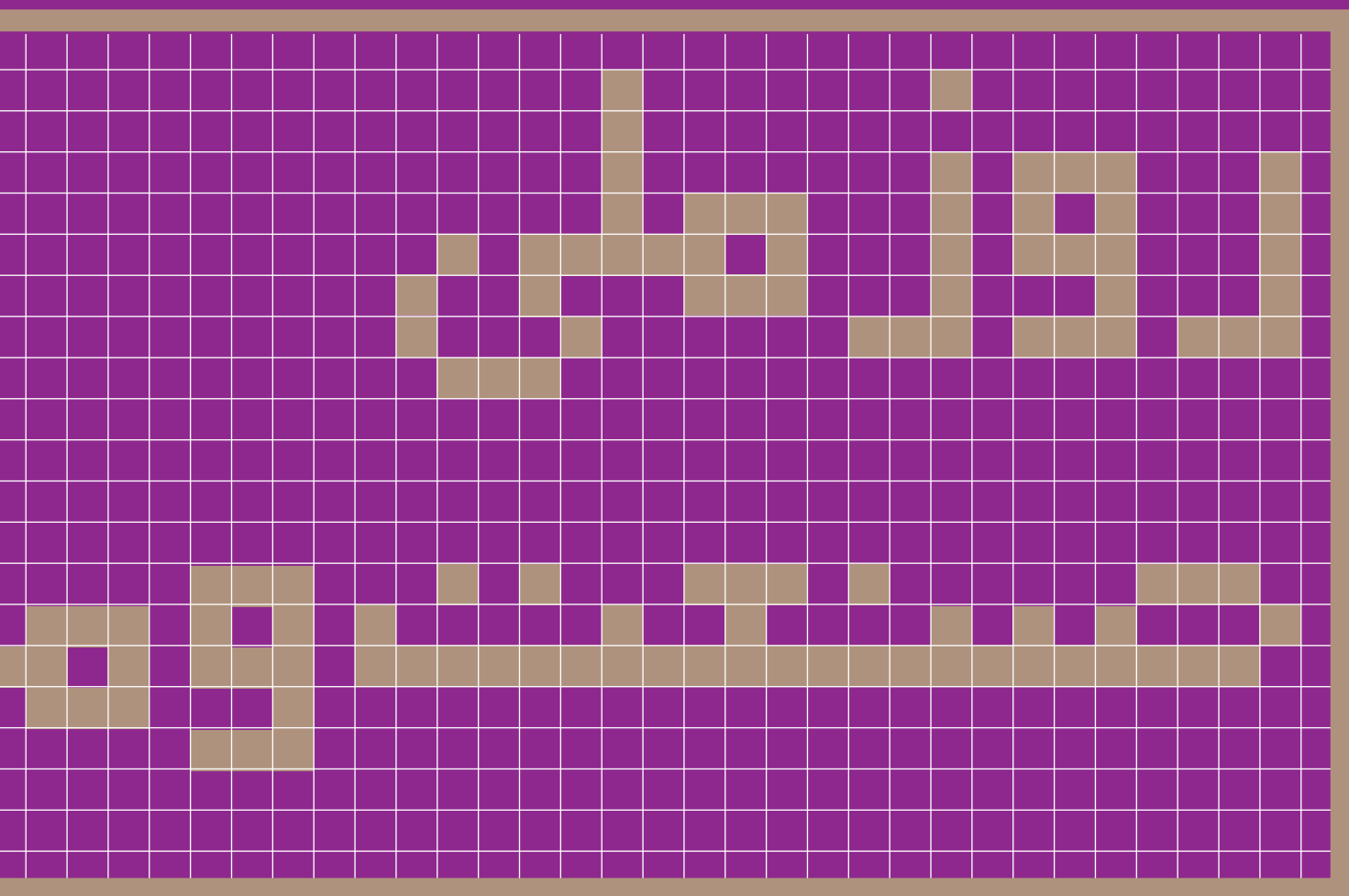
عراق مهم‌ترین فرصت و بزرگ‌ترین بازار حال و آینده ایران محسوب می‌شود و اگر ما نتوانیم حضور خود را در این بازار تثبیت و در عین حال متنوع کنیم، باید پاسخگوی آیندگان باشیم. باید تلاش کنیم تا از فرصت کم‌رنگ





شدن حضور ترکیه در بازار عراق، استفاده پایدار کنیم. در همین راستا، یکی از اصول مهمی که باید مدنظر تجار ایرانی قرار بگیرد، بحث کیفیت کالاهای صادراتی به بازار عراق است تا تاثیر مثبتی بر تجارت طرفین باقی بگذارد. مسئولان دولتی و دستگاه های اجرایی می توانند با باز کردن موانع داخلی اعم از مقررات غیرکارشناسی و برداشت های سلیقه ای که به دست و پای تولیدکننده و صادرکننده ایرانی بسته اند، راه را برای برنامه ریزی درازمدت، توسعه سهم در بازار و همچنین تلاش برای متنوع سازی محصولات صادراتی هموار کنند.

هم اکنون عمده صادرات ما به عراق را کالاهای کشاورزی، مواد غذایی و انواع میوه جات مانند هندوانه، گوجه و خیار، انواع کنسرو، رب گوجه فرنگی، مرغ، تخم مرغ، گوشت و همچنین مصالح ساختمانی مانند میلگرد، کاشی، سرامیک، آهن آلات و کولرهای آبی تشکیل می دهد. اگرچه صادرات این محصولات و کالاهای مفید هستند ولی کافی نیست و باید تلاش کنیم تا متناسب با تحولات اقتصادی عراق، سهم موثرتری در صادرات صنعتی به این کشور را نیز در اختیار بگیریم. خوشبختانه در سال های اخیر اقلامی مانند قطعات توربین های بخار، مواد شروع کننده و تسریع کننده واکنش شیمیایی و فرآورده های کاتالیتی، هادی های برقی، پلی کلرو وینیل ها، اوره و هیدروکربورهای حلقوی، سهم موثری در سبد کالاهای صادراتی ایران به عراق داشته اند. با این حال توجه داشته باشیم که به رغم سهم ۱۸ درصدی ایران از بازار کالاهای وارداتی به عراق، سهم فلزات و مصنوعات فلزی ۱۱ درصد و صنایع دارویی و تجهیزات پزشکی ۱ درصد، صنایع نساجی ایران ۱۱ درصد، چوب و اشیای ساخته شده از چوب ۵ درصد، ماشین آلات مکانیکی برقی ۴ درصد و مبلمان و صنایع روشنایی ۲ درصد است. به این ترتیب لازم است صادرات صنعتی را در کنار صادرات مواد غذایی و مصالح ساختمانی، مورد توجه جدی تری قرار دهیم.





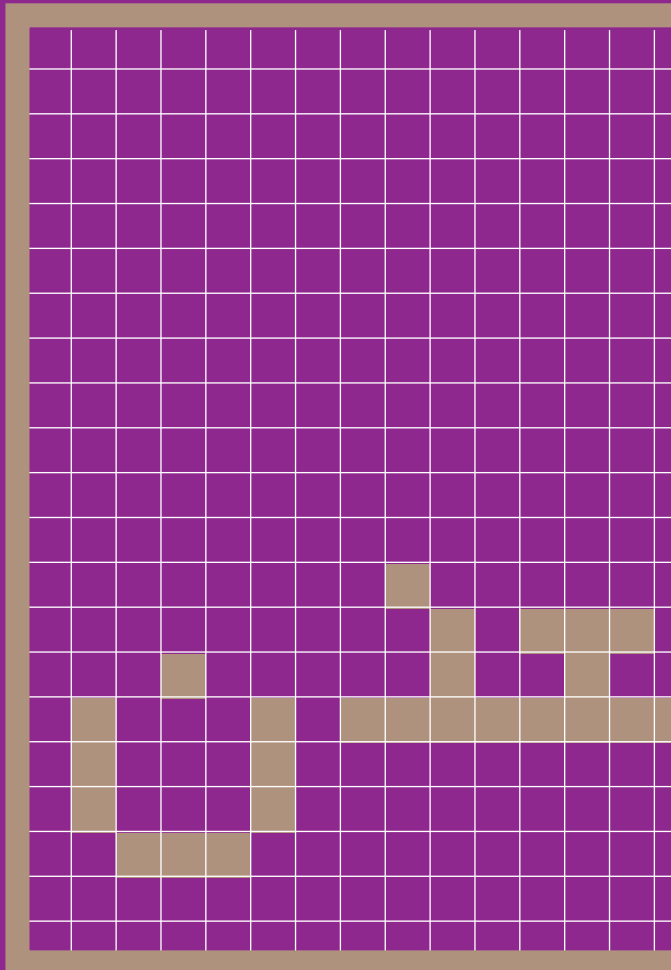
در گفت‌وگو با معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منابع استانداری
کرمانشاه مطرح شد

سرمایه و تکنولوژی مهم‌ترین چالش‌های استان

گفت‌وگو با معاون اقتصادی استاندار کرمانشاه، از صنایع پتروشیمی استان کرمانشاه شروع شد و این‌که چرا در سومین قطب پتروشیمی کشور، صنایع پایین‌دستی پتروشیمی، متناسب با ظرفیت‌های بالادستی توسعه نیافته‌اند. با این‌که قرار بود همه مسائل اقتصادی استان تحلیل شود، اما تسلط او بر جزئیات شرایط سرمایه‌گذاری در حوزه صنایع غذایی، بحث در این قسمت را طولانی‌تر از پیش بینی کرد و محدودیت زمان و اذان ظهر، اجازه نداد بقیه مسائل در این گفت‌وگو دنبال شود و به فرصتی دیگر موکول شد.

رضا رحیمی معاون اقتصادی استاندار کرمانشاه، فوق‌لیسانس مهندسی صنایع را از دانشگاه پلی‌تکنیک تهران اخذ کرده و سال‌ها در حوزه صنعت و اقتصاد فعالیت کرده است. او که عضو هیئت علمی بزرگ‌ترین موسسه تحقیقاتی و تولیدی فرآورده‌های بیولوژیک کشور یعنی موسسه تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی کرج است، در دولت‌های نهم و دهم، مسئولیت راه‌اندازی پارک علم و فناوری و مراکز رشد استان کرمانشاه را بر عهده داشت و در دولت یازدهم نیز رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان بود.

سابقه فعالیت‌های اداری او به سال ۶۶ و جهاد سازندگی بازمی‌گردد و مدیریت جهاد سازندگی استان کرمانشاه را در تجربه مدیریتی خود دارد. سرپرست دانشگاه جامع علمی-کاربردی استان کرمانشاه، از دیگر مسئولیت‌های سابق رحیمی است.





■ استان کرمانشاه یکی از قطب‌های مهم پتروشیمی کشور است، ولی زنجیره تکمیلی در استان شکل نگرفته است. به نظر شما چه کار می‌توان انجام داد تا SMEها در استان توسعه یابند و شکل‌گیری آن، چه تأثیری بر اقتصاد استان دارد؟

استان کرمانشاه سه واحد پتروشیمی دارد که اولین واحد پتروشیمی اوره و آمونیاک در دولت اصلاحات شکل گرفت و در حال حاضر با نام شرکت پتروشیمی کرمانشاه فعالیت دارد. پتروشیمی دوم با استفاده از نفت خام استان و نفت وارداتی، Lab تولید می‌کند که پتروشیمی بیستون نام دارد. پتروشیمی پلیمر نیز پتروشیمی سوم استان است که پلیمرهای سنگین را تولید می‌کند و البته امکان تولید انواع گریدها را دارد.

اولا پیشینه صنعتی استان یک داستان تاریخی دارد؛ متأسفانه دیر شکل گرفتن دانشگاه فنی در استان و شهر کرمانشاه، یکی از دلایل عقب‌ماندگی صنعتی طی سال‌های گذشته بوده است، اما امروز با تشکیل دانشگاه فنی، مراکز فنی و حرفه‌ای، دانشگاه علمی کاربردی و... به لحاظ صنعتی وضعیت به نسبت خوبی داریم. در حال حاضر رتبه سرمایه‌گذاری صنعتی استان رتبه هجدهم میان استان‌های کشور است که یک زمانی در رتبه بیست و ششم قرار داشت. این دستاورد خوبی است که طی این سال‌ها، استان به آن دست یافته است.

اما در همین زمینه، بخشی به سرمایه‌گذاران و کارآفرینان بازمی‌گردد که باید وارد این عرصه شوند؛ البته تا حدودی هم شده‌اند. در حال حاضر، بخشی از مواد اولیه پتروشیمی‌ها در استان فرآوری می‌شود یا در حال ساخت و ساز واحدهایی مثل پوشش گوگردی کود اوره استان هستند و این واحد بزرگ در حال شکل‌گیری است و بعضی از واحدهای پلیمری هم از این مواد استفاده می‌کنند. ولی ظرفیتی که استان در Lab (مواد

اولیه پودرهای شوینده)، پلیمر، اوره و آمونیاک دارد، ظرفیت بسیار بالایی است که همایشی هم در این زمینه برگزار شد.

بخشی هم به مباحث تکنولوژی بازمی‌گردد و صاحبان سرمایه باید بتوانند تکنولوژی‌های جدید را وارد کنند. بخش دیگر نیز به اشباع بازار این مواد ارتباط دارد، مثلاً در پودرهای شوینده تقریباً بازار مصرف داخل اشباع است و بخشی هم صادر می‌شود. با چند گروه سرمایه‌دار از پاکستان و بسیاری از واحدهای صنعتی کشور مذاکره کردیم ولی مشکل عمده این واحدها بازار فروش بود که البته می‌توان به دنبال بازارهای جدید گشت.

پتروشیمی‌ها که می‌خواهند واحدهای کوچک را راه‌اندازی کنند فقط مواد اولیه نمی‌خواهند، بلکه آب یکی از مهم‌ترین مولفه‌هاست که در نقاط مختلف استان تقریباً هیچ مشکلی برای تأمین آب صنعتی نداریم. این هم مزیتی است که صاحبان سرمایه می‌توانند از آن استفاده کنند. در سال ۹۷ تسهیلات خوبی در این زمینه دریافت کردیم که می‌توانیم سرمایه‌گذاری مناسبی در زیرمجموعه حوزه پتروشیمی انجام دهیم.

■ در برخی دیگر از استان‌ها همچون فارس که ظرفیت بالادستی پتروشیمی بسیار کمتر از کرمانشاه است، SMEهایی توانستند از ظرفیت استفاده کنند و ارزش افزوده خوبی را نصیب استان خود کنند؛ اما چرا کرمانشاه، متناسب با ظرفیتش، در این بخش توسعه نیافته است؟

در SMEهای زیرمجموعه پتروشیمی وضعیت استان ما از برخی استان‌ها بهتر است اما خیلی کم است. عمده پلیمر تولیدی کرمانشاه یعنی بیش از ۹۷ و ۹۸ درصد، از استان صادر می‌شود. در زمینه کود اوره نیز دنیا دنبال روش جدیدی برای روکش‌دار کردن آن است که آثار منفی‌اش به حداقل برسد و اخیراً تکنولوژی‌هایش

در دنیا شکل گرفته و هم‌زمان سرمایه‌گذاران کرمانشاهی دنبال آن هستند. استان تلاشش را کرده ولی قطعاً خیلی جای کار وجود دارد.

■ در این میان محدودیت‌های مربوط به راه و حمل‌ونقل چقدر اهمیت دارد؟ اگر وضعیت کرمانشاه از نظر زیرساخت‌های حمل‌ونقل ارتقا یابد، این بخش توسعه بهتری را تجربه خواهد کرد؟

کرمانشاه یکی از بهترین راه‌های دسترسی را دارد. بزرگراه‌ها، آزادراه‌ها و فرودگاه کرمانشاه را هیچ‌یک از استان‌های غربی کشور ندارند؛ مشکل راه‌آهن بود که آن هم چند ماه پیش راه افتاده است. شرکت راه‌آهن به دنبال این است که واگن‌های باری را هم راه‌اندازی کند.

■ راه‌آهن چه زمانی می‌تواند در خدمت صنعت کرمانشاه باشد؟

در حال حاضر مشغول آمارگیری از صنایع بزرگ و کوچک در بخش‌های مختلف صنعت، کشاورزی، دامداری و... هستیم. راه‌آهن مسافری در حال فعالیت است و امیدواریم در نیمه اول سال حمل‌ونقل باری کاملاً عملیاتی شود.

■ اتصال ریلی، در حوزه دامداری می‌تواند بسیار تأثیرگذار باشد. راه‌آهن می‌تواند صادرات دام زنده را به حاشیه جنوب خلیج فارس تسریع کند.

قطعاً این طور است، زیرا این کشورها خواستار دام زنده ایران، به‌ویژه نژادهای استان کرمانشاه هستند. اقلیم کرمانشاه به‌گونه‌ای است که دام سبک استان، یکی از بهترین نژادها به لحاظ کیفیت و مزه گوشت محسوب می‌شود و کشورهای عربی، تعداد زیادی از این دام‌ها را می‌خواهند؛ اما محدودیت ظرفیت تولید داریم، زیرا جهاد کشاورزی بحث تعادل دام و مرتع را مطرح کرده است. سعی کردیم برنامه‌ها را در قالب دام‌های نیمه‌صنعتی و

”
دیر شکل گرفتن دانشگاه فنی در استان و شهر کرمانشاه، یکی از دلایل عقب‌ماندگی صنعتی طی سال‌های گذشته بوده است، اما امروز با تشکیل دانشگاه فنی و مراکز فنی و حرفه‌ای، دانشگاه علمی کاربردی و... به لحاظ صنعتی وضعیت به نسبت خوبی داریم

“

■ **از ظرفیت مخزن پشت سدها می‌توان در زمینه پرورش ماهی استفاده کرد. آیا شیلات در استان متناسب با ظرفیت‌های موجود پیش می‌رود؟**

در تولید ماهیان سردآبی در استان‌های غیرساحلی کشور رتبه چهارم و در ماهیان گرم‌آبی رتبه اول کشور را داریم. از دو سال پیش تاکنون برنامه‌ای آغاز شد که بر اساس آن در تمام سدهای استان (هرکدام که غیرشرب هستند)، مجوز پرورش ماهی در قفس یا صید و صیادی دادیم که چهار تا از این سدها تولید و فروش ماهی داشته و در هرکدام حداقل ۴۰ تا ۵۰ نفر اشتغال مستقیم دارند. ما جزو استان‌های پیش‌تاز کشور در بحث پرورش ماهی در قفس در پشت سدها و کانال‌هایی هستیم که در زیرمجموعه سدها یا رودخانه‌های استان ایجاد شده‌اند. مجتمع شهدای شیلات قصرشیرین، یکی از بزرگ‌ترین مجتمع‌های غیرساحلی است که در این منطقه فعالیت دارد.

■ **برخی از زمین‌داران بزرگ غیردولتی که چاه و استخر کافی در اختیار دارند، از پرورش ماهی پرهیز می‌کنند و می‌گویند نمی‌خواهیم گندم و سیب‌زمینی ما، طعم ماهی گرفته و بی‌مشتی بماند! با توجه به غیرعلمی بودن این نگرانی، آیا مدیریت ترویج جهاد کشاورزی، می‌تواند کارهای جدی‌تری نیز در این زمینه انجام دهد؟**

حتما جای کار بیشتری وجود دارد. کارکنان مدیریت ترویج در حوزه جهاد کشاورزی و شیلات در نقاط مختلف استان وجود دارند و تلویزیون نیز برنامه‌های ترویجی خوبی در این زمینه دارد. به لطف شبکه‌های مجازی، مردم آگاهی خوبی پیدا کرده‌اند و روستاییان امکان دسترسی به اطلاعات را دارند. در سپیدبرگ، مجتمع بزرگی به تولید رسیده که همان‌جا پخت و فروش ماهی نیز

آن‌ها، دامداری چهارهزار راسی مرتبط با نژادهای وارداتی است که قصد دارد نژادها را با نژادهای دامی استان تلفیق کند، تا هم کیفیت گوشت را بالا ببرد و هم کمیت آن را؛ زیرا دام‌های وارداتی چندقلوزایی بیشتری دارند. ولی هنوز ظرفیت استفاده نشده استان در این زمینه، بسیار بالاست. اقلیم استان که نه خیلی گرم و نه خیلی سرد است چه در صنعت و چه در دام‌پروری، این ظرفیت را در تمام نقاط ایجاد کرده است. اقلیم قصرشیرین و سرپل ذهاب و گیلان غرب گرم است و بقیه استان که در آن‌ها آب‌وهوای زمستان به‌ندرت از ۱۵ درجه کمتر و تابستان به‌ندرت از ۴۲ درجه بالاتر می‌رود، اقلیم متعادل دارند.

استان در زمینه آب‌های زیرزمینی و روزمینی ظرفیت خوبی دارد و حدود ۱۷ سد دارد که یا به بهره‌برداری رسیده یا در حال بهره‌برداری است. با عنایت مقام معظم رهبری و همت دولت تدبیر و امید، منابع مالی جدی به طرح سامانه‌های مدیریت آب مناطق گرمسیری کرمانشاه تزریق شده که با اجرای این پروژه، تا چند ماه آینده، ۵۰۰ میلیارد مترمکعب به مناطقی که امکان کشت سه محصول در سال را دارد، بازمی‌گردد.

مرکباتی که در منطقه قصرشیرین به عمل می‌آید، به لحاظ طعم و مزه بی‌نظیر هستند. در دشت ذهاب و مناطق گیلان غرب، ظرفیت خوبی وجود دارد. انگور باقوتی که در اواخر اردیبهشت و اوایل خرداد در تهران عرضه می‌شود، متعلق به منطقه سومال کرمانشاه است که ظرفیت تولید بسیار بالایی دارد. بنیاد مستضعفان باغ چهارهزار هکتاری را در دست بهره‌برداری دارد که در حال حاضر بیش از یک هزار و ۵۰۰ هکتار باغ در یک نقطه ایجاد کرده است. در صورتی که سرمایه‌گذاران بتوانند طرح مناسب اقتصادی در خوشه صنعتی و کشاورزی ارائه دهند، امکان واگذاری آب و زمین در قطعات بزرگ و هزاره‌هکتاری را داریم.

مردن توسعه دهیم و ظرفیت‌ها را بالا ببریم. این ظرفیت خوبی است برای تولیدکنندگان دام‌های سبک که امیدواریم با بارندگی خوب امسال و رونق مراتع و زمین‌های کشاورزی، بتوانیم میزان تولید و ظرفیت صادرات را در دام زنده بیشتر کنیم. حمل‌ونقل ریلی خیلی کمک می‌کند تا صادرات را از این طریق انجام دهیم.

■ **نسبت تولید دام با روش سنتی و از طریق مراتع، در مقایسه با تولید صنعتی و نیمه‌صنعتی، در استان کرمانشاه چگونه است؟**

در حال حاضر حدود ۶۰ درصد دامداری‌های استان سنتی و حدود ۴۰ درصد دامداری‌ها نیمه‌مردن و مردن هستند. در دام سنگین وضعیت خوبی داریم و حدود شش یا هفت واحد دامداری در استان وجود دارد که از ۵۰۰ راس تا سه هزار راس انواع گاوها با نژادهای برتر دنیا در استان نگهداری می‌شود و ظرفیت خوبی در حوزه دامداری مردن دام‌های سنگین وجود دارد.

■ **اخیرا چند واحد در حوزه دام سبک مردن آغاز به فعالیت کرده‌اند.**

واحد‌های پرورشی با ظرفیت ۱۰۰ راس تا سه هزار راس دام سبک در استان وجود دارد که بالا رفتن قیمت گوشت، فرصت خوبی ایجاد کرده که این دامداری‌ها که راکد بودند فعال شوند. با تسهیلات کم‌بهره‌ای که دولت داده است (در شهرهای مرزی چهار درصد و در شهرهای غیرمرزی شش درصد)، تحولات خوبی ایجاد خواهد شد. دامداری‌ها اخیرا به این رسته‌های مشمول دریافت این وام‌ها اضافه شده‌اند و امیدواریم بتوانیم در سطح روستاها، تولید در همه زمینه‌ها به خصوص دام را بالا ببریم.

■ **سرمایه‌گذاران خارج از استان، به این بخش علاقه‌ای نشان می‌دهند؟ اخیرا گروه‌هایی مراجعه کردند که یکی از**

”

پتروشیمی‌ها که می‌خواهند واحدهای کوچک را راه‌اندازی کنند فقط مواد اولیه نمی‌خواهند، بلکه آب یکی از مهم‌ترین مولفه‌هاست که در نقاط مختلف استان تقریبا

هیچ مشکلی برای تامین آب صنعتی نداریم. این هم مزیتی است که صاحبان سرمایه می‌توانند از آن استفاده کنند

“



انجام می‌شود. استفاده بهینه از آب ایجاب می‌کند که در کنار چاه‌ها، برنامه‌ریزی بهتری شود. در زیرمجموعه رودخانه‌های استان هر جا که آب و فرصتی بوده استخرهای پرورش ماهی ایجاد شده است. در اورامانات و قصرشیرین و... بهره‌برداری از آب برای تولید ماهی، به شکل خیلی خوبی وجود دارد.

■ در حوزه‌های متنوع مانند پرورش کرم ابریشم، زنبور عسل و... استان چقدر ظرفیت دارد و چه میزان از این ظرفیت‌ها استفاده شده است؟

در بحث کرم ابریشم سوابق نشان می‌دهد قبل‌تر به آن پرداخته می‌شده است، ولی متأسفانه به دلیل کاهش درختان توت و بحث فرآوری، خیلی علاقه‌ای در این زمینه و تولید نخ وجود نداشته است؛ اما زنبور عسل یکی از بهترین ظرفیت‌ها را دارد. مشکل تسهیلات وجود ندارد و خیلی از زنبورداران هم زنبورهایشان را در طول سال به استان‌های گرمسیری و سردسیری می‌برند و این ظرفیت خوبی است. در حال حاضر شهرستان صحنه، قطب تولید عسل است و بقیه شهرستان‌ها هم کم‌وبیش تولید عسل دارند.

تقریباً از ظرفیت‌های گل، مراتع و باغات در استان به خوبی استفاده شده است ولی باز هم یک ظرفیت خالی وجود دارد که امیدواریم سرمایه‌گذارانی که می‌توانند به صورت مدرن‌تر در این زمینه سرمایه‌گذاری کنند به استان وارد شوند. اخیراً چند واحد پیشرو، تولید عسل ارگانیک و باکیفیت بالا را شروع کرده‌اند.

در زمینه سایر پرندگان چند واحد تولید بوقلمون و اردک در استان فعالیت دارند و همچنان ظرفیت وجود دارد. یکی، دو واحد تولید بوقلمون در استان بسیار موفق هستند و یکی از دلایلی هم، بحث اقلیم این استان است که امکان رشد و کار را به آن‌ها داده است.

■ آیا مناطق نیمه کوهپایه برای ایجاد توتستان و نوغان‌داری در استان مناسب نیست؟

در مناطق کوهستانی استان کرمانشاه، به لحاظ تحلیل‌های اقتصادی، علاقه مردم، بیشتر به بادام و انگور است. به جهاد کشاورزی هم پیشنهاد دادیم به صورت ترویجی، نوغان در اختیار کشاورزان قرار دهد. ضمن این‌که در منطقه اورامانات برداشت توت انجام می‌شود، چون رشد توت مانند استان‌های گیلان و مازندران، خیلی سریع نیست و این هم یکی از دلایلی است که ما را در این زمینه عقب نگه می‌دارد.

■ با توجه به این‌که صنایع تبدیلی استان، متناسب با تولیدات دامی و کشاورزی رشد نکرده‌اند، چه توصیه‌ای به سرمایه‌گذاران بومی و غیربومی برای فعالیت در حوزه صنایع تبدیلی دارید؟

استان در بحث صنایع فرآوری و تبدیلی ظرفیت بسیار بالایی دارد؛ مثلاً در بحث چغندر قند سال گذشته علاوه بر این‌که نیاز دو کارخانه قند استان که حدود ۴۰۰ هزار تن بوده را تامین کرده است، بیش از ۵۰۰ هزار تن چغندر خام استان صادر شده است که خود این چغندر قند می‌تواند دو کارخانه قند را در استان ایجاد کند. در تولید گوجه‌فرنگی نیز در حال حاضر چند واحد تولید فرآوری و تولید رب در استان در حال شکل‌گیری است و اولین واحد که یکی از بزرگ‌ترین واحدهای کشور است، شکل گرفته و دومی در مردادماه امسال به بهره‌برداری خواهد رسید و واحد سوم هم در حال شروع عملیات است.

در سایر حوزه‌ها هم استان در زمینه فرآوری میوه و محصولات کشاورزی، دام، بسته‌بندی گوشت و فرآوری گوشت مرغ ظرفیت‌های خوبی دارد؛ مثلاً دنده کباب کرمانشاه که از غذاهای محبوب این استان است، حتی در خود کرمانشاه هم به صورت بسته‌بندی وجود ندارد. در کشور و

به‌ویژه استان ما نوآوری در صنایع جدید کم است.

■ فکر نمی‌کنید اقتصاد کرمانشاه از اقتصاد ملی دور افتاده است و حتی برای استان‌های دیگر نیز ظرفیت‌هایش شناخته شده نیست؟

این مشکل تمام استان‌های مرزی است. تا چند سال پیش جنگ بود و بعد مسئله داعش که آثار روحی خود را بر جای گذاشت، در حالی که ما یکی از امن‌ترین استان‌ها بودیم. خیلی از سرمایه‌گذاران خوب استان کرمانشاه، اکنون در استان‌های مختلف آذربایجان، کرمان، همدان، اصفهان و... کار می‌کنند. هنوز هرچه لطمه می‌خوریم از جنگ است. لطماتی که جنگ به استان کرمانشاه زد به این سادگی قابل جبران نیست. همین مسئله سبب شد سرمایه‌گذاران بومی این استان را ترک کردند. متأسفانه پیش از انقلاب، سرمایه‌گذاری جدی در این استان انجام نشد. دهه اول انقلاب جنگ بود، دهه دوم بازسازی ساختمان‌های عمرانی و در دهه سوم و چهارم بود که پتروشیمی و خودروسازی شکل گرفت. ما در استان طی کمتر از ۱۸ ماه در دولت تدبیر و امید، یکی از مدرن‌ترین خطوط خودروسازی را بنا کردیم که به بازار صادراتی نزدیک است. منتها در حال حاضر نیاز در داخل کشور بیشتر احساس می‌شود و از آنجا که خط تولیدی خیلی خوبی است، عمده محصول آن در داخل کشور فروخته می‌شود. خط تولید لوکس‌ترین ماشین ایران خودرو که پژو پارس اتومات است به کرمانشاه آورده شده و جزو افتخارات این استان است.

به هر نقطه استان توجه کنیم این ظرفیت‌ها وجود دارد، اما با وجود ظرفیت‌های طبیعی بسیار بالا، متأسفانه نیروی بیکار در استان زیاد است. مشکل اصلی ما در استان کرمانشاه کمبود سرمایه و تکنولوژی است.

”

عنوان می‌شود
اقتصاد کرمانشاه
از اقتصاد ملی دور
افتاده است؛ باید
گفت این مشکل
تمام استان‌های
مرزی است. تا
چند سال پیش
جنگ بود و بعد
مسئله داعش که
آثار روحی خود را
بر جای گذاشت؛ در
حالی که ما یکی از
امن‌ترین استان‌ها
بودیم. خیلی از
سرمایه‌گذاران
خوب استان
کرمانشاه، اکنون
در استان‌های دیگر
کار می‌کنند

“



نگاهی به فرصت‌های سرمایه‌گذاری کرمانشاه در بخش‌های مختلف

از کشاورزی تا گردشگری؛ از تجارت تا معدن

استان کرمانشاه قابلیت سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف را دارد. ویژگی‌های منحصر به فرد کرمانشاه در بخش‌های تجاری، صنعتی، کشاورزی، گردشگری و معدن، خود گواه ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های این استان برای سرمایه‌گذاری است.

مشوق‌ها و معافیت‌ها



• واگذاری اراضی منابع ملی به طرح‌های کشاورزی و منابع تبدیلی و غیرکشاورزی

• کاهش زمان صدور مجوز تغییر کاربری اراضی کشاورزی

• معافیت از پرداخت عوارض گمرکی محصولات تولیدی قابل صدور بخش کشاورزی به خارج از کشور

• معافیت طرح‌های کشاورزی و منابع مرتبط با کشاورزی از پرداخت سهم بیمه کارفرما، عوارض و مالیات

• برخورداری از معافیت گمرکی ملزومات و ماشین‌آلات وارداتی مورد نیاز طرح‌های کشاورزی

• حمایت مالی و معرفی مجریان برای دریافت تسهیلات از محل منابع صندوق توسعه ملی و سایر منابع اعتباری

• ارائه مشاوره رایگان به سرمایه‌گذاران

• وجود منابع آبی، خاک حاصلخیز، پوشش گیاهی مناسب و تولیدات زراعی و باغی قابل توجه

• ۲۲ شهرک و نواحی صنعتی با دو هزار و ۵۰۰ هکتار اراضی و ۴۰۰ واحد صنعتی مستقر و ۳۵۰ طرح صنعتی در دست اجرا



تجاری

استان کرمانشاه در بخش تجاری دو منطقه ویژه اقتصادی (که تبدیل منطقه ویژه قصرشیرین به منطقه آزاد در حال نهایی شدن است)، دو مرز رسمی (پرویزخان، خسروی)، سه گمرک رسمی (کرمانشاه، خسروی، پرویزخان) و شش بازارچه مرزی (شوشمی، شیخ صالح، سومار، خسروی، پرویزخان و تپله‌کو) را دارد که بسیار حائز اهمیت هستند.



کشاورزی

کرمانشاه رودخانه‌های پرآبی دارد که عمدتاً در مسیر خود مورد بهره‌برداری کشاورزان قرار می‌گیرند. متوسط بارندگی درازمدت استان بالغ بر ۵۳۷ میلی‌متر بوده که از میانگین بارندگی کشور (در حدود ۲۷۰ میلی‌متر در سال)، بسیار بیشتر است. میانگین دمای سالانه استان کرمانشاه در حدود ۱۳/۲ درجه سانتی‌گراد برآورد شده است.

این استان به دلیل شرایط خاص اقلیمی و وجود خاک‌های زراعی مرغوب، آب فراوان، دشت‌های وسیع و دره‌های حاصلخیز و طولانی، از نواحی مستعد کشاورزی کشور محسوب می‌شود و از امکانات بالقوه بسیار بالایی برای توسعه کشاورزی برخوردار است. استان کرمانشاه نقش اساسی در تولید محصولات استراتژیکی مانند گندم و خودکفایی کشور از واردات این محصول داشته است.

رتبه‌های استان در محصولات کشاورزی



طرح های مهم صنعتی

در دست اجرا

پالایشگاه آناهیتا با ظرفیت پالایش
۱۵۰ هزار بشکه در روز

۱

طرح تولید پلی پروپیلن و پلی اتیلن
(برش های سنگین)

۲

طرح توسعه پتروشیمی (اوره و
آمونیاک)

۳

طرح ذوب آهن

۴

طرح تولید قوطی آلومینیومی
(CAN)

۵

طرح بیواتانول

۶

طرح روغن ذرت و سایر فرآورده ها

۷

طرح بیوایمپلنت استخوانی

۸

طرح تولید کاغذ از کربنات کلسیم

۹



صنعت

استان کرمانشاه یک هزار پروانه بهره برداری صنعتی با اشتغال حدوداً ۳۰ هزار نفر دارد. ۵۰ واحد با حجم سرمایه گذاری ۱۰ هزار میلیارد ریال و اشتغال ۱۱ هزار نفر، هزار طرح صنعتی در دست اجرا با سرمایه گذاری ۳۰۰ هزار میلیارد ریال و ظرفیت اشتغال ۵۷ هزار نفر، ۵۵ طرح صنعتی مهم و نیمه تمام با حجم سرمایه گذاری ۲۲۰ هزار میلیارد ریال و اشتغال ۸ هزار و ۵۰۰ نفر. ۹۲ درصد این واحدها صنایع کوچک با اشتغال کمتر از ۵۰ نفر، چهار درصد صنایع متوسط با اشتغال بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر و چهار درصد نیز صنایع بزرگ با اشتغال بیش از ۱۰۰ نفر هستند. مساحت شهرک صنعتی زاگرس هزار هکتار است و در ۱۵ کیلومتری مرکز استان قرار دارد. در شهرک های صنعتی استان مشوق های معنی داری برای سرمایه گذاری وجود دارد، از جمله قیمت زمین که در برخی از شهرک ها بین ۵۰ تا ۸۵ درصد کاهش قیمت برای کمک به سرمایه گذاران اتفاق افتاده است. همچنین بسیاری از شهرک ها، معافیت مالیاتی از ۱۳ تا ۱۵ سال دارند.

واحدهای مهم صنعتی استان؛ سه واحد پتروشیمی که یک مورد آن به تولید LAB مشغول است و سرمایه گذاری در مواد شوینده مایع را بسیار اقتصادی می کند. دو واحد سیمانی، یک واحد خودروسازی (پژو پارس)، سه واحد کاشی و سرامیک، یک واحد روغن نباتی، سه واحد میلگرد و تیرآهن، دو واحد تولید رب گوجه فرنگی، دو واحد لبنیات، دو واحد تولید قند و شکر، پنج واحد تولید انواع دارو و تجهیزات پزشکی، یک واحد خانه سازی (تولید قطعات بتنی) را شامل می شود.



معدن

۱. وجود ۲۶۰ معدن فعال با ذخیره قطعی یک هزار و ۸۲ میلیون تن و استخراج سالانه ۱۷٫۵ میلیون تن
۲. وجود ۲۰ نوع ماده معدنی در استان از جمله: قیر طبیعی (بیتومین) سنگ تزئینی، (چهار نوع مرمریت، لایم استون، تراورتن، گرانیت)، سنگ های ساختمانی (سنگ لاشه و مخلوط کوهی) سنگ گچ، فلدسپات، خاک صنعتی دولومیت.

مزیت‌ها و مشوق‌های سرمایه‌گذاری استان کرمانشاه

مزیت‌های عمومی:

- وجود فضای اجتماعی و اقتصادی مناسب و امن برای جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی و توسعه فعالیت‌های اقتصادی، بازرگانی با کشور عراق و اقلیم کردستان
- استقرار در محور ارتباطی شمال غربی و جنوب در مسیر ترانزیتی با کشور عراق و کردستان و بندرهای جنوبی
- استقرار در محور زیارتی کربلا و گردشگری شمال غربی و غرب کشور و عبور میلیون‌ها نفر از راه و مسافر
- کمک به ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز از قبیل آب، برق گاز و... برای طرح‌ها
- ظرفیت بالای اکوتوریسم به علت داشتن تنوع اقلیمی، جنگل، تنوع گیاهی و جانوری

- دسترسی مناسب به راه‌های زمینی و هوایی
- وجود مرکز خدمات سرمایه‌گذاری و ستاد سرمایه‌گذاری فعال با جلسات هفتگی به منظور تسریع در روند صدور مجوزهای لازم و ارائه مشاوره تخصصی در استان
- متوسط بارش دوبرابر میانگین بارش کشور (۴۷۵ میانگین میلی‌متر)
- وجود دو منطقه ویژه اقتصادی قصر شیرین (با رویکرد منطقه آزاد) و اسلام‌آباد غرب
- قطب بهداشت و درمان و آموزش پزشکی در غرب کشور
- وجود راه آهن غرب کشور و اتصال کرمانشاه به خط ریلی عراق و سوریه
- وجود ۲۵ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای و ۴۸ هزار و ۱۵۶ دانشجو
- وجود هشت سد در دست بهره‌برداری با حجم ۸۳۲ میلیون مترمکعب
- وجود ۳۹۳ کیلومتر بزرگراه، ۹۱۴ کیلومتر راه اصلی و یک هزار و ۹۲۸ کیلومتر راه فرعی

مشوق‌های عمومی:

- اخذ مجوزهای لازم (محیط طبیعی، زیست محیطی و...) پیگیری و کاهش زمان فرایند صدور مجوزهای مورد نیاز
- معافیت گمرکی در ماشین‌آلات و تجهیزات طرح‌های توجیهی
- معافیت مالیاتی به میزان ۱۰۰ درصد به مدت ۱۳ سال برای درآمد مشمول مالیات همه واحدهای مستقر در مناطق محروم
- تخفیفات مالیاتی ویژه برای تمام تاسیسات ایران‌گردی و جهانگردی که پروانه بهره‌برداری دارند.
- معافیت مالیاتی به میزان ۸۰ درصد درآمد ابرازی فعالیت‌های تولیدی و معدنی در سطح استان
- معافیت مالیاتی به میزان ۵۰ درصد سود ابرازی برای شرکت‌های تعاونی خصوصی با هدف بازسازی و توسعه واحدهای صنعتی و معدنی موجود در استان
- فراهم کردن تمهیدات لازم برای استفاده از تسهیلات ارزی از محل صندوق توسعه ملی با تخفیفات ویژه و سهم آورده کمتر نسبت به سایر استان‌های کشور
- تخفیفات و تعاملات ویژه مالیاتی، گمرکی و بانکی
- واگذاری زمین با حداقل قیمت در شهرک‌های صنعتی استان



گردشگری

با وجود صدها جاذبه طبیعی، تاریخی، مذهبی و... کرمانشاه به لحاظ گردشگری نیز استانی منحصر به فرد برای سرمایه‌گذاری به شمار می‌رود که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. ایجاد تاسیسات مختلف گردشگری و... در محور گردشگری طاق بستان - بیستون
۲. مرمت و بهره‌برداری از خانه‌های تاریخی
۳. تأسیس شرکت هواپیمایی
۴. شهرک صنایع دستی
۵. مجتمع تفریحی و تله‌کابین قوری قلعه
۶. مجتمع تفریحی پیران
۷. مجتمع تفریحی سراب کرند غرب
۸. مجتمع تفریحی دربند صحنه
۹. مجتمع تفریحی فش کنگاور

تلاش دولت تدبیر و امید برای توسعه کرمانشاه

با توجه به جایگاه ممتاز کرمانشاه در منطقه در دولت تدبیر و امید تلاش شد با اجرای طرح‌های مناسب، این استان به سمت و سوی توسعه گام بردارد. روند توسعه و آبادانی استان مرزی کرمانشاه با اجرای ۸۴ پروژه بزرگ زیربنایی در دست اجراست و بر اساس اعلام مسئولان، این پروژه‌ها می‌تواند به تسریع در روند توسعه استان شتاب بخشد.

از آغاز کار دولت تدبیر و امید، با توجه به اولویت و نیازهای استان که بیشتر در بخش زیرساخت‌ها مشاهده می‌شود، اقدام به طراحی و اجرای پروژه‌های عمرانی کرده است. افتتاح و بهره‌برداری از این طرح‌ها که در بخش‌های مختلف از جمله ساخت و توسعه راه‌ها، توسعه بیمارستان‌ها، سدسازی،

آب‌رسانی، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، سالن‌های ورزشی و دانشکده‌های آموزشی است، راه را برای توسعه هرچه بیشتر این استان هموارتر خواهد کرد.

از این ۸۴ پروژه که تعداد زیادی از آن‌ها در سال ۹۶ به بهره‌برداری رسید، ۶۰ مورد جزو مصوبات سفر سال ۹۵ رئیس‌جمهوری به استان کرمانشاه بود که ۱۲ هزار و ۲۹۵ میلیارد ریال اعتبار برای اجرای آن‌ها اختصاص یافت. به گفته معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار کرمانشاه، این پروژه‌ها از ابتدای دولت تدبیر و امید در استان شروع شده و تلاش می‌شود در زمان در نظر گرفته شده به پایان برسد.

او توسعه و بهسازی راه‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی و درمانی، آب‌رسانی به شهرها و روستاها، ایجاد تاسیسات فاضلاب و تصفیه آب و همچنین سدسازی را از جمله مهم‌ترین پروژه‌های عمرانی استان برشمرد و اظهار کرد: با بهره‌برداری از این پروژه‌ها بخش زیادی از مشکلات مردم استان در این بخش‌ها برطرف می‌شود. توسعه مراکز آموزش عالی و فنی و حرفه‌ای، اجرای طرح‌های گردشگری، ساماندهی ورودی شهرهای استان، پروژه‌های عمران شهری و گازرسانی از دیگر پروژه‌های دولت تدبیر و امید هستند که به ایجاد تحول در بخش‌های مختلف استان کمک می‌کند.

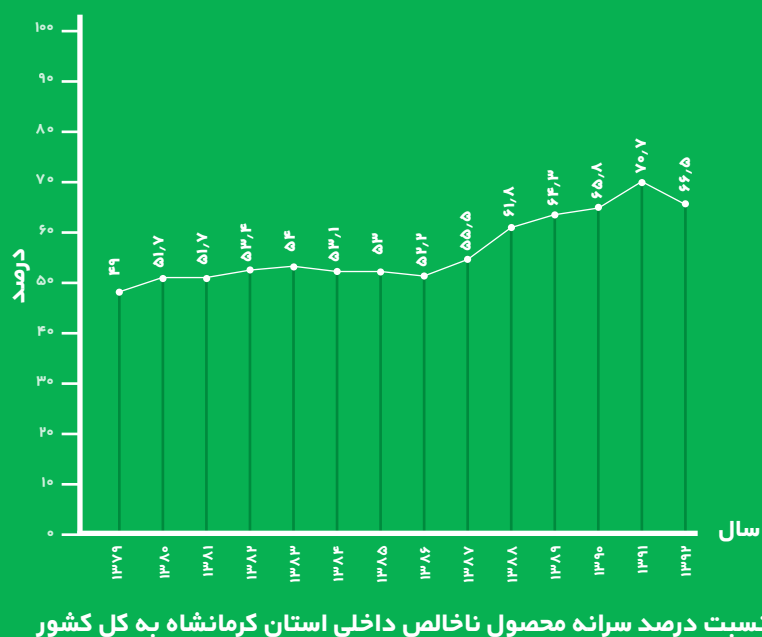
بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران، بررسی وضعیت کرمانشاه با توجه به ظرفیت‌های این استان بین سال‌های ۷۲ تا ۹۲ نشان می‌دهد کرمانشاه هنوز آن‌طور که باید به جایگاهش در کشور دست نیافته است. با وجود این که آهنگ افزایش جمعیت در این استان تند نبوده است و افزایش جمعیت، جزو مشکلات آن به شمار نمی‌رود.

منابع: حساب‌های ملی ایران، بانک مرکزی

جمعیت

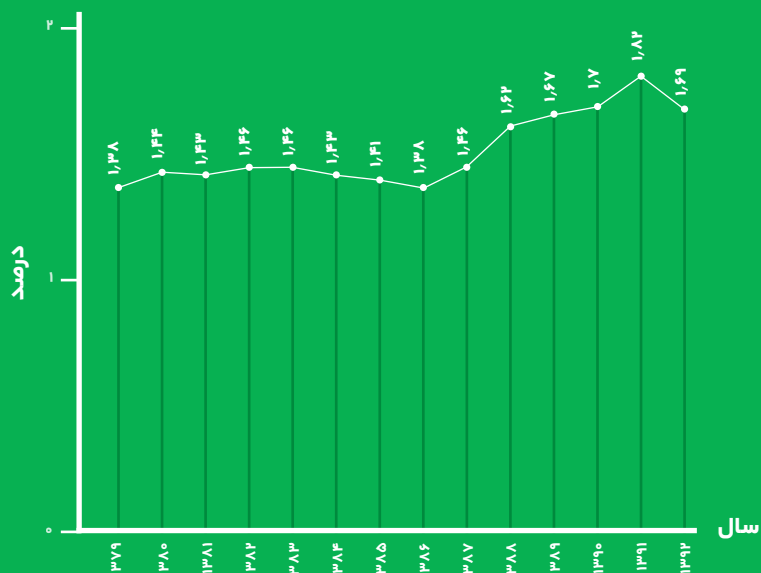


سرانه محصول ناخالص داخلی



منابع: حساب‌های ملی ایران، بانک مرکزی

ارزش افزوده استان‌ها (میلیون ریال)

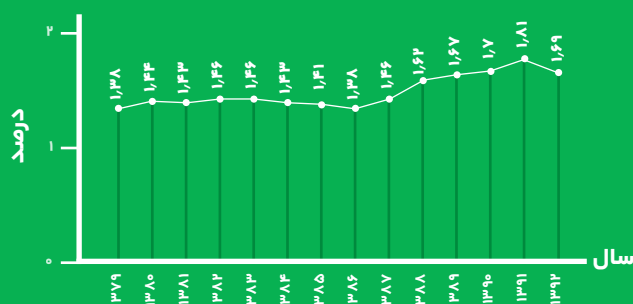


نسبت درصد ارزش افزوده استان کرمانشاه به کل کشور

سال	کل کشور	کرمانشاه
۱۳۷۹	۶۲۹,۷۵۳,۰۰۵	۸,۷۴۵,۶۶۱
۱۳۸۰	۷۳۱,۱۳۰,۳۸۴	۱۰,۵۹۵,۷۹۴
۱۳۸۱	۹۵۰,۳۰۳,۴۷۳	۱۳,۶۳۲,۱۰۹
۱۳۸۲	۱,۱۸۴,۴۹۶,۰۶۴	۱۷,۳۷۲,۸۹۷
۱۳۸۳	۱,۵۴۵,۹۸۱,۴۶۲	۲۲,۷۰۶,۴۳۰
۱۳۸۴	۱,۹۴۵,۲۱۹,۲۱۳	۲۷,۸۴۸,۴۶۵
۱۳۸۵	۲,۳۸۶,۰۱۵,۸۹۲	۳۳,۶۹۰,۳۸۵
۱۳۸۶	۳,۰۴۴,۰۵۴,۱۱۲	۴۲,۱۱۲,۶۲۰
۱۳۸۷	۳,۶۴۰,۰۳۹,۴۸۳	۵۳,۲۹۸,۰۸۵
۱۳۸۸	۳,۸۶۳,۴۵۹,۹۱۳	۶۲,۶۲۲,۱۸۸
۱۳۸۹	۴,۷۹۵,۷۵۳,۲۱۵	۸۰,۵۳۴,۱۶۶
۱۳۹۰	۶,۲۷۴,۴۰۴,۴۷۸	۱۰۷,۱۷۰,۶۲۰
۱۳۹۱	۷,۳۵۲,۵۸۱,۵۲۲	۱۳۴,۰۵۸,۰۴۷
۱۳۹۲	۹,۹۹۶,۳۸۶,۶۶۷	۱۶۹,۸۰۰,۲۸۸

محصول ناخالص داخلی

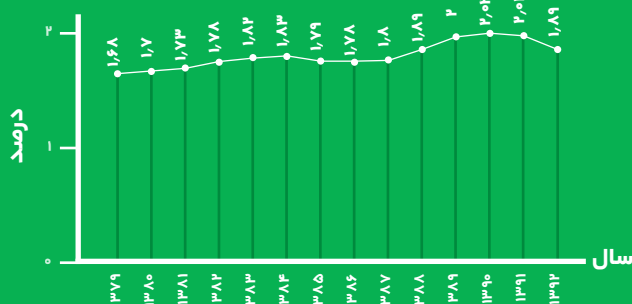
سال	کل کشور	کرمانشاه
۱۳۷۹	۶۳۰,۰۳۸,۶۲۳	۸,۷۵۰,۱۴۹
۱۳۸۰	۷۳۳,۹۰۸,۹۸۲	۱۰,۶۴۱,۴۰۵
۱۳۸۱	۹۵۴,۲۴۰,۲۷۳	۱۳,۶۹۳,۹۴۵
۱۳۸۲	۱,۱۸۹,۲۸۶,۸۷۹	۱۷,۴۴۵,۸۹۰
۱۳۸۳	۱,۵۵۴,۸۱۰,۸۹۴	۲۲,۸۵۱,۵۳۶
۱۳۸۴	۱,۹۴۱,۱۸۷,۵۸۴	۲۷,۷۸۶,۷۲۶
۱۳۸۵	۲,۳۸۲,۶۷۴,۸۱۸	۳۳,۶۴۰,۴۹۶
۱۳۸۶	۳,۰۷۲,۶۱۵,۴۳۹	۴۲,۵۸۵,۹۵۲
۱۳۸۷	۳,۶۵۵,۱۹۵,۴۷۲	۵۳,۵۴۹,۲۵۷
۱۳۸۸	۳,۸۹۴,۲۲۳,۷۷۸	۶۳,۱۳۲,۰۲۲
۱۳۸۹	۴,۸۵۵,۸۶۲,۲۱۱	۸۱,۳۷۳,۰۴۸
۱۳۹۰	۶,۳۳۹,۶۲۱,۵۸۵	۱۰۸,۰۸۰,۷۹۰
۱۳۹۱	۷,۴۲۰,۸۰۱,۱۴۴	۱۳۵,۰۱۰,۱۲۱
۱۳۹۲	۱۰,۰۴۹,۰۸۷,۵۶۳	۱۷۰,۵۳۹,۱۵۹



نسبت درصد محصول ناخالص داخلی استان کرمانشاه به کل کشور

محصول ناخالص داخلی بدون نفت (میلیون ریال)

سال	کل کشور	کرمانشاه
۱۳۷۹	۵۱۲,۳۴۰,۲۰۰	۸,۶۴۹,۶۳۷
۱۳۸۰	۶۱۴,۱۷۶,۶۷۶	۱۰,۴۴۵,۰۸۵
۱۳۸۱	۷۷۸,۸۵۶,۴۵۴	۱۳,۵۳۰,۲۱۳
۱۳۸۲	۹۶۵,۷۵۷,۱۳۱	۱۷,۲۰۷,۷۳۳
۱۳۸۳	۱,۲۳۱,۵۱۳,۰۳۷	۲۲,۵۱۰,۰۶۱
۱۳۸۴	۱,۵۰۱,۳۲۰,۴۰۶	۲۷,۴۹۲,۴۲۹
۱۳۸۵	۱,۸۵۸,۸۳۹,۹۶۹	۳۳,۳۳۴,۶۷۱
۱۳۸۶	۲,۳۷۰,۸۰۶,۱۹۲	۴۲,۲۴۰,۸۷۷
۱۳۸۷	۲,۹۳۲,۶۰۱,۴۷۳	۵۳,۰۴۸,۹۰۹
۱۳۸۸	۳,۲۹۶,۵۷۹,۴۷۶	۶۲,۶۰۹,۲۴۷
۱۳۸۹	۴,۰۱۰,۲۲۰,۵۷۲	۸۰,۵۶۹,۵۰۲
۱۳۹۰	۵,۱۲۳,۱۵۷,۶۰۸	۱۰۴,۴۹۹,۵۲۲
۱۳۹۱	۶,۵۱۳,۶۵۲,۳۳۷	۱۳۱,۰۴۵,۲۵۸
۱۳۹۲	۸,۷۶۱,۵۷۱,۵۶۵	۱۶۶,۲۳۶,۱۶۵



نسبت درصد محصول ناخالص داخلی بدون نفت استان کرمانشاه به کل کشور



دستگاه‌های اجرایی و موانع جذب سرمایه به قلم دکتر شریف خسروی، مدیرکل جذب و

حمایت سرمایه‌گذاری استانداری کرمانشاه

حرکت لاک‌پشتی

ابزارهای اطلاع‌رسانی در حال حاضر بسیار زیاد است و مزیت‌های استان کرمانشاه از جمله مسیر ترانزیت، آب و هوای مساعد و دیگر مزیت‌های استان، دست کم در سطح ملی شناخته شده‌اند. البته تعامل با رسانه‌های به خصوص رسانه‌هایی که به صورت اختصاصی در حوزه‌های اقتصادی کار می‌کنند، می‌تواند در زمینه معرفی فرصت‌ها و مزیت‌های سرمایه‌گذاری در کرمانشاه بسیار موثر باشد. اما با این حال، این استان نتوانسته از موقعیت جغرافیایی خود، استفاده بهینه را به عمل آورده و به یکی از استان‌های سرآمد سرمایه پذیر در کشورمان تبدیل شود.

مسئله اصلی کرمانشاه مدیریتی است. اگر استان کرمانشاه بخواهد حرکتی انجام دهد ناگزیر باید در حوزه مدیریتی اتفاقی بنیادی رخ دهد.

تداخل کار و رفاقت در کرمانشاه به رویه تبدیل شده است. یعنی اگر به مدیری تذکر دهیم، روی رفاقتش هم تاثیرگذار است، در حالی که ما فقط به ایراد کاری اش تذکر داده ایم. تا زمانی که مدیران جسور و انتقادپذیر به استان وارد نشوند، کرمانشاه رو به جلو حرکت نخواهد کرد.

یکی از پیامدهای پایین بودن سرمایه انسانی در حوزه مدیریت استان، فقدان پویایی سرمایه های طبیعی و کم توانی استان در جذب سرمایه های مالی است.

به صورت بالقوه، متقاضی زیادی برای سرمایه گذاری در کرمانشاه وجود دارد ولی این تقاضاها عینیت پیدا نمی کند و کار جدی انجام نمی شود. طی دو سالی که در این بخش فعالیت داشتیم، بارها بر ضرورت توسعه صنایع تبدیلی به اتکای تولید مواد اولیه کشاورزی و دامی تاکید داشتیم، ولی همچنان تقاضای صنایع تبدیلی، محدود است. البته ایرادی که به دستگاه های اجرایی استان وارد است و بارها هم حضوری به آن ها اعلام کردم، این است که متقاضی محور هستند و بر اساس پتانسیل استان، متقاضی را جهت نمی دهند. چه بسا سرمایه گذارانی که با پشتیبانی اطلاعات و تحلیل، بتوانند به شکوفایی ظرفیت های استان کرمانشاه کمک کنند ولی اکنون کسی نیست که آن ها را تشویق و به سمت فرصت های مناسب هدایت کند.

در مورد شکل نگرفتن سرمایه های بومی اثرگذار و بزرگ نیز نکاتی وجود دارد که مانع کار می شود. رساله دکترای من «فهم فرهنگی کنش اقتصادی با تکیه بر پس انداز» است؛ جامعه هدفم را هم کرمانشاه انتخاب کردم. تمایل نداشتن به پس انداز و سرمایه گذاری، بخشی از یافته های این پژوهش است و پژوهش برای تایید داده هاست. ما مردم کرمانشاه، به شدت آخرت گرا هستیم و این باور را به پرهیز از کسب و کار بیش از نیاز شخصی روزمره تفسیر می کنیم. اما چه اشکالی دارد در مدح ثروت اندوزی از راه

درست، اقدام کنیم؟ اگر روحانیون ارشد استان به ویژه امامان جمعه با سرمایه گذاران جلسه بگذارند، برای آن ها پشتوانه و دلگرمی ایجاد می شود. این یک نگاه است. ما بارها با برخی از روحانیون موثر استان دیدار کرده و از آن ها خواسته ایم مردم را به سرمایه گذاری و ایجاد کسب و کارهای بزرگ تر راهنمایی و تشویق کنند. مسئله دوم این است که ما به شدت مصرف گرا هستیم. آمارها نشان می دهد، میانگین مصرف در هر سطحی از درآمد در استان کرمانشاه، دو برابر میانگین مصرف کشوری است. تا پس انداز نباشد، سرمایه گذاری شکل نمی گیرد. در حال حاضر افرادی که برای اشتغال وام دریافت می کنند، بخشی از آن را صرف هزینه های زندگی روزمره می کنند نه تولید؛ یعنی ظواهر را بیشتر در نظر می گیرند.

طبق آمار، میانگین پاسخ به استعلامات یعنی شروع کار در کرمانشاه، بیش از ۱۸۰ روز است، یعنی در بهترین حالت ۶ ماه طول می کشد. در حالی که در کشورهای حوزه اسکاندیناوی زمان صدور مجوز به یک دقیقه هم نمی رسد. فضای کسب و کار استان کرمانشاه وضعیت مناسبی ندارد. نیروگاه حرارتی گیلان غرب استان نزدیک به دو سال است که کلنگ خورده ولی هنوز وزارت نیرو قرارداد خرید برق آن را نبسته است. در حالی که کسانی در آنجا سرمایه گذاری کرده اند که کاربلد هستند؛ خودشان زمانی از مسئولان وزارت نیرو بوده اند و قرار است تکنولوژی روز دنیا را وارد کنند. حرکت لاک پشتی دستگاه های اجرایی مانع جذب سرمایه است.

ضعف همگرایی

موانع فرهنگی نیز وجود دارد که قسمت اداری آن هم به موانع فرهنگی برمی گردد. خصلت مهمان نوازی نسبت به سرمایه گذار خارج از استان سبب شده است حداکثر همکاری را داشته باشند. در بحث احداث گلخانه ۴۰ هکتاری، انجام کار در مجموع دو ماه طول نکشید، ولی حرکت های بومی با شتاب کمتری پیش می رود. مثلاً در استان، تعاونی های موفق غیرخانوادگی چندانی وجود ندارد. به این مفهوم که همگرایی در

کارهای اقتصادی بسیار ضعیف است. در چنین فضایی، دستگاه های اجرایی نیز برنامه هایی اجرا می کنند که به ظاهر در جهت حمایت از تولید است ولی در عمل، نتیجه عکس می دهد.

واقعیت این است که اقتصاد دولتی راه به جایی نمی برد. تا اقتصاد آلوده به رانت باشد، مزیت های نسبی آشکار نمی شود. هر وقت رانت قطع شود، مردم سراغ مزیت های روند. به عنوان نمونه، کرمانشاه با استان های کردستان، ایلام، لرستان و همدان کمتر از دو ساعت فاصله دارد و می تواند بازار سنگ های ساختمانی این مناطق را تغذیه کند، اما می بینیم که این استان ها، نیاز خود را از استان های دیگر به ویژه اصفهان تامین می کنند. آن هم بعضاً از طریق فراوری سنگ خام کرمانشاه در دیگر استان ها!

کیفیت بالای سنگ هرسین

در بخش معدن در کرمانشاه، سنگ هرسین با همین نام در بخش های مختلف کشور به فروش می رسد و کیفیت قابل اعتنایی دارد. با این تفاسیر، بخشی از ارزش افزوده در استان ایجاد می شود اما سنگبری های معدودی در سطح استان هستند که آن ها هم تکنولوژی های قدیمی دارند و اغلب، کیفیت لازم را ندارند. به دنبال جذب سرمایه گذار هستیم و تسهیلات ارزان قیمت هم ارائه می دهیم تا در زمینه سنگ، سرمایه گذاری مدرن ایجاد شود.

در کرمانشاه مراکز فروش سنگ های نمای ساختمانی، لیبل های سنگ های خارج از استان را به فروش می رسانند در حالی که سنگ خود استان از بهترین نوع محسوب می شود. لازم است مشوق های دولتی را به گونه ای تنظیم کنیم که موجب شکل گیری خوشه های صنعتی در استان شوند. به عنوان نمونه، باید معادن سنگ ساختمانی را به شرطی به صورت رایگان به متقاضیان واگذار کنیم که صنایع فراوری و بسته بندی رانیز مستقر کنند.

در کشور ما، توجه به داشته های فرهنگی گذشته در حال نمود است. مثلاً اگر کسی به جای این که سنگ نمای ساختمانی ایجاد کند، تندیس و سردیس سنگی



متاسفانه خام‌فروشی حاکم است و در عموم بخش‌ها وضعیت همین‌طور است، زیرا مراکز ترویج بخش کشاورزی، تنبل و ناکارآمد است. در همه نقاط ایران روغن حیوانی وجود دارد، اما روغن کرمانشاهی بسیار معروف است و این نشان می‌دهد که طبیعت، مزیت‌هایی برای این استان به همراه دارد. ما حتی نتوانستیم از برند روغن کرمانشاهی برای ایجاد بازار استفاده کنیم. این وظیفه دستگاه‌هایی مثل اتاق بازرگانی و جهاد کشاورزی است. حتی در جلساتی با محوریت شرکت پست، پیشنهاد دادیم فروشگاه اینترنتی با برند روغن کرمانشاهی ایجاد کنیم. پست را انتخاب کردیم زیرا می‌دانستیم که می‌تواند اعتماد مردم را جلب کند.

کناره‌گیری دولت از اقتصاد

پروژه‌های عمرانی که در حوزه معاونت عمرانی استانداری تعریف می‌شود، دولت زیرمجموعه‌های خود را موظف کرده است طرح‌های نیمه‌تمام را به بخش خصوصی

”

در کرمانشاه مرکز فروش سنگ‌های نمای ساختمانی، لیبل‌های سنگ‌های خارج از استان را به فروش می‌رسانند در حالی که سنگ خود استان از بهترین نوع محسوب می‌شود. در حوزه قطب‌های صنعتی هم همین‌طور است

“

خلوص ۹۹/۵ درصد در این معادن یافت می‌شود، قصد داریم کارخانه ساخت پنل‌های خورشیدی را در استان کرمانشاه ایجاد کنیم.

در زمینه سیلیس و ایجاد سایت‌های پنل خورشیدی، در جلسات همه چیز خوب پیش می‌رود، اما وقتی این توافق وارد بدنه دستگاه‌های اجرایی می‌شود، زمان زیادی طول می‌کشد.

بیش از ۷۵ درصد ذخایر قیر طبیعی کشور نیز در استان کرمانشاه قرار دارد. بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی در استان یافت می‌شود که قابلیت تجاری‌سازی دارد.

نخود و روغن حیوانی

استان کرمانشاه رتبه یک تولید نخود در کشور را دارد. در روستای ممقان در نزدیکی آذرشهر، از نخود کاشته شده در استان‌های مختلف کشور از جمله کرمانشاه، بیش از ۶۰ محصول فرآوری می‌شود و حتی «سس نخود» صادراتی تولید می‌کنند و از این طریق ارز وارد کشور می‌شود، اما در کرمانشاه

شخصیت‌های تاریخی ایران را تولید کند، آیا بازار نخواهد داشت؟ می‌توان قطب سنگ کشور را در کرمانشاه ایجاد کرد. اما توجه داشته باشیم که الزاما شکل‌گیری قطب، مبتنی بر قابلیت‌های طبیعی نیست. مزیت اصلی در مغز انسان‌هاست. شاید به همین دلیل است که اکنون بیش از ۹۰ درصد سنگ‌های هرسین، خام از استان صادر می‌شود.

کرمانشاه با عراق و اقلیم کردستان نیز مرز مشترک دارد و می‌توان سنگ را در استان کرمانشاه فراوری و به این مناطق صادر کرد. از آنجا که راه‌آهن هم در استان وجود دارد، فروش سنگ فرآوری‌شده به سایر شهرهای کشورمان هزینه زیادی در پی نخواهد داشت.

مزرعه برق خورشیدی

در مناطق غربی استان معادن سیلیس زیادی وجود دارد که برای بهره‌برداری از آن‌ها در حال مذاکره با سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی هستیم. از آنجا که سیلیس با

واگذار کنند، اما در سایر واحدها که به دلیل عدم موفقیت به تملک بانک درآمده‌اند، یا حتی برخی واحدها که تسهیلاتی هم پرداخت نشده و سرمایه‌گذار با سرمایه خودش کار را راه انداخته و شکست خورده است، دفتر جذب سرمایه‌گذاری این موارد را احصا کرده و به استاندار تحویل داده و به دستور استاندار، ستاد احیای واحدهای راکد راه اندازی شد تا به عنوان یک ظرفیت موجود اما ناقص، احیا شوند و به چرخه اقتصاد بازگردند.

بیش از ۱۵۰ واحد در تملک بانک‌هاست و طبق قانون، بانک‌ها باید همه این واحدها را واگذار کنند. افراد بسیاری هستند که می‌خواهند کارشان را در این استان آغاز کنند، اما اطلاعی از ظرفیت‌ها ندارند. با توجه به دشواری‌ها و اتلاف زمان برای دریافت مجوز، استفاده از ظرفیت‌های موجود که به بانک‌ها تعلق دارد و برای واگذاری آن، فقط ۱۰ تا ۲۰ درصد مبلغ را به صورت نقدی دریافت می‌کنند و مابقی آن به صورت اقساط پرداخت می‌شود، فرصت مناسبی است. سرمایه‌گذار به جای این‌که دو سال وقتش را صرف گرفتن مجوز کند، با بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها، می‌تواند این زمان را صرف تولید کند. در این زمینه، قیمت‌ها را کارشناس تعیین می‌کند و بانک‌ها خیلی در قیمت‌گذاری‌ها دخیل نیستند و به همین دلیل، قیمت این واحدها، نه بر اساس بهره‌های بانکی مضاعف، بلکه بر اساس واقعیت بازار تعیین می‌شود.

در زمینه سرمایه‌گذاری صنعتی، با توجه به این‌که سایت و خط تولید خودروهای برتر ایران خودرو در استان ایجاد شده است، احداث کارخانه ساخت قطعه خودرو، گزینه خوبی برای سرمایه‌گذاری است.

قطب سوم پتروشیمی

کرمانشاه پس از عسلویه و ماهشهر سومین قطب پتروشیمی کشور است. در استان سه پتروشیمی فعال وجود دارد و چهارمین پتروشیمی هم در حال راه‌اندازی است. صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و صنایع شوینده مایع به‌ویژه برای کسانی که بخواهند به عراق صادرات داشته باشند،

”

در همه نقاط ایران

روغن حیوانی

وجود دارد، اما

روغن کرمانشاهی

بسیار معروف

است و این نشان

می‌دهد طبیعت

مزیت‌هایی برای

این استان دارد.

ما حتی نتوانستیم

برند روغن

کرمانشاهی را ثبت

کنیم

“

”

کرمانشاه پس از

عسلویه و ماهشهر

سومین قطب

پتروشیمی کشور

است. صنایع

پایین‌دستی

پتروشیمی و

صنایع شوینده

مایع به‌ویژه

برای کسانی که

بخواهند به عراق

صادرات داشته

باشند، برای

سرمایه‌گذاری

مناسب هستند

“

برای سرمایه‌گذاری مناسب هستند. در عین حال کرمانشاه در همه بخش‌های کشاورزی و صنایع تبدیلی وابسته، قابلیت زیادی برای سرمایه‌گذاری دارد.

از ۱۰۰ میلیون تومان به بالا امکان سرمایه‌گذاری خوب در این استان وجود دارد و به دلیل قیمت مناسب زمین، هزینه‌های جانبی سرمایه‌گذاری در کرمانشاه خیلی بالا نیست. در حوزه مشاغل خانگی ۲۰ میلیون تومان وام ۴ درصد می‌پردازیم و در پروژه‌های روستایی و عشایری تا ۱۵ میلیارد تومان تسهیلات ۴ تا ۶ درصد پرداخت می‌کنیم، اما تولیدکننده واقعی وجود ندارد و عده‌ای این وام‌ها را دریافت می‌کنند بدون این‌که کسب‌وکار مناسبی ایجاد کنند که مقصر آن هم دستگاه‌های اجرایی عریض و طویل و کم‌کار هستند. اگر به مردم آموزش بدهند، با ۱۰ تا ۱۵ میلیون تومان هم می‌توان کار ایجاد کرد.

زمین ارزان و وسیع

به‌طور کلی در حوزه اقتصادی استان، دسترسی به زمین مناسب برای انواع پروژه‌ها وجود دارد و محدودیت زمین وجود ندارد. در سامانه گرمسیری که پروژه بسیار عظیمی است به‌زودی حدود ۱۱ هزار هکتار از اراضی لم‌بزرع غرب استان آبی می‌شود. در این زمینه، لازم است جهاد کشاورزی نگاه‌پدافند غیرعامل و وضعیت مطلوب استقرار جمعیت را در نظر بگیرد. قصر شیرین قبل از انقلاب حدود ۱۰۰ هزار نفر جمعیت داشت، اما در حال حاضر زیر ۲۰ هزار نفر جمعیت دارد که باید افزایش یابد. استقرار جمعیت در مرز، مزایایی خواهد داشت و حاشیه‌نشینی را کم می‌کند. باید مسائل را سیستمی تحلیل کنیم که صفر تا صد آن، با نگاه اجتماعی، اقتصادی و امنیتی بررسی شود؛ نگاه به کم‌کردن حاشیه‌نشینی، تلفیق فرهنگی و آوردن هلدینگ‌های بزرگ به استان، از جمله دستاوردهای توسعه صنعتی در شهرهای مرزی است.

همه این موارد باید در فضای عالمانه پایش شود. کسانی هم که حوزه علم و دانشگاه و هم در عمل تجربه‌اندوزی کرده باشند، باید در این سامانه تصمیم‌گیری کنند. اگر درست تصمیم‌گیری شود، به جای قرار داشتن در

جایگاه و رتبه اول بیکاری کشور، از میانه‌های جدول پایین‌تر خواهیم رفت، یعنی شاید جزو ۱۰ استان اولی باشیم که بتوانیم مسئله بیکاری را حل کنیم.

اصلاحات اداری

یکی از دلایل نامناسب بودن فضای کسب‌وکار در استان، فقدان سیستم نظارتی دقیق در آن است. سیستم آنلاینی که مسئولان استان بتوانند عملکرد کارکنان دولت در صدور مجوزهای کسب‌وکار را رصد کنند، وجود ندارد. وزارت اقتصاد سامانه‌ای به نام «مرکز صدور مجوزهای کسب‌وکار» راه‌اندازی کرده است. با راه‌اندازی این سامانه این نقیصه نیز برطرف شده و تمام فرایندهای اداری صدور مجوز راه‌اندازی کسب‌وکارهای جدید، در این سامانه مشخص هستند. به این ترتیب استاندار و سایر مقام‌های نظارتی، می‌توانند به صورت آنلاین مشاهده کنند کدام دستگاه اجرایی در مسیر سرمایه‌گذارها سنگ‌اندازی می‌کند و کار را معطل نگه می‌دارد!

سامانه دیگری نیز به نام دادور ایجاد شده که یک سامانه نظارتی است و کاربر می‌تواند در آن شکایتش را از سیستم اداری مطرح کند. بر این سامانه استاندار نظارت می‌کند و وزارتخانه هم در حد وزیر دسترسی دارند. آن‌ها موظف هستند به این متقاضی پاسخ دهند. با راه‌اندازی این سامانه‌ها، فضای کسب‌وکار استان جهش قابل توجهی پیدا خواهد کرد، اما یک بخش دستگاه‌های دولتی است و بخش دیگر موانع فرهنگی هستند که هم‌زمان با راه‌اندازی سامانه، باید برای برطرف کردن این موانع نیز تدبیری اندیشید.

نگاه دستگاه‌های اداری به جای ارباب‌رجوع، ارباب رعیتی است که هم در کرمانشاه و هم در بخش قابل‌توجهی از کشور ساری و جاری است. دستگاه اداری به جای این‌که طرف مقابل را ارباب بداند، خودش را ارباب می‌بیند و با مراجعه‌کننده، حتی اگر سرمایه‌گذار باشد، مثل رعیت برخورد می‌کند. با راه‌اندازی این سیستم چون امکان مستندسازی و گزارش‌گیری هم به استاندار و هم وزرا وجود دارد، بخشی از مسائل حل می‌شود.



نگرانی سهراب دل انگیزان، دکترای علوم اقتصادی و عضو هیئت علمی دانشگاه رازی

در مورد آینده منابع آبی کرمانشاه

اگر مدیریت نکنیم آب اقیانوس هم خشک می شود



دلیل مدیریت نادرست، سرمایه‌گذاری غیرمنطقی و مصرف نادرست آب به‌وسیله بهره‌برداران، به‌ویژه در بخش کشاورزی در کل کشور و همچنین بخش صنعت و شهری در مناطق مرکزی کشور است.

مدیریت نادرست

در بخش منابع آب، با برنامه‌های غلطی که در حوزه‌های سدسازی یا دیگر موارد داشته‌ایم متأسفانه نتوانسته‌ایم مدیریت صحیحی در ذخیره آب داشته باشیم. سدهای زیادی ساخته‌ایم که شاید خیلی از آن‌ها اصلاً لازم نبوده یا مکان آن‌ها نامناسب بوده و حتی آثار مخرب زیست‌محیطی مانند خشکی دریاچه

تنها ۳ درصد از کل آب‌های کره زمین برای مصارف انسانی مانند کشاورزی و صنعت و شرب مناسب است و از این مقدار نیز سه چهارم در یخ‌های قطبی و خارج از دسترس انسان است. کمبود آب نه تنها بر بهداشت و تغذیه و کشاورزی بلکه بر صنایع مهم و استراتژیک کشورها نیز اثرگذار خواهد بود. از این رو کمبود منابع آب در آینده یکی از نگرانی‌های مهم شرکت‌های صنعتی و تجاری خواهد بود. بیش از نیمی از شرکت‌ها، انتظار دارند طی یک تا پنج سال آینده دچار مشکلات مرتبط با آب شوند.

کشورمان نیز یکی از مناطق کم بارش در دنیاست که در سال‌های اخیر با برخی تغییرات اقلیمی در چند قدمی خشک‌سالی قرار گرفته است. در میان همه استان‌های کشور اما روند بارش در استان کرمانشاه صعودی گزارش شده و از این نظر می‌توان این استان غربی را مستعد سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و همچنین استقرار صنایع استراتژیک کشور دانست. برای کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه با سهراب دل انگیزان، دکترای علوم اقتصادی و عضو هیئت علمی دانشگاه رازی پیرامون بحران کم‌آبی و خطری که صنایع استراتژیک کشور را تهدید می‌کند به گفت‌وگو نشستیم. محورهایی از این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

است. در کشور ما در چند سال اخیر، تنش‌های آبی و کاهش میزان بارندگی، سبب کاهش میزان ذخایر استراتژیک آب کشور یعنی آب‌های زیرزمینی شده است که علت اصلی این مشکلات، بیشتر به

پاشنه آشیلی به نام آب، پاشنه آشیل اصلی تمام تصمیم‌گیری‌های مهم و استراتژیک در یک کشور، منطقه یا استانی مثل کرمانشاه است. آب یک مسئله بسیار جدی

۱ تا ۵

سال آینده، اغلب صنایع کشور با مشکلات مرتبط با آب مواجه می‌شوند

۳۶

میلیون لیتر مصرف روزانه آب یک پتروشیمی

۸۵۰

چشمه کور استان در فصل پربارش امسال به وضعیت عادی بازگشتند

۱۱۰۰

مجوز صنایع کارخانه‌ای در استان کرمانشاه

یعنی توزیع و پراکنش بارندگی‌ها و البته روش‌های غلط مصرف، سبب شده حتی این استان نیز با وجود بارشی بیش از دو برابر کشور، در دشت‌هایی مانند ماهیدشت و بیستون به واسطه بدمصرفی و استقرار صنایع پرمصرف، بیش‌ازحد توان جبران منطقه، دچار تنش آبی باشیم.

اقیانوس هم خشک می‌شود

مصرف ما از آب در این مناطق بسیار بالا و بدون توجه به شاخص‌های آینده‌نگرانه بوده است. به عنوان مثال کرمانشاه در دشت بیستون یک نیروگاه حرارتی، دو پتروشیمی خیلی بزرگ، چیزی حدود چهار شهرک صنعتی و تعداد بسیار زیادی واحدهای صنعتی، کشاورزی و دامی دارد. در همین دشت ما نیروگاهی داریم که شبانه‌روز چیزی حدود ۳۶ میلیون لیتر مصرف آب از آن گزارش می‌شود. ۳۶ میلیون لیتر یعنی عددی بسیار بزرگ و اگر یک کامیون ۲۰ هزار لیتر آب را جابه‌جا کند، مصرف آب نیروگاه، برابر یک هزار و ۸۰۰ کامیون آب در شبانه‌روز است. آن قدر بزرگ که اگر زیر این دشت یک اقیانوس آب شیرین هم باشد، بعد از ۲۰ سال، آب آن حتما خشک می‌شود.

صنایع بدون توجیه

وجود صنعتی به نام نیروگاه در دشت بیستون در ابتدا چه الزامی داشته است؟ این اقدام اصلا تخصصی نیست. این نیروگاه‌ها باید در کنار دریاها یا آزاد ساخته شوند که از منابع آب آزاد استفاده کنند؛ ضمن این‌که تولید این نیروگاه‌ها روی شبکه سراسری برق می‌رود و قاعدتا در هر جای ایران که برق به روی شبکه برود، در همه جای کشور قابل مصرف است و محل ساخت نیروگاه از دیدگاه برق‌رسانی چندان حائز اهمیت نیست. پس تصمیماتی که در این حوزه گرفته شده، از ابتدا نادرست بوده است.

در این دشت دو پتروشیمی خیلی

ارومیه یا مسئله ریزگردها را به وجود آورده است. مسائل زیاد دیگری در حوزه مدیریت آب و نحوه توزیع منابع آن وجود دارد. به هیچ وجه برنامه دقیق و درستی بین مصارف متعدد و توزیع آن‌ها نداشته‌ایم. در حقیقت کسانی که این کارها را در حوزه مدیریت توزیع آب انجام داده‌اند، به صورت حرفه‌ای و با استفاده از دانش تخصصی شناخته شده در سطح جهانی این کار را نکرده‌اند.

توزیع آب بر اساس فشارهای سیاسی

همچنین نحوه توزیع منابع آبی نه بر اساس اصول و مدل‌های علمی درست و آینده‌نگرانه، بلکه بر اساس فشارهای سیاسی که در استان‌ها برای تاسیس منابع آب به بخش‌های متعدد اتفاق می‌افتد بوده است. این دو مورد را که در کنار آن‌ها بگذاریم؛ موضوع مصرف آب بیش از ۹۰ درصد در بخش کشاورزی به شیوه بسیار بد اتفاق افتاده است. بعضی از مطالعات این‌طور نشان می‌دهد که هنوز بخش بزرگی از زمین‌های کشور تحت پوشش سیستم آبیاری غرقابی و دستی هستند، هنوز میزان بهره‌وری و بهره‌دهی آب کشور حتی در زمین‌های آبی، کمتر از ۲۰ درصد است؛ یعنی حتی آن‌هایی که با همین سیستم‌های جدید و تکنولوژی‌های روز و مکانیزه شده‌اند هم کمتر از ۳۰ درصد بهره‌وری دارند. با این‌که اقدام‌های زیادی در حوزه هشدارها و روش‌ها و مباحث مطرح شده است، اما روش‌های تاریخ‌گذشته مدیریت، سرمایه‌گذاری‌های غلط و اشتباه گذشته در حوزه آب حتی اصلاح نشده است و مصرف آب همچنان با مشکل مواجه است.

کرمانشاه با کمترین تنش آبی

استان کرمانشاه یکی از حوزه‌های آبی مناسب کشور در طول سال‌های گذشته بوده و کمتر با تنش آبی مواجه بوده است ولی هنوز هم مناطقی از استان با این تنش مواجه هستند؛

باشد و کشور را از یک تهدید جدی در از دست رفتن قابلیت‌های زیرساختی دور کرده و خود نیز بحران کمبود و ناپیچ بودن زیرساخت‌های منطقه‌ای را جبران کند. از این رو مدیران تراز اول و تصمیم‌گیران استراتژیک کشور می‌توانند این پیشنهاد را به‌عنوان یک سناریوی قوی مورد توجه قرار دهند که از یک سو تکنولوژی‌ها و روش‌های پیشرفته تجهیز منابع و توزیع و مصرف آن‌ها را در استان کرمانشاه که از بارش‌های خوبی برخوردار است مستقر کنند و از سوی دیگر صنایع استراتژیک و پایه‌ای کشور را که حکم زیرساخت اقتصاد کشور را دارند، به این منطقه منتقل کنند.

جانمایی صنایع کم‌مصرف و پرمصرف
صنایع پرمصرف آب، صنایع پتروشیمی، فولاد و پالایش نفت هستند که به‌جز دو پتروشیمی که آن‌هم در یک دشت ساخته شده‌اند و تصمیم نادرست بوده است، سایر صنایع در استان وجود ندارند؛ یعنی صنایع پرمصرف از آب که کشور به‌شدت به آن‌ها وابسته است در مناطقی وجود دارند که با مسئله خشک‌سالی روبه‌رو هستند و همین،

ولی فراموش نکنیم مصرف ناشیانه و غلط آب، بازهم این منابع را تهدید می‌کند. چراکه متأسفانه مصرف، مدیریت و سرمایه‌گذاری در مقوله آب در کشورمان چندان امیدوارکننده نیست.

صنایع استراتژیک را نمی‌توان در مناطق بی‌آب نگه‌داشت

سرمایه‌گذاری و مدیریت آب در استان‌های دیگر به‌مراتب حتی بدتر از استان کرمانشاه است و متأسفانه صنایع استراتژیک کشورمان در مناطقی مستقر شده‌اند که نه تنها دچار تنش آبی هستند که در مسیر بی‌آبی و نه حتی کم‌آبی قدم گذاشته‌اند. در استان اصفهان و دیگر استان‌های مرکزی کشور مانند یزد و کرمان ما با مشکل جدی بی‌آبی روبه‌رو هستیم و به نظر می‌رسد آمیدی نیست که بتوان صنایع استراتژیک کشور را در این مناطق نگهداشت.

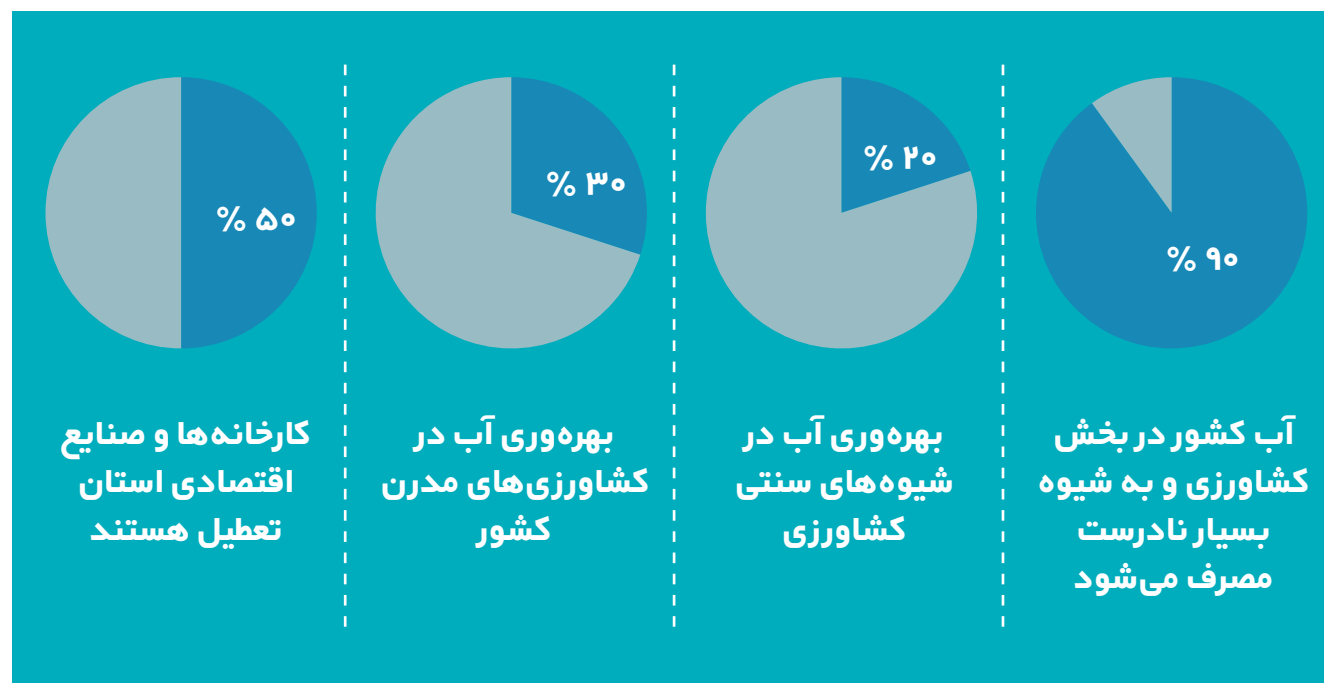
فرصت استراتژیک برای کرمانشاه

استان کرمانشاه می‌تواند فرصت به‌کارگیری روش‌ها و تکنولوژی‌های جدید کم‌آب‌بر را در کنار استقرار صنایع و زیرساخت‌های استراتژیک تولید و صنعت کشور با هم داشته

بزرگ ال‌ای‌بی (LAB) و پتروشیمی زاگرس که چند برابر ال‌ای‌بی (LAB) است احداث شده‌اند. ال‌ای‌بی در طول یک شبانه‌روز، حدود ۶۰ تریلی آب مصرف می‌کند و پتروشیمی زاگرس چیزی حدود پنج تا ۱۰ برابر این میزان آب مصرف می‌کند. در نظر داشته باشید در دشت بیستون چند شهرک صنعتی دیگر نیز وجود دارد و باید بگوییم هرچند استان کرمانشاه استان پرآبی است ولی مسئله آب در این دشت و برخی دشت‌های دیگر مانند ماهیدشت بسیار جدی است.

کرمانشاه و تنش آبی

سوال این است که آیا در کرمانشاه تنش آبی وجود دارد؟ پاسخ این است که امسال در کرمانشاه بارش‌های خیلی خوبی داشته‌ایم و سال گذشته هم بارش‌ها این استان خوب بوده است. درواقع سه سال است که وضعیت خیلی خوب است و به نظر می‌رسد در کرمانشاه به تغییر اقلیم نزدیک شده‌ایم. در سال‌های گذشته بیش از ۸۵۰ چشمه و تعداد بالایی از آبشارهای تاریخی، کور و بی‌آب شده بودند که با تغییرات بارش در سه سال اخیر، به حالت عادی بازگشته‌اند؛



صنعتی، کشاورزی و واحدهای اقتصادی که جواز بهره‌برداری از آن‌ها در طول ۳۰ سال گذشته صادر شده است، ارائه کرده و مشخص کنند دقیقاً این‌ها چند دسته هستند؟ هر گروه از این صنایع به چه علتی و چه اندازه رکود دارد؟ و با چه شیوه عالمانه‌ای می‌شود این‌ها را فعال کرد؟ و سپس اقدام به احیا و فعال‌سازی آن‌ها کند.

معضل بیکاری فراتر از فرصت شغلی است

مشکل استان در بیکاری فقط تقاضای نیروی انسانی نیست و این که مثلاً صنایع یا شرکت‌ها بیایند و نیروی انسانی استخدام کنند، مشکل را حل نمی‌کند. بلکه ما در عرضه نیروی انسانی هم خیلی مشکل داریم. همین اقتصاد نیمه‌جان استان، در حال حاضر تقاضای بالایی برای نیروی انسانی ماهر دارد و ما نیروی انسانی ماهر نداریم. چرا؟ چون همین شرایط نامناسبی که در استان اتفاق افتاده و صنایع استراتژیک و برنامه استراتژیک ندارد، آینده‌نگری صحیحی برای آن اتفاق نیفتاده است و زیرساخت‌های مناسبی در استان وجود ندارد و همه این‌ها سبب شده است ما سرمایه‌فرست (فرستنده) شویم.

نیروی ماهر و سرمایه در استان نمی‌ماند
نیروی متخصصی که در استان شکل می‌گیرد، مهارت به دست می‌آورد و با تجربه می‌شود، پس از کسب این مهارت‌ها، استان‌های توسعه یافته‌تر را برای محل زندگی خود انتخاب کرده و مهاجرت می‌کند. منابع مالی هم که در استان شکل بگیرد با همین مشکل مواجه می‌شود پس از تجربه‌های اولیه، از استان مهاجرت می‌کند. از این رو ما به سهولت، هم نیروی انسانی فرست به مرکز کشور هستیم، هم سرمایه فرست هستیم و این موضوع، یکی از پیامدهای نداشتن صنایع استراتژیک و فقدان زیرساخت‌های مناسب اقتصادی در استان است.

اقتصادی کوچک و بزرگ داده شده که بخشی از این‌ها در حال حاضر فعال است و بخشی دیگر غیرفعال و همین سبب شده است نرخ بیکاری بالایی در استان کرمانشاه داشته باشیم و متأسفانه بالاترین میزان بیکاری را بین تمام استان‌های کشور، در این استان شاهد هستیم. نرخ بیکاری در کرمانشاه بیش از ۲۲ درصد است و وظیفه اول ما کاهش نرخ بیکاری در استان است. متأسفانه بیش از ۵۰ درصد کارخانه‌ها و صنایع اقتصادی استان تعطیل هستند. ما در استان صنایع لبنی و مرغداری و دام‌پروری داریم ولی نرخ بهره‌برداری این صنایع پایین است تا حدی که این نرخ در صنایع یادشده، بسیار پایین و به کمتر از ۵۰ درصد می‌رسد. سوال اینجاست که آیا ما باید صنایع و واحدهای جدید در استان راه‌اندازی کنیم یا همان واحدهای قبلی را آسیب‌شناسی کرده و راه‌اندازی کنیم؟ من به عنوان یک کارشناس این حوزه، توصیه می‌کنم برای راه‌اندازی واحدهای راكد اقدام شود و برای واحدهای جدید خیلی عجله نداشته باشیم. منابع ما محدود است.

ضرورت توسعه صنایع زیرساختی
یکی از مهم‌ترین علت‌های رکود و بیکاری، نداشتن همان صنایع اصلی زیرساختی در استان است که با حضور آن‌ها و سرریز آثارشان، می‌توان کل صنایع و فعالیت‌های دیگر استان را مرتبط و فعال ساخت؛ یعنی این نوع پیشنهاد که زیرساخت‌های استان را تقویت می‌کند، می‌تواند منجر به راه‌اندازی و فعال‌سازی سایر پروژه‌های اقتصادی و در نتیجه کاهش موثر نرخ بیکاری در استان شوند.

با شرایط صادق باشیم
خروج از رکود و بهبود وضعیت اقتصادی، نیازمند این است که سازمان‌هایی که این مجوزها را صادر کرده‌اند ابتدا گزارشی صادقانه، کارشناسانه و خردمندانه از واحدهای

این صنایع را با تهدید جدی مواجه کرده است، در حالی که مناطق غربی کشور که در صورت مدیریت صحیح منابع و توزیع آب، مستعد احداث این صنایع استراتژیک هستند، خالی از استقرارشان هستند. برای مثال صنایع فولاد کشورمان در استان‌های مرکزی قرار دارند در حالی که صنایعی بسیار پرمصرف در آب هستند و آب منطقه بی‌آب اصفهان و یزد را می‌بلعند، همان آبی که حتی ممکن است برای مصارف شرب نیز کم باشد.

برنامه توسعه صنعتی بر اساس نقشه آب

صنایع پرمصرف نیاز به توسعه دارند. برای توسعه این صنایع باید مکان‌های جدیدی در منطقه غرب در نظر گرفته شود؛ و رفته‌رفته بخش‌هایی که از این صنایع مستعمل شده و غیرقابل بهره‌برداری می‌شوند را کنار گذاشت و جایگزین‌های آن‌ها را در منطقه غرب کشور ساخت. با حضور این صنایع در مرکز کشور، همان‌طور که توان آب‌دهی در مرکز خاموش می‌شود، بخش‌هایی از این صنایع هم به سمت خاموشی می‌روند، یعنی بی‌کاربرد می‌شوند. از این رو بخش‌هایی از این صنایع را می‌توان منتقل کرد اما این که کلاً منتقل شوند عملی و منطقی نیست. ضمن این که صنایع به شدت از سطح روز تکنولوژی عقب هستند؛ از نظر زیرساختی با مشکل مواجه هستند و عملاً امکان اصلاح نیز ندارند. پس ما می‌توانیم صنایع را با ۲۰ تا ۳۰ سال تکنولوژی جلوتر و برتر در همین جا طراحی کنیم و سرمایه‌گذاری‌های جدید را در این منطقه توسعه دهیم.

فعال کردن صنایع، گامی در مسیر بهبود اشتغال

در حال حاضر در استان برای صنایع کارخانه‌ای بیش از یک هزار و ۱۰۰ جواز بهره‌برداری صادر شده است. اگر واحدهای کشاورزی و صنایع کوچک‌تر را هم اضافه کنیم به بیش از یک هزار واحد دیگر مجوز فعالیت

نگاهی به طرح‌های غیرفعال استان و ظرفیت‌هایی که قابل استفاده نیست

فرصت

شغلی

قربانی رکود

استان کرمانشاه ظرفیت قابل توجهی در سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف دارد. هرآنچه برای سرمایه‌گذاری لازم است در این استان یافت می‌شود، از منابع آبی، دشت‌های حاصلخیز و مردمان سخت‌کوش گرفته تا وجود دو مرکز رسمی پرویزخان و خسروی که قابلیت صادرات محصولات تولیدی از طریق آن به بازارهای خارجی فراهم آمده است.

با وجود تمام این ظرفیت‌ها اما این استان از روند توسعه به دلایل مختلف عقب مانده است و تمام تلاش دولت و مسئولان را بر آن داشته تا سرعت توسعه در این استان نیز افزایش پیدا کند.

پس از پایان جنگ، تلاش‌های بسیاری برای جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در استان کرمانشاه انجام و برخی از آن‌ها نیز محقق شد. بر همین اساس واحدهای تولیدی و صنعتی مختلفی در این استان ایجاد شدند اما به دلیل مهاجریزی و افزایش روزافزون جمعیت و از سوی دیگر موانع مختلف زیاد، استان کرمانشاه نتوانست به جایگاه واقعی خود برسد و اکنون با معضلات متعددی از جمله تعداد افراد جویای کار فراوان روبه‌رو است. احیای واحدهای صنعتی و تولیدی راكد، نیمه‌فعال و غیرفعال از جمله اقدام‌هایی است که می‌تواند به رشد اقتصادی روند هرچه سریع‌تر توسعه این استان بینجامد.



جدول ۱: وضعیت پروژه‌های نیمه تمام استان

منبع: استانداری کرمانشاه

نام سازمان	تعداد طرح‌ها	بدون پیشرفت فیزیکی		میزان پیشرفت فیزیکی				وضعیت پیشرفت		مبلغ تسهیلات مورد نیاز (میلیون ریال)
		متقاضی دار	مصدور جواز تاسیس	۲۰ تا ۴۰ درصد	۴۰ تا ۶۰ درصد	۶۰ تا ۸۰ درصد	بالای ۸۰ درصد	مطابق برنامه	تاخیر در اجرا	
اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱۹	۱۱	۱	۱۳	۵	۱	-	۱۲	۷	۱,۳۶۶,۵۰۰
سازمان جهاد کشاورزی	۸	۸	۸	۷	-	-	۱	۶	۲	۱,۴۴۰
سازمان صنعت، معدن و تجارت	۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰	۱۵۳	۴	۳	۰	۱۵۷	۳	۱۳,۴۰۳
جمع (استانی)	۱۸۷	۱۷۹	۱۶۹	۱۷۳	۹	۴	۱	۱۷۵	۱۲	۱,۳۸۱,۳۴۳

آخرین وضعیت صنایع راکد استان

بر اساس آمار اعلام شده در ستاد اقتصاد مقاومتی استان درباره آخرین وضعیت صنایع راکد استان که در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۵ توسط رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه، ارائه شد، ارزش فعلی سرمایه‌های راکد این واحدها بالغ بر ۷۰۰ میلیارد تومان است که در صورت احیا می‌تواند برای پنج هزار و ۳۴۱ نفر اشتغال‌زایی داشته باشد.

همچنین اعلام شد ۲۷.۵ درصد این واحدها به دلیل رکود کلی بازار به حالت راکد درآمده‌اند و ۱۲.۵ درصد از واحدهای راکد نیز توسط بانک‌ها تملک شده‌اند. در سال گذشته ۵۴ واحد صنعتی با اشتغال ۷۹۲ نفر از حالت راکد خارج شده و به چرخه تولید بازگشته‌اند. ظرفیت ۴۶ واحد نیمه فعال هم در این مدت افزایش یافته و دو طرح نیمه تمام نیز فعال شد. به گفته رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه، ۵۵ مورد از واحدهای راکد توسط بانک‌ها تملک شده‌اند که ۳۱ مورد از آن‌ها در بخش صنعت، دو مورد در حوزه گردشگری و مابقی در بخش کشاورزی قرار دارند. اما به گفته محمدی دبیر اتاق تعاون استان کرمانشاه، آمار واحدهای راکد استان بیش از این چیزی است که توسط سازمان صنعت، معدن و تجارت استان اعلام می‌شود و حتی به جرات می‌توان گفت ارزش سرمایه‌های این واحدها به یک هزار میلیارد تومان هم می‌رسد. به گفته او، شاید در آینده تعداد واحدهای راکد بیشتر هم بشود و افزایش نرخ ارز، قیمت واردات مواد اولیه کارخانه‌های تولیدی را افزایش داده و آن‌ها را با مشکل

مواجه کرده است.

الیاسی بختیاری رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان نیز تعداد پروژه‌های نیمه تمام استان را ۶۰۰ مورد اعلام و همچنین پیشنهاد کرد دستگاه‌های اجرایی در احصاء وضعیت واحدها و پروژه‌های راکد زیرمجموعه خود و مشکلات آن‌ها تلاش کنند تا بخشی از این پروژه‌ها با استفاده از اعتبارات عمرانی سال جاری تکمیل و بخشی دیگر را یا واگذار کنیم یا با مشارکت بخش خصوصی به سرانجام برسانیم.

وضعیت واحدهای تعطیل شده استان کرمانشاه در سال ۹۶

با بررسی جدول واحدهای غیرفعال این استان، این نتیجه به دست می‌آید که واحدهای تعطیل شده در بخش‌های شیمیایی، نساجی، سلولزی، غذایی، واحد فلزی، برق و الکترونیک، واحد کانی غیرفلزی و خدمات فعالیت داشته‌اند.

جدول ۲: واحدهای تعطیل شده استان در سال ۹۶

نوع کاربردی واحد	تعداد واحدهای تعطیل شده
شیمیایی	۶۰
غذایی	۳۹
فلزی	۳۵
سلولزی	۱۶
نساجی	۱۵
کانی غیرفلزی	۱۳
برق و الکترونیک	۳
خدمات	۲

استان کرمانشاه

منبع: استانداری کرمانشاه

همچنین بیشترین تعطیلی در واحدهای شیمیایی رخ داده است و پس از آن واحد غذایی و فلزی در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند.

جدول ۲ نشان می‌دهد کمترین تعطیلی واحدها در میان واحدهای خدمات بوده است. بررسی آماری واحدهای تعطیل شده در استان کرمانشاه نشان می‌دهد مهم‌ترین دلیل عدم فعالیت بسیاری از این واحدها، کمبود نقدینگی است. پس از آن فقدان بازار، اختلاف شرکا، تامین مواد اولیه و تامین ماشین‌آلات، از دیگر دلایلی هستند که منجر به تعطیلی واحدها شده‌اند که البته این دلایل سهم کوچکی در غیرفعال شدن واحدهای صنعتی دارند.

بیشترین پروژه‌های نیمه تمام متعلق به کرمانشاه است

علاوه بر واحدهای تولیدی فعال و نیمه فعال در استان کرمانشاه، وجود پروژه‌های نیمه کاره از جمله مشکلات استان کرمانشاه است که بسیاری از این پروژه‌ها به دلیل عدم تخصیص اعتبار روی زمین مانده و یا به‌کندی پیش می‌روند.

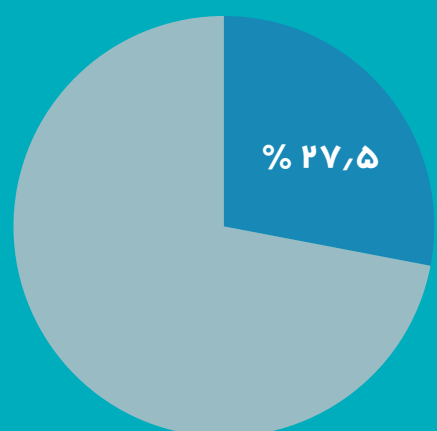
اجرای پروژه‌های نیمه کاره در بخش‌های مختلف می‌تواند نقش بسیار مهمی در توسعه کرمانشاه داشته و بخشی از عقب‌ماندگی‌های این استان را جبران کند که لازم است با تخصیص به موقع و مناسب اعتبارات و نیز زمینه‌سازی برای واگذاری این پروژه‌ها به بخش خصوصی، در راستای تکمیل آن‌ها اقدام شود.

این استان نه تنها رتبه اول بیکاری در

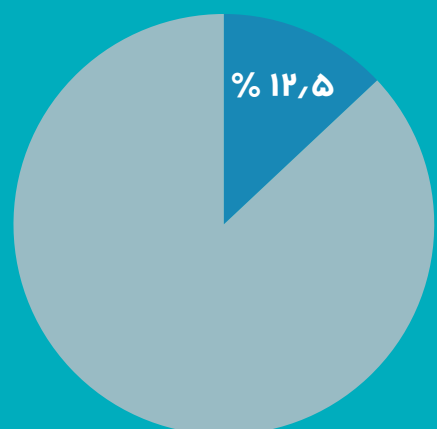
جدول ۳: دلایل عدم اجرای پروژه‌های بزرگ گردشگری استان

منبع: استانداری کرمانشاه

نام سازمان معرف	نام طرح	محل اجرا	محصول تولیدی	علت تاخیر در اجرا	مبلغ تسهیلات مورد نیاز (میلیون ریال)
سازمان اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	گردشگری سلامت	کرمانشاه	خدماتی	پاسخ ندادن وزارت بهداشت	۵۰۰,۰۰۰
	پذیرایی بین‌راهی	روانسر	خدماتی	پاسخ ندادن امور اراضی	۲,۰۰۰
	مجمع گردشگری	روانسر	خدماتی	صادر نشدن پروانه ساخت توسط بخشداری	۷,۰۰۰
	پذیرایی بین‌راهی	سرپل ذهاب	خدماتی	تاخیر در پاسخ استعلامات دستگاه‌های اجرایی	۳,۰۰۰
	هتل غار	کرمانشاه	خدماتی	مشکل نقل و انتقال سند محل اجرای طرح	۲۰,۰۰۰
	مجمع گردشگری	روانسر	خدماتی	صادر نشدن پروانه ساخت توسط بخشداری	۵,۰۰۰
	مجمع گردشگری	پاوه	خدماتی	صادر نشدن پروانه ساخت توسط بخشداری	۴,۰۰۰



واحدهای تولیدی به دلیل رکود
بازار به حالت غیرفعال درآمد دارند



واحدهای غیرفعال از سوی
بانک‌ها تملک شده‌اند

صنایع دستی و گردشگری تعلق دارد. همچنین طرح‌های صنعت، معدن و تجارت به دلیل کمبود منابع مالی، مشکلات مربوط به واگذاری محل اجرای طرح و مشکل مربوط به تامین معدن و مصالح مورد نیاز به تعویق افتاده است. دو طرح سازمان جهاد کشاورزی نیز به دلیل تغییر مالکیت و تخصیص تسهیلات تکمیل نشده است.

توسعه فعالیت‌های کارگاهی، راهگشای مشکلات کرمانشاه

از دید برخی کارشناسان توسعه فعالیت‌های کارگاهی، راهگشای مشکلات کرمانشاه است.

در چند دهه گذشته عمده‌ترین سیاست و برنامه‌های اشتغال در استان کرمانشاه تمرکز سرمایه‌گذاری بر محور توسعه صنعتی بوده و به همین دلیل نیز بخش عمده‌ای از منابع استان به این مسیر هدایت شده است. شرایط فعلی به ویژه نرخ بالای بیکاری و تعدد صنایع کوچک راکد در شهرک‌های صنعتی نیز حکایت از آن دارد که این سیاست به هر دلیل برای استانی مانند کرمانشاه انتخاب درستی نبوده و به دلیل کم‌اثربخشی اثر شدن بخشی از سرمایه‌گذاری‌ها، امکان تحقق بسیاری از فرصت‌های اشتغال پیش‌بینی شده نیز میسر نشده است. این در حالی است که حتی بسیاری از واحدهای تولیدی فعال استان نیز در آستانه خطر قرار دارند که اگر اقدام‌های دولت نبود (تزریق نقدینگی، استمهال و تقسیط مجدد بدهی‌های معوق،

کشور را به خود اختصاص داده است، بلکه بیشترین پروژه‌های نیمه‌تمام نیز متعلق به کرمانشاه است.

کامبیز عاطفی، رئیس گروه تولیدی سازمان مدیریت و برنامه در زمینه وضعیت پروژه‌های نیمه‌تمام استان در جلسه شورای برنامه‌ریزی استان کرمانشاه عنوان کرد: بودجه سال ۹۷ در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی و تعاونی، تمرکز در حوزه‌های پیشران اقتصادی، کمک به اشتغال جوانان بیکار و زنان در استان هزینه شود.

به گفته او، در بحث پروژه‌های نیمه‌تمام استانی ۶۲۵ پروژه برای اتمام به مبلغ نه هزار و ۱۲ میلیارد ریال در قالب ۱۴ شهرستان و در سطح استان در ۲۳ فصل قرار گرفته شده است و بیشترین پروژه‌های نیمه‌تمام به شهر کرمانشاه تعلق دارد.

در کرمانشاه ۹۶ پروژه با اعتبار چهار هزار و ۵۳۲ میلیارد ریال وجود دارد که کمترین پروژه‌های نیمه‌کاره به شهرستان قصرشیرین با ۱۰ پروژه و اعتبار ۱۴۳ میلیارد ریالی تعلق دارد.

بررسی طرح‌های نیمه‌تمام استان در بخش‌های مختلف

بر اساس آمار اعلام شده طرح‌های نیمه‌تمام استان کرمانشاه در بخش‌های مختلف در سال ۹۶، نشان می‌دهد بیشترین طرح‌های تکمیل نشده به سازمان اداره کل میراث فرهنگی،

۷۰۰

میلیارد تومان ارزش
سرمایه‌های راکد
واحدهای تولیدی
غیرفعال استان

۵,۳۴۱

اشتغال‌زایی واحدهای
تولیدی راکد در صورت
فعال شدن

۳۱

واحد صنعتی راکد در
سال ۹۶ از سوی بانک‌ها
تملک شده است

۶۰۰

پروژه نیمه‌تمام در
استان

۱۸۳

واحد تولیدی تعطیل
شده استان در سال ۹۶

۵۵

واحد تولیدی خارج شده
از رکود در سال ۹۶

سرانجام، نتیجه‌ای به جز رکود مطلق نداشت.

باید توجه داشته باشیم که برای حل موانع و مشکلاتی که در حوزه‌های تولیدی، صنعتی و اشتغال با آن مواجهیم دو راه بیشتر نداریم، یا باید خود راه حل و تدبیری برای آن بیابیم یا از تجربیات مفید و سازنده دیگران در مسیر حل آن بهره‌گیری کنیم. اکنون در حوزه اشتغال استان کرمانشاه با بحران مواجهیم و آن‌گونه که مشخص است خود نتوانسته‌ایم برای این بحران درمانی بیابیم، در این صورت عاقلانه نیست از تجربیات مفید دیگران به‌ویژه استان همدان در توسعه کارگاهی با مدل نواحی و خوشه‌های صنعتی که آثار و تبعات مفید و سازنده آن در پیش چشم ما قرار دارد استفاده نکرده و بی‌تفاوت از کنار آن عبور کنیم.

نتایج قابل پیش‌بینی در صورت توجه به توسعه فعالیت‌های کارگاهی در استان کرمانشاه

- ۱- ایجاد امکان توزیع عادلانه فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اشتغال در شهرهای کوچک، مناطق محروم و روستایی
- ۲- کمک به تثبیت جمعیت باقی‌مانده در روستاها و ایجاد مشوق برای شکل‌گیری فرایند مهاجرت معکوس از شهرها به مناطق روستایی
- ۳- تاثیر مستقیم در اقتصاد و اشتغال ساکنان شهرهای کوچک و روستاییان
- ۴- امکان استفاده بهینه از منابع در دستیابی به فرصت‌های اشتغال سریع، ارزان و پایدار
- ۵- امکان راه‌اندازی کارگاه‌های تولیدی در شهرها و مناطق مرزی و جایگزینی تولیدات این کارگاه‌ها به جای برخی از اجناس قاچاق
- ۶- بالفعل درآوردن ظرفیت‌های اشتغال حوزه صنایع دستی از طریق بازطراحی و سازمان‌دهی فعالان این بخش در قالب ساختارهای کارگاهی ابزارمند
- ۷- کمک به پیشگیری و کاهش آسیب‌های موجود در صنایع کوچک
- ۸- تناسب با شرایط فعلی استان (کثرت جمعیت بیکار، محدودیت منابع، فقرهای آشکار مهارتی، فنی و تخصصی)

بخشش سود و جرائم دیرکرد تسهیلات و ... چه بسا آن‌ها نیز پیش‌تر از این به رکود کامل می‌رسیدند.

مطالعه و بررسی سوابق و پیشینه موجود نشان می‌دهد تقریباً از سه دهه پیش در استان کرمانشاه به‌صورتی بسیار ملموس و به‌طور مشخص با هدف کمک به توسعه و رونق شهرک‌های صنعتی، رفته‌رفته بر سر راه متقاضیان فعالیت‌های کارگاهی موانع و مشکلات زیادی ایجاد شد و این امر سبب شد بسیاری از متقاضیان این بخش، عملاً به مسیر حوزه‌های صنعتی هدایت شوند. حوزه‌های صنعتی که نه تنها مانع خاصی بر سر راه آن وجود نداشت بلکه به دلیل تمرکز منابع، دستیابی به تسهیلات نیز بسیار آسان و در دسترس می‌نمود؛ تنها مانعی که وجود داشت عدم تطابق شرایط متقاضیان کارگاهی با الزامات بخش صنعت بود که این با افزایش ظرفیت تولید و متناسب با آن تقویت ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی شرایط این تطبیق فراهم می‌شد، مضافاً این‌که در این بخش، خرید زمین، دیوارکشی و ساختمان‌سازی و همچنین تامین برق و تاسیسات جانبی نیز الزاماتی بود که باید به طرح‌های آن‌ها اضافه می‌شد.

حاصل این فرآیند در مرحله اول عملاً تبدیل سرمایه‌گذاری‌های کوچک ۱۰۰ تا ۲۰۰ میلیونی به یک تا دو میلیارد تومانی بود. با دریافت تسهیلات و اتمام عملیات اجرایی، مراحل بهره‌برداری آغاز می‌شد و به یک‌باره مجریان این طرح‌ها با حجم بالایی از تولید مواجه می‌شدند که بدون در نظر گرفتن ضعف‌های آشکار کیفی، به هیچ ترتیب شرایط و توانایی بازاریابی و بازاریابی آن را نداشتند که این خود آغاز ماجرا بود. زیرا اولین اقدام آن‌ها رویکرد به کاهش ظرفیت تولید بود که در این صورت چنین تولیدی نیز نمی‌توانست از توجیه اقتصادی لازم برخوردار باشد. ادامه این روند هم به دلیل عدم تطبیق هزینه‌ها با درآمد، منجر به تحلیل و کم‌شدن نقدینگی و شروع مشکلات مالی بود که در نهایت به افزایش بدهی‌ها و عدم توانایی در بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی منجر می‌شد که

تحقق توسعه ملی از مسیر توسعه روستاها

توسعه روستاها نه تنها یک بحث حاشیه‌ای و ساده نیست بلکه با توجه به این‌که بررسی‌های انجام‌شده توسعه ملی هر کشوری را در گرو توسعه روستایی آن کشور می‌دانند، برای توسعه پایدار ملی، هر کشوری نیازمند توسعه روستاها و توجه به روستا و روستایی است. گزارش حاضر نگاهی گذار به موضوع دارد.

چیستی مفاهیم

برای بررسی موضوع ابتدا لازم است مفهوم توسعه روستایی و توسعه ملی مشخص و سپس در مورد ارتباط این دو بحث شود. توسعه ملی؛ عبارت است از فرایند تحولات چشمگیر همه‌جانبه اکولوژیک، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی فضایی و سیاسی کشور به نحوی که طی این فرایند از معضلات و نارسایی‌های فقر و محرومیت به‌طور بارز کاسته می‌شود. توسعه روستایی نیز، جزئی از برنامه‌های توسعه هر کشور است که برای دگرگون‌سازی ساخت اجتماعی- اقتصادی جامعه روستایی به‌کار می‌رود. این‌گونه برنامه‌ها را که دولت‌ها یا عاملان آن‌ها در

مناطق روستایی پیاده می‌کنند، دگرگونی اجتماعی براساس طرح و نقشه نیز می‌گویند. از سوی دیگر توسعه روستایی را می‌توان عاملی در بهبود شرایط زندگی افراد متعلق به قشر کم‌درآمد ساکن روستا و خودکفاسازی آن‌ها در روند توسعه کلان کشور دانست.

خارج شدن روستا از انزوای

توسعه روستایی یا نوین‌سازی جامعه روستایی باید این جامعه را از انزوای سنتی بیرون آورده و با اقتصاد ملی عجین سازد. به همین دلیل توسعه روستایی

تلاشی فراگیر است که به محدوده یک بخش خلاصه نمی‌شود و همه بخش‌ها و زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، فیزیکی و ... توسعه را در برمی‌گیرد. توسعه روستایی باید پویا، پایدار و همه‌جانبه باشد. در مورد رابطه بین این دو نیز می‌توان گفت توسعه ملی کشور با توسعه روستایی ارتباط دوسویه و متقابل دارد و این دو لازم و ملزوم یکدیگرند. بدون توسعه روستایی نمی‌توان به توسعه ملی دست یافت. توسعه روستایی یکی از اجزای توسعه ملی است و توسعه نیافتگی روستاها سبب عدم توسعه ملی در ابعاد مختلف آن می‌شود.

توسعه روستایی یا بازسازی روستا

توسعه روستایی را باید همان بازسازی روستا بدانیم؛ بازسازی روستا از دیدگاه فکری، اندیشه‌ای، آموزشی، تکنولوژی و تولید. توسعه روستایی نمی‌تواند یک امر بخشی و تنها توسعه کشاورزی انگاشته شود. توسعه روستایی همه جنبه‌های اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فرهنگی زندگی روستایی را در برمی‌گیرد.



توسعه روستایی در ایران

در ایران گرچه از ابتدای قرن حاضر تلاش‌های پراکنده‌ای برای توسعه روستایی آغاز شده و در تدوین برنامه‌های عمرانی کشور نیز تا حدودی مورد توجه قرار گرفته است، اما تغییر و تحول در جامعه روستایی ایران با انقلاب اسلامی ابعاد گسترده و عمیقی یافته است. توسعه روستایی در ایران به علت اتخاذ برنامه‌ها و راهبردهای نامشخص با فراز و نشیب‌هایی همراه بوده است و در این راستا به هدف‌های جزئی و کاربردی در برنامه توسعه روستایی پرداخته نشده است. مشخص نبودن جایگاه توسعه روستایی در سیاست‌گذاری‌های کلان و توسعه ملی در کشور، یکی از مسائل و معضلاتی است که وجود دارد.

مهم‌ترین چالش در این مسیر، تمرکز اقتصاد روستاهای کشور در حوزه کشاورزی و دامداری بود که اکنون با موانع زیست محیطی متعددی مواجه شده است. حال آنکه روستا هم می‌تواند بخشی از زنجیر تولید ارزش افزوده صنعتی باشد.

از شهرمحوری تا روستامحوری

راهبرد برنامه‌های کشور برای توسعه ملی، همواره شهر محور بوده و برنامه‌ریزی‌های ناحیه‌ای و روستایی و عشایری مورد بی‌مهری قرار گرفته‌اند. البته در زمینه توسعه روستایی می‌توان به این موضوع اشاره کرد که برخی از زیرساخت‌های روستایی پس از انقلاب مورد توجه قرار گرفته و برخی از اقدام‌ها از قبیل آب‌رسانی، برق، گاز، جاده و... توسط دولت به روستاها برده شده است. ولی به نظر می‌رسد این برنامه‌ها و راهبردها در برنامه توسعه متوازن نبوده و روستاهای برخی از مناطق، توسعه یافته‌تر از مناطق دیگر است.

باید گفت روستاها هنوز بخش عمده‌ای از جمعیت را در خود جای داده‌اند، نقشی قابل توجه در تامین امنیت غذایی و تولید ایفا می‌کنند و آماده پذیرش وظایفی جدی‌تر در اقتصاد کشور هستند. ولی این مناطق فاقد اسناد مدیریتی در سطوح مختلف‌اند و در نظام برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری کشور، جایگاهی قابل اعتنا ندارند و نسبت به توسعه آن‌ها اعتقادی بنیادین وجود ندارد.

توسعه پایدار

حوزه‌های روستایی به عنوان قاعده نظام، از نظر سکونت و فعالیت ملی، نقش مهمی در توسعه ملی ایفا می‌کنند، چراکه توسعه پایدار سرزمین در گرو پایداری نظام روستایی به عنوان زیر نظام تشکیل دهنده نظام سرزمین است و پایداری فضاهای روستایی در ابعاد مختلف می‌تواند نقش موثری در توسعه منطقه‌ای و ملی داشته باشد. حال اگر به دلایلی در روند پیشرفت و توسعه فضاهای روستایی وقفه‌ای ایجاد شود، به گونه‌ای که نظام روستایی قادر به ایفای نقش سازنده خویش در نظام ملی و سرزمینی نباشد، در آن صورت آثار و پیامدهای مسائل روستایی در حوزه‌های شهری و در نهایت در کلیت سرزمین گسترش می‌یابد.

موتور محرک ملی

از این رو باید به این موضوع اذعان داشت که توسعه پایدار رویکردی سه‌جانبه ملی معطوف به توسعه پایدار در سطوح منطقه‌ای، شهری و روستایی است. شواهد و تجربیات نشان می‌دهد به جوامع و فضاهای روستایی، به تناسب سهم، جایگاه و کارکرد آن در اقتصاد ملی، کم‌توجهی شده و حوزه‌های روستایی در شرایطی کاملاً نابرابر از جهت دسترسی به فرصت‌ها و منافع حاصل از رشد و توسعه قرار گرفته‌اند؛ اما اگر بتوانیم توسعه ملی را طوری سامان دهیم که اهمیت ویژه‌ای به روستا و تولید کشاورزی، دامی، صنعتی و حتی فعالیت‌های تجاری و مالی در روستاها داده شود، می‌توانیم سبب ارتقای دانش فنی و بومی کردن آن‌ها در کانون‌های تولید و روستاها شویم. مایکل تودارو، در کتاب توسعه اقتصادی در جهان سوم، ابعاد و اهمیت توسعه روستایی و نقش آن در توسعه ملی را به این صورت بیان می‌کند: «توسعه روستایی محور اصلی توسعه ملی است. از نظر تودارو توسعه ملی، وابسته به توسعه روستایی است چراکه ریشه تمام مشکلات، مسائل و عقب ماندگی‌ها مثل فقر، نابرابری در حال رشد، رشد سریع جمعیت و بیکاری فزاینده در مناطق روستایی قرار دارد.»

تاثیر برجسته بر اشتغال

بررسی‌های انجام شده نقش تولیدی روستا برای حصول به امنیت غذایی، مساعدت به بخش صنعت و نیز نقش صادرات

غیرنفتی روستا در تولید ناخالص کشور و ایجاد فرصت‌های شغلی در ابعاد مکانی را از جمله آثار مناطق روستایی در توسعه ملی کشور دانسته است و در سال‌های اخیر نیز توسعه صنعت گردشگری روستایی به ویژه در کشورهای توسعه یافته، عامل اساسی در فرایند توسعه روستایی و تحقق اهداف توسعه ملی بوده است.

توسعه ملی از مسیر توسعه روستایی

با توجه به مطالب عنوان شده می‌توان گفت توسعه روستاها نه تنها یک بحث حاشیه‌ای و ساده نیست بلکه با توجه به این که بررسی‌های انجام شده توسعه ملی هر کشوری را در گرو توسعه روستایی آن کشور می‌دانند، برای توسعه پایدار ملی، هر کشوری نیازمند توسعه روستاها و توجه به روستا و روستایی است؛ و به این منظور لازم است جامعه روستایی متناسب با جامعه شهری از فرصت‌ها برخوردار شود. از این رو توسعه روستایی و برنامه‌ریزی برای تحقق آن در کشور، یکی از ضرورت‌های مهم در فرایند توسعه ملی است تا از مهاجرت‌های بی‌رویه روستاییان به شهرها جلوگیری شود. همچنین در این راه می‌توان با متنوع کردن اقتصاد روستایی و با استفاده از کارآفرینی و ایجاد بنگاه‌های کوچک و متوسط، فرصت‌های جدید شغلی به ویژه برای فارغ التحصیلان، جوانان و زنان روستایی ایجاد کرد.

منابع:

- ازکیا، مصطفی، (۱۳۸۱)، «جامعه‌شناسی توسعه»، تهران، نشر کلمه
- اسماعیل نیا، حسین؛ پالوج، مصطفی؛ «کارکرد توسعه روستایی در رفع چالش توسعه ملی»، اولین همایش دوسالانه اقتصاد ایران - تودارو، مایکل، (۱۳۶۴)، «توسعه اقتصادی در جهان سوم»، ترجمه غلامعلی فرجادی
- قدیری معصوم، مجتبی؛ نجفی، علی اکبر؛ (۱۳۸۲)، «برنامه‌های توسعه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران و تاثیر آن بر نواحی روستایی»، فصلنامه پژوهش‌های جغرافیایی روستایی، شماره ۴۴
- هاشمی‌داران، حسن؛ «توسعه روستایی در فرایند توسعه ملی»، همایش کشاورزی و توسعه ملی



کرمانشاه گهواره تمدن

فرهاد آه‌ی

نایب رئیس کانون مهندسين ایرانی در اتریش

زندگی انسان از عهد حجر تا دوره‌های تمدنی پیش از تاریخ و سپس تا تشکیل حکومت‌های بزرگ، سیرتطور خویش را در این محدوده طی کرده است. از جمله مهم‌ترین مکان‌هایی که در آن آثار مربوط به عصر سنگ یافت شده، غار شکارچیان در کوه بیستون و نیز روستای هجیج در منطقه اورامانات است. پس از سپری شدن این دوران و از حدود ۹ هزار سال پیش، بشر غارها را ترک کرده و به یکجانشینی روی آورد. آثار به‌جای مانده از این دوران در استان کرمانشاه، مهم و منشیای بسیاری از استنتاج‌های تاریخ‌شناسی هستند. از این دست می‌توان به تپه سراب در هفت کیلومتری شمال شرق کرمانشاه، گنج‌تپه در شهرستان هرسین و تپه سراب در شهر کرمانشاه اشاره کرد. در هزاره چهارم پیش از میلاد، استان کرمانشاه یکی از مراکز مهم تجاری و بازرگانی بوده و بازرگانان آن با بازرگانان شوشی و بین‌النهرینی به دادوستد و مبادله کالا مبادرت می‌ورزیدند. حضور

به دنبال وقوع زلزله سال گذشته در بخش‌هایی از استان کرمانشاه، کانون مهندسين ایرانی در اتریش، که یکی از اعضای هیئت‌مدیره آن نیز کرمانشاهی است، تلاش‌های گسترده‌ای را به منظور جمع‌آوری کمک برای بازسازی مناطق زلزله دیده آغاز کرد. در همین زمینه، برگزاری مراسم معرفی کرمانشاه به جامعه متخصصان و مهندسان کشورهای مختلف به‌ویژه ایرانی، در وین اتریش در دستور کار قرار گرفت. آنچه در ادامه می‌خوانید، گزیده‌ای از سخنرانی مفصل و سه و نیم ساعته مهندس فرهاد آه‌ی، نایب رئیس کانون مهندسين ایرانی اتریش است.

داشته است. شهر کرمانشاه بزرگ‌ترین شهر کردنشین و مهم‌ترین شهر در منطقه مرکزی غرب ایران است. استان کرمانشاه در ادوار مختلف تاریخ مورد سکونت قرار گرفته است. شواهد و مدارک باستان‌شناختی نشان می‌دهد این منطقه از اولین زیستگاه‌های انسان به شمار می‌رفته و یکی از مراکز مهم جمعیتی در زاگرس میانی محسوب می‌شده است. تمام مراحل و ادوار

استان کرمانشاه بر میانه نوار غربی کشور قرار گرفته و از شمال با استان کردستان، از شرق با استان همدان، از جنوب با استان‌های ایلام و لرستان و از غرب با کشور عراق هم‌مرز است. شهر کرمانشاه به‌عنوان مرکز استان، نهمین شهر پرجمعیت و یکی از کلان شهرهای ایران است که جمعیتی بالغ بر ۹۴۷ هزار نفر در سال ۱۳۹۵ و مساحت ۹۳ میلیون و ۳۸۹ هزار و ۹۵۶ مترمربع

را در معرض چشمان بازدیدکنندگان قرار داده‌اند. از این جمله می‌توان از مجموعه طاق‌بستان مربوط به دوره ساسانی، تکیه معاون‌الملک، تکیه بیگلربیگی، مسجد عمادالدوله، مسجد شافعی‌ها، بازار سنتی کرمانشاه و نیز پارک‌های گوناگون مانند پارک کوهستان، باغ گل‌ها و باغ پرندگان نام برد.

شیرینی‌ها و غذاهای خوشمزه

تنوع آب‌وهوا، فرهنگ و سبک زندگی در این خطه از ایران، سبب گوناگونی در خوراک و صنایع دستی منطقه شده است. از جمله مشهورترین غذاها و شیرینی‌های کرمانشاه می‌توان از دنده‌کباب کرمانشاهی، خورش خلال، خورش کدو حلوائی، آش عباسعلی و سیب‌پلو کرمانشاهی، نان برنجی و نان شکری، کاک کرمانشاهی، نان روغنی کرمانشاهی و بژی نام برد. رمز خوش طعمی و خوش عطری بسیاری از این غذاها و شیرینی‌ها، همانا روغن حیوانی کرمانشاهی است که از شهرت جهانی برخوردار است. صنایع دستی مشهور استان عبارت‌اند از انواع گیوه و کلاش، گلیم، موج، چاقوی کُرد و ساز هایی چون تنبور، تار و دف.

استان کرمانشاه با توجه به موقعیت قرارگیری و داشتن بیش از ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق، تنوع آب‌وهوایی، جاذبه‌های فرهنگی و قومیتی، آثار گوناگون تاریخی، هتل‌های مجهز و به‌روز، دسترسی به بازارهای استان‌های همجوار و کشور همسایه و وجود بازارچه‌های مرزی، مراکز علمی و دانشگاهی معتبر، وجود برخی صنایع استراتژیک و پایه‌ای مانند سیمان، پتروشیمی، پالایشگاه نفت و گاز و شهرک‌های صنعتی و از همه مهم‌تر، وجود زیرساخت‌ها و راه‌های هوایی و زمینی مناسب برای دسترسی، قابلیت بسیار بالایی در جذب توریست با علاقه‌مندی‌های گوناگون مانند بازدید از اماکن تاریخی، فرهنگ‌شناسی، ورزشی، طبیعت‌گردی و... و نیز جذب سرمایه برای توسعه صنایع استان و اشتغال‌زایی دارد.

زبان مردم استان کرمانشاه کردی و فارسی است. در این استان زبان کردی با گویش‌های مختلف از جمله کردی کرمانشاهی، کلهر، سنجایی، اورامی، هورامی، جافی و لکی صحبت می‌شود. زبان فارسی کرمانشاهی مختص شهر کرمانشاه است. در شهرستان سنقر علاوه بر اقوام کرد زبان، از دیرباز ترک زبان‌ها نیز زیست داشته‌اند که به ترکی سنقری سخن می‌گویند.

سرزمین کوه‌کن‌ها

در استان کرمانشاه گوناگونی طبیعت، تنوع جانداران و نیز پیشینه این منطقه در تاریخ به‌عنوان زیستگاه بشری جلوه‌های بی‌بدیلی را به وجود آورده‌اند. از این دست می‌توان به مواردی چون گوردخمه‌های گوناگون که هر یک بردل سخت از کوه تراشیده شده است اشاره کرد. از مهم‌ترین این دخمه‌ها می‌توان به گوردخمه اسحاقوند و نیز گوردخمه صحنه اشاره کرد. شاید حسین کوهکن ملقب به فرهاد دوم نیز از این دخمه‌ها الگو گرفته و در دل کوه‌های سرسخت اورامانات این بار نه گور، بلکه خانه‌هایی برای زیستن را تراشیده است.

بیستون یکی از مهم‌ترین مناطق گردشگری استان است. دیواره بیستون در زمره دیواره‌های مهم صخره‌نوردی در دنیا بوده و غار پرآوازه‌های بسیار سخت و فنی مورد توجه غارنوردان است. در این منطقه که از مناطق حفاظت شده استان نیز هست، می‌توان به دیدن کتیبه بیستون، مجسمه هرکول، سنگ نگاره گودرز، کاروان‌سرای ساسانی و کاروان‌سرای عباسی رفت.

ریجاب یا به کردی ریژاو از دیگر مناطق زیبای استان بوده که طبیعت در آن به جلوه‌گری پرداخته است. آبشار ریجاب بلندترین آبشار ایران و روستای پیران، طاق‌گرا، بقعه بابایادگار، قلعه یزدگرد و مسجد عبدالله‌ابن عمر از جمله جاذبه‌های این منطقه است. در شهر کرمانشاه نیز جاذبه‌های گوناگونی همچون عروس‌هایی زیبا خود

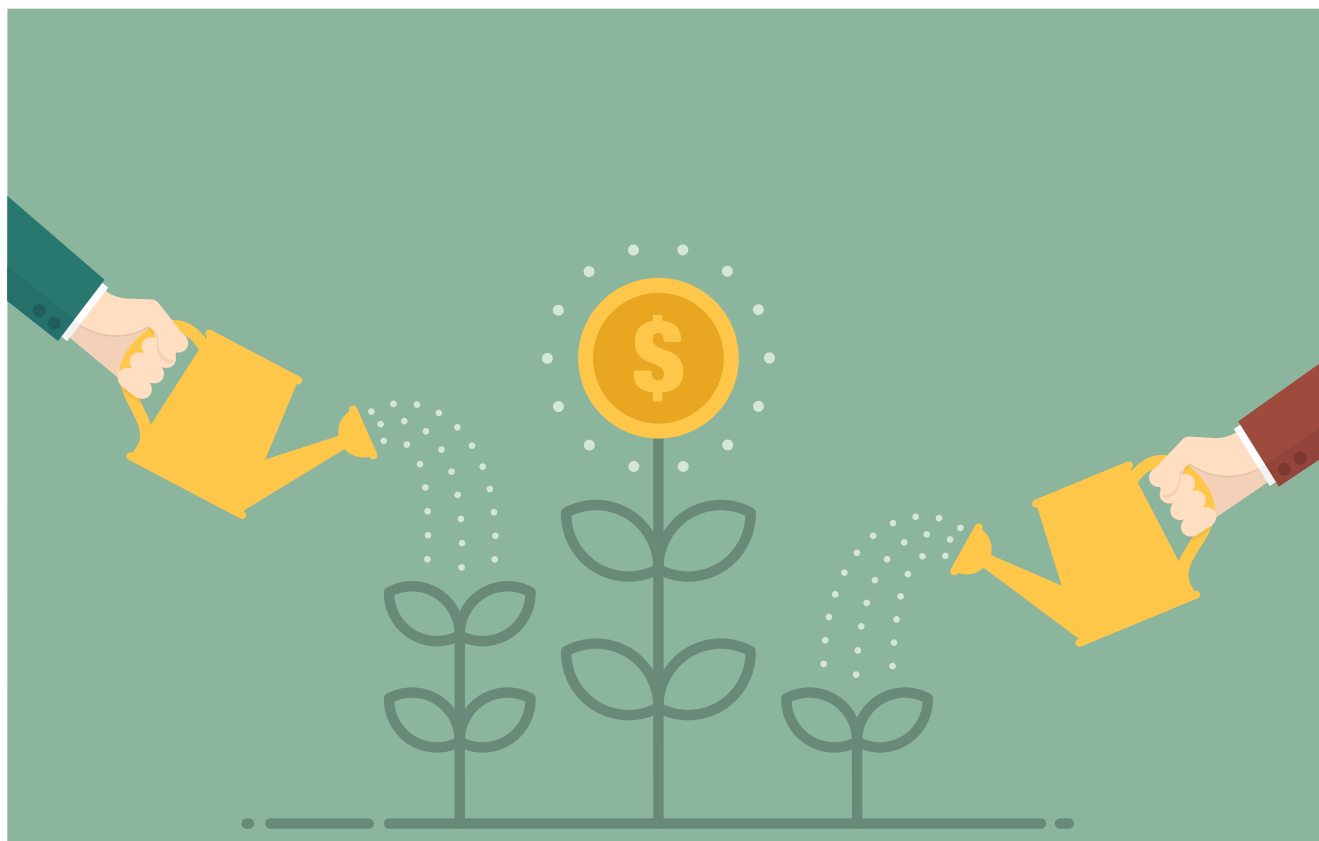
بازارهایی در گودین کنگاور و چغاگاوانه اسلام‌آباد از آن دوره شاهدهی بر این مدعا است. آنچه پیرامون ایران در کتاب‌های تاریخی نوشته شده‌است، معمولاً آغاز تاریخ ایران را از ابتدای دوران مادها یا هخامنشی معرفی کرده و به اقوامی که پیش از مادها در این سرزمین می‌زیسته‌اند به‌ندرت یا کمتر اشاره می‌شود. خیلی پیش‌تر از استقرار مادها، در منطقه غرب ایران، اقوامی به نام‌های گوتی‌ها، لولوبی‌ها و کاسی‌ها به ترتیب از شمال به جنوب در نواحی غربی ایران می‌زیسته‌اند. این اقوام با هوریان و اکدی‌ها و سومری‌ها که در بین‌النهرین و سوریه ساکن بودند ارتباط داشته‌اند.

با شکل‌گیری حکومت مادها، این خطه نیز یکی از مراکز مادی محسوب می‌شده است که از این دوره یادمان‌هایی با ارزش چون دژ گودین در کنگاور بر جای مانده است. در دوره هخامنشی با عبور جاده شاهی که یک رشته آن اکباتان را به بابل وصل می‌کرد، بر رونق و آبادانی این منطقه افزوده شد. استان کرمانشاه در دوره ساسانی بیش از هر دوره دیگری از اعتبار و رونق برخوردار بوده است. این منطقه همواره مورد توجه شهریاران ساسانی بوده و به علت نزدیکی با تیسفون پایتخت آن‌ها، ایام تابستان را در قصور بیلاقی این جا می‌گذرانده‌اند.

تنها دژ مقاومت

استان کرمانشاه در جنگ جهانی دوم یکی از مناطق صحنه درگیری بود. این استان توسط نیروهای متفقین و به‌طور مشخص نیروهای نظامی انگلستان و آمریکا اشغال شد. در جنگ جهانی دوم، سپاه منطقه غرب (که شامل لشکر ۱۲ کرمانشاه و لشکر ۵ بود) تنها نیروی ایرانی بود که ۴۸ ساعت در برابر قوای انگلیسی مقاومت کرد.

کرمانشاه زیستگاه ایلات و اقوام مختلفی است که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به ایل کلهر که بزرگ‌ترین ایل کرد و دومین ایل بزرگ ایران است و نیز ایل‌های سنجایی، قلخانی، گوران، زنگنه و... اشاره کرد.



پایش محیط کسب و کار و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در استان کرمانشاه

یک رابطه مستقیم

بهبود محیط کسب و کار یکی از مهم‌ترین راهبردهای توسعه اقتصادی هر کشور به شمار می‌رود و علاوه بر آن هر چه محیط کسب و کار یک کشور شرایط بهتری داشته باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر و هر چه بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای افزایش یابد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن نیز بیشتر می‌شود؛ گوا این‌که رابطه مستقیمی بین فضای کسب و کار و فرصت‌های سرمایه‌گذاری و خلق ثروت وجود دارد.

با این حال، بهبود محیط کسب و کار، نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مطلوب است که دستیابی به این مهم، محتاج وجود فرایندی مستمر برای پایش و سنجش وضعیت محیط کسب و کار هر کشور است. رتبه نامساعد کرمانشاه در شاخص فضای کسب و کار و تاثیری که می‌تواند بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان بگذارد، دستاویزی برای تهیه گزارش تحلیلی، تحقیقی حاضر شد.

جدول ۱: مدل مفهومی بسط یافته محیط کسب و کار بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین



محیط کسب و کار

محیط کسب و کار به مجموعه عواملی گفته می شود که بر عملکرد یا اداره بنگاه های اقتصادی موثر هستند اما تقریباً خارج از کنترل مدیران بنگاه ها قرار دارند؛ عواملی مانند قوانین و مقررات، میزان بارندگی، فرهنگ کاری در یک منطقه و ... که در کشورها و

مناطق جغرافیایی گوناگون، در هر رشته کاری و نیز در طول زمان متفاوت هستند.

در گذشته بررسی فضای کسب و کار در کشور توسط مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی انجام می شد و اکنون این کار، براساس قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به اتاق بازرگانی

سپرده شده و براساس شاخص هایی که وجود دارد فضای کسب و کار در کل کشور پایش می شود.

پایش فضای کسب و کار در ایران

بر اساس نتایج حاصل از پایش ملی محیط کسب و کار ایران توسط مرکز آمار اتاق ایران که در زمستان

جدول ۲: مقایسه شاخص های محیط کسب و کار کرمانشاه و کل کشور

ردیف	مولفه	کل کشور	کرمانشاه
۱	بی ثباتی و غیرقابل پیش بینی بودن قیمت ها (مواد اولیه و محصولات)	۸/۰۱	۸/۷۹
۲	بی ثباتی سیاست ها، مقررات و رویه های اجرایی ناظر به کسب و کار	۷/۴۱	۸/۴۴
۳	مفاسد مالی و اداری در دستگاه های حکومتی	۶/۹۲	۷/۹۱
۴	برداشت های سلیقه ای و غیرقابل پیش بینی ماموران از قوانین و مقررات (برق، گاز، محیط زیست، تامین اجتماعی و ...)	۶/۵۶	۷/۷۹
۵	دشواری تامین مالی از بانک ها	۷/۶۰	۷/۷۹

منبع: مرکز آمار اتاق ایران

جدول ۳: بهترین و بدترین استان ها به لحاظ شاخص فضای کسب و کار

محیط کسب و کار مساعد	استان	پاییز ۹۵	زمستان ۹۵	بهار ۹۶	تابستان ۹۶	پاییز ۹۶	زمستان ۹۶	درصد تغییرات فصل زمستان نسبت به فصل گذشته	
		۵/۴۰	۵/۶۳	۵/۴۰	۵/۵۲	۵/۵۳	۵/۱۴	فصل گذشته	فصل مشابه سال گذشته
محیط کسب و کار نامساعد	مازندران	۶/۰۸	۵/۴۷	۵/۶۵	۵/۵۴	۵/۶۱	۵/۴۵	-۲/۸۱	-۰/۲۸
	قزوین	۶/۳۰	۵/۶۶	۵/۴۷	۵/۷۰	۵/۸۵	۵/۴۷	-۶/۴۸	-۳/۴۲
	زنجان	۵/۷۷	۶/۰۸	۶/۰۷	۶/۱۸	۶/۳۸	۶/۳۲	-۰/۸۹	۴/۰۳
محیط کسب و کار نامساعد	کرمانشاه	۶/۳۳	۵/۹۹	۶/۱۰	۶/۳۳	۶/۲۷	۶/۳۱	۰/۶۱	۵/۲۲
	سیستان و بلوچستان	۶/۴۳	۶/۰۰	۵/۷۸	۶/۴۴	۶/۳۴	۶/۲۸	-۰/۹۶	۴/۷۵
	خراسان شمالی								

*منفی بودن درصد تغییرات به معنای بهبود نسبت به دوره گذشته است.

جدول ۴: بررسی شاخص ملی به تفکیک مولفه‌های پیمایشی (موانع کسب و کار) و مقایسه با دواستان سیستان و بلوچستان و خراسان شمالی
منبع: مرکز آمار اتاق ایران

موانع کسب و کار	میانگین کل کشور	کرمانشاه	سیستان و بلوچستان	خراسان شمالی
استقبال نکردن همکاران و مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول	۴/۳۵	۴/۴۴	۴/۲۰	۵/۵۰
برداشت‌های سلیقه‌ای و غیرقابل پیش‌بینی مأموران از قوانین و مقررات (برق، گاز، محیط زیست، تامین اجتماعی و...)	۶/۵۶	۷/۷۹	۵/۹۰	۶/۲۹
بی‌تعهدی طرف‌های قرارداد (دولتی یا خصوصی) به ایفای تعهدات و وعده‌های‌شان	۶/۶۲	۷/۵۶	۶/۰۰	۶/۷۱
بی‌ثباتی سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر به کسب و کار	۷/۴۱	۸/۴۴	۷/۴۵	۷/۳۶
بی‌ثباتی و غیرقابل پیش‌بینی بودن قیمت‌ها (مواد اولیه و محصولات)	۸/۰۱	۸/۷۹	۷/۲۵	۷/۰۰
رویه‌های سخت‌گیرانه در اداره‌های کار و بیمه برای مدیریت نیروی انسانی	۶/۶۶	۶/۸۶	۶/۴۵	۶/۲۹
تمایل شهروندان به خرید کالاهای خارجی و بی‌ رغبتی به خرید محصولات ایرانی	۵/۱۶	۴/۶۳	۵/۵۰	۶/۷۱
تولید و عرضه نسبتاً آزاد کالاهای غیراستاندارد و تقلبی در بازار	۶/۵۰	۶/۵۱	۶/۲۰	۶/۸۶
رقابت غیرمنصفانه شرکت‌ها و موسسات دولتی یا شبه‌دولتی در بازار	۶/۳۷	۷/۰۹	۶/۰۵	۷/۳۶
رویه‌های غیرمنصفانه و ناعادلانه ممیزی و دریافت مالیات	۷/۰۸	۷/۵۸	۶/۴۵	۷/۵۰
دشواری تامین مالی از بانک‌ها	۷/۶۰	۷/۷۹	۷/۴۰	۶/۷۹
فقدان یا شفاف نبودن اطلاعات مورد نیاز برای فعالیت اقتصادی	۶/۰۱	۶/۴۷	۶/۶۰	۶/۵۰
ضعف زیرساخت‌های حمل و نقل (جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی و بندری)	۵/۲۹	۵/۵۶	۶/۲۵	۶/۰۷
ضعف دادگاه‌ها در رسیدگی به شکایات و پیگرد موثر متجاوزان به حقوق دیگران	۶/۷۵	۷/۷۲	۶/۷۰	۶/۰۷
وجود انحصار، امتیاز یا هر نوع رانت به یک یا تعدادی از رقبای بازار	۶/۴۶	۷/۱۶	۶/۱۵	۶/۲۱
ضعف نظام توزیع و مشکل در رساندن محصول به بازار	۴/۷۸	۴/۹۵	۵/۲۰	۶/۱۴
عرضه کالاهای قاچاق و رقابت غیرمنصفانه محصولات خارجی و داخلی در بازار ایران	۵/۹۱	۵/۹۱	۵/۹۰	۶/۱۴
فقدان یا نقص ارتباطات پسینی و پیشینی و خوشه‌های تولید	۴/۸۷	۶/۰۷	۴/۶۰	۵/۴۳
قیمت‌گذاری و دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در بازار	۵/۷۸	۶/۷۰	۶/۲۵	۶/۴۳
کارگریزی عمومی و استقبال نیروی کار از تعطیلی روزهای کاری	۵/۳۷	۵/۵۶	۵/۵۵	۵/۶۴
کمبود تقاضای موثر در بازار	۵/۷۴	۵/۵۸	۵/۴۵	۶/۵۰
کمبود فناوری‌های مورد نیاز	۵/۴۸	۶/۴۷	۵/۴۰	۶/۰۷
کمبود نیروی کار ماهر	۴/۹۳	۶/۰۷	۵/۷۰	۵/۲۱
محدودیت‌های دسترسی به ارتباطات (تلفن همراه و اینترنت)	۳/۴۰	۳/۹۱	۴/۵۵	۵/۶۴
محدودیت دسترسی به برق	۲/۵۶	۲/۷۲	۲/۸۵	۴/۰۷
محدودیت دسترسی به سوخت (گاز، گازوئیل و...)	۲/۸۲	۲/۹۸	۵/۴۰	۵/۲۱
مفاسد مالی و اداری در دستگاه‌های حکومتی	۶/۹۲	۷/۹۱	۷/۷۵	۶/۵۷
موانع اداری کسب و کار (اداره‌ها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با کسب و کار)	۷/۱۳	۷/۸۶	۷/۳۰	۶/۸۶

مقایسه شاخص کل کشور با استان کرمانشاه در بخش‌های مختلف نشان می‌دهد این استان به صورت میانگین از شرایط مطلوبی به لحاظ کسب و کار برخوردار نیست. با این حال در برخی شاخص‌ها مانند تمایل شهروندان به خرید کالای خارجی وضعیتی بهتر از متوسط کشوری دارد.

افزایش و اوضاع نامساعد آن است. درصد تغییرات فصل زمستان نسبت به فصل گذشته ۸۹/۰- و در فصل مشابه سال گذشته ۴/۰۳ است. نتایج ارزیابی طرح ملی پایش محیط کسب و کار توسط مرکز آمار اتاق ایران در زمستان ۱۳۹۶ نشان می‌دهد از منظر وضعیت مولفه‌های محیط کسب و کار، استان‌های مازندران، قزوین و زنجان محیط کسب و کار مساعدتر و استان‌های کرمانشاه، سیستان و بلوچستان و خراسان شمالی محیط کسب و کار نامساعدتری نسبت به سایر استان‌ها دارند.

اختلاف عدد شاخص وضعیت محیط کسب و کار در بهترین و بدترین استان حداکثر معادل ۱/۱۸ واحد است که نشانگر عدم وجود تفاوت قابل توجه در وضعیت عدد شاخص استان‌ها نسبت به یکدیگر است.

پنج دلیل برتر تاثیرگذار در سرمایه‌گذاری استان

بر اساس آمار جدول بررسی شاخص ملی، پنج عاملی که بیشترین تاثیرگذاری را در سرمایه‌گذاری استان کرمانشاه دارند، به ترتیب در جدول ۲ بررسی شده است. همین عوامل سبب شده تا کرمانشاه از نظر «بدی» فضای کسب و کار جزو سه استان اول کشور باشد. رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه، بهبود فضای کسب و کار استان را نیازمند یک کار بزرگ استانی می‌داند که همه دستگاه‌ها باید پای کار بیایند.

در طرحی که اتاق بازرگانی برای بهبود فضای کسب و کار استان ارائه داده، برای هر دستگاه وظایفی مشخص شده و دستگاه‌هایی مانند صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، گردشگری و ... که در ارتباط بیشتری با فعالیت‌های اقتصادی به‌ویژه برای صدور مجوزها هستند، در اولویت قرار دارند. در این طرح پیشنهادهایی نیز برای بانک‌ها ارائه شده است که اگر همه این موارد تصویب و برای

۱۳۹۶ انجام شده، رقم شاخص ملی، ۵/۸۰ (نمره بدترین ارزیابی ۱۰ است) محاسبه شده که حدوداً بهتر از وضعیت این شاخص نسبت به ارزیابی فصل گذشته (پاییز ۹۶ با میانگین ۵/۸۵) است. همچنین این ارزیابی بیانگر آن است که از دید فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پایش، وضعیت بیش از نیمی از مولفه‌های موثر بر محیط کسب و کار ایران در زمستان ۱۳۹۶ تا حدودی مساعدتر شده است.

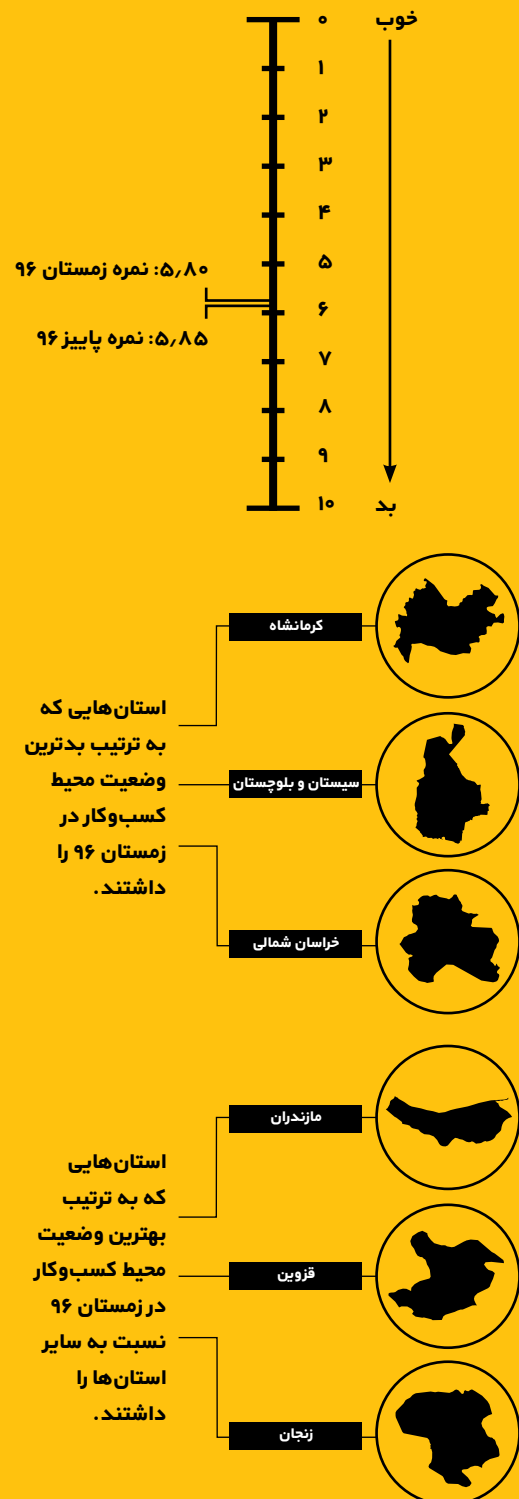
آشنایی با نظریه عمومی کارآفرینی شین

بر اساس نظریه عمومی کارآفرینی شین، می‌توان دو مجموعه عوامل محیطی معین یعنی محیط اقتصادی و محیط نهادی را تفکیک کرد. عوامل محیط اقتصادی شامل محیط اقتصاد کلان، محیط مالی، ساختار تولید و محیط جغرافیایی و عوامل محیط نهادی شامل محیط‌های سیاسی، حقوقی، فرهنگی و آموزشی، علمی و فناوری و نوآوری و ساختار دولت می‌شود. این دو مجموعه عوامل بر کسب و کارهای موجود و بر فرآیند کارآفرینی که در واقع نقطه آغازین کسب و کار است، اثر می‌گذارند. هر چه محیط کسب و کار (محیط نهادی و اقتصادی) شرایط بهتری داشته باشد، بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی بیشتر است و هر چه بهره‌برداری از فرصت‌های کارآفرینی در جامعه‌ای بیشتر باشد، عملکرد اقتصاد آن کشور و خلق ارزش و ثروت در آن بیشتر می‌شود.

شاخص استانی محیط کسب و کار استان کرمانشاه در میان سه استان با محیط کسب و کار نامساعد

بر اساس آمار به دست آمده شاخص استانی محیط کسب و کار کرمانشاه ۵/۷۷ در پاییز ۹۵، ۶/۰۸ در زمستان ۹۵، ۶/۰۷ در بهار ۹۶، ۶/۱۸ در تابستان ۹۶، ۶/۳۸ در پاییز ۹۶، ۶/۳۲ در زمستان ۹۶ است که نشان‌دهنده

نمره ارزیابی محیط کسب و کار





یکی از معضلات راه اندازی
کسب و کار در استان، متوسط زمان
صدور مجوزها با ۱۸۶ روز است.



۷۶
میلیون ریال

اختلاف ریالی درآمد خانوار شهری
کرمانشاهی با میانگین کشوری



۹۱
هزار نفر

از ۵۵۷ هزار شاغل استان
کرمانشاه، ۹۱ هزار نفر اشتغال
ناقص دارند

۳۳۰
کیلومتر

مرز مشترک استان با کشور عراق

استفاده از پنجره واحد برای کوتاه

شدن مسیر سرمایه‌گذار

در شانزدهمین جلسه شورای عالی اشتغال کشور به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور در اسفندماه سال ۸۸ کلیات طرح تشکیل پنجره واحد حمایت از کسب و کار در استانداری‌ها به ریاست استاندار و عضویت مدیران و نمایندگان تام‌الاختیار تمام دستگاه‌های صادرکننده مجوز و تسهیلات مربوط به تصویب رسید. پنجره واحد سرمایه‌گذاری، امکان گردش استعلام‌های همه دستگاه‌های مرتبط با فرآیند صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی را به صورت الکترونیکی فراهم می‌کند.

در پنجره واحد سرمایه‌گذار با تسلیم درخواست خود از یک نقطه امکان پیگیری درخواست‌های خود را داشته و از طرفی سازمان سرمایه‌گذاری نیز امکان گزارش‌گیری از وضعیت درخواست‌ها و استعلام‌های مربوطه را خواهد داشت.

در این سامانه امکان ارتباط سیستمی درخواست سرمایه‌گذاران با نقاط ملی و استانی دستگاه‌های مختلف فراهم شده که به ارتقای فضای کسب و کار کمک شایانی می‌کند.

در پنجره واحد سرمایه‌گذاری و کارآفرینی که با هدف کمک به توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال مولد و پایدار و اطلاع‌رسانی مناسب به سرمایه‌گذاران داخل و خارج و بررسی و رفع موانع و تسهیل امر سرمایه‌گذاری طراحی شده است، امور اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاران به طور مستمر تا حصول نتیجه پیگیری می‌شود.

پنجره واحد کمک می‌کند تا نقش نیروی انسانی به حداقل رسیده و وقت سرمایه‌گذار هدر نرود و لزوم ارائه مستندات مکرر را از میان برمی‌دارد. متأسفانه طرح پنجره واحد یک دهه پس از تصویب، هنوز به خوبی اجرا نمی‌شود که این مسئله در استان کرمانشاه نیز وجود دارد. پنجره واحد می‌تواند سرمایه‌گذاران را از سرگردانی در راهروهای پرپیچ و خم اداری استان

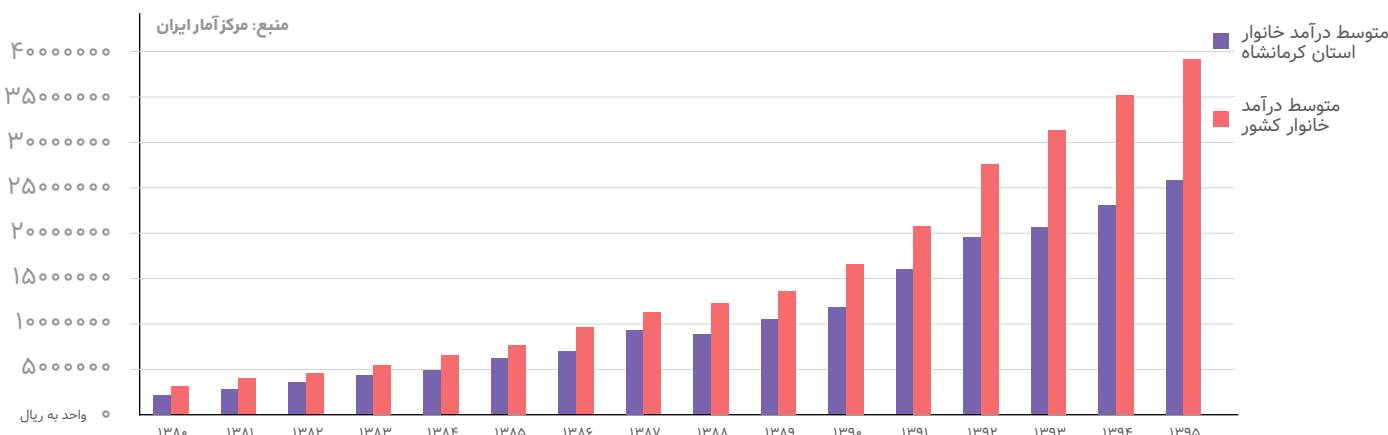
دستگاه‌ها تبدیل به احکام شود، می‌توان به بهبود فضای کسب و کار استان ظرف دو فصل آینده امیدوار بود.

امروز هر سرمایه‌گذاری حتی از خارج از کشور به راحتی می‌تواند به جدول شاخص فضای کسب و کار دسترسی پیدا کند و قطعاً منطقه‌ای را برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کند که شاخص بهتری داشته باشد؛ بنابراین هم برای حفظ سرمایه‌گذاری‌های موجود و هم برای جذب سرمایه‌گذاران جدید، راهی به جز بهبود فضای کسب و کار استان وجود ندارد.

ادامه این روند به حل معضل بیکاری که مهم‌ترین مسئله استان است نیز صدمه وارد می‌کند. این وضعیت نامناسب به طور قطع روی سرمایه‌گذاری استان تأثیرگذار است و نمی‌توان از این موضوع به عنوان یک زیرساخت مهم به راحتی گذشت. به گفته رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه، زمانی که فعالیتهای بخش دولتی به بخش خصوصی واگذار یا موانع و مشکلات سر راه بخش خصوصی رفع شود، به طور قطع بخش خصوصی نیز رشد پیدا می‌کند.

فرایند طولانی طی مراحل سرمایه‌گذاری در استان

یکی از معضلات راه اندازی کسب و کار در این استان را می‌توان متوسط زمان صدور مجوزها که ۱۸۶ روز است، دانست. انشعابات دیر برقرار می‌شود، با وجود این که سرمایه‌گذار هزینه آن را پرداخت کرده است. در حالی که این روند در استان‌های دیگر مانند تهران چند روز بیشتر به طول نمی‌انجامد. حتی دریافت مجوزهای بهداشت ممکن است چهار، پنج ماه طول بکشد. در استان‌های توسعه یافته این زمان بسیار کوتاه‌تر است. طولانی شدن مراحل سرمایه‌گذاری در این استان را می‌توان یکی از عوامل عدم استقبال سرمایه‌گذاران با وجود ظرفیتهای طبیعی و استراتژیک و مشوق‌های فراوان مالی در آن دانست.



جدول ۵: مقایسه درآمد خانوار در کرمانشاه و کل کشور

همچنین بازارهای خارجی نزدیک را دارد که فرصت بسیار مطلوبی برای تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان خدمات به شمار می‌رود.

- بیشترین نیروی کار جوان در کشور را دارد و فرصت مناسبی را برای سرمایه‌گذاری‌های نیازمند تامین نیرو فراهم می‌آورد.

- از فرصت بی‌نظیری به‌منظور ارائه خدمات ویژه درمانی (توریست درمانی) برای بیماران خارجی به‌ویژه از کشور عراق با ظرفیت مناسب درمانی و گردشگری برخوردار است. - پایتخت کشاورزی ایران است و ظرفیت بالایی در حوزه توسعه کشاورزی، باغداری، پرورش آبزیان و ماکیان، دام زنده و... دارد و این فرصت با انجام امور زیرساختی، صنایع تبدیلی و بسته‌بندی به‌شدت مورد توجه است.

- کرمانشاه نیازمند ایجاد فرصت‌های تفریحی، سرگرمی، ورزشی، گردشگری و مراکز خرید مدرن و نوین توسط سرمایه‌گذاران است و زیرساخت‌های این امر در استان مهیا است.

- این استان با داشتن بیشترین ظرفیت کشور در حوزه صنایع بالادستی پتروشیمی (بعد از عسلویه و ماهشهر) فرصت بسیار مناسبی را برای سرمایه‌گذاری در صنایع پایین‌دستی پتروشیمی مهیا کرده است.

- علاوه بر مزیت‌های جمعیتی، تاریخی، گردشگری، کشاورزی و

داده است.

بنا بر اعلام مرکز آمار ایران میانگین بیکاری کشور طی پاییز امسال ۱۱.۹ درصد اعلام شده و آمار ۲۵.۶ درصدی کرمانشاه بیش از دو برابر این میانگین است.

این آمار رشد ۷.۶ درصدی نرخ بیکاری استان کرمانشاه نسبت به فصل تابستان امسال که ۱۸ درصد بوده است را نشان می‌دهد.

با توجه به این اطلاعات، استان کرمانشاه با ۴.۵ درصد اختلاف نسبت به استان چهارمحال و بختیاری طی پاییز امسال، بالاترین نرخ بیکاری کشور را داشته و رکورددار این معضل است.

بررسی‌های آماری نشان‌دهنده ضریب همبستگی (covariance) بالای ۰/۷+ بین شاخص محیط کسب‌وکار و اشتغال در استان‌هاست. یعنی هرچقدر شاخص فضای کسب‌وکار بهبود پیدا کند، امکان غلبه بر مشکل و معضل بیکاری نیز فراهم می‌شود.

مزیت‌های اقتصادی کرمانشاه

معضل اشتغال در حالی گریبان‌گیر این استان شده است که:

- کرمانشاه پایلوت استان مجازی کشور است و فرصت‌های بسیار در حوزه آی‌تی و تجارت الکترونیک دارد.

- این استان بازار مصرف داخلی دو میلیون نفری و دستیابی به بازارهای ۲۰ میلیون نفری داخلی و

رهایی ساخته و به آن‌ها امکان تمرکز بر توسعه کسب‌وکارشان را بدهد.

شورای گفت‌وگو

ظرفیت بالایی در قانون برای شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی پیش‌بینی شده است که اگر مشارکت جدی‌تر دولتی‌ها در آن رخ بدهد، به محلی برای شناسایی و حل‌وفصل مشکلات تبدیل می‌شود. طبق قانون، روسای وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و همچنین کار، رفاه و تامین اجتماعی موظف هستند در جلسات شورای گفت‌وگو در سطح ملی حضور پیدا کنند و در استان‌ها مدیرکل‌های استانی این وزارتخانه مکلفند در جلسات حاضر شوند.

حضور منظم دولتی‌ها در این جلسات و تبادل با بخش خصوصی برای رفع مشکلات استان‌ها می‌تواند بسیار مثمر‌تر باشد.

آنچه باید در مورد نرخ اشتغال در کرمانشاه بدانید:

طبق اعلام مرکز آمار ایران، نرخ بیکاری کرمانشاه طی پاییز سال ۹۶، ۲۵.۶ درصد اعلام شده است. این آمار نشان می‌دهد این استان بالاترین نرخ بیکاری کشور را دارد.

بر اساس آمار یادشده، استان کرمانشاه از نظر بیکاری دو برابر آمار متوسط کشوری را به خود اختصاص

تولیدی، جایگاه و موقعیت تجاری این استان نیز بسیار قابل توجه است. این استان از دیرباز در مسیر جاده ابریشم و مسیر تجاری خاورمیانه قرار داشته است.

- کرمانشاه ۳۳۰ کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارد.

- تنها استان کشور است که هم با اقلیم کردستان و هم با بخش عرب نشین عراق مرز مشترک دارد.

- استان کرمانشاه شش بازارچه مرزی فعال و مشترک با کشور عراق دارد.

- در مرز خسروی بزرگترین و مجهزترین پایه مرزی خاورمیانه قرار دارد.

- ۴۵ درصد صادرات کل کشور به عراق از مرزهای این استان است.

- بیشترین صادرات کشور از مرز رسمی پرویزخان در قصرشیرین استان کرمانشاه انجام می شود.

حال این سوال پیش می آید که با تمام این ظرفیت ها، چرا این استان در میان سه استان که محیط کسب و کار نامساعد دارند، قرار گرفته است؟ درحالی که دو استان دیگر، از محدودیت های ارتباطی یا طبیعی برخوردارند.

چرا این استان رتبه اول بیکاری را به خود اختصاص داده است؟

ارتباط نزدیک وضعیت توسعه نیافتگی صنعت استان کرمانشاه با بیکاری

وضعیت توسعه نیافتگی صنعت استان کرمانشاه مربوط به سه دهه گذشته است

و این توسعه نیافتگی رابطه تنگاتنگی با بیکاری استان دارد. بهبود وضعیت صنعت در استان کرمانشاه نیازمند یک نگاه ویژه از سوی دولت و مجلس است و طی دو دهه گذشته، متأسفانه نگاه خاص و ویژه ای به امر اشتغال این استان و ایجاد زیرساخت های صنعتی در آن نشده است.

در بخش صنعت اگرچه استان تعداد واحدهای صنعتی کمی دارد، اما در بحث پتروشیمی جایگاه قابل توجهی دارد. استان کرمانشاه در بخش معدن هم پتانسیل های بسیار خوبی دارد که باید بیشتر به آن پرداخته شود. ازجمله پتانسیل های قابل توجه بخش معدن استان، وجود ۷۵ درصد ذخایر قیر طبیعی در این استان است. استان کرمانشاه بیش از یک هزار پروانه بهره برداری صنعتی با اشتغال حدوداً ۳۰ هزار نفر دارد. ۹۲ درصد این واحدها صنایع کوچک با اشتغال کمتر از ۵۰ نفر، چهار درصد صنایع متوسط با اشتغال بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر و چهار درصد نیز صنایع بزرگ با اشتغال بیش از ۱۰۰ نفر مشغول فعالیت هستند. همچنین واحدهای تولیدکننده خودرو، روغن نباتی، سیمان، کاشی و سرامیک، میلگرد و تیرآهن، لبنیات، انواع دارو، قند و رب گوجه فرنگی از مهم ترین واحدهای صنعتی استان به شمار می روند. بهترین مزیت سرمایه گذاری برای تولید محصولات صنعتی و صادرات به عراق و سایر کشورهاست.

درآمد مردم کرمانشاه در حسرت رسیدن به میانگین کشور

گرچه متوسط سطح درآمد خانوارها در دو دهه اخیر در کشور و استان کرمانشاه بهبود یافته اما شکاف هزینه-درآمد در بیشتر سال ها منفی است؛ البته شدت آن در کرمانشاه بیش از متوسط کشوری بوده است. از سوی دیگر سطح درآمدها و هزینه های خانوار کرمانشاهی همواره کمتر از میانگین کشوری بوده و در وضعیت وخیم تری نسبت به کل کشور قرار داشته است. طبق آمار بانک مرکزی، متوسط درآمد ناخالص سالانه (کل درآمدهای پولی و غیر پولی) یک خانوار در استان کرمانشاه از ۲۲ میلیون ریال در سال ۱۳۸۰ به حدود ۲۶۰ میلیون ریال در سال ۱۳۹۵ رسیده اما این شاخص طی همین دوره در سطح کشور از ۳۱ میلیون ریال به بیش از ۳۹۰ میلیون ریال دست یافته است، یعنی اختلاف میانگین درآمد مردم کرمانشاه با میانگین کشوری بیشتر شده است. این آمارها نشان می دهند درآمد و هزینه سالانه یک خانوار در استان کرمانشاه به ترتیب ۶۶ و ۶۲ درصد متوسط کشوری است. همچنین در سال ۹۵ متوسط درآمد خالص (پولی) سالانه یک خانوار شهری و روستایی در استان کرمانشاه به ترتیب ۲۴۱ و ۱۵۲ میلیون ریال بوده در حالی که این رقم ها در میانگین کشوری ۳۱۷ و ۱۷۶ میلیون بوده است.

جدول ۶: معافیت های مالیاتی در کرمانشاه

منبع: سازمان امور اقتصادی و دارایی استان کرمانشاه

دوره معافیت (سال)	مالیات بر درآمد با نرخ صفر درصد دوره معافیت (سال)
۵	صنعتی، معدنی و خدمات (بیمارستان ها و هتل ها) و مراکز اقامتی گردشگری
۷	صنعتی، معدنی و خدمات (بیمارستان ها و هتل ها) و مراکز اقامتی گردشگری مستقر در تمام مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های صنعتی در سرزمین اصلی
۱۰	صنعتی، معدنی و خدمات (بیمارستان ها و هتل ها) و مراکز اقامتی گردشگری در مناطق کمتر توسعه یافته
۷	صنعتی، معدنی و خدمات (بیمارستان ها و هتل ها) و مراکز اقامتی گردشگری مستقر در تمام مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های صنعتی در مناطق کمتر توسعه یافته
بدون محدودیت زمانی	۱۰۰ درصد درآمد حاصل از همه فعالیت های کشاورزی
بدون محدودیت زمانی	۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیر نفتی و محصولات بخش کشاورزی و ۲۰ درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام

هزینه مسافرت و هتل و...، تفریحات، سرگرمی‌ها و خدمات فرهنگی هستند که در مجموع ۴۳ درصد کل هزینه‌های یک خانوار شهری در استان کرمانشاه را شامل می‌شود که از میانگین کشوری سه درصد کمتر است. در صورتی که از هزینه‌های خانوار، ارزش فروش دست دوم کالاها کسر شود، هزینه خالص خانوار، در غیر این صورت هزینه ناخالص خانوار محسوب می‌شود.

چرا درآمد کرمانشاهی‌ها پایین است؟

کنکاش در علت پایین بودن درآمدهای خانوارهای استان کرمانشاه شاید خیلی سخت نباشد زیرا وقتی این استان از نظر کسب و کار در رتبه آخر است و نرخ بیکاری آن در ۱۹ سال اخیر ۱۵ بار رکورددار کشور بوده، پایین بودن درآمدها هم غیرطبیعی نیست. حتی ۹۱ هزار نفر از ۵۵۷ هزار شاغل استان کرمانشاه هم اشتغال ناقص (کار کمتر از ۴۴ ساعت در هفته) دارند و کم بودن ساعت کاری بسیاری از آن‌ها، کفاف تامین هزینه‌های یک زندگی معمولی را نمی‌دهد. تمرکز بیش از اندازه بر ساخت طرح‌های غیراشتغال‌زا، زمان‌بر و پرهزینه صنعتی و پالایشگاهی، موانع متعدد در مسیر سرمایه‌گذاری، ضعف فرهنگ کار و فاقد مهارت لازم بودن بیش از ۷۰ درصد بیکاران از مهم‌ترین دلایل نرخ بیکاری بالا و رکود فضای کسب و کار در استان است.

نرخ بیکاری استان کرمانشاه در سال ۲۱،۶، ۹۶ درصد بوده که این رقم بین جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله ۳۷،۴ درصد را نشان می‌دهد. این در حالی است که استان دو میلیون نفری کرمانشاه مزیت‌های منحصربه‌فردی برای ایجاد اشتغال و درآمدزایی دارد؛ به‌ویژه در بخش کشاورزی (کشت ماشینی، صنایع تبدیلی، گیاهان دارویی، توسعه شیلات و دامداری و...) و گردشگری (آثار تاریخی و طبیعی، صنایع دستی، فرهنگ و آداب و رسوم محلی و...).

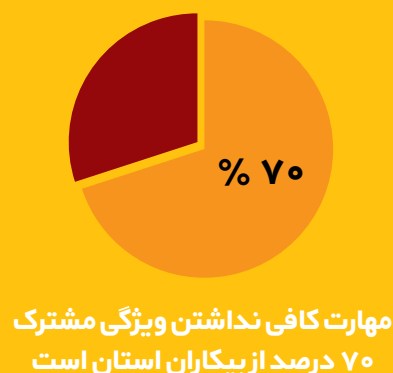
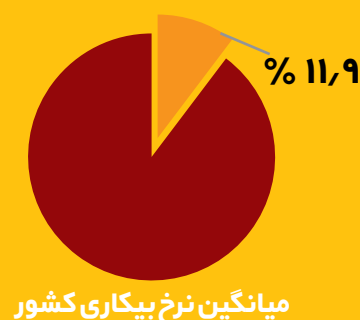
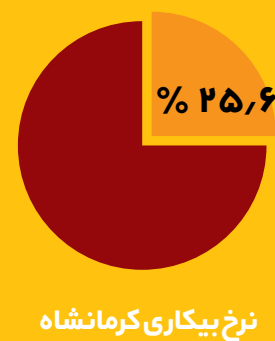
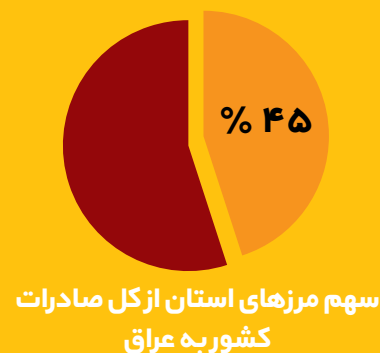
فاصله زیاد شهرنشینان کرمانشاه با میانگین کشور

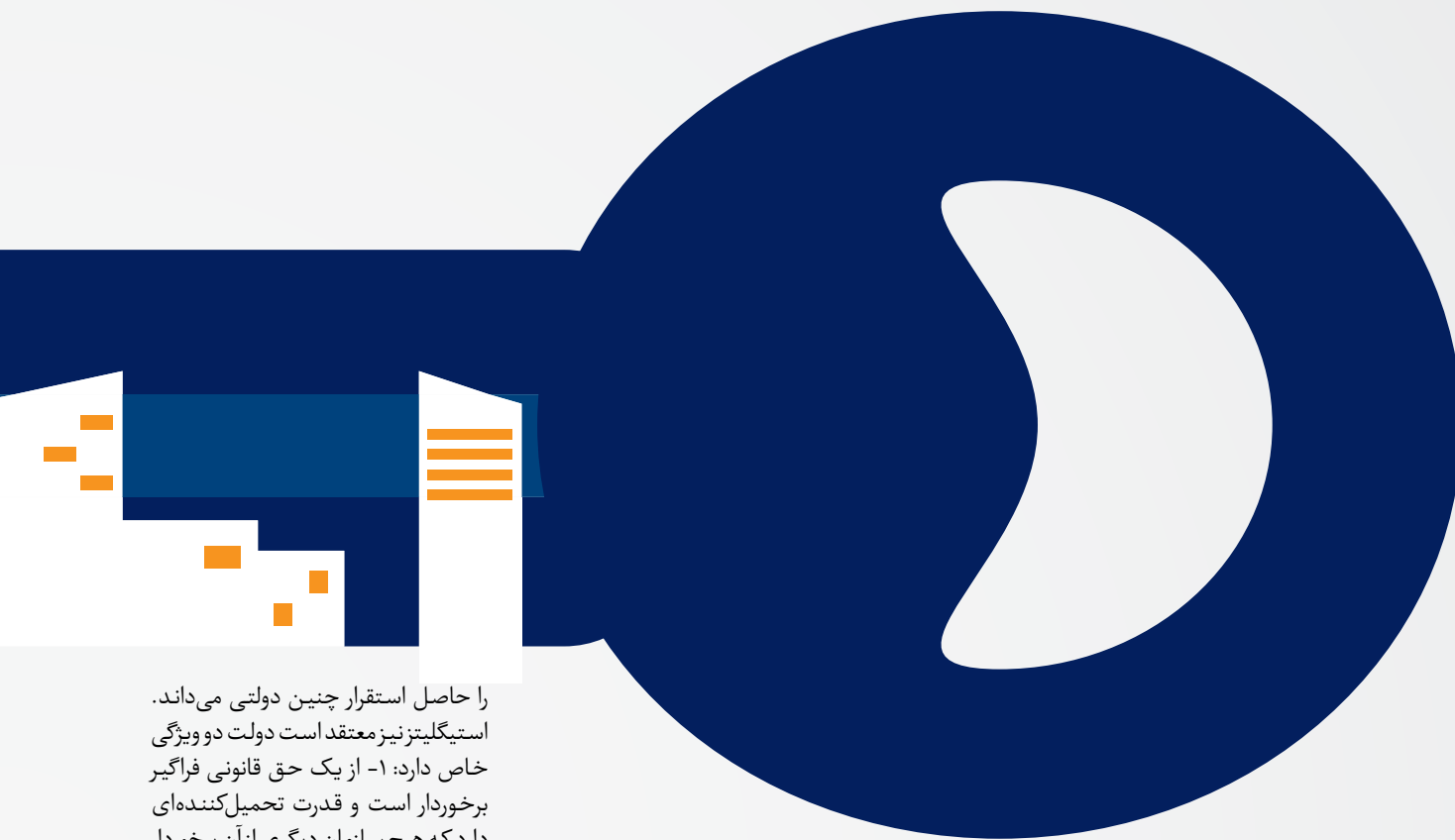
هرچند وضعیت خانوار روستایی کرمانشاه به میانگین کشور نزدیک است اما شهرنشینان این استان با متوسط کشوری فاصله زیادی دارند و کسری درآمد بین آن‌ها چشمگیر است. برای درک بهتر این واقعیت می‌توان آمار هزینه‌های خانوار شهری در کرمانشاه و کشور را مقایسه کرد، چنانچه آمارهای بانک مرکزی در سال ۹۵ حاکی از اختلاف ۷۶ میلیون ریالی درآمد خانوار کرمانشاهی با میانگین کشوری است.

از این نظر استان کرمانشاه در رتبه ۲۴ کشور و بین استان‌های کم‌درآمد قرار گرفته است. شاید تصور شود که وضع درآمدی خانوار شهری کرمانشاه دست‌کم از هفت استان کشور (رتبه‌های ۲۵ تا ۳۱) بهتر است اما با توجه به سربه‌سر بودن درآمدها و هزینه‌های خانوار کرمانشاهی، شرایط این استان از همه استان‌های کشور بدتر و از این نظر آخر است.

یکی دیگر از شاخص‌های مهم برای سنجش سطح رفاه خانوار، تعیین نسبت هزینه‌های غیرخوراکی به خوراکی آن است؛ به‌طور معمول هرچه سهم هزینه‌های غیرخوراکی نسبت به خوراکی افزایش یابد، دلیل بر افزایش سطح رفاه خانوار است؛ به عبارت دیگر هر چه سهم غذا و مسکن در سبد مصرفی خانوارها کمتر شود و به ازای آن سهم هزینه‌های بهداشت و درمان، تفریحات، سرگرمی‌ها، تحصیل و آموزش بیشتر شود، سطح رفاه خانوارها هم بیشتر است.

بر اساس آمار بانک مرکزی، هزینه‌های خوراکی و دختانی در خانوار شهری و روستایی استان کرمانشاه به ترتیب ۲۷،۴ و ۳۹ درصد کل هزینه‌ها را تشکیل می‌دهد. بیشترین هزینه‌های خالص غیرخوراکی سالانه یک خانوار شهری در استان با ۴۱ درصد مربوط به بخش مسکن است. سپس حمل و نقل و ارتباطات، بهداشت و درمان، کالاها و خدمات متفرقه (خدمات شخصی،





تبیین کارکردهای دولت در توسعه

نقش کلیدی

توسعه به دلیل داشتن ابعاد گوناگون اقتصادی، اجتماعی سیاسی، فرهنگی، از جمله مقوله‌هایی است که به‌وسیله نظریه‌پردازان اقتصادی، جامعه‌شناسی و علوم سیاسی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. مفهوم توسعه که در این تحقیق مورد بحث قرار می‌گیرد، «توسعه از بالا» است که از طریق «دولت» انجام می‌شود. می‌توان در مورد «توسعه از بالا» یا «دولت‌محور» گفت که این نوع توسعه بیانگر وضعیتی است که در آن دولت، گرایش فعالانه در جهت توسعه اتخاذ کرده و چون جامعه مدنی گرایش منفعلانه و خنثی دارد، امکان نوعی سیاست توسعه‌گرایانه فراهم می‌شود که از جانب دولت طراحی و پیاده‌سازی شده و پیش می‌رود. تجربه کشورهای آسیای جنوب شرقی را می‌توان منطبق بر این الگو دانست.

را حاصل استقرار چنین دولتی می‌داند. استیگلیتز نیز معتقد است دولت دو ویژگی خاص دارد: ۱- از یک حق قانونی فراگیر برخوردار است و قدرت تحمیل‌کننده‌ای دارد که هیچ سازمان دیگری از آن برخوردار نیست. ۲- دولت از قدرت منع برخی فعالیت‌ها (تجارت اسلحه، قاچاق مواد مخدر و ...) برخوردار است.

همچنین دولت در توسعه زیرساخت‌ها نقش دارد که از جمله آن به زیرساخت‌های فیزیکی و نهادی می‌توان اشاره کرد. در بخش زیرساخت‌های فیزیکی، اصلاح زیرساخت‌ها، فضایی ایجاد می‌کند که توسعه در آن محقق می‌شود. توسعه زیرساخت‌ها در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، کاهش قیمت‌های نسبی برای خدمات زیر بنایی، افزایش رقابت تولید و افزایش فرصت‌های شغلی، نقش مهمی دارد. با این‌که این خدمات در برخی کشورهای توسعه‌یافته توسط بخش خصوصی انجام می‌شود، ولی در اکثر کشورها این وظیفه به‌طور سنتی بر عهده دولت است. زیرساخت‌های نهادی نیز شامل طراحی و توسعه نهادهای مالی است. این نهادها شامل بانک‌های تجاری، بیمه و سایر خدمات مالی و همچنین توسعه بازار سرمایه و وجود تسهیلات مالی مناسب است.

البته در مقابل، نظریه‌پردازان لیبرال و معتقد به اقتصاد بازار آزاد بر این اعتقاد هستند که دولت مانع توسعه بوده و سیاست‌گذاری اقتصادی دولت باید صرفاً در جهت

در کشورهای توسعه‌نیافته شناخته شده است. برای مثال کشورهای شرق آسیا. در این یادداشت مفهوم توسعه در معنای ساده و روان خود به معنای گذار از وضعیتی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نامطلوب به وضعیتی مطلوب‌تر است که در آن، انسان شادمان‌تر است و توانایی بیشتری در کنترل سرنوشت و زندگی خود دارد.

یکی از نظریه‌پردازان به نام کوهلی به دولت‌ها به‌مثابه اصلی‌ترین ابزارها در جهت رسیدن به توسعه و رهایی از فقر تاکید دارد و صنعتی شدن در پیرامون

گرچه در تجربه تاریخی حرکت کشورها به سمت توسعه، ما با الگوهای متفاوتی از نقش‌آفرینی دولت در روند توسعه روبه‌رو هستیم. ولی به‌طور کلی می‌توان اشاره کرد طی قرن بیستم، نقش دولت در فرایند توسعه بسیار چشمگیر و تعیین‌کننده بوده است. به نحوی که بخشی از کشورهای جهان سوم با سیاست‌گذاری‌های دولت و نهادهای رسمی توانستند به رشد، رفاه و توسعه دست یابند. به این منظور دوره پس از جنگ جهانی دوم نیز به‌عنوان دوره تلاش برای دستیابی به نوسازی و توسعه

موقعیتی که امکان آن فراهم باشد، وظایف اقتصادی دولت باید غیرمتمرکز شود. فقدان تمرکز، امکان مقایسه عملکردها را فراهم می‌کند؛ به نیازها و رجحان‌های محلی پاسخ بهتری می‌دهد و انگیزه‌ای برای نوآوری می‌شود.

بررسی وضعیت سیاسی و اقتصادی ایران نیز حاکی از آن است که اقتصاد کشور همچنان وابسته به نفت است و این وابستگی از عوامل شکل نگرفتن دولت توسعه‌گرا در ایران است. در شرایط کنونی و در پرتو تحولات سه دهه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، شکل‌گیری دولت توسعه‌گرا، حداقل انتظار نخبگان از نظام اسلامی است تا موتور توسعه کشور با سرعت و دقت، اهداف چشم‌انداز را دنبال کند. تلاش در راستای تحقق دولت کارآمد، اجتماعی شدن قدرت دولت، اجماع نظری و عملی نخبگان حول محور توسعه ایران و از همه مهم‌تر، بازسازی ساختارهای دولت می‌تواند شرایط مناسبی را برای تحقق دولت توسعه‌گرا در کشور فراهم آورد.

منابع و مآخذ

- افشار کهن، جواد، (۱۳۸۸)، «دولت و توسعه: نقد و بررسی کتاب توسعه دولت‌محور»، فصلنامه سیاست، دوره ۳۹، شماره ۲
- بانک جهانی، (۱۳۷۸)، «نقش دولت در جهان در حال تحول»، ترجمه حمیدرضا برادران شرکا و دیگران، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی
- راغفر، حسین، (۱۳۸۸)، «دولت، فساد و فرصت‌های اجتماعی»، نشر نقش و نگار، چاپ دوم
- سریع‌القلم، محمود، (۱۳۷۲)، «عقل و توسعه‌یافتگی»، تهران، نشر علمی و فرهنگی، چاپ اول، سال ۱۳۷۲
- شیرزادی، رضا، (۱۳۹۰)، «دولت و توسعه در کره جنوبی»، فصلنامه تخصصی علوم سیاسی، شماره ۱۵
- کلمن، دوید و فرد نیکسون، (۱۳۸۷)، «اقتصادشناسی توسعه‌نیافتگی»، ترجمه غلامرضا آزاد، تهران، وثقی
- لوکایون، ژاک، (۱۳۷۳)، «نقش اقتصادی دولت»، ترجمه مسعود محمدی، مجله گزیده مسائل اقتصادی-اجتماعی، شماره ۱۳۷



ویژگی‌هایی می‌تواند امر توسعه را پیش ببرد. تجارب عملی نیز نشان داده است تحولات اقتصادی و اجتماعی منوط به وجود دولت توسعه‌خواه است که نقش اساسی این دولت‌ها ایجاد زمینه برای استقرار نهادهای دخیل در امر توسعه است و بدون وجود این دولت، با ویژگی‌های خاص خود، تحول و پیشرفت در کشورهای در حال توسعه دشوار است؛ بنابراین امروزه توسعه کشورهای جهان سوم در سایه اقدام‌های اصلاحی دولت امکان‌پذیر است. البته این به معنای دخالت تام و تمام در عرصه اقتصادی نیست بلکه بیانگر نقش هدایتگر و فرصت‌ساز دولت برای فعالیت بازار و بخش خصوصی است. باید اشاره کرد که نقش دولت باید متناسب با قابلیت‌هایش باشد. زمانی دولت می‌تواند فعالیت‌هایش را به نحو احسن انجام دهد که همه این زمینه‌های نهادسازی را به‌کار گیرد. آن حوزه از فعالیت‌هایی که خودش متقبل می‌شود، متناسب با ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های اداری‌اش باشد و اگر بیش‌تر از قابلیت‌هایش باشد باید به بخش خصوصی و غیردولتی واگذار کند. همچنین باید دولت برخی اصول را در مورد سیاست‌های اقتصادی رعایت کند؛ در مرحله اول دولت باید اذعان قدرت انحصار یا تعیین حقوق انحصار دست بردارد. دولت باید هر زمانی که امکان آن فراهم باشد رقابت در بخش عمومی را تشویق کند. همچنین در هر

تسهیل عملکرد بازار آزاد انجام شود. به عقیده دست‌اندرکاران بانک جهانی نیز، بازارها و دولت‌ها، به‌عنوان مکمل یکدیگر عمل می‌کنند. نقش دولت در کشورهای کمتر توسعه‌یافته نقشی به‌مراتب فراگیرتر از نقش دولت در کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته است. در این زمینه محمود سریع‌القلم مشاور رئیس‌جمهور معتقد است؛ کشوری که به توسعه علاقه‌مند است باید از یک دولت قوی بهره‌مند باشد. تاریخ توسعه به‌وضوح نشان می‌دهد کشورهای توسعه‌یافته چه در غرب و چه به‌طور نسبی در جهان سوم، از یک قوه مجریه قاطع و کارا، سازمان‌یافته و علاقه‌مند به منافع ملی بهره‌برده است. آلمان، ژاپن و کره جنوبی از جمله کشورهایی هستند که در این قالب قرار می‌گیرند. در این مورد توانایی‌های فکری و سازمان‌دهی هیئت حاکمه و توجه آن‌ها به توسعه و استحکام داخلی نقش اساسی داشته است. در کشورهای شرق آسیا، دولت‌ها در ارتقای رشد اقتصادی نقش ابزاری ایفا کرده‌اند. به‌عنوان مثال آن‌ها به ایجاد بازارها و نهادهای مالی کمک کردند. صادرات و جذب تکنولوژی پیشرفته را ترغیب کردند. تحصیلات را تشویق کردند و زیرساخت‌های اساسی را فراهم آوردند و نقش یک مدیریت خلاق را در وضعیت اقتصادی ایفا کردند. اگر دولت‌ها را کارگزار اصلی توسعه قلمداد کنیم، باید ببینیم چه دولتی و با چه

توریسم شهری و مورد کاوی کرمانشاه به نقل از مجله علمی آمریکا

Journal of American Science

درآمدی که از آن محرومیم

آی تی و گردشگری را بزرگ‌ترین صنایع آینده جهان می‌دانند، با یک تفاوت بزرگ؛ در حوزه آی تی ماشین‌ها و ربات‌ها این قابلیت را دارند که در آینده جای انسان را بگیرند و تکنولوژی‌هایی را عرضه کنند فراتر از تصور انسانی، اما صنعت گردشگری چنان با عواطف و رفتارهای انسانی درآمیخته که ربات‌ها امیدی به پیشرفت در آن ندارند؛ آری؛ صنعت سفر، بازاری محفوظ، رو به رشد و به شدت درآمدزا برای نسل‌های بعدی است. بازاری که ما هنوز سهم درخوری از آن کسب نکرده‌ایم.

گزارش حاضر تحقیقی علمی با محوریت توریسم گردشگری کرمانشاه است که در مجله علمی آمریکا منتشر شده و ضمن نگاهی به جایگاه جهانی صنعت سفر، به وضعیت توریسم شهری در کرمانشاه پرداخته است.



جایگاه جهانی صنعت گردشگری

توریسم یکی از بزرگ‌ترین صنایع جهان است که توسط بسیاری از دولت‌ها به‌مثابه ابزاری برای توسعه در نظر گرفته می‌شود زیرا صنعت به‌سرعت در حال رشد و تغییری است. امروزه شهرها موتور رشد و توسعه اقتصادی هستند، به‌ویژه که روزبه‌روز جمعیت بیشتری را به خود جلب می‌کنند و نیز اشتغال بیشتری را سبب می‌شوند. با توسعه وسایل حمل‌ونقل در دهه‌های اخیر، توریسم به یکی از صنایع در حال رشد در اقتصاد جهان تبدیل شده است. بنا به گزارش سازمان جهانی توریسم، ۳۵ درصد کل خدمات صادراتی را سفرها شکل می‌دهند. در سال ۲۰۱۵، بالغ بر یک میلیارد سفر بین‌المللی در سراسر جهان اتفاق افتاده است و توریسم بین‌المللی بالغ بر یک هزار میلیارد دلار درآمد در همان سال تولید کرده است.

توریسم به‌عنوان یک صنعت رو به رشد، در سال ۲۰۰۴ بالغ بر ۶۰۰ میلیارد دلار درآمد تولید کرده در حالی که در سال ۱۹۵۰، سهم توریسم از درآمد اقتصاد جهان، فقط دو میلیارد دلار بوده است. علاوه بر این، صنعت توریسم ۸٫۲ درصد کل اشتغال در دنیا و نیز ۱۰٫۳ درصد کل تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل داده است. سازمان جهانی توریسم برآورد می‌کند در سال ۲۰۰۷، تعداد توریست‌ها ۸۹۰ میلیون نفر بوده است و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۲۰ این رقم به ۱٫۶ میلیارد نفر برسد.

اقتصاددانان معتقدند توریسم سومین صنعت اقتصادی و در حال رشد جهان پس از صنعت نفت و خودرو است. توریسم صنعت پاک، بزرگ، متنوع و پویایی است و یکی از بخش‌های در حال رشد اقتصاد ملی است که مدیران شهرها علاقه زیادی به استفاده از چنین فرصت‌هایی دارند برای این‌که رفاه را برای شهروندان‌شان به ارمغان بیاورند.

سهم ایران از صنعت گردشگری

ایران یکی از تمدن‌های کهن جهان

است و جذابیت‌های فرهنگی و تاریخی منحصر به فرد و متنوعی از دوران هخامنشی گرفته تا دوره ساسانی و دوره اسلامی دارد. این دوره‌های تاریخی، به‌علاوه طبیعت و تنوع آب و هوایی، چشم‌انداز گسترده‌ای را به توریست‌ها ارائه می‌دهد، از توریسم فرهنگی گرفته تا توریسم جهانگرد و معمولی. ایران صاحب یکی از تمدن‌های بادوام با استقرارگاه‌های شهری و تاریخی بوده است که قدمت آن به پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح می‌رسد.

این در حالی است که ایران فقط ۵ درصد درآمد توریسم جهان را از آن خود کرده است و از حیث جذب درآمد توریسم در رتبه نوزدهم قرار دارد که رتبه بالایی نیست و نشان از بی‌توجهی ما به این حوزه دارد. این امر اهمیت مطالعات توریسم را در ایران نشان می‌دهد، مطالعاتی که توجه خاصی به موضوع توریسم و چگونگی افزایش درآمد حاصل از آن کنند. پژوهش حاضر می‌خواهد در مورد توریسم شهری و نیز چشم‌انداز آن را در مورد شهرهای غربی ایران و در این مقاله کرمانشاه را بررسی کند.

در ابتدای بحث باید گفت توریسم و سفر، برای خلق مجدد، یکی از بزرگ‌ترین صنعت‌های جهان است و یکی از منابع مهم برای مبادله فرصت‌ها و مشاغل. از همین رو توریسم در بسیاری از کشورها برای تحریک و سامان بخشی اقتصاد مناطق حاشیه‌ای استفاده می‌شود، برای این‌که توسعه را از طریق ایجاد اشتغال و درآمد در این مناطق رقم بزند.

گردشگری شهری

توریست‌های شهری، یک شهر را به دلایل مختلف برای سفر انتخاب می‌کنند، مثلاً خرید، تجارت، تفریح یا دیدار دوستان و سایر جذابیت‌های فرهنگی که معمولاً بین یک روز تا کمتر از یک سال طول می‌کشد. توریست‌ها بسیاری از وقت خود را در مناطق شهری می‌گذرانند و از شهر برای بازدید مناطق روستایی استفاده

می‌کنند؛ بنابراین بسیار دشوار است که مناطق روستایی را از مناطق شهری جدا کرد.

شواهد نشان می‌دهد ایران با طرح‌های سیستماتیک می‌تواند از فرصت‌های توریسم استفاده کند. طرح‌های توسعه شهری باید تاثیر توریسم را بر خصوصیات محیطی و اجتماعی - اقتصادی و فیزیکی در نظر بگیرد. منابع توریسم شهری بخش‌های زیر را در برمی‌گیرد: ابتدا، عناصر ابتدایی که عامل اصلی جذب توریست هستند مانند سایت‌های تاریخی و خیابان‌ها، باغ‌ها و پارک‌ها، گالری‌ها و سینماها و ...، عناصر ثانویه توریسم، خدمات اقامتگاه و مراکز خرید است و سومین بخش، راهنماها و مدیران تورها هستند. شهرها مقصد توریست‌ها هستند و حالا اکثریت شهرهای تاریخی از توریست‌های فرهنگی که علاقه‌مند هستند تا از بناهای تاریخی دیدن کنند، بهره‌مند می‌شوند.

کرمانشاه و ظرفیت‌های بزرگ

شهر کرمانشاه مرکز اداری سیاسی استان کرمانشاه است که در غرب ایران قرار دارد. کرمانشاه آب و هوایی گرم و خشک در تابستان با زمستان‌های سرد دارد. شهر در منطقه‌ای ثروتمند قرار دارد و به لحاظ تاریخی از ۱۰ تا ۱۲ هزار سال قبل مسکونی بوده است. سایت باستانی طاق بستان که تاریخش به دوره ساسانی بازمی‌گردد، اولین کانون شکل‌گیری شهر بوده است. تاورنیه، جهانگرد فرانسوی که از ایران در دوره صفویه دیدن کرده است، کرمانشاه را شهری زنده و توسعه یافته توصیف می‌کند.

امروزه کرمانشاه یکی از دو ابر شهر غرب و شمال غرب ایران محسوب می‌شود و در رتبه‌بندی بزرگ‌ترین مناطق شهری ایران پس از تبریز در جایگاه هشتم قرار دارد. بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار ایران، شهر کرمانشاه اندکی بیش از یک میلیون جمعیت و ساختار فیزیکی متمرکزی

شرایط کنونی و راهبردهای توسعه گردشگری

واقعیت این است که کرمانشاه نتوانسته است تعداد مناسب توریست با توجه به این ظرفیت‌ها و امکانات را جذب کند. یکی از عوامل اصلی که برای رشد توریسم لازم است، توسعه زیرساخت‌ها و نیز امحای نابرابری‌های مناطق مختلف کشور است اما به‌رغم جذابیت‌های توریستی فراوانی که در کرمانشاه وجود دارد، فقر زیرساخت‌ها و تسهیلات لازم و نیز توزیع نابرابر امکانات، تفاوت زیادی را میان مناطق مختلف در منطقه رقم زده است؛ مثلاً خود کرمانشاه به لحاظ این‌که مرکز استان است، امکانات بهتری نسبت به سایر شهرستان‌های استان دارد و شهرستان ثلاث باباجانی محروم‌ترین منطقه از حیث امکانات توریستی است. بنابراین یکی از مسائلی که ضروری به نظر می‌رسد در هر طرحی برای تقویت توریسم گنجانده شود، مسئله عدالت اجتماعی در توزیع زیرساخت‌های توریستی در منطقه است. یکی از اقدام‌هایی که می‌تواند عدالت اجتماعی را از حیث امکانات توریستی ایجاد کند، پذیرش ارزش‌ها و قابلیت‌های منطقه از سوی جامعه محلی است و نیز آموزشی که بتواند رفتار مناسب با توریست را در اجتماع ایجاد کند.

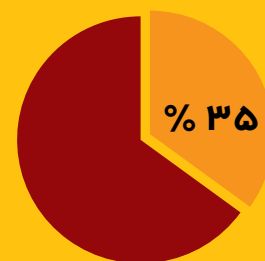
ساختن رستوران‌های بین‌راهی و نیز نظارت مناسب در مورد بهداشت مراکز خدماتی بین‌راهی یکی دیگر از مهم‌ترین اقدام‌هایی است که توریسم در استان کرمانشاه به آن احتیاج دارد. درواقع این موضوع سبب می‌شود رفت‌وآمد به مناطق روستایی توریستی، مناطق شهری و مناطق مختلف در استان کرمانشاه به راحتی انجام شود. تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی در منطقه و نیز دولتی در بهبود زیرساخت‌های توریستی برای صنعت توریسم منطقه ضرورت دارد. این موضوع روشنی است که در طرح‌های دولت برای توسعه توریسم هم آمده است اما به گام‌های عملی احتیاج دارد.

دارد. این شهر به عنوان مرکز توریسم در منطقه ۳ یعنی منطقه زاگرس در طرح ملی توسعه توریسم قرار دارد. کرمانشاه در اثر جایگاهش به عنوان مرکز منطقه بزرگ زاگرس که نزدیک به مرز عراق است، از موقعیت برتری برخوردار است. استان کرمانشاه که بالغ بر ۲۴ هزار و ۴۳۴٫۲۵ کیلومتر مربع وسعت دارد، بر اساس آخرین آمار سرشماری نفوس ایران در سال ۱۳۹۰، حدود دو میلیون نفر جمعیت داشته و شهرهای زیر را شامل می‌شود: اسلام‌آباد غرب، پاوه، جوانرود، روانسر، گیلان غرب، ثلاث باباجانی، سرپل ذهاب، صحنه، قصرشیرین، کنگاور، هرسین، سنقر و کرمانشاه.

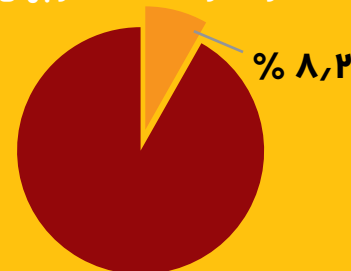
جاذبه‌های شهر کرمانشاه

۱. طاق‌بستان که متعلق به دوران ساسانی است و شامل دو سنگ‌نبشته اردشیر، شاه ساسانی و دو ایوان بزرگ و کوچک است.
 ۲. بازار: شاهکار معماری شهر که مرکز و کانون شهر را شکل داده است.
 ۳. تکیه معاون‌الملک، ساختمانی که سال ۱۹۴۱ در بخش قدیمی شهر ساخته است.
 ۴. تکیه بیگلربیگی: این تکیه متعلق به دوره قاجار است که معماری منحصر به فردی دارد و اکنون به موزه خطاطی تبدیل شده است.
 ۵. موزه جامی: این موزه از آثار دوره زندیه است.
 ۶. مسجد عمادالدوله: این مسجد متعلق به دوره قاجار است و یکی از درهای ورودی‌اش از شهر نجف به کرمانشاه آورده شده است.
 ۷. موزه دفاع مقدس: اولین موزه جنگ تحمیلی در ایران.
 ۸. صنایع دستی این شهر هم عبارت‌اند از فرش، گلیم، گیوه، انواع مختلف سازهای موسیقی
- این استان جاذبه‌های توریستی دیگری مانند بیستون، هرسین، معبد آناهیتا در کنگاور، معبد شیان در اسلام‌آباد غرب و جاذبه‌های طبیعی فراوان در مناطق مختلف استان دارد.

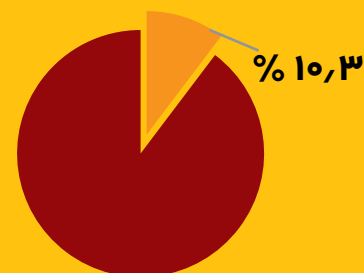
۱
میلیارد
سفرهای بین‌المللی در سال ۲۰۱۵



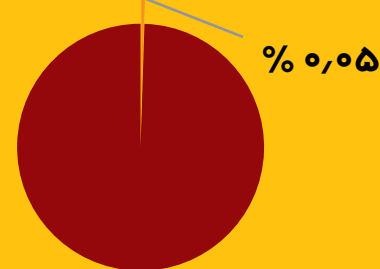
سهم گردشگری
از صادرات خدمات در جهان



سهم گردشگری از کل اشتغال جهان



سهم گردشگری از کل تولید ناخالص
داخلی جهان



سهم ایران از درآمد‌های صنعت
گردشگری



روستاهای پلکانی کرمانشاه، مقصد جدید گردشگران خارجی

زیبای ناشناخته

ظرفیت ناشناخته
در حالی که روستاهای پلکانی کرمانشاه مقصد جدید گردشگران خارجی شده و شیوه زندگی و معیشت ساکنان این روستاها، برای گردشگران خارجی، جذابیت‌های بسیاری دارد؛ اکثر روستاهای پلکانی کرمانشاه، فاقد امکانات اقامتی اعم از هتل مدرن و بوم‌گردی هستند. آن‌هم در حالی که نه فقط در ماسوله گیلان، بلکه در پالنگان کردستان نیز امکانات بوم‌گردی

بیشتر مردم با شنیدن نام روستای پلکانی به یاد ماسوله و احياناً برخی روستاهای کردستان می‌افتند، بیشترین تعداد روستاهای پله‌ای، در استان کرمانشاه قرار دارد. تا جایی که به دلیل ساختار پلکانی، پاوه ملقب به شهر هزار ماسوله است. منطقه‌ای که پاوه در آن واقع است بسیار خوش آب‌وهوا است و در کنار کوهستان شاهو قرار گرفته است. با این حال، این ظرفیت نه به خوبی در سطح کشور و جهان معرفی شده است و نه امکانات و زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری جدی‌تر از آن، تدارک دیده شده است.



شهرهایی کوچک تبدیل کرد. دولت محوری و نگاه از بیرون به موضوع بافت باارزش روستاهای پلکانی، روستاییان را در مقام یک مصرف کننده صرف نتایج طرح محدود می سازد. بهسازی نباید بدون مردم و صرفا امری تخصصی تلقی شود، بلکه باید در طراحی و تصمیمات با مردم و نهادهای محلی مشورت شود و آن ها از نتایج طرح آگاه شوند؛ زیرا آن ها بهره برداران اصلی طرح ها هستند. اشاره به تمام روش ها و رویکردهای حفاظتی مانند احیا، مرمت، بازسازی، ساماندهی و امثال آن که در شرح خدمات به عنوان اهداف طرح مطرح شده به گستردگی دامنه مطالعه، طرح و اجرا منجر خواهد شد که بستر و زمینه آن در شرح خدمات کاملا فراهم نیست.

پنج نکته کلیدی در روستاهای پلکانی

در توسعه گردشگری روستاهای پلکانی استان کرمانشاه باید به نکات زیر توجه کرد:

۱. مهم ترین اصل، شناخت اهالی روستاهای پلکانی از ظرفیت های خود و تبلیغ موثر آن است. توسعه دفاتر اقامتی روستایی و فراهم کردن اینترنت ارزان و پرسرعت برای روستاهای فاقد پوشش و همچنین افزایش سرعت و کیفیت برای روستاهای متصل، این امکان را به ساکنان روستاهای پلکانی می دهد که هم روستای خود و هم محصولات و خدمات خود مانند اقامتگاه بوم گردی را تبلیغ کنند.

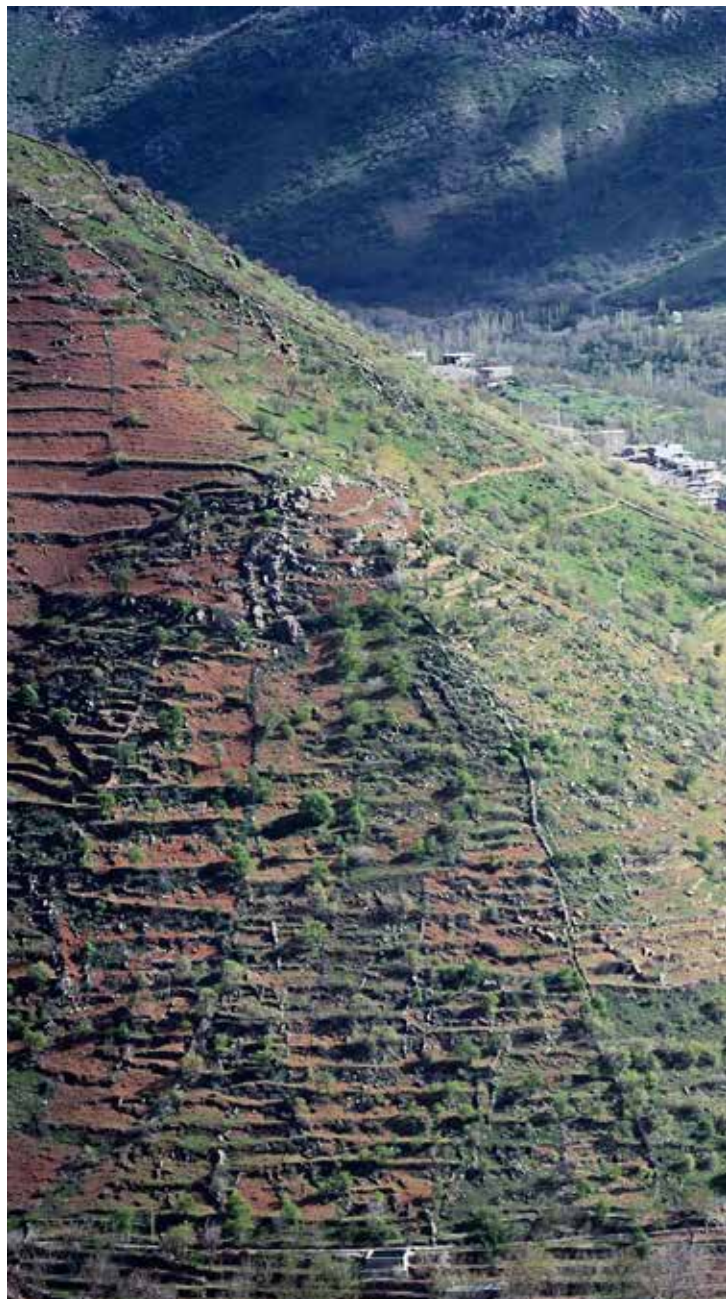
۲. ایجاد تسهیلاتی برای شناخت بزرگان روستاهای پلکانی از وضعیت روستاهای

تاریخی این استان قلمداد شوند. کرمانشاه از جمله استان های کشور است که با داشتن آب و هوای مطلوب، وجود چهار هزار اثر تاریخی که قدمت برخی از آن ها به چند هزار سال می رسد، جاذبه های طبیعی فراوان و صنایع دستی و سوغاتی های متنوع، هرساله پذیرای هزاران گردشگر از سراسر کشور است. وجود آثاری همچون طاق بستان، بیستون، معبد آناهیتا، غار قوری قلعه و هزاران اثر تاریخی دیگر، مشتاقان بسیاری از سراسر کشور را به ویژه در تعطیلات تابستانی و نوروز، به کرمانشاه می کشاند. در کنار این آثار تاریخی، روستاهایی با آثار طبیعی فراوان از جمله آبشارها و چشمه ها، معماری های زیبا و استثنایی وجود دارد که اگر بهتر شناخته شوند، چه برای گردشگران و چه برای سرمایه گذاران و حتی برای خود ساکنان این روستاها، این امکان وجود دارد که گردشگران کرمانشاه، بخشی از سفر خود را نیز در روستاهای پلکانی بگذرانند.

راهبرد توسعه گردشگری

برای توسعه گردشگری روستاهای پلکانی کرمانشاه، پیش از هر چیز لازم است از اجرای طرح های دولتی در این زمینه پرهیز شود و هر اقدامی، صرفا از سوی اهالی روستا و کمک گرفتن از سرمایه های خصوصی انجام شود.

پیش از این، دولت با اجرای طرح های توسعه و عمران روستایی و با هدف امروزی کردن بافت های روستایی با معیارها و ضوابط طراحی، بسیاری از روستاهای کشور را از هویت اصیل خود محروم و به



توسعه یافته و درآمد خوبی را نصیب ساکنان این روستاهای پلکانی می کند. اقامتگاه های بوم گردی و اکوتوریسم، تاثیر خوبی بر جوامع محلی دارد. پدیده ای که در کرمانشاه هنوز به خوبی شناخته نشده است.

روستاهای هدف گردشگری در استان کرمانشاه به ویژه روستاهای پلکانی، آن قدر دیدنی هستند که بتوانند رقبی مهم برای جلب مسافران در کنار آثار چند هزار ساله

پلکانی پردرآمد داخلی به‌ویژه ماسوله از طریق برگزاری تورهای رایگان توسط دستگاه‌های دولتی، موجب ترویج پدیده گردشگری روستایی در استان و فراهم کردن الزام‌های آن توسط اهالی روستاها خواهد شد.

۳. شناسایی ظرفیت‌های روستاهای گردشگری پلکانی از طریق دعوت از خبرنگاران داخلی و خارجی به‌منظور انعکاس ظرفیت‌های بزرگ اما شکوفا نشده استان.

۴. بخش عمده‌ای از آلودگی‌های منابع آب، خاک و هوا در مناطق روستایی و گسترش بیماری‌های مختلف، ناشی از فقدان دستگاه‌های مدیریت پسماند روستایی است. باید سیستمی ثابت و سازمان‌دهی شده برای حفظ منابع طبیعی تعبیه شود. چنین سیستمی در کنار محدودیت حمل‌ونقل و انباشت محصولات بدبو مانند کود حیوانی در گذرگاه‌های اصلی روستا، می‌تواند به بهبود روند حضور گردشگران در روستاهای گردشگری پلکانی کمک کند.

۵. یکی از مشکلات اصلی در ایجاد و حفظ و نگهداری از فضای سبز عمومی در روستاها، حضور احشام و رفت‌وآمد آن‌ها

در معابر روستایی است که لازم است برای پیشگیری از تخریب فضاهای سبز توسط احشام، تدابیر لازم اندیشیده شود و مسیرهای ممنوعیت تردد احشام برای این روستاهای پلکانی تعیین شود که مسافران و خود اهالی لذت ببرند.

نقش دهیاران در توسعه روستاهای

پلکانی

آموزش‌های مناسب به دهیاران ازجمله راهکارهای توسعه گردشگری در روستاهای پلکانی است. مسئول گردشگری روستایی و عشایری میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کرمانشاه معتقد است: جذب اعتبار برای ساخت تابلوی راهنمای گردشگری، تهیه کتابچه راهنمای گردشگری و آموزش‌های لازم برای دهیار و شوراهای محلی و فعالان گردشگری در تمام روستاها، از ضروریات بهره‌برداری از ظرفیت گردشگری روستاها است.

پاشایی با اشاره به سهم جدی روستاهای پلکانی در طرح روستاهای نمونه گردشگری گفت: وجود شاخص‌هایی ازجمله بافت قدیمی، چشم‌انداز زیبا، اثر تاریخی و طبیعت بکر را عمده‌ترین دلایل انتخاب ۱۴ روستا به‌عنوان روستاهای هدف گردشگری

استان کرمانشاه است.

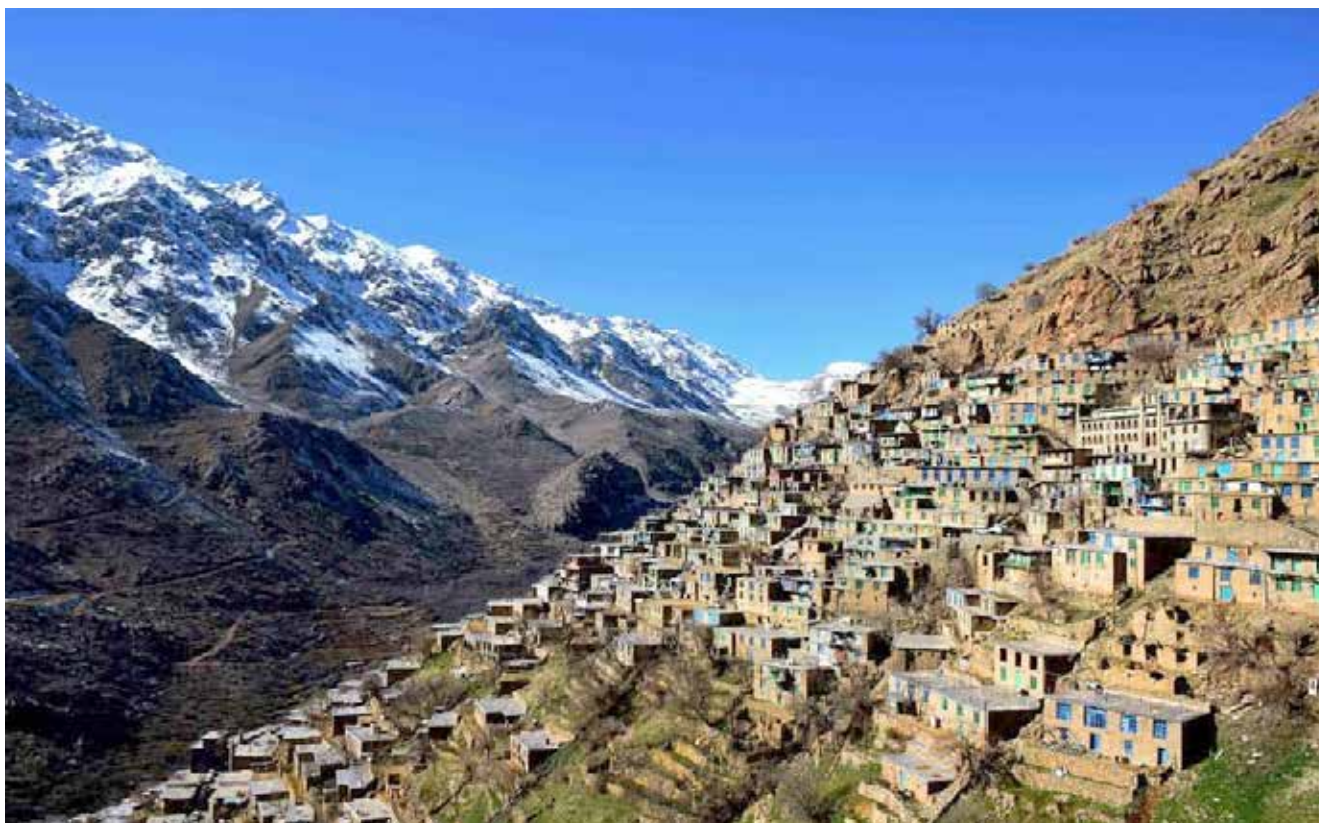
او راه‌اندازی خانه ترویج را برای معرفی صنایع دستی و لبنیات محلی روستاها ضروری دانست و افزود: در حال حاضر راه‌اندازی خانه‌های بوم‌گردی با به‌کارگیری امکانات بومی و در اختیار گذاشتن این امکانات به گردشگران روستاها، از اولویت‌ها است.

مسئول گردشگری روستایی و عشایری میراث فرهنگی کرمانشاه با بیان این‌که از مسئولان در راستای جذب گردشگران مشارکت بیشتری انتظار می‌رود عنوان کرد: استان کرمانشاه به‌عنوان استانی چهار فصل توانسته است در جذب گردشگران در سطح روستاها موفقیت‌هایی را کسب کند.

نقش گردشگری در توسعه

از نظر فرهنگی، گردشگری می‌تواند به‌عنوان عامل انتقال‌دهنده شیوه‌های زندگی و رفتار اجتماعی جوامع عمل کند. گردشگرانی که به مناطق مختلف سفر می‌کنند، تحت تاثیر آداب و رسوم و رفتار جامعه و معماری جامعه میزبان قرار می‌گیرند و از فرهنگ آن جامعه پیروی می‌کنند. گردشگری روستایی، جلوه‌های سنتی بیشتری از زندگی را به گردشگران





نشان می‌دهد و نسبت به زندگی شهری، از جاذبه‌های متنوعی برخوردار است. همچنین گردشگران با حضور در مناطق روستایی، این امکان را برای جوامع میزبان فراهم می‌کنند تا بتوانند با فرهنگ‌های مختلف آشنا شوند.

نقش گردشگری در ایجاد تغییرات اقتصادی مثبت و سازنده ارزیابی می‌شود. همچنین گردشگری روستایی، موجب تغییر ترکیب شغلی کشاورزی به خدمات و صنعت شده است. گردشگری بهبود وضعیت زیرساخت‌ها و توسعه جاده‌ها و همچنین سیستم حمل‌ونقلی در روستاهای هدف را به دنبال داشته است.

تعامل بالای مردم برای سرمایه‌گذاری در روستا و احداث مهمانسرا و اتاق‌های اجاره‌ای در روستاهای شمشیر و هجیج، بیانگر این موضوع است.

گردشگری نقش چشمگیری در افزایش آگاهی و حضور زنان در جامعه روستایی دارد. از نمونه‌های آن می‌توان به تولید صنایع دستی و پخت انواع غذاهای محلی در رستوران‌های محلی کوچک برای عرضه به گردشگران، توسط زنان روستایی اشاره کرد.

گردشگری در آگاهی و انسجام اجتماعی و پیوستگی فرهنگی و مشارکت و اعتماد اجتماعی و حضور زنان در جامعه و امنیت به همراه زیربخش‌های شان بسیار موثر بوده‌اند. البته گردشگری در کنار آثار مثبتی که به لحاظ اقتصادی و اجتماعی همراه داشته است، در مقابل آثار منفی را نیز بر جای گذاشته است. مثل افزایش قیمت زمین‌های کشاورزی و تغییر کاربری اراضی کشاورزی و وارد شدن پای دلالان به این مناطق است.

ارتباط مثبت بین رشد اقتصادی و گردشگری، می‌تواند مشوق سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری باشد. در حال حاضر سرمایه‌گذاری در گردشگری، شیوه‌های مختلفی دارد که یکی از فرصت‌های سرمایه‌گذاری، مناطق نمونه گردشگری هستند. قطب گردشگری اورامانات با داشتن تعداد قابل توجهی روستای پلکانی، یکی از قطب‌های گردشگری استان کرمانشاه است که در عین حال، بالاترین تعداد مناطق نمونه گردشگری را دارد. توان بالایی مناطق نمونه گردشگری اورامانات و واقع شدن این مناطق در کنار جاذبه‌های

بکر، می‌تواند به عنوان یک نیروی محرک اقتصادی در منطقه باشند.

برنامه‌ریزان گردشگری کشور و استان باید توجه کنند که برای جذب سرمایه به مقاصد گردشگری، باید محصول گردشگری جذاب و متنوع فراهم شود. چون محصول جذاب در کنار جاذبه‌های گردشگری، هم برای گردشگران در انتخاب مقاصد و هم برای سرمایه‌گذاران، انگیزه ایجاد خواهد کرد. رتبه‌بندی انجام شده در مناطق نمونه گردشگری اورامانات نشان می‌دهد منطقه نمونه گردشگری سراب روانسر نسبت به بقیه مناطق نمونه، نزدیکی نسبی بالاتری به وضعیت ایده‌آل برای سرمایه‌گذاری دارد که روستاهای نمونه گردشگری شمشیر، قوری قلعه، نودشه، هجیج، ویس‌القرن به ترتیب بالاترین جذابیت، بوزین مرخیل در سطح متوسط، مناطق نمونه نوسود، سراب مامیشان، شروینه، سراب سفید برگ، ازگله بمو، بید میری، دالانی با میزان در سطح ضعیف برای سرمایه‌گذاری ارزیابی شده‌اند و منطقه نمونه گردشگری چشمه ریزه در سطح بسیار ضعیف ارزیابی شده است.



روستای فش؛ پایتخت تنبور ایران

روستای فش از توابع بخش مرکزی شهرستان کنگاور، در ۱۰۰ کیلومتری غرب کرمانشاه قرار گرفته و با داشتن آب و هوایی معتدل و مطبوع در فصل بهار، مکانی دیدنی برای بازدید گردشگران و مسافران نوروزی است. قدمت گورستان قدیمی و بنای زیارتگاه امامزاده سیدجمال الدین در این روستا، نشان دهنده پیشینه تاریخی آن است.

یکی از مهم ترین جاذبه های طبیعی روستا، سراب زیبا و باشکوه فش است که در نزدیکی روستا قرار دارد و اطراف آن را درختان بلند جنگلی و گل ها و گیاهان خودرو فرا گرفته است. روستای فش، از اطراف به وسیله کوه های بلند و مرتفع احاطه شده است.

اکثر خانه های روستایی در گوشه ای از فضای خانه کارگاه کوچکی برای ساخت تنبور، سه تار و تار دیده می شود. در هر کارگاه تولیدی ساز سنتی روستای فش بین چهار تا پنج نفر از اهالی روستا مشغول کار و فعالیت هنری هستند. تار، سه تار، تنبور و... از جمله سازهای سنتی تولیدی در این روستا است که غالباً برای فروش به تهران فرستاده می شوند.

مسئولان سازمان گردشگری و میراث فرهنگی، به دنبال ثبت ملی روستای تاریخی «فش» با عنوان روستای ساخت ساز سنتی هستند.

مقدمات ثبت ملی شدن این روستا به عنوان روستای ساخت ساز سنتی ایران انجام شده و به زودی جشن ثبت ملی شدن آن برگزار می شود.

سطح این کوه ها که از درختان و درختچه های کوتاه پوشیده شده، در فصول بهار و تابستان از سرسبزی و طراوت سرشار می شود. انواع گیاهان دارویی مانند گل گاوزبان، گل ختمی، شیرین بیان، آویشن و گون نیز در دامنه این کوه ها یافت می شود. قلمرو حیات وحش روستا زیستگاه انواع گونه های جانوری مانند شغال، گرگ، روباه، خرگوش و کبک است که از دیگر جاذبه های طبیعی این روستا محسوب می شوند.

ساختن ساز تنبور در روستای فش نیز از قدمت دیرینه ای برخوردار است. در این روستا به نحو چشمگیری کارگاه های ساخت انواع مختلف آلات موسیقی از قبیل تنبور، تار و سه تار دیده می شود. در

بلندترین آبشار ایران در پیران



روستای پیران، یکی از روستاهای هدف گردشگری از توابع بخش مرکزی شهرستان سرپل ذهاب است. این روستا از شمال و شرق به کوه بان زرده و از جنوب به کوه پلتوی کری محدود می شود. روستای پیران از سطح دریا ۹۲۰ متر ارتفاع دارد و آب و هوای آن معتدل و گرم است. رودخانه پرآب و زیبای الوند در جنوب این روستا جریان دارد. مردم روستای پیران به زبان کردی به لهجه کردی

کلهری سخن می گویند. روستای کوهپایه ای پیران بافت مسکونی متمرکز دارد. عبور نهر آب از میان کوچه های قدیمی همراه با درختان قدیمی چنار، تبریزی و گردو که روستا را در بر گرفته، جلوه ای زیبا به آن بخشیده است. جنگل های انبوه و متراکم درختان بلند و زیبای چنار و تبریزی و گردو و انجیر چشم اندازهای بسیار زیبا و مساعد برای گذراندن اوقات فراغت فراهم کرده است. آبشار بلند پیران و چشمه های جوشان در کنار درختان کهن سال و گیاهان خودرو در اطراف آن ها، جز مناظر بدیع روستا به شمار می رود. از انواع موسیقی مقامی رایج روستای پیران می توان به هم نوازی ساز و دهل اشاره کرد. در جشن های عروسی نیز استفاده از انواع سازهای ضربی و اجرای ترانه ها و آوازهای محلی رواج دارد. در بیشتر مناطق کردنشین از جمله روستای پیران از لباس های محلی کردی با طرح و رنگ های متنوع استفاده می شود. از عمده ترین غذاهای گردشگر پسند این روستا می توان به بامیه تمانه و بامیه بادمجان اشاره کرد. مهم ترین صنایع دستی این روستا نیز انواع گلیم با طرح های کردی است و سوغاتی عمده این روستا انجیر و گوجه سبز است. روستای پیران از طریق شهرهای قصرشیرین، سرپل ذهاب، دالاهو و گیلان غرب از استان کرمانشاه قابل دسترسی است.





وجود آورده است. در بالادست روستای حریر، چشمه‌ای با آب زلال می‌جوشد. در روستا درخت کهن سال و تنومندی وجود دارد که برای روستاییان بسیار مقدس و قابل احترام است و به گفته افراد سالخورده روستا قدمت این درخت به ۱۵۰ سال پیش برمی‌گردد. در داخل و اطراف روستا انواع درختان بلوط، کیکم، بادام و چهار درخت به نام (چهارملکه) در داخل محدوده سیدرضاییگ وجود دارد. گرزان، چوتوپ، خومان شارکی، قاوانان، گردکان بازی، قل قلان و قمچان از بازی‌های محلی مردمان این روستای استان کرمانشاه است.

و گردشگری استان قرار گرفته است. مهمان‌نوازی و برپایی سیاه‌چادرها و تورهای مسافرتی رنگ و بوی زیبایی به این روستا داده است و از جمله جذابیت‌هایی است که گردشگران را مجذوب روستای ساتیاری می‌کند. مناظر زیبای طبیعت با وجود محصولات ارگانیک و صنایع دستی می‌تواند به عنوان برگ برنده‌ای در توسعه و رونق اقتصادی این شهرستان برای تمام شهروندان باشد. سقزیکی از سوغاتی‌های مهم این روستاست. در گویش محلی به سقز «بنیشت» و به قالب گلی آن «کوچه له» می‌گویند. مردان روستا در تابستان به صورت گروه‌های چند نفره به کوه‌ها می‌روند و با ایجاد شیارهایی در تنه درخت و ن که در زبان محلی روستا به آن «له له» می‌گویند ماده اولیه سقز را تهیه می‌کنند.



حریر یادگار عهد نادرشاه

یکی دیگر از روستاهای زیبای استان کرمانشاه، روستای حریر است. این روستا از شمال به دهستان کوزران، از شرق به دهستان حومه شمالی، از جنوب شرقی به دهستان حومه و از غرب و جنوب غربی به شهرستان سرپل ذهاب محدود می‌شود. روستای حریر در محدوده کوهستانی غرب استان کرمانشاه استقرار یافته است. آب‌وهوای این روستا در بهار و تابستان معتدل و در زمستان سرد است و رودخانه حریر از وسط این روستا می‌گذرد. قدمت روستای حریر به دوران حکومت نادرشاه می‌رسد، بنای امام‌زاده سیدرضاییگ نشانگر قدمت طولانی این روستا است.

مردم حریر به زبان کردی و با لهجه گورانی سخن می‌گویند و مسلمان و اکثراً پیرو اهل حق هستند؛ بخشی نیز پیرو مذهب شیعه جعفری‌اند. روستای کوهستانی حریر در شیعی ملایم استقرار یافته و بافتی متمرکز دارد. خانه‌های روستاییان غالباً دو طبقه است و حالت پلکانی آن چشم‌انداز زیبایی به روستا بخشیده است. روستای حریر به دلیل برخورداری از موقعیت طبیعی و اقلیمی مطلوب، مناظر و جلوه‌های منحصر به فردی دارد. مراتع حاصلخیز و سرسبز روستا، به ویژه با چشم‌اندازهای کوهستانی در فصول بهار، تابستان و پاییز زیبایی‌های شگفت‌انگیز و جلوه‌های جذابی پدید می‌آورد. یکی از چشم‌اندازهای بسیار زیبای روستا، مناظر اطراف سراب حریر است که از درختان بلند، گیاهان و گل‌های وحشی پوشیده شده است. روستای زیبای حریر مشرف به کوهستانی است که دامنه آن را گیاهان و درختچه‌های کوتاه و زمین‌های زراعی و مرتعی پوشانیده و مناظر زیبایی را به

ساتیاری و تلاش‌ها برای توسعه گردشگری

ساتیاری یکی از روستاهای شهرپاوه است. این روستا یکی از بکرترین و دیدنی‌ترین منطقه اورامانات است. پذیرایی با غذاهای ارگانیک، گشت داخل روستا و برپایی نمایشگاه محصولات بومی از جمله مواردی است که در قالب سفر به روستای ساتیاری می‌توانید آن را تجربه کنید. ساتیاری یکی از زیباترین روستاهای اورامانات با مردمانی فهیم و مهمان‌نواز است. این روستا در حدفاصل ۲۵ کیلومتری شهرستان پاوه قرار دارد. روستای ساتیاری نزدیک‌ترین روستا به بخش باینگان است. این روستا از لحاظ جغرافیایی آب‌وهوایی بسیار طبیعی و زیبا دارد. دامنه‌های روستا در فصل زمستان سفیدپوش و در فصل بهار پر از درختان متنوع است و سرسبزی چشم‌نوازی دارد. روستا باغ‌های فراوانی دارد و اکثر کوچه‌های آن سنگ‌فرش است.

شغل اصلی مردم روستا دامداری و باغداری است. زبان اصلی روستا کردی (جافی/سورانی) است. گرده منطقه‌ای کوهستانی در روستای ساتیاری است که آب‌وهوایی بسیار خنک و طبیعی دارد. مردم دامدار روستا در فصل بهار و در خردادماه به این منطقه زیبا کوچ می‌کنند و به مدت دو تا سه ماه در این منطقه سکونت دارند. گرده چشمه‌ای زیبا با آب بسیار خنک دارد.

ساتیاری که یکی از قدیمی‌ترین روستاهای اورامانات است تا حدود پنج سال پیش بافتی قدیمی داشت اما از آن زمان تاکنون، تقریباً تمام خانه‌های این روستا از نو ساخته شده‌اند و در حدود این چهار سال ۱۵ خانه جدید علاوه بر خانه‌هایی که از نو ساخته شده، به آن اضافه شده است.



لذت آش گونه در ورمقان

ورمقان یکی از روستاهای زیبا و خوش آب‌وهوای کرمانشاه است که در دامنه‌های سلسله کوه‌های مرتفع بدر، در ۳۵ کیلومتری شمال شهر سنقر در دهستان باوله واقع شده و آب‌وهوای آن در بهار و تابستان معتدل و مطبوع است.

دامنه‌های کوهستان بدر در بهار پر از مراتع سبز و گیاهان خودرویی می‌شود که تابلوهای طبیعی و شگفت‌انگیزی را پیش چشم‌تان به نمایش می‌گذارد. علاوه بر دامنه‌های سرسبز و زیبا، چشمه‌های بسیار زلال و گوارایی در اطراف روستا وجود دارد که هم آب آشامیدنی و کشاورزی مردم روستا را تامین کرده و هم زیبایی منطقه را دوچندان می‌کند.

اگر نوروز را برای سفر به این روستا انتخاب کنید، جذابیت‌های یک بهار افسونگر که دامنه‌های سرسبز و چشم‌اندازهای کوهستانی، آهنگ آرامش‌بخش چشمه‌ها و جوی‌ها و نغمه پرندگان از مهم‌ترین نشانه‌های آن است را تجربه می‌کنید و از آن لذت می‌برید.

اما اگر سافرتان را عقب بیندازید تا تابستان از راه برسد، آن وقت مناظر و چشم‌اندازهای بسیار زیبا و کم‌نظیر دیگری همچون جنگل‌ها و باغ‌های انبوه و سرسبز به روی شما آغوش می‌گشاید. باغ‌ها و جنگل‌هایی که زیباترین و پرجاذبه‌ترین مناطق طبیعی روستا به شمار می‌رود و با میوه‌هایی مانند انگور، گردو، زردآلو، آلو و آلبالو و همچنین بلوط و بادام‌کوهی، دورتادور روستا را احاطه کرده و منظره رنگارنگ را به وجود آورده است.

بافت مسکونی روستا نیز که در سراسیمه‌ی ملایم دامنه کوه قرار گرفته، با آن سقف‌های مسطح و دیوارهای خشتی و گلی هم‌رنگ طبیعت، منظره خوشایند و دل‌چسبی را به وجود آورده است.

البته در سال‌های اخیر معماری این روستا نیز همانند بسیاری از روستاهای کشور تغییر یافته و ساختمان‌های سفید و آجری بزرگ و چندطبقه از روی

ویرانه‌های خانه‌های قدیمی کاهگلی سربرآورده است، به‌طوری که دیگر کمتر می‌توان همسویی و هم‌رنگی طبیعت و بافت مسکونی را در روستا مشاهده کرد، اما با این حال تماشای روستایی با منظره تنیده از نماهای شهری و بافتی روستایی، آن‌هم در دامنه کوهی سرسبز که به دریایی از باغ و جنگل کشیده می‌شود، خالی از لطف نیست.

زندگی در کوهستان و دشت‌های حاصلخیز آن، سبب شده اهالی ورمقان که به زبان کردی و لهجه کلهری سخن می‌گویند، بیشتر به زراعت و دامداری مشغول باشند و برخی نیز از راه تولید صنایع دستی که مواد اولیه آن را خودشان به دست می‌آورند و به فروش می‌رسانند، روزگار سپری کنند.

مردمان این روستا آداب و رسوم جالبی هم دارند؛ رسومی مانند شال درکی یا شال‌اندازی که ویژه شب عید است. شب عید که فرامی‌رسد جوانان روستا ابتدا بر بام خانه‌های شان آتش روشن کرده و سپس بالای پشت‌بام منازل همسایه‌ها رفته و دستمال یا شال خود را از منافذی که در سقف خانه‌ها و پنجره‌ها وجود دارد، به داخل اتاق آویزان می‌کنند و با ذکر اشعاری، از صاحب‌خانه عیدی می‌خواهند. صاحب‌خانه نیز در شال آن‌ها گردو، بادام، شیرینی، نخودچی، کشمش و تنقلات می‌ریزد.

در این روستا موسیقی جایگاه ویژه‌ای دارد و در مراسم عروسی و عزاداری از انواع آلات موسیقی همچون سرنا و دهل استفاده می‌شود. ضمن این‌که اجرای موسیقی «گورانی چر» هم یکی از انواع متداول موسیقی در این روستاست.

صنایع دستی و هنری روستا شامل قالی، گلیم، جاجیم و سجاده می‌شود. مردم این روستا با غذای رایج و ویژه خود یعنی «گونه» یا آش ترخینه سفت که ترکیبی از بلغور گندم، آب گوجه‌فرنگی تازه، دوغ ترش، ادویه‌ها و... است، از شما پذیرایی می‌کنند. ورود به این روستا از شهرهای سنقر و کامیاران در استان کرمانشاه و قروه در استان کردستان امکان‌پذیر است.





یادگار بیژن و منیژه در روستای گلین

گلین، منطقه‌ای وسیع متشکل از چند روستای کوچک شامل «انجاورود، نجار، چمن و سرباغ» با حدود دو هزار و ۸۰۰ نفر جمعیت است که در مسیر جاده گیلان غرب - سرپل ذهاب، هم‌جوار دشت زیبا با شالیزارهای پهناور دیره واقع شده است.

گلین گردشگاهی است بکر و فرح‌انگیز، دره‌ای پوشیده از درختان گوناگون با اناری معروف و رودی همیشه خروشان که کیلومترها زیبایی و لطافت را به گردشگران و مهمانان خود هدیه می‌کند. منطقه گلین از توابع شهرستان گیلان غرب و در بخش دشت دیره قرار دارد و یکی از مناطق زیبای این شهرستان است که از نظر جاذبه‌های گردشگری به‌ویژه در فصل‌های بهار و تابستان به‌واسطه طبیعت سرسبز، همواره پذیرای مسافران و گردشگران زیادی از مناطق مختلف استان کرمانشاه و سایر استان‌های کشور است.

محورهای گردشگری، جاذبه‌های کوهستانی، پوشش گیاهی و طبیعی مصنوع (باغات)، ارتفاعات زیبا و مسیر کوهنوردی ازجمله ویژگی‌های بارز و منحصر به فرد منطقه نمونه گردشگری سراب گلین است.

انجاورود گلین روستایی بسیار زیبا، دیدنی و گردشگری پذیر این منطقه از توابع بخش مرکزی گیلان غرب در استان کرمانشاه است که در فاصله ۳۳ کیلومتری گیلان غرب و در ۲۱۵ کیلومتری کرمانشاه قرار گرفته است، مردم روستاهای گلین به زبان کردی کلهری حرف می‌زنند و به ایل کلهر وابسته هستند، برنج، انار، گردو و گندم از مهم‌ترین محصولات کشاورزی منطقه گلین است. رودخانه گلین از بین دو کوه می‌گذرد و تمام باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی

این ناحیه را آبیاری می‌کند. در این منطقه پرورش ماهی نیز توسعه زیادی پیدا کرده است، خانه‌ها در این منطقه با سنگ، گل و چوب به شکل پلکانی ساخته شده‌اند؛ به‌طوری‌که پشت‌بام خانه‌ای، حیاط خانه همسایه است.

سراب گلین، گوردخمه دیره، باغ‌ها، طبیعت و کوهستان اطراف این روستا از دیگر جذابیت‌های روستای گلین به شمار می‌آیند. منطقه گلین دره‌ای زیبا به طول حدود ۴۰ کیلومتر و عمق ۴۰ متر دارد. طبق روایات تاریخی زندگی در این بخش قدمتی برابر با آثار تاریخی و اساطیری بیژن و منیژه در شهرستان سرپل ذهاب دارد. براساس این روایات در زمان حکومت بیژن در این منطقه، مردم اطراف دره از هجوم جانوران درنده به حاکم شکایت می‌بردند. گرگین برای پاک‌سازی این دره اعزام و موفق شد امنیت منطقه را تأمین کند و از آن زمان زندگی در این منطقه جریان یافت. اگرچه این منطقه زیبا و تاریخی به سبب ناآشنایی و بی‌توجهی همچنان مهجور و محروم مانده اما زیبایی‌هایش چشم هر بیننده‌ای را به حیرت وامی‌دارد و شرایط استثنایی دارد.

جدای از شگفتی‌های طبیعی در این منطقه آثار تاریخی متعددی نیز وجود دارد که از آن جمله می‌توان به کتیبه فرهاد (یا فرهاد کن) در ۱۵۰ متری پل شاه، طاق روبه‌روی روستای نجار که شامل چند پله، یک حوض و چند گودال برای ذخیره مواد غذایی است، قلعه گرگین با دیوارهای قدیمی، یک حوض و یک کتیبه در نزدیکی سرباغ گلین و قلعه انجاورود (عظیم) شامل دیوارهای متعدد که هیچ راه ورودی ندارد؛ اشاره کرد.

آب درمانی در آبشار بل روستای هجیج

روستای هجیج از جمله پرجاذبه‌ترین نقاط استان کرمانشاه و از مناطق دیدنی اورامانات است و در ۲۵ کیلومتری شهرستان پاوه قرار دارد. روستای هجیج یکی از روستاهای پلکانی است با کوه‌های سنگی، مناظر سرسبز، چشمه‌های خروشان و مسیر پرپیچ‌وخم که چشم‌هر بیننده‌ای را به خود معطوف می‌کند، به طوری که علاوه بر گردشگران، همواره هنرمندان خوش ذوق را به سمت خود می‌کشاند.

به علت کمبود زمین، پشت‌بام هر منزلی حیاط منزل پشتی محسوب می‌شود، طبعا محل بازی بچه‌ها و تفرجگاه والدین است. مجموعه روستای هجیج یکی از شگفت‌انگیزترین روستاهای جهان است با مجموعه‌ای از خیابان‌های نیم‌دایره و ردیف ساختمان‌های یک رو به دره عمیق و رودخانه زیبای سیروان.

خانه‌های هجیج همگی از سنگ و اغلب به صورت خشکه‌چین و پلکانی ساخته شده‌اند، به گونه‌ای پشت‌بام هر خانه، حیاط خانه دیگری است. بارش نزولات جوی مناسب به‌ویژه برف در فصل سرد سال و باران در بهار و پاییز موجب سرسبزی و طراوت روستا و مناظر اطراف آن شده است.

یکی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد مردمان این روستا خودکفایی در تمام مایحتاج روزانه است به گونه‌ای که از گیوه‌بافی (که پاپوش مردمان مناطق کردنشین است) گرفته تا لباس‌هایی سنتی بافته‌شده از پشم و رنگ طبیعت تا تهیه خوراک و مایحتاج خوردنی و هر آنچه نیاز زیستن در رفاه باشد که این همه تلاش، کوشش، ذوق و هنر ریشه در فرهنگ، باور و توانمندی آن‌ها دارد.

یکی از جاذبه‌های قابل توجه این روستا وجود امامزاده سیدعبیدالله فرزند امام موسی است که اهالی منطقه از آن به نام کوسه هجیج یاد می‌کنند و بسیار مورد احترام آن‌هاست. در نزدیکی روستا چشمه خروشان و وجود دارد که آب آن به رودخانه سیروان می‌ریزد. این



چشمه عجیب که به مانند آبشاری از دل کوه بیرون می‌آید، به چشمه بل معروف است. خروشانی آن به گونه‌ای است که در هیچ فصلی از سال، آب آن کم نمی‌شود و متخصصان و محققان، آب آن را به عنوان یکی از بهترین آب معدنی‌های دنیا شناخته‌اند.

روستای هجیج با اقلیمی معتدل و کوهستانی، در بهار و تابستان آب و هوای مطبوعی دارد و در پاییز و زمستان سرد است. مردم روستای هجیج به زبان کردی و لهجه هورامی سخن می‌گویند، مسلمان و پیرو مذهب اهل تسنن هستند.

مراعات سرسبز و حاصلخیز به‌ویژه در اطراف رودخانه سیروان، سبب رونق دامداری در این روستا شده است. کشک، شیر، دوغ، روغن حیوانی و کره از مهم‌ترین فرآورده‌های لبنی این روستا است. نگهداری و پرورش انواع طیور در این روستا بسیار رواج دارد. حواشی رودخانه پرآب و تماشایی سیروان که از نزدیکی روستا عبور می‌کند به‌ویژه در بهار و تابستان با سرسبزی، طراوت و زیبایی‌های کم‌نظیر، یکی از تفرجگاه‌های زیبای روستای هجیج محسوب می‌شود.

درختان بلند پیرامون روستا همراه با گیاهان خودرو و گل‌های رنگارنگ دامنه‌ها، به‌ویژه در بهار و تابستان چشم‌اندازهای طبیعی بسیار زیبایی را پدید می‌آورند. ارتفاعات شاهو که بخشی از رشته‌کوه‌های زاگرس به شمار می‌رود، طبیعت زیبا و بکری دارد که همراه با مراعات و چراگاه‌های سرسبز از جمله پیاز دول میشا و گاول و نیز انواع گونه‌های گیاهی به‌ویژه گیاهان دارویی همانند گل‌گاوزبان، ختمی، گون و شنگ، در

زمره زیباترین نواحی استان کرمانشاه به شمار می‌آید. تنوع جانوری این ارتفاعات نیز از جمله خرس، شغال، گرگ و روباه جالب توجه است.

در دامنه ارتفاعات شاهو چشمه‌های فراوانی وجود دارد که بخش اعظم آب زراعی و آشامیدنی شهرها و روستاهای پیرامون خود را تامین می‌کنند. آبشار زیبای بل که در نزدیکی روستای هجیج قرار دارد، از جمله آبشارهایی است که آب آن خواص درمانی دارد. از دیگر جاذبه‌های روستای هجیج بناهای خانقاه، چله خانه و عبادتگاه کوسه است. این بناها از سنگ است و داخل آن با گل آلود شده است. در داخل این عبادتگاه‌ها، ستون‌های چوبی نیز وجود دارد. خانقاه دراویش قادریه از دیگر بناهای دیدنی روستای هجیج است که در آن به ذکر و سماع می‌پردازند. موسیقی مورد علاقه مردم روستای هجیج شنیدن نوای سوزناک شمشال است. این سازی یکی از انواع سازهای بادی است و شبیه نی است که همراه با آوازهای سوزناک و گیرا نواخته می‌شود. در مراسم مختلف به‌ویژه در سوگواری‌ها و مراسم حماسی نیز از این ساز استفاده می‌شود.

مسجد مرکزی روستای هجیج نمونه کاملی از معماری کهن ایرانی است با ستون‌های چوبی و تزئینات زیبایی کنده‌کاری و درو پنجره‌های استادانه که توسط نجاران ساخته شده که خود را از نسل همان هنرمندی می‌دانند که همراه کوسه هجیج به این مکان آمده‌اند. زبان اورامی نزدیکی چشمگیری با زبان فارسی دارد اما در وهله اول سخت بیگانه و غیر قابل لمس به نظر می‌آید؛ چون کلمات اصیل فارسی آنچنان با زیر و زبر لهجه کردی آمیخته است که تا گوش به آن آشنا نشود نمی‌توان این نزدیکی را دریافت.

کوفته هجیجانه که ترکیبی از برنج و گوشت چرخ کرده است، خورشت قسقوان که خورشتی مانند خورشت قیمه همراه با پسته کوهی است و ترخینه مخلوطی از بلغور گندم و دوغ ترش، از جمله مهم‌ترین غذاهای محلی هجیج به شمار می‌آیند.





در شالان از گرز نترسید

روستای شالان کرمانشاه از توابع بخش کردغرب شهرستان اسلام آباد غرب به حساب می آید. برای رسیدن به این روستا باید به ۲۳ کیلومتری شهر سرپل ذهاب، ۳۳ کیلومتری کردغرب یا ۱۴۰ کیلومتری کرمانشاه سری بزنید تا به منطقه ای کوهستانی برسید که از شمال و شمال شرقی به ارتفاعات دالاهو، از جنوب شرقی به ارتفاعات بانهریز و از جنوب به ارتفاعات زنگ علیان محدود می شود.

این روستا با جریان رودخانه پرآب الوند در جنوب آن، سرسبزتر از روستاهای اطراف به نظر می رسد. با این حال طبیعت بخشی از جاذبه های این روستا است که در نگاه اول شما را جذب خواهد کرد. در دو طرف بستر رودخانه الوند، تفرجگاه هایی به وجود آمده که در آن ها می توانید انواع گیاهان دارویی، مرتعی و گل های وحشی رنگارنگ را ببینید و البته سری هم به زیستگاه پرندگان و جانوران آبی بزنید. جنگل های انبوه و گسترده گردو، انار و انجیر کوهی اطراف روستا هم جایی است که حتما باید از آن دیدن کنید. اگر اهل کوهنوردی هم باشید، می توانید گشت و گذاری در ارتفاعات صخره ای دالاهو داشته باشید که بلندترین قله آن ۲۰۲۵۰ متر ارتفاع دارد. سراسر این ارتفاعات را جنگل های انبوه و مراتع سرسبز پوشانده و البته این ارتفاعات در اکثر مواقع سال پوشیده از برف است.

پیشینه تاریخی این روستا کم از جاذبه های طبیعی اش ندارد. وجود آثاری مثل زیارتگاه مسجد عبدالله بن عمر، بابا یادگار، مقبره های ابودجانه، باباشیخ، شیخ یبیزی و بابافقی شاهدانی قدمت و سابقه تاریخی این روستا را به شما نشان می دهند.

عمر خیلی از بناهای آرامگاهی این روستا به دوره صفویه می رسد که به

دستور شاه عباس ساخته شده و البته خیلی از آن ها در دوره قاجاریه مرمت شده اند. چیزی که تماشای آن را نباید از دست بدهید، بافت مسکونی روستا است که به شکلی متراکم بر کوه پایه ها بنا شده است. سقف خانه ها مسطح است و با تیرهای چوبی و کاه گل پوشیده شده اند. ایوان وجه اشتراک تمام این خانه ها است که با سنگ، آجر، گچ، چوب، خشت و گل ساخته شده اند.

در چهار کیلومتری روستای شالان، آبشار پیران و ویرانه های قصر یزدگرد قرار دارد که قدمت آن به دوران ساسانی می رسد. این ویرانه را باید در یکی از بلندترین ارتفاعات روستا ببینید که اطراف آن را حصار با برج های نیم دایره ای شکل پوشانده است که در فاصله ۶ تا ۱۶ متری هم ساخته شده اند.

اما جاذبه های تاریخی روستا به همین جا ختم نمی شود. در ۹ کیلومتری روستا بنای سنگی مستطیل شکلی قرار دارد که به طاق گرا معروف است. این بنای سنگی فضای ایوان ماندی است که دیوارهای خارجی آن از لاشه های سنگ و ملاط گچ ساخته شده و دیوارهای داخلی اش با اشکال هندسی پوشانده شده است.

اگر در گوشه و کنار روستا مردمی را دیدید که مشغول بازی با گرز هستند، تعجب نکنید. بازی گرز از یکی از بازی های معروف و رایج این منطقه است که مردم در اوقات فراغت شان به آن می پردازند. این بازی هشت نفر بازیکن دارد که در مربعی که روی زمین ترسیم شده جا می گیرند. در وسط این مربع چاله ای قرار دارد که چهار گرز در آن گذاشته می شود. چهار نفر از بازیکنان در خط دفاع از گرزها حفاظت می کنند و چهار نفر که در خارج از مربع هستند برای تصرف گرزها به افراد داخل مربع حمله ور می شوند.



تجزیه و تحلیل SWOT از تهدیدها و فرصت‌های پیش‌روی گردشگری روستاهای کرمانشاه

فرصت‌ها	تهدیدها
قابلیت تبدیل شدن به قطب گردشگری اشتغال‌زایی و ایجاد درآمد کوتاه کردن مسیر توسعه استان و شهرستان معرفی هرچه بیشتر شهرستان ثبت آثار تاریخی و ارزشمند بهبود زیرساخت‌های عمرانی (جاده) شهرستان نبودن چنین نقش‌های برجسته و تاریخی در مناطق مجاور سرمایه‌گذاری در تاسیسات روبنایی و زیربنایی توسعه تاسیسات گردشگری شهرستان	برداشت بی‌رویه از منابع جنگلی تخریب عمدی نقوش برجسته کمبود نیروی متخصص چرای مفرط شکار بی‌رویه کمبود امکانات بهداشتی محرومیت شدید منطقه یادگاری و خط کشیدن روی نقوش برجسته پراکنش نامناسب فصلی گردشگران
نقاط قوت	نقاط ضعف
روستاهای کوهستانی با آثار تاریخی فراوان در شهرستان چشم‌اندازهای طبیعی زیبا از جمله آبشارهای طبیعی وجود درختان نادر چون «به» داشتن پوشش گیاهی متنوع داشتن سنگ‌نوشته و نقوش برجسته آثار تاریخی اقلیم مناسب در طول فصول سال محیطی آرام و پاک و بدون آلودگی صوتی و ... دره‌ها و چشمه‌های حائز اهمیت	کمبود امکانات رفاهی و اقامتی ضعف امکانات زیرساختی و عمرانی (جاده) ضعف تبلیغاتی تخریب توسط عوامل طبیعی کمبود امکانات ورزشی و تفریحی کمبود امکانات بهداشتی و خدماتی کمبود امکانات رفاهی در سایت‌های گردشگری

روایت توماس اردبرینگ، خبرنگار نیویورک تایمز از زلزله کرمانشاه

آزمونی برای دولت

ایرانی‌های ساکن در نزدیکی مرز عراق به وقوع زلزله عادت دارند. آن‌ها در منطقه‌ای ساکن هستند که روی گسل قرار گرفته است و تخریب و نابودی ناشی از لرزش‌های زمین مسئله تازه‌ای محسوب نمی‌شود. با وجود این، هنگامی که یک شبانه‌شب زلزله کرمانشاه روی داد، هیچ‌کس در این منطقه در برابر آن، آمادگی نداشت.



می‌شد. شهروندان در سراسر ایران اخبار هولناک زلزله را از طریق تلویزیون و رسانه‌های اجتماعی دنبال می‌کنند و در همین حال، بازماندگان با استفاده از لودر و دست‌ان خالی خود در حال آواربرداری و جست‌وجوی بازماندگان هستند. ولی از نظر مردم این منطقه، تلاش‌های انجام شده بسیار ابتدایی بوده است؛ بسیاری از مردم در چادرها زندگی می‌کنند و در برابر سرمای گزنده کنار یکدیگر می‌چالیده‌اند.

دولت می‌دانست که مورد رصد قرار دارد. رهبر معظم کشور، [حضرت] آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، این زلزله را آزمونی الهی برای مقامات و مردم ایران نامید که تعیین خواهد کرد: آیا آن‌ها می‌توانند به وظایف خود عمل کنند یا خیر؟ رئیس‌جمهور حسن روحانی از منطقه بازدید و در فاجعه‌زده‌ترین شهر یعنی سرپل ذهاب توقف کرد و وعده کمک‌های بیشتر و اعطای وام‌های کم‌بهره به پیمان‌کارانی را داد که مجتمع‌های مسکونی تخریب شده را بازسازی کنند. رئیس‌جمهور وقوع این زلزله را برای مردم ایران دردناک خواند.

من پس از کسب مجوز دولتی برای دیدار از این منطقه، حدود ۲۶۵ مایل را از تهران به سوی غرب و فرودگاه منطقه‌ای واقع در شهر کرمانشاه پرواز کردم و سپس همراه با آرش خاموشی، عکاس ایرانی، مدت دو ساعت و نیم را از میان کوهستان‌های صعب‌العبور به سوی شهر سرپل ذهاب و روستاهای اطراف آن رانندگی کردم.

پس از عبور از دو جایگاه بازرسی که در یکی از آن‌ها پلیس ضد شورش، به گفته دولت برای محافظت در برابر راهزنان، مستقر شده بود، به جاده اصلی رسیدیم. این تنها جاده سالم به سوی شهری بود که تقریباً به ویرانه تبدیل شده بود.

در سمت چپ ما کامیونی که در برابر یک فروشگاه توقف کرده بود، همانند پوسته تخم‌مرغ شکاف برداشته و در سمت راست



شهر مقدس قم آمده بود تا به مردم زلزله‌زده کمک کند ولی میان ویرانه‌ها سردرگم شده بود. او گفت: من تلاش می‌کنم با مردم در مورد خداوند سخن بگویم و به آن‌ها آرامش خاطر بدهم؛ این تنها کاری است که در کنار دعا کردن از عهده من برمی‌آید. انسان همیشه می‌تواند دعا کند. برای دولت ایران که در تلاش همیشگی است تا نشان دهد می‌تواند و می‌خواهد از شهروندان خود در مواقع بحرانی مراقبت کند، این زلزله آزمونی برای محک زدن منابع و توانمندی‌های آن محسوب

بیش از ۶۰۰ نفر تاکنون جان باخته‌اند که در نوع خود شمار قابل‌توجهی محسوب می‌شود، ولی کنار آمدن با چنین تلفاتی - و خسارت‌های شدید به انبوهی از ساختمان‌ها در روستاها و شهرهای کوچک - کاری بس دشوار است. زلزله روی داده در شمال غرب ایران مرگبارتر از زلزله ماه سپتامبر در شهر مکزیکوسیتی بود و در مناطق دوردستی مانند ترکیه، اسرائیل، لبنان و پاکستان نیز احساس شد.

یک روحانی شیعه با پوشش سنتی و کوله‌پشتی، روز سه‌شنبه در روستای ویران شده کوئیکه حسن Kuik-e Hasan سرگردان بود. این روحانی به نام اصغر زارعی همراه با دیگر داوطلبان از

مرگبار

زلزله روی داده در شمال غرب ایران مرگبارتر از زلزله ماه سپتامبر در شهر مکزیکوسیتی بود.



درباره توماس اردبرینک

توماس اردبرینک، خبرنگار نیویورک تایمز در ایران است. او هلندی است اما از سال ۲۰۰۲ میلادی که با یک عکاس ایرانی ازدواج کرد، در تهران زندگی می‌کند. خبرنگاران اروپایی غربی و آمریکا از او به عنوان کسی که نگاه مثبتی به ایران دارد یاد می‌کنند؛ با این حال خودش می‌گوید ترجیح می‌دهد مسائل را همان طور که هست روایت کند؛ نه کمتر نه بیشتر. او در مجموعه فیلم‌هایی که از ایران ساخته، تصویری ارائه می‌کند که نمایانگر طبیعت زیبای این کشور، فرهنگ باستانی آن، مهمان‌نوازی و غذاهای خوشمزه ایرانی باشد. روایت او از زلزله کرمانشاه و فعالیت‌های امدادی، اندکی تلخ می‌شود. او بعدها در پاسخ به این که چرا زلزله کرمانشاه و روند امدادسانی را این گونه روایت کرده گفته بود: نمی‌توانستم چیزهایی را که به چشم خود دیدم، ننویسم و روایت نکنم.

نیز یک رشته آپارتمان قرار داشت که بالکن آن‌ها فرو ریخته بود. شماری از مردم محلی سوار بر خودروهایی که شیشه برخی از آن‌ها شکسته شده بود، به این سو و آن سو می‌رفتند. سربازان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی سوار بر کامیون و مردم که آب آشامیدنی، پتو و کیک‌هایی با طعم پرتغال را از دیگر شهرها آورده بودند، نیز به داخل شهر وارد می‌شدند.

بازمانده

بازماندگان با استفاده از لودر و دستان خالی خود در حال آواربرداری و جست‌وجوی بازماندگان هستند.

کامران مرادی، ساکن شهر قصرشیرین در آن نزدیکی که آخرین شهر پیش از مرز عراق است، گفت: من برای مراسم تشییع جنازه آمدم. هرگز چیزی مانند این ندیده‌ام.

این منطقه به حوادث غم‌بار عادت دارد. مردم آن بدترین نوع زندگی را تجربه کرده‌اند و بسیاری از آن‌ها بازماندگان جنگ هشت ساله با کشور عراق در همسایگی خود، هستند. ولی آن‌ها اعتماد کردند و پنداشتند که می‌توانند همواره در این منطقه زندگی کنند. محمد نظری، رزمنده دوران جنگ سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸، می‌گوید: من همه چیز دیده‌ام. او می‌گفت در خانه خود در روستای زرین جوب اهمیت لرزش‌های یک‌شنبه‌شب را دست‌کم گرفته بود.

محمد تعریف کرد: اندکی پس از ساعت ۹ شب مشغول مشاهده برنامه مورد علاقه خود در تلویزیون شدم. نخستین لرزه را احساس کردم ولی شدت آن چندان نبود. جکی، سگ سیاه نگهبان،

نیز یک ساعت بود که پارس می‌کرد. فکر کردم لرزشی که سگم احساس کرده، یکی از همان لرزش‌های کوچکی است که مردم در کشور زلزله‌خیزمان همواره احساس می‌کنند.

اندکی بعد، دیوارها شروع به لرزش کردند. من در حالی که به دیوارها برخورد می‌کردم، به طرف راهرو می‌دویدم. همسرم سکیه نیز پشت سرم می‌دوید. در آن لحظات، انسان فقط به فکر خود و نجات جانش است. در دقایق بحرانی پس از زلزله، نخست سرشار از حس آرامش و لذت شدم. به یاد می‌آورم که بارها و بارها با خود گفتم: من زنده‌ام. من زنده‌ام.

در اطراف کشور مردم دست‌به‌کار شدند و شروع به گردآوری اقلام مورد نیاز برای توزیع میان نیازمندان کردند. در حالی که دولت اعلام کرد به کمک خارج نیازی ندارد، مردم ایران به یکدیگر پیوستند. در تهران، داوطلبان به برگزاری کمپین آنلاین برای گردآوری پتو و مواد غذایی برای قربانیان زلزله اقدام کردند. پوریا گرجی، که مدیریت یک کارخانه را برعهده داشت، گفت: ما می‌خواهیم

۶۴ میلیارد

هوشنگ بازوند استاندار
کرمانشاه: پول وسایلی مثل
یخچال و کولر در اختیار خود
متقاضیان قرار می گیرد و
تاکنون ۶۴ میلیارد تومان بابت
خرید این وسایل به حساب
مردم واریز شده است.

۵۹ هزار

رضا خواجهای رئیس ستاد
هماهنگی بازسازی مناطق
زلزله زده استان کرمانشاه:
در مجموع باید ۵۹ هزار
واحد مسکونی در شهرها و
روستاهای مناطق زلزله زده
استان کرمانشاه ساخته شود
که تا کنون ساخت ۴۵ هزار
واحد آغاز شده است.

۵۱

کیوان کاشفی در تشریح
اقدامات اتاقهای بازرگانی در
زلزله کرمانشاه گفت: اتاقهای
سراسر کشور در کنار جمع آوری
و ارسال ده ها تن اقلام مورد
نیاز زلزله زدگان، به ساخت
۵۱ مدرسه در مناطق زلزله زده
متعهد شده اند.

۲۵ میلیارد

سید جواد حسینی کیا نماینده
مردم کرمانشاه در جلسه
کمیسیون صنایع و معادن
مجلس، نیاز مالی بازسازی
صنایع استان کرمانشاه که در
زلزله آسیب دیده اند را ۲۵
میلیارد تومان ارزیابی کرد.



مردم آورده بودند، به شکل منظم روی
هم انباشته بودند. آن ها از آمدن شب
نگران بودند. یکی از زنان مسن، با رنج
و اندوه گفت: فرزند ۱۰ ساله ما، آرمان،
هنوز زیر آوار است. ما امشب در کنار او
می خوابیم.

در روستای زرین جوب، عزاداران روی
ردیف هایی از صندلی های پلاستیکی
زرد و سبز چیده شده در محل خرمنگاه
روستا نشسته بودند. برخی از آن ها
نه فقط برای مردی که جاننش را از دست
داده بود، بلکه برای خانه ها و روستای
ویران شده خود گریه می کردند.

زهرا اسکندری با یاد کردن از
پسرعمه اش به نام سیروس پیری که
بلافاصله پس از کشف جسدش از زیر
آوار دفن شده بود، گفت: او مردی
بزرگ و از خود گذشته بود و تا آنجا که
می توانست به مردم کمک می کرد.
آقای پیری پیش از وقوع این زلزله،
فردی بود که برای کمک به دفن اموات
روستا، او را صدا می کردند. او در مراسم
عزاداری همسایگانش شرکت می کرد و
به رایگان به نوحه سرایی می پرداخت
و با صدای رسا و آهنگین خود، برای
خواندن مرثیه هایی در وصف چهره های
مورد احترام شیعیان استفاده می کرد.
ولی اکنون کسی نبود که برای مراسم
دفن او نوحه خوانی کند.

مطمئن شویم این مردم به کمک های
لازم دسترسی خواهند یافت. گروه ما
تعداد یک هزار و ۵۰۰ تخته چادر و سه
هزار تخته پتو آورده است. دولت در فشار
قرار دارد.

یکی از مقامات جمعیت هلال احمر
جمهوری اسلامی ایران در سرپل ذهاب،
گفت ۱۰ هزار تخته چادر خانوادگی تهیه
شده، ولی روند توزیع با برخی آشفتگی ها
همراه است.

برخی برای شب آماده می شدند. آن ها
خودروهای خود را در فضای باز متوقف
کرده بودند. نظری یکی از ساکنان روستا
گفت: ما در خودروهای خود می خوابیم.
بقایای منازل ما بسیار خطرناک هستند
و در برابر پس لرزه تحمل ندارند.

در روستای کوئیکه حسن و در حالی
که آقای یاری نام عزیزان خود را بر
زبان می آورد؛ اقوامش از تهران همراه
با خودرویی مملو از پتو و مواد غذایی
وارد شدند. مادر بزرگ او روی فرش در
برابر آنچه زمانی خانه اش بود، نشسته و
اطرافش را قوطی های کنسرو و بطری های
پلاستیکی آب احاطه کرده بود.

شهرام مرادی، کفاش ۳۵ ساله،
گفت: توزیع سریع تر چادر می تواند به
زلزله زدگان کمک کند.

در پایین جاده، گروهی از زنان روی فرش
نشسته و بطری های آب آشامیدنی را که

واکاوی بازتاب یک رویداد تلخ؛ از الجزیره و سی‌ان‌ان تا رویترز

زلزله کرمانشاه در رسانه‌های جهان

شامگاه یک‌شنبه، ۲۱ آبان ماه، زلزله‌ای به بزرگی ۷٫۳ ریشتر، استان کرمانشاه را در غرب ایران لرزاند. این زمین‌لرزه که در مرز ایران و عراق رخ داده بود، دو مرکز برای آن اعلام شد، حلبچه در عراق و ازگله در استان کرمانشاه. در اثر این زلزله ۶۲۰ نفر از هم‌وطنان جان خود را از دست دادند، نه هزار و ۳۸۸ نفر زخمی شدند و حدود ۷۰ هزار نفر خانه و کاشانه خود را از دست دادند. این زلزله به دلیل بزرگی و تلفات زیاد، توجه رسانه‌های خارجی را جلب کرد. گزارش‌ها طیف وسیعی از توصیف و ارائه آمار در مورد تلفات زلزله، کمک‌ها، کمبودها و همچنین مشکلات ارسال کمک‌های مالی خارجی در اثر تحریم‌ها را شکل می‌داد. در گزارش صفحات بعد، به پوشش خبری زلزله کرمانشاه در رسانه‌های خارجی و نیز نحوه پوشش و موضوعات می‌پردازد.




الجزیره:
اهدای مدال ورزشکاران برای زلزله زده ها

شبکه الجزیره، گزارش مفصّلی در مورد زلزله سرپل ذهاب منتشر کرد. این گزارش با وصف بزرگی زلزله آغاز شده است. به نوشته الجزیره زلزله ای به بزرگی ۷٫۳ ریشتر، منطقه وسیعی میان ایران و عراق را روزیکشنبه دوازدهم نوامبر لرزاند. الجزیره زلزله کرمانشاه را مرگبارترین زلزله در جهان در سال ۲۰۱۷ توصیف کرد. به گزارش الجزیره، این زلزله که در مرز ایران و عراق رخ داده، همچنین در کویت، قطر، ترکیه، لبنان، امارات متحده عربی و فلسطین اشغالی نیز احساس شده است؛ اما بیشترین ضربه و شدت را در حلبچه، خانقین در طرف عراق و سرپل ذهاب، قصرشیرین در استان کرمانشاه ایران داشته است. در این گزارش به نقل از تحقیقات زمین شناسی آمریکا آمده است که این زمین لرزه بیش از ۱۴۰۰ پس لرزه داشته است.

بخش دیگر گزارش به تعداد قربانیان زلزله اختصاص دارد که بیشترین تعداد را از ایرانیان می داند. همچنین تعداد قربانیان را به نقل از بنگاه های خبری ایران ۵۳۰ نفر در روز سه شنبه دو روز پس از زلزله ذکر می کند. این گزارش می افزاید منطقه برای زندگی هنوز امن نیست زیرا پس لرزه ها همچنان ادامه دارد. گزارش یاد شده به دیدار حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران از مناطق زلزله زده اشاره می کند و خبر می دهد ورزشکاران ایرانی از جمله کیانوش رستمی، قهرمان وزنه برداری جهان که اصالتا کرمانشاهی است و سارا جوانمرد، برای کمک به زلزله زده ها مدال های خود را اهدا کرده اند.

در ادامه به کمک های خارجی اشاره شده است و این که ترکیه اولین کشور خارجی بوده است که اقدام به ارسال کمک به زلزله زده های کرمانشاه کرده است. این کشور همچنین اعلام کرده است ۹۲ امدادگر نیز در حالت آماده باش قرار دارند تا در صورت لزوم و موافقت دولت ایران به منطقه اعزام شوند. این گزارش همچنین از پیام تسلیت و همدردی خانم فدریکا موگرینی، رئیس اتحادیه اروپا، آنتونیو گوتیرز، دبیرکل سازمان ملل متحد و نیز ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه خبر داده است.

رویترز:
پیام تسلیت ترامپ، با وجود سیاست تهاجمی علیه ایران

خبرگزاری رویترز نیز گزارشی از وضعیت دشوار راه ها و مناطق زلزله زده دارد. در این گزارش آمده است در نتیجه زلزله، ۳۰ هزار منزل مسکونی در کل منطقه و دو روستا به کلی تخریب شده اند. رویترز از قول خانمی در سرپل ذهاب نوشته است، من ۱۰ نفر از اعضای فامیل را از دست داده ام و شب ها در پارک می خوابم زیرا خانه ام با خاک یکسان شده است. یکی دیگر از مصیبت دیدگان زلزله در مصاحبه تلفنی با رویترز گفته است شب زلزله تولد پسرعموم بود و همه فامیل تقریباً منزل ما بودند و حالا بیشتر آن ها از دنیا رفته اند.

در گزارش رویترز همچنین به پیام تسلیت دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا اشاره شده است و نوشته که این پیام با وجود سیاست تهاجمی رئیس جمهوری آمریکا علیه ایران است. رویترز همچنین به پیام [حضرت] آیت الله خامنه ای در مورد فوریت و اضطراب کمک به مناطق زلزله زده اشاره کرده است.

سی ان ان:
عملیات نجات، ماه ها طول می کشد

سی ان ان در گزارش مفصّل تصویری از زلزله کرمانشاه، به شرح مشکلات زلزله زده ها پس از وقوع زلزله و نیز طرح برخی گلایه های مردم مصیبت زده پرداخته است. گزارش یاد شده به دیدار حسن روحانی از منطقه نیز اشاره کرده است و در ادامه از قول منصوره باقری مدیر عملیات بین المللی هلال احمر ایران نوشته است که جست و جو و عملیات نجات ممکن است ماه ها طول بکشد. به گفته او روستاهای زیادی در منطقه ویران شده اند و بسیاری از روستاهای تخریب شده در مناطق دور افتاده قرار دارند که دسترسی و کمک رسانی به آن ها دشوار است.



یواس ای تودی:

تحریم‌های آمریکا علیه ارسال کمک به ایران

اما یکی از مهم‌ترین گزارش‌ها را یواس تودی با تیتیر، «تحریم‌های آمریکا علیه ایران، کمک به قربانیان زلزله را دشوار کرده است»، منتشر کرد و به مشکل کمک به زلزله‌زده‌های ایران پرداخت. این گزارش به تلاش توحید نجفی یک پزشک ایرانی مقیم آمریکا اشاره دارد که سعی کرده است با راه‌اندازی یک کمپین فیس‌بوکی، برای زلزله‌زده‌ها کمک جمع‌آوری کند و می‌نویسد توحید نجفی می‌گوید، من نمی‌دانم پولی که جمع می‌شود را چگونه به ایران بفرستم؟ توحید نجفی توانسته بود ۲۰۰ هزار دلار از طریق این کمپین جمع‌آوری کند اما وزارت خزانه‌داری آمریکا با درخواست مجوز او برای این انتقال موافقت نکرد. این گزارش در ادامه به تشریح مشکلات انتقال پول از قول فعالان ایرانی در آمریکا می‌پردازد. یکی از این ایرانیان فعال می‌گوید، تحریم‌ها علیه ایران، تعاملات بانکی با این کشور را بسیار سخت کرده است؛ به‌ویژه برای سازمان‌های غیردولتی. زیرا بر اساس قانون وزارت خزانه‌داری آمریکایی‌ها اجازه ندارند مستقیماً به ایران یا هرگونه سازمان‌های غیردولتی در ایران پول بفرستند. البته وزارت خزانه‌داری می‌گوید افراد می‌توانند برای مبادلات بانکی یا ارسال پول مجوز بگیرند، اما این مجوز نیز همواره صادر نمی‌شود، همان‌طور که توحید نجفی نتوانست آن را دریافت کند. در این گزارش همچنین آمده است که یواس تودی به وزارت خزانه‌داری مراجعه کرده است تا دلیل مجوز ندادن آن‌ها را به توحید نجفی بداند اما کسی پاسخگو نبوده است.

در گزارش یادشده به توییت برنی ساندرز، سناتور دموکرات آمریکا اشاره شده که در حساب توییتری خود نوشته بود، «من امیدوارم و نیز انتظار دارم ایالات متحده به تلاش‌هایی که می‌خواهند تا زنج زلزله را برای مردم تخفیف دهند، کمک کند».

ای بی سی نیوز:

جلوگیری فیس‌بوک از جمع‌آوری کمک‌های مردمی

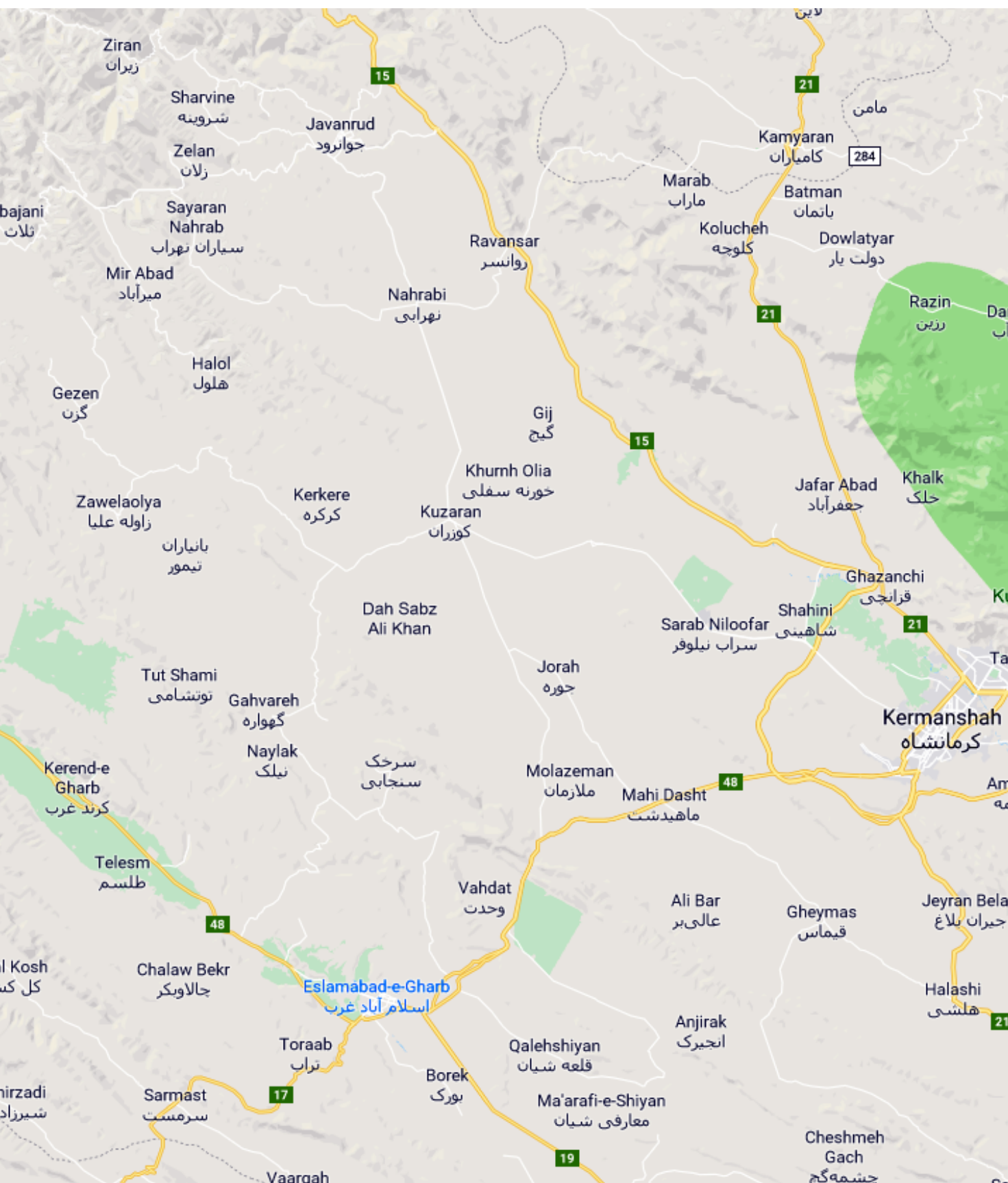
ماجرای پولی که توحید نجفی جمع‌آوری کرده بود و محدودیت قوانین برای ارسال آن به ایران، موضوع مقاله‌ای از ای بی سی نیوز بود. در گزارش ای بی سی نیوز آمده است توحید نجفی نه فقط مشکل انتقال پول را به ایران داشت بلکه با شبکه اجتماعی فیس‌بوک که از طریق آن کمپین کمک برای زلزله ایران را راه‌اندازی کرده بود، نیز مشکل پیدا کرد. مدیران فیس‌بوک کمپین را بسته و پول را مسدود کردند زیرا عقیده داشتند هرگونه جمع‌آوری پول از طریق فیس‌بوک نیاز به مجوز وزارت خزانه‌داری آمریکا دارد. نجفی سرانجام پس از مذاکره با مقامات فیس‌بوک راهی برای انتقال آن پول از طریق یک ایرانی به یک سازمان غیردولتی معتبر و فعال در ایران پیدا کرد.

ان سی بی آی:

درس‌های زلزله کرمانشاه

شبکه خبری ان سی بی آی در گزارشی با عنوان درس‌های زلزله خواسته است پاسخ ایران به زلزله، میزان آمادگی و ... را بررسی کند. در این گزارش به تاثیر مثبت شبکه‌های اجتماعی از جمله تلگرام هم در خبررسانی و هم در جمع‌آوری کمک اشاره شده است. این گزارش همچنین می‌نویسد مسلم است که فواید تکنولوژی‌های مبتنی بر کامپیوتر محدود است و نمی‌تواند جان انسان‌ها را نجات دهد، به همین دلیل به نظر باید نهادهای مرتبط با حوادث و بلایای طبیعی تجربه گذشته مثل زلزله بم را در مورد ساخت‌وساز برای کرمانشاه به کار می‌گرفتند تا میزان تلفات کمتر و نیز کمک‌رسانی آسان‌تر و سریع‌تر انجام می‌شد. در این مورد می‌توان حتی به ساخت‌وسازهای دولتی اشاره کرد. صرف نظر از خانه‌های مسکن مهر، بیمارستان سرپل ذهاب که باید جا و پناهگاهی برای مردم آسیب‌دیده باشد، از ساختمان‌هایی بود که کاملاً فروریخت و ویران شد. همچنین در کشور زلزله‌خیزی مانند ایران، آموزش این که هنگام وقوع زلزله کجا پناه بگیرند، چگونه به سایرین کمک کنند و ساخت‌وساز منازل شان باید چگونه باشد، از مهم‌ترین اصولی است که ضروری است انجام شود. در این گزارش آمده است بلایای طبیعی مثل زلزله‌های بزرگ، بسیار غم‌انگیز است. با این همه پس از زلزله، فرصت‌هایی برای ابتکار و پیشرفت به وجود می‌آید. ایده‌ها و پیشنهادها، شجاعانه و جدید است. زلزله کرمانشاه فرصتی به ما داده است که بر کوتاهی‌ها غلبه کنیم و در طول بحران اطلاعات را با هدف جلوگیری از تلفات در اتفاق‌های این چنینی آینده جمع‌آوری کنیم.





کرمانشاه، گمرکات و بازارچه‌های مرزی
فرصتی برای توسعه تجارت

نقطه صفر مرزی

استان کرمانشاه با دو مرز رسمی و پنج بازارچه مرزی یکی از استان‌های فعال در حوزه تجارت کشور به‌ویژه با عراق است و تقویت این مرزها می‌تواند به توسعه پایدار این استان کمک فراوانی کند. این استان ۳۷۱ کیلومتر مرز مشترک با عراق دارد. دو مرز رسمی پرویزخان و خسروی در شهرستان قصرشیرین فعال هستند و ارتباط ایران را با این کشور مقدور می‌سازند. شش بازارچه مرزی کرمانشاه در ایجاد اشتغال و درآمدزایی مرزنشینان از محل صادرات و واردات قانونی کالا نقش بسزایی دارند. دادوستد و تجارت کالا در این استان از گذشته پررونق بوده و اکنون نیز از طریق مرزها و بازارچه‌های رسمی در جریان است. گزارش حاضر به بررسی و معرفی گمرکات و بازارچه‌های مرزی پرداخته است.



مرز پرویزخان

مرز تجاری پرویزخان شهرستان قصرشیرین در فاصله پنج کیلومتری شمال غربی شهرستان قصرشیرین و در نقطه صفر مرزی ایران و عراق واقع شده است و به دلیل هم‌جواری با روستای مرزی پرویزخان در کشور عراق، به این نام شناخته می‌شود. این مرز تجاری یکی از قطب‌های اقتصادی کشور است که در سال ۷۶ تأسیس و راه‌اندازی شد.

فاصله بازارچه پرویزخان تا شهر سلیمانیه عراق حدود ۱۵۰ کیلومتر است و عمده کالاهای صادراتی از مرز رسمی پرویزخان قصرشیرین با مناطق کردنشین عراق به‌ویژه شهرهای کلار، سلیمانیه، موصل، خانقین و کرکوک در بخش مرکزی این کشور انجام می‌شود.

به‌طور متوسط روزانه یک هزار و ۶۰۰ دستگاه کامیون کالا از مرز پرویزخان به عراق صادر می‌شود. نزدیکی فرهنگ دو منطقه مرزی استان کرمانشاه و سلیمانیه عراق به دلیل هم‌زبان بودن، از مهم‌ترین عوامل رونق اقتصادی و تجاری این بازارچه مرزی است.

پرویزخان یکی از مرزهای راهبردی و مهم کشور است که بیش از ۵۰ درصد صادرات غیرنفتی ایران به عراق را به خود اختصاص داده و نقش کلیدی و حیاتی در جذب بازار این کشور همسایه دارد.

مرز پرویزخان که در مسیر راه ابریشم قرار دارد، نزدیک‌ترین راه ارتباطی از طریق عراق و سوریه به طول ۹۰۰ کیلومتر به کشورهای اروپایی است و در زمان کنونی که عراق در زمینه زیرساخت‌ها و اقتصاد وضعیت خوبی ندارد، بهترین مسیر برای سرمایه‌گذاری در این کشور و اقلیم کردستان عراق است.

مرز تجاری پرویزخان با هدف رونق بخشیدن به فعالیت‌های بازرگانی و تحکیم مناسبات مردم در دو سوی مرز، ایجاد زمینه لازم برای صادرات، توسعه صادرات غیرنفتی، جمع‌آوری سرمایه‌های سرگردان و هدایت آن به سمت تجارت، کاهش ورود و خروج کالای قاچاق و توسعه اقتصادی مناطق مرزی و درنهایت تأمین مایحتاج مرزنشینان ایجاد شد. طبق آمار، میزان ارزش دلاری کالاهای صادره از مرز پرویزخان از دیگر بازارچه‌ها و حتی برخی از گمرکات کشور بیشتر بوده است.

در سال ۱۳۹۴، سالن تجاری پایانه مرزی پرویزخان افتتاح و مورد بهره‌برداری قرار گرفته و تمام امور اداری و گمرکی مرز در این سالن انجام می‌شود.

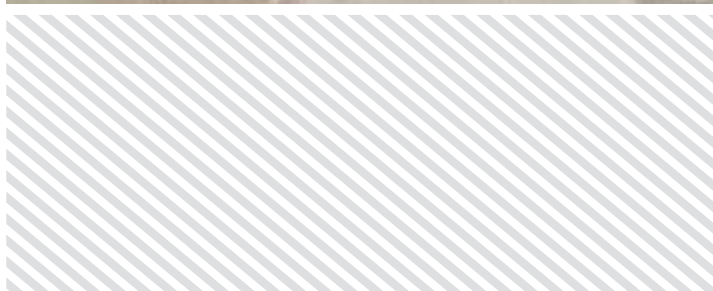
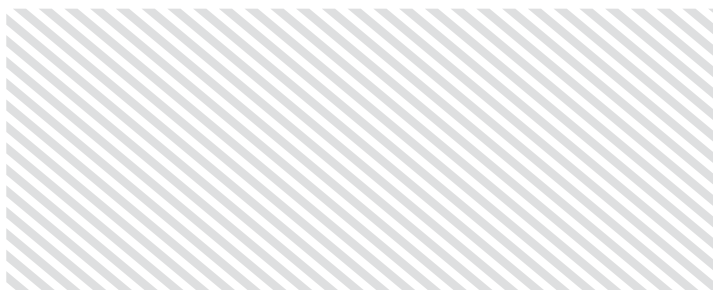
امکانات گمرک مرزی پرویزخان برای بارهای تجاری

بازارچه مرزی پرویزخان به دلیل ارائه حجم زیادی از کالاهای تجاری نفتی و غیرنفتی تجار ایرانی و عراقی، امکانات زیر را در اختیار دارد:

۱- استقرار و حضور اداره‌های مرتبط از جمله گمرک، بازرگانی، استاندارد، قرنطینه نباتی (اداره کشاورزی)، نمایندگی اتاق بازرگانی کرمانشاه (برای صدور گواهی مبدأ)، نیروی انتظامی، پایانه راه و ترابری برای ماشین‌های سنگین، آتش‌نشانی و واحد درمانی خدمات پزشکی

۲- استقرار شعب هشت بانک دولتی و عمومی از جمله بانک‌های ملی، صادرات، ملت، سپه، تجارت و کشاورزی، قوامین و پست بانک در محوطه بازارچه

۳- استقرار هفت باب صرافی رسمی، با مجوز بانک مرکزی ایران



- ۴- استقرار بیش از ۱۲ شرکت حمل و نقل بین المللی فعال و غیرفعال در کار ترانزیت سوخت و مشتقات نفتی در آن
- ۵- یک انبار سرپوشیده که سوله است.
- ۶- یک انبار روباز در کنار انبار سرپوشیده بازارچه
- ۷- پنج دستگاه جرثقیل بزرگ در محوطه بازارچه برای تخلیه و بارگیری کالا
- ۸- ۴۴ دستگاه لیفتراک در محوطه بازارچه برای تخلیه و بارگیری کالا
- ۹- پنج دستگاه باسکول بزرگ برای توزین کامیون تریلر
- ۱۰- یک هزار و ۳۰۰ نفر کارگر بیمه شده که تحت پوشش یک شرکت خدمات کارگری فعال هستند و شرکت یادشده بابت در اختیار گذاشتن کارگر به تعداد لازم برای هر دستگاه کامیون، مبلغی را از صاحبان کالا دریافت می کند.
- ۱۱- یک پارکینگ بسیار بزرگ برای پارک کامیون های حامل بارهای تجاری غیرنفتی به ظرفیت حدوداً ۷۰۰ دستگاه در طول شبانه روز.
- این پارکینگ متعلق به شهرداری قصرشیرین است و بابت حق پارکینگ از رانندگان کامیون ها مبلغی را دریافت می کند و این مبلغ را صاحبان بار کامیون پس از تخلیه بار، به راننده پرداخت می کنند.
- ۱۲- دو پارکینگ بزرگ برای پارک تریلرهای حمل کننده سوخت ترانزیتی، اعم از پُر و خالی که در محوطه بازارچه پارک می شوند.

جدول ۱: مقایسه عملکرد ترانزیت ورودی

ردیف	نام مرز	میزان (تن)	درصد	ردیف	نام مرز	میزان (تن)	درصد
۱	شهیدرجایی	۳۲۴۸۲۳۴	۳۵	۷	لطف آباد	۳۶۵۵۳۳	۳٫۹
۲	پرویزخان	۱۴۵۰۲۷۲	۱۵٫۶	۸	بیله سوار	۳۰۳۸۸۴	۳٫۳
۳	بازرگان	۹۵۸۲۲۷	۱۰٫۳	۹	جلفا	۲۰۳۱۲۰	۳٫۲
۴	باشماق	۹۳۶۲۳۰	۱۰٫۱	۱۰	بندرانزلی	۱۳۷۳۶۷	۱٫۵
۵	شهیدباهنر	۵۸۵۸۲۲	۶٫۳	۱۱	سایرمرزها	۶۸۹۲۲۵	۷٫۴
۶	سرخس	۴۰۳۷۳۸	۴٫۳	جمع کل		۹۲۸۱۶۵۲	۱۰۰

منبع: گزارش سازمان حمل و نقل و راه های کل کشور

با وجود تمام ظرفیت های منحصر به فرد استان کرمانشاه اما ظرفیت تجاری، نیازهای بازارچه ها و مرزهای استان بسیار بیشتر از آن چیزی است که تا به حال انجام شده است.

در شرایطی که استان کرمانشاه با نرخ حدود ۲۲ درصدی بییکاری روبه روست و ایجاد اشتغال یکی از دغدغه های مهم مردم و مسئولان استان است، مرزهای اقتصادی می توانند در تحقق برنامه های اشتغال زایی دولت نقش بسزایی داشته باشند.

مرز خسروی

مرز تجاری خسروی در حوزه شهرستان قصرشیرین قرار دارد و در جنوب پایانه خسروی و در جوار گمرک آن واقع شده است. بهسازی و تجهیز این مرز تجاری از سال ۸۰ آغاز و تاکنون ادامه دارد. فضای فنس کشی شده آن بالغ بر پنج هکتار است و در حال حاضر، افزون بر تردد مسافری به ویژه در ایام عزاداری، عمدتاً به عنوان محلی برای تردد کامیون های حامل سوخت به عراق استفاده می شود. فاصله مرزهای تجاری خسروی از پرویزخان حدود ۲۲ کیلومتر است. مرز تجاری خسروی جزو ۱۴ گمرک تخصصی کشور برای صادرات فرآورده های نفتی است. خسروی در ۱۸ کیلومتری قصرشیرین و در نقطه صفر مرزی ایران و عراق قرار گرفته و فاصله آن از کرمانشاه ۱۸۰ کیلومتر است.

بخشی از محموله های صادراتی این مرز، سیمان، کاشی، آهن آلات، میوه و بخش عربی مرز (داخل خاک عراق) تخلیه و بارگیری می شود. روزانه به طور متوسط ۳۵۰ کامیون از مرز خسروی کالا به عراق صادر می شود.

مهم ترین اقلام صادراتی این مرز، سیمان، کاشی، آهن آلات، میوه و تره بار هستند که به مقصد بخش های مرکزی و جنوب عراق حمل می شوند. اخیراً مبادلات کالاهای نفتی نیز در این مرز انجام می شود.

با توجه به رسمی بودن مرز خسروی و مسیر و جاده مناسب آن و استقرار دستگاه‌های ذی ربط از جمله گذرنامه، سازمان حمل و نقل و پایانه‌ها، گمرک و امکانات بسیار مناسب اداری، می‌توان در صورت برخی تغییرات فیزیکی، ظرفیت استفاده از این مرز تجاری را برای تردد مسافرو همچنین کالا بسیار افزایش داد.

مرز خسروی نزدیک‌ترین نقطه از کشورمان به بغداد، کربلا، کاظمین و سامراست و عملیات ساخت پایانه بین‌المللی این مرز از سال ۷۷ در نقطه صفر مرزی آغاز شد و در سال ۸۱ با ۷۵ میلیارد ریال اعتبار به بهره‌برداری رسید. مرز خسروی به‌عنوان مرز رسمی کشور ظرفیت بسیاری مناسبی برای تردد زائران و رونق اقتصادی منطقه دارد که در حال حاضر از این ظرفیت به علت برخی مسائل امنیتی استفاده نمی‌شود و از سال گذشته بسته شده است.

وضعیت واردات در مرزهای پرویزخان و خسروی

مرز پرویزخان در سال ۹۶ دومین مرز فعال کشور در زمینه ورود کالاهای ترانزیتی بوده است. (جدول ۱) این مرز با ترانزیت یک میلیون و ۴۵۰ هزار تن کالا، ۱۵ درصد از حجم کل کالاهای ترانزیتی به داخل کشور را به خود اختصاص داد.

در حال حاضر ۳۲ مرز فعال شامل ۲۲ مرز زمینی و ۱۰ مرز آبی در کشور وجود دارد و طی سال گذشته هفت هزار و ۸۱۶ هزار تن کالا از کشور ترانزیت شده است.

پس از بندر شهید رجایی، مرزهای پرویزخان با ۱۵ درصد، بازرگان با ۱۰ درصد در جایگاه‌های بعدی ترانزیت ورود کالا به کشور قرار دارند. بیشترین حجم مسیرهای پرتردد کالا از مرزهای کشور طی سال ۹۶ از بندر امام به مرز پرویزخان با جابه‌جایی نزدیک به یک میلیون و ۲۰۰ هزار و تن کالا بوده است.

مازوت، نفتا و انواع پنبه عمده‌ترین کالاهای عبوری از مرزهای کشور بوده‌اند که در این، بین مازوت بیشترین حجم جابه‌جایی و ترانزیت را به خود اختصاص داده است.

مجموع کالاهای وارداتی از طریق گمرکات استان در سال ۹۶، ۴۰ میلیون و ۷۸۹ هزار و ۷۴۵ دلار کالا به وزن ۲۲ هزار و ۱۳۸ تن است که این میزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۳۵ درصد و از حیث وزن ۳۰ درصد افزایش داشته است.

از مجموع ۴۰ میلیون و ۷۸۹ هزار و ۷۴۵ دلار کالا به وزن ۲۲ هزار و ۱۳۸ تن، گمرک پرویزخان با ۲۰ میلیون و ۵۳۸ هزار و ۷۷۴ دلار کالای وارداتی به وزن ۱۵ هزار و ۱۶۷ تن، بیشترین حجم کالاهای وارداتی استان را در سال گذشته به خود اختصاص داده است.

براساس جدول ۲، واردات کالا از گمرک پرویزخان در سال ۹۶ در مقایسه با مدت مشابه در سال ۹۵ از لحاظ وزنی ۶۳ درصد و از حیث ارزش ۴۵ درصد افزایش داشته است.

آمار واردات گمرک خسروی هشت هزار و ۶۴۰ دلار کالا به وزن ۵۲ تن بوده که این مقدار نسبت به مدت مشابه سال ۹۵ از لحاظ وزن ۷۹ درصد و از حیث ارزش نیز ۱۵۳ درصد رشد داشته است.

در سال گذشته از گمرک کرمانشاه ۲۰ میلیون و ۲۴۲ هزار و ۳۳۱ دلار کالا به وزن شش هزار و ۹۱۷ تن به داخل کشور وارد شده است که این مقدار نسبت به مدت مشابه سال ۹۵ از حیث ارزش ۲۵ درصد رشد داشته است.

خلیل حیدری، مدیرکل گمرکات کرمانشاه اعلام کرد در سال ۹۶ بیش از دو میلیارد و ۲۳۳ میلیون دلار کالا از استان به کشورهای مختلف جهان صادر شد که این مقدار صادرات نسبت به سال ۹۵ که بیش از یک میلیارد و ۸۶۲ میلیون دلار بود، حدود ۹ درصد رشد را نشان می‌دهد. عمده صادرات کرمانشاه به کشور عراق به ارزش بیش از یک میلیارد و ۹۸۰ میلیون دلار بوده است.

به گفته او، طبق هدف‌گذاری انجام‌شده، قرار است امسال صادرات با ۱۰ درصد افزایش نسبت به سال گذشته به بیش از دو میلیارد و ۲۲۶ میلیون دلار برسد. در عین حال، آمارهای گمرک نیز حاکی از آن است که میزان صادرات از مرزهای اقتصادی استان کرمانشاه افزایش پیدا کرده است، به‌طوری که مقایسه صادرات ۱۰ ماه نخست سال ۹۵ با ۹۶ رشد ۵+ درصد را نشان می‌دهد.

جدول ۲: بررسی روند عملیات گمرکی کرمانشاه

فعالیت‌های صادراتی استان (اقطاری و عبوری)	سال ۹۶		سال ۹۵		درصد تغییرات ارزشی
	وزن (kg)	ارزش (دلار)	وزن (kg)	ارزش (دلار)	
در شش ماهه نخست سال	۲,۲۴۵,۵۱۲,۵۹۶	۹۴۴,۷۹۹,۸۲۶	۲,۳۴۵,۲۰۸,۷۷۲	۹۶۸,۵۹۳,۱۶۰	-۲%
در شش ماهه نخست سال	۳,۴۷۵,۰۵۸,۰۱۶	۱,۵۶۵,۳۴۲,۳۳۱	۴,۱۸۴,۲۸۶,۷۳۹	۱,۴۸۸,۶۵۵,۹۷۴	+۵%

منبع: گمرک ایران

درمجموع کالاهای وارداتی به استان از ۱۷ کشور وارد می شود، کشور عراق با ۲۰ میلیون و ۵۳۵ هزار و ۵۶۱ دلار کالا به وزن ۱۵ هزار و ۲۷۵ تن جایگاه اول را بین کشورهای طرف معامله واردات قطعی گمرکات استان کرمانشاه در سال گذشته به خود اختصاص داده است. طی مدت یادشده کشور چین با شش میلیون و ۵۹۰ هزار و ۶۴۰ دلار و آلمان با چهار میلیون و ۴۲۲ هزار و ۴۸۶ دلار در جایگاه دوم و سوم قرار دارند.

بیشتر کالاهای وارد شده از طریق گمرکات استان، آلیاژهای آلومینیوم کارنشده، سبک خام پراید، برنج دانه بلند، مخزن و منبع، آنتی اکسیدان، دستگاه های سیلو، ماشین آلات تولید فیلم سه لایه و کلسیم استنارات بوده است.

در یک ماهه نخست سال ۳۶،۹۷ میلیون و ۷۸۵ هزار و ۸۱۹ دلار کالای ترانزیت خارجی به وزن ۱۱۲ هزار و ۳۴۷ تن به گمرک پرویزخان وارد شده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر وزنی ۱۹ درصد رشد و از حیث ارزش ۵۶ افزایش یافته است.

براساس اعلام گمرک، درمجموع یک میلیون و ۱۸۰ هزار و ۳۱۴ کیلوگرم به ارزش دلاری ۴۳۶ هزار و ۳۴۳ از کشور عراق و مرز پرویزخان و ۲۲۴ هزار و ۴۸۳ کیلوگرم به ارزش ۴۲۲ هزار و ۹۷۵ دلار در سال ۹۷ از گمرک کرمانشاه به کشور وارد شده است.

جدول ۳: آمار واردات سال ۱۳۹۷ (گمرک - کشور - تعرفه)				
ردیف	سال	نام گمرک	نام کشور	ارزش (دلار)
۱	۱۳۹۷	پرویزخان	عراق	۴۳۶ / ۳۴۳
مجموع				
ارزش دلاری: ۴۳۶,۳۴۳				
وزن: ۱,۱۸۰,۳۱۴ kg				

منبع: گمرک ایران

جدول ۴: آمار واردات سال ۱۳۹۷ (گمرک - کشور - تعرفه)				
ردیف	سال	نام گمرک	نام کشور	ارزش (دلار)
۱	۱۳۹۷	کرمانشاه	آلمان	۱۴۹,۲۸۶
۲	۱۳۹۷	کرمانشاه	پاکستان	۱۴۰,۰۰۰
۳	۱۳۹۷	کرمانشاه	ترکیه	۱۳۳,۶۸۹
مجموع				
ارزش دلاری: ۴۲۲,۹۷۵				
وزن: ۲۲۴,۴۸۳ kg				

منبع: گمرک ایران

وضعیت صادرات در مرزهای پرویزخان و خسروی

گمرک پرویزخان بعد از گمرک بندرعباس در جایگاه دوم صادرات کشور قرار دارد. صادرات کالاهایی که از سوی گمرکات ایران و اقلیم کردستان مجاز اعلام شده اند هر روز در حال انجام است و به طور میانگین، روزانه ۸۰۰ تا یک هزار دستگاه کامیون و تریلر حامل کالای غیرنفتی از طریق مرز پرویزخان و همچنین ۵۰۰ دستگاه کامیون کالا از طریق مرز رسمی خسروی به عراق صادر می شود.

همچنین براساس اعلام گمرک فقط درمجموع ۱۱۸ میلیون و ۵۵۸ هزار و ۲۱۰ کیلوگرم به ارزش دلاری ۳۲ میلیون و ۵۷۰ هزار و ۲۰۸ و دو میلیون و ۱۷۴ هزار و ۶۹۰ کیلوگرم به ارزش دلاری ۴۳۹ هزار و ۸۸۱ در سال ۹۷ فقط از مرزهای پرویزخان و خسروی به کشور عراق صادر شده است.

جدول ۵: آمار صادرات سال ۱۳۹۷ (گمرک - کشور - تعرفه)				
ردیف	سال	نام گمرک	نام کشور	ارزش (دلار)
۱	۱۳۹۷	پرویزخان	عراق	۳۲,۵۷۰,۲۰۸
مجموع				
ارزش دلاری: ۳۲,۵۷۰,۲۰۸				
وزن: ۱۱۸,۵۵۸,۲۱۰ kg				

منبع: گمرک ایران

جدول ۶: آمار صادرات سال ۱۳۹۷ (گمرک - کشور - تعرفه)				
ردیف	سال	نام گمرک	نام کشور	ارزش (دلار)
۱	۱۳۹۷	خسروی	عراق	۴۳۹,۸۸۱
مجموع				
ارزش دلاری: ۴۳۹,۸۸۱				
وزن: ۲,۱۷۴,۶۹۰ kg				

منبع: گمرک ایران

علاوه بر این، ۵۰۰ دستگاه تانکر سوخت رسان عراقی و ایرانی از مبدأ کردستان عراق و از طریق مرز رسمی پرویزخان به مقصد بندرهای جنوبی، وارد خاک ایران می‌شوند.

۳۰ کشور دنیا مقصد صادراتی استان کرمانشاه به شمار می‌روند که عراق، افغانستان، ترکیه، پاکستان، امارات، ویتنام و تانزانیا هفت کشوری هستند که این استان بیشترین صادرات به آن‌ها را داشته است.

بعضی از گروه‌های کالایی نسبت به گروه‌های دیگر صادرات بیشتری دارند که از میان آن‌ها، کالاهای ساختمانی مانند سیمان، کاشی، آهن آلات و سایر اقلام ساختمانی بیشترین میزان صادرات را به خود اختصاص داده‌اند.

پس از این گروه کالاهای مواد لبنی، میوه و تره‌بار، صنایع غذایی، مواد پتروشیمی، دام و طیور و آبزیان از جمله کالاهایی هستند که از گمرکات استان کرمانشاه صادر شده است.

بازارچه‌های مرزی

بازارچه‌های مرزی در غرب کشور به دلیل هزاران کیلومتر مرز مشترک با دو کشور عراق و ترکیه در سال‌های اخیر جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده‌اند.

وضعیت نه‌چندان مطلوب کشاورزی و دامداری به‌عنوان دو شاخصه مهم اقتصادی در مناطق مرزی از یک‌طرف و سودآوری مبادلات مرزی، قاچاق و همچنین تحولات اخیر در عراق از طرف دیگر، اهمیت توجه به وضعیت این بازارچه‌ها و توسعه آن‌ها را چند برابر کرده است. به اعتقاد کارشناسان، بازارچه‌های مرزی در غرب کشور، نقش بسیار مهمی در اقتصاد خانواده‌های این شهرستان‌ها داشته است و افرادی که چند سالی در این مناطق سکونت دارند، به بهبود وضعیت اقتصادی مردم منطقه اذعان خواهد کرد.

درآمد بازارچه‌های مرزی برابر آیین‌نامه هیئت دولت باید به حساب خزانه واریز تا در جهت هزینه‌های جاری و امور زیربنایی، محوطه‌سازی انبار و باسکول بازارچه‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

بازارچه‌های مرزی استان کرمانشاه

شش بازارچه مرزی شیخ صالح ثلاث باباجانی، شوشمی پاوه، تپله کوه سرپل ذهاب، سومار، خسروی و پرویزخان در استان کرمانشاه فعال هستند. بازارچه‌های مرزی پرویزخان و خسروی در نزدیکی گمرک مرزی که پیش از این وضعیت آنها تشریح شد قرار دارند عملکرد چهار بازارچه مرزی دیگر به شرح زیر است:

- **بازارچه مرزی شیخ صالح:** بازارچه مرزی شیخ صالح در سال ۱۳۷۵ فعالیت خود را آغاز کرد و از بازارچه‌های رسمی کشور است. بازارچه شیخ صالح بیشتر پذیرای کامیون‌های کالاهای ترانزیتی همچون سیمان است. روزانه به‌طور متوسط ۵۰ الی ۶۰ کامیون ایرانی در بازارچه تردد می‌کنند و کالاهایی همچون سیمان، چپیس، ظروف آلومینیومی، انواع لوازم پلاستیکی، خاک آهن و... به عراق صادر می‌شود.

فضای بازارچه کاملاً فنی‌کشی شده و دو ساختمان برای اسکان نیروهای اداری ساخته شده است.

- **بازارچه شوشمی پاوه:** بازارچه مرزی شوشمی در فاصله ۳۵ کیلومتری شهرستان پاوه قرار دارد. این بازارچه از سمت عراق به حوزه حلبچه استان سلیمانیه در شمال عراق متصل و در مجاورت شهر

مجموع صادرات به کشورهای مختلف از کرمانشاه با ۱۴۸ میلیون و ۱۵۲ هزار و ۹۷۵ کیلوگرم به ارزش دلاری ۴۴ میلیون و ۲۷۴ هزار و ۶۴۹ در سال ۹۷ رسیده است.

آمارها نشان می‌دهد عراق با ۳۹ میلیون و ۷۷۳ هزار و ۳۴۲ دلار رتبه اول و آذربایجان با سه هزار و ۸۰ دلار رتبه آخر صادرات کالا را از کرمانشاه به خود اختصاص داده‌اند. کشورهای افغانستان و پاکستان نیز در رتبه‌های دوم و سوم جای گرفته‌اند.

جدول ۷: آمار صادرات سال ۱۳۹۷		
نام گمرک	نام کشور	ارزش (دلار)
کرمانشاه	عراق	۳۹,۷۷۳,۳۴۲
کرمانشاه	افغانستان	۱,۷۱۹,۴۴۸
کرمانشاه	پاکستان	۱,۱۴۸,۲۶۵
کرمانشاه	امارات متحده عربی	۳۹۷,۲۷۲
کرمانشاه	عمان	۳۳۹,۵۰۰
کرمانشاه	فدراسیون روسیه	۲۱۵,۹۷۰
کرمانشاه	ازبکستان	۲۰۱,۶۰۰
کرمانشاه	ارمنستان	۲۰۰,۹۰۰
کرمانشاه	جمهوری متحده تانزانیا	۱۱۰,۴۹۰
کرمانشاه	قطر	۵۶,۸۴۵
کرمانشاه	ترکیه	۴۵,۴۹۵
کرمانشاه	جیبوتی	۳۹,۷۸۰
کرمانشاه	فیلیپین	۱۱,۴۵۵
کرمانشاه	ویتنام	۱۱,۲۰۷
کرمانشاه	آذربایجان	۳,۰۸۰
مجموع		ارزش دلاری: ۴۴,۲۷۴,۶۴۹
		وزن: ۱۴۸,۱۵۲,۹۷۵ kg

منبع: گمرک ایران

طویل‌ه عراق قرار دارد.

روزانه بین ۴۰ الی ۵۰ کامیون به این بازارچه تردد می‌کنند و کالاهایی همچون میوه، سیمان، گیوه، نان برنجی، صیفی‌ها و... از طریق بازارچه شوشمی به عراق صادر می‌شود. این بازارچه مرزی موجب ارتقای وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم و رونق تجارت و کسب‌وکار در شهرستان پاوه شده است.

- بازارچه تیله کوه سرپل ذهاب: بازارچه مرزی تیله کوه از بازارچه‌های رسمی کشور است که در فاصله ۴۵ کیلومتری شهرستان سرپل ذهاب قرار دارد. این بازارچه فعالیت‌های تجاری را در قالب پیله‌وری و کوله‌بری و توسط شرکت‌های تعاونی مرزنشینی انجام می‌دهد.

بازارچه تیله کوه به دلیل فقدان زیرساخت‌های لازم، در سال‌های اخیر فعالیت موثری در مبادلات تجاری نداشته است. هرچند در سال ۱۳۹۳ مقادیری واردات توسط شرکت‌های تعاونی مرزنشینی و در قالب کوله‌بری انجام شد.

در صورت افزایش فعالیت و رونق این بازارچه و ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز و همچنین استقرار دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، رونق اقتصادی قابل توجهی در شهرستان سرپل ذهاب ایجاد خواهد شد.

- بازارچه مرزی سومار: بازارچه مرزی سومار در فاصله پنج کیلومتری شهر سومار قرار دارد. بازارچه سومار از نقطه‌نظر فاصله مکانی و زمانی نزدیک‌ترین بازارچه استان و حتی غرب کشور به پایتخت عراق محسوب می‌شود.

از ابتدای شهریورماه ۱۳۹۴ تجارت و پیله‌وران ایرانی از طریق مرز سومار کالاهای خود را به عراق صادر کردند. کالاهای صادراتی از بازارچه مرزی سومار به استان‌های دیالی، واسط و استان‌های شرقی عراق و بغداد صادر می‌شود. روزانه ۴۵۰ کامیون از مرز سومار کالا به عراق صادر می‌شود.

ایجاد زیرساخت‌های مختلف از قبیل تأسیس شعب بانک، استقرار گمرک و مرزبانی، گذرنامه و نیز برپایی پایگاه بهداشتی برای قرنطینه بهداشتی کالاها از دیگر برنامه‌های تدوین شده و در دست اجرا در این منطقه است.

با توجه به موقعیت جغرافیایی و وضعیت فیزیکی بسیار مناسب این مرز ظرفیت بالقوه‌ای برای توسعه مبادلات تجاری و صادراتی کشور و استان فراهم می‌کند. در حال حاضر اصلاح وضعیت نامناسب جاده‌ای دسترسی به این مرز تجاری، مهم‌ترین اولویت برای توسعه این مرز تجاری است.

لزم توجه به اقتصاد مرزنشینان

درباره بازارچه‌های مرزی استان کرمانشاه دو نظریه وجود دارد. عده‌ای معتقدند این بازارچه‌ها به راه فرار گمرکی و منفذی برای دورزدن تعرفه‌ها تبدیل شده است و عده‌ای می‌گویند این بازارچه‌ها برای جمعیت بومی و محلی اشتغال ایجاد کرده و می‌توانند از درآمد آن سهم ببرند.

اگر حجم مبادله در بازارچه‌های مرزی به حدی نرسد که رقیب گمرکات اصلی کشور شوند، ایجاد بازارچه‌های مرزی یکی از گام‌های موثر برای نگهداشت جمعیت و ایجاد اشتغال در مناطق مرزی است. مبادله تجاری مرزی یکی از شاخص‌های اصلی در برقراری ارتباط بین کشورهای همسایه و نیز امرارمعاش مردم مرزنشین است و از این طریق مردم ساکن در نواحی

رونق اقتصادی استان با حضور شرکت‌های تجاری

به‌طور کلی کالاهایی که از این مرزها صادر می‌شوند را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

- گروه کالایی که در کرمانشاه تولید و از مرز این استان صادر می‌شود.
- کالاهایی که ساخت استان‌های دیگر است و از کرمانشاه عبور می‌کند، بدون این‌که ارزش افزوده زیادی در خود استان ایجاد کند.
- کالاهایی که در استان‌های دیگر ساخته می‌شوند، اما به دلیل این‌که شرکت‌های تجاری‌شان در استان فعال هستند، خرید، تجمیع، بسته‌بندی و... این کالاها در کرمانشاه انجام می‌شود که به نفع استان است.
- گروه کالایی دیگری نیز از کالاهای خود استان وجود دارد که به مرزهای آن مرتبط نیست و از سایر مرزها مانند بندرعباس به سمت کشورهای دیگر می‌رود.
- استقرار هرچه بیشتر دفاتر شرکت‌های تجاری در استان، با ایجاد اشتغال برای مردم کرمانشاه به توسعه و رونق اقتصادی این استان می‌انجامد. تقویت بخش سوم می‌تواند منجر به بهتر شدن وضعیت استان شود.

مرزی کشورهای همسایه می‌توانند از فرصت‌ها و منابع مشترک استفاده کنند.

این امر می‌تواند منجر به استمرار و پایداری رونق اقتصادی و توسعه و ایجاد فرصت‌های شغلی در مناطق مرزی شود. در مجموع، مبادله تجاری و اقتصاد پویای مناطق مرزی می‌تواند نقشی اساسی در ترقی و پیشرفت توسعه پایدار به ویژه اقتصاد نواحی مرزی، بهبود استانداردهای زندگی مردم، کاهش فقر، توزیع مناسب و برابر درآمد، ایجاد روابط دوستی و آشنایی بیشتر، تسریع همکاری‌های بیشتر بین نواحی مرزی داشته باشد. شرایط موجود در بخش‌های مرزی سبب شده تا کشورهای همسایه، در قالب بازارچه‌های مشترک مرزی، که از شناخته‌شده‌ترین روش‌های توسعه اقتصادی روستاهای مرزنشین به شمار می‌رود و می‌تواند تحولی مناسب در تولید، ایجاد اشتغال، تثبیت جمعیت مرزنشین، افزایش درآمد و نهایتاً توسعه پایدار ایجاد کند، به سمت همکاری‌های متقابل منطقه‌ای هدایت شوند.

امروزه بازارچه‌های مرزی ضمن تامین سطح قابل توجهی از نیاز مردم مرزنشین از طریق مبادلات مرزی، به قانونمند کردن تردها و تها‌تها، تثبیت و پایدار کردن امنیت در مناطق مرزی، فروکش کردن مبادله قاچاق کالا، تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه اقتصادی این مناطق کمک کرده‌اند.

متضرر شدن اقتصاد منطقه با تعطیلی مرزها

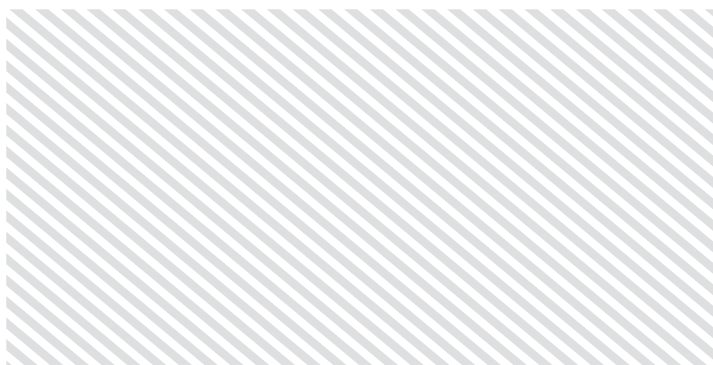
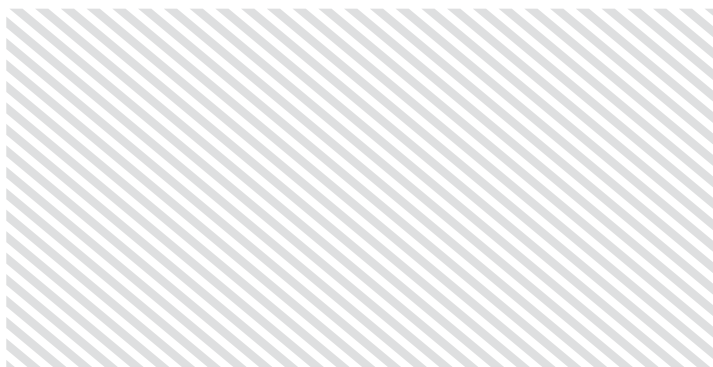
تعطیلی مرزها و رکود بازارچه‌ها سبب بیکاری مستقیم و غیرمستقیم جمعیت بومی و محلی می‌شود. تبعات منفی رکود و تعطیلی، تنها به انسداد منابع مالی و کسر درآمدی مردم ختم نمی‌شود، بلکه می‌تواند به عاملی برای مهاجرت، آسیب‌های مختلف اجتماعی و... تبدیل شود. به گفته استاندار کرمانشاه، سه بازارچه مرزی شیخ صله، شوشمی و تبلیه کوه نیز سال گذشته به دنبال برگزاری انتخابات در عراق در اقدامی یک‌طرفه از سوی این کشور بسته شدند.

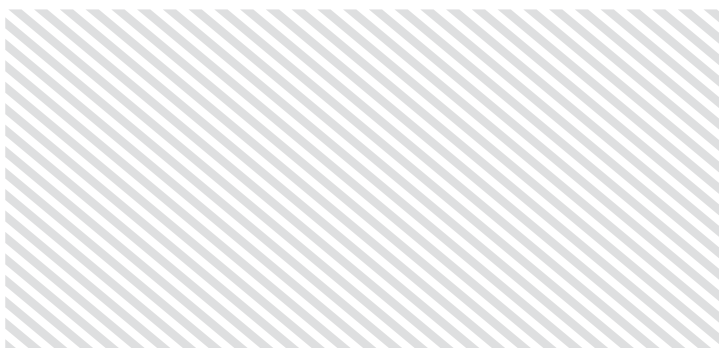
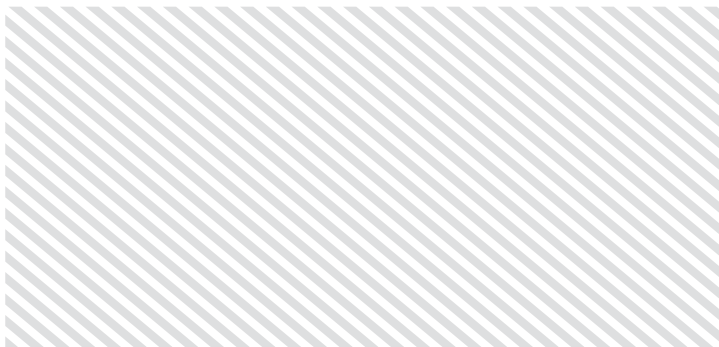
بر اساس مذاکراتی که از طریق سفارتخانه ایران در عراق با مقامات این کشور انجام شد، بازارچه شیخ صله فعالیت خود را از سر گرفت و قرار است دو بازارچه دیگر استان نیز بر اساس مذاکراتی که انجام شده حداکثر تا دو ماه آینده فعالیت مجدد خود را آغاز کنند. رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه نیز تعطیلی موقت مرزی مانند پرویزخان را به ضرر صادرات کرمانشاه می‌داند. به گفته او، با تعطیلی پرویزخان به عنوان یک مرز منحصربه‌فرد، این استان درگیر مشکلات اقتصادی می‌شود و با وجود بازارچه سومار که به تردد بیش از ۴۰۰ کامیون در روز رسیده، تعطیلی پرویزخان به ضرر است. هزینه بسته شدن ناگهانی مرز که اشتغال بسیاری به این حوزه گره خورده است تنها نصیب تاجرو صادرکننده می‌شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه معتقد است باید سیاست کلان کشور در این بازار مشخص شود و ایجاد تعرفه‌های خلق الساعه به این فرایند کمک نمی‌کند. باید در این سیستم یک نظام کنترل کیفی بر کالاهای بازرگانی وجود داشته باشد و بخشی از حاکمیت در این زمینه را باید برون سپاری و به بخش خصوصی واگذار کرد.

منطقه آزاد شدن قصر شیرین در نوبت بررسی مجلس

رئیس جمهور در سفر تابستان ۹۴ به کرمانشاه و در جمع مردم این استان وعده تبدیل قصر شیرین به منطقه آزاد را مطرح کرد. از آن زمان، تاسیس منطقه آزاد قصر شیرین به یکی از مهم‌ترین خواسته‌های مردم و فعالان اقتصادی استان کرمانشاه تبدیل شده است. به ویژه آن که جاده کرمانشاه





به سمت قصرشیرین، از قدیم به عنوان بخشی از جاده ابریشم شناخته می‌شود. هرچند دولت، لایحه تبدیل قصرشیرین به منطقه آزاد را به مجلس شورای اسلامی تقدیم کرده است، اما هنوز این لایحه به تصویب نهایی نرسیده است و منطقه قصرشیرین، در فهرست بررسی مجلس برای تبدیل شدن به مناطق آزاد تجاری قرار دارد، با وجود ظرفیت‌های بالا همچنان در انتظار تصویب مجلس است. تصویب ایجاد منطقه آزاد تجاری قصرشیرین، بدون تردید می‌تواند گامی بزرگ در بهبود وضعیت اقتصادی و اشتغال‌زایی منطقه راهبردی غرب کشور باشد.

ترانزیت سوخت، صادرات کالا و تردد مسافرو داشتن بزرگ‌ترین پایانه زمینی و بین‌المللی خاورمیانه در مرز خسروی، کسب بالاترین میزان صادرات غیرنفتی به عراق در طول چند سال گذشته از مرزهای رسمی پرویزخان همواره از مهم‌ترین شاخصه‌هایی است که تبدیل شهرستان قصرشیرین را به منطقه آزاد تجاری ضرورت می‌بخشد.

معافیت‌های مالیاتی، بخشودگی سود و عوارض گمرکی، نبود تشریفات زائد ارزی، اداری و مقررات دست و پاگیر و همچنین سهولت و تسریع در فرآیندهای صادرات و واردات با جذب سرمایه‌گذاری خارجی و انتقال فناوری به توسعه، عمران و آبادانی، رشد و توسعه اقتصادی، جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی از مزایای ایجاد منطقه آزاد تجاری در غرب استان کرمانشاه است.

پیوستن به اقتصاد جهانی و منطقه‌ای، انتقال دانش، فناوری، ایجاد اشتغال سالم و مولد، امکان ورود ماشین‌آلات، قطعات و مواد اولیه برای صنایع منطقه بدون عوارض گمرکی و بهره‌گیری از قانون مزیت ارزش افزوده برای واحدهای تولیدی منطقه، آزادی کامل ورود و خروج سرمایه و سود حاصل از فعالیت‌های اقتصادی نیز از دیگر مزایای ایجاد منطقه آزاد تجاری است.

شهرستان قصرشیرین می‌تواند پل ارتباطی از مرکز ایران با مرکز کشور عراق قرار گیرد. از یک طرف مرز پرویزخان به منطقه آزاد قصرشیرین چسبیده است و با بخش اقلیم کردستان از سلیمانیه تا اربیل و بعد تا شلمچه ارتباط را نزدیک می‌کند و مرز خسروی ارتباط با استان‌های دیاله، بغداد را تسهیل می‌کند. این مرز کوتاه‌ترین مسیر به مرکز عراق است. این منطقه می‌تواند منطقه تجاری-صنعتی مهمی برای ایران و عراق باشد.

استان کرمانشاه توان تاریخی و بالقوه در امر تجارت و صادرات دارد و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمانشاه ۹۵ سال قدمت دارد و با وجود پایین بودن شاخص‌های مختلف اقتصادی، در سال، صادرات سه میلیاردی از این استان انجام می‌شود. تقویت چنین پتانسیلی موجب تاثیرگذاری مستقیم بر سایر حوزه‌ها است.

خسروی اولین مرز رسمی و ارتباطی ایران با کشور عراق بوده که می‌توان از آن استفاده بیشتری کرد. قصرشیرین با کرمانشاه (فرودگاه کرمانشاه هاب منطقه است)، فاصله خیلی کمی دارد و این مزیت بزرگی برای این منطقه است. البته این منطقه می‌تواند به دلیل مشخصه آب و هوایی به عنوان بندر خشک هم مورد استفاده قرار گیرد و در همکاری با بندرهای جنوبی به یک هدف بزرگی برسند و آن انجام کارهای تولیدی و تجاری است.

نکته جالب توجه آن که قصرشیرین یک منطقه صادراتی است و درحالی‌که اغلب مناطق آزاد کنونی کشور به کریدور واردات کشور تبدیل شده‌اند، منطقه آزاد قصرشیرین در صورت تصویب می‌تواند اولین منطقه آزاد کشور باشد که تراز صادرات در آن به صادرات غلبه خواهد کرد. البته به شرط آن که زودترین امکان فراهم شود تا توسعه قصرشیرین، قربانی وقت‌کشی در نظام تصمیم‌گیری کشور نشود.



همه آنچه باید بازرگانان از دهوک در اقلیم کردستان بدانند

دروازه اتصال به اروپا

دهوک کجاست؟
دُهوک (دهوک هم تلفظ می‌شود) مرکز استان دهوک، شهری کردنشین در شمال عراق با جمعیتی حدود ۲۸۴ هزار نفر است. این شهر مرکز استان دهوک در اقلیم کردستان است. مردم این شهر به گویشی از زبان کرمانجی تکلم می‌کنند؛ گویشی که گرچه به کردی نزدیک است ولی تفاوت‌های جدی با آن دارد و در بخش‌هایی از آذربایجان غربی، خراسان شمالی، استان خودمختار آجارا در گرجستان

هرچند اقتصاد دهوک از نبرد داعش با کردها و ایزدی‌ها به شدت آسیب دید، ولی وجود مرز مناسب با ترکیه، سرعت بازسازی اقتصاد این شهر را افزایش داده است. شهری استراتژیک در اقلیم کردستان که فرصت‌های بسیاری را برای سرمایه‌گذاری و توسعه روابط تجاری دارد با امتیازهای فراوانی از جمله یکسان بودن شرایط برای سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی و آزادی کامل برای بازگرداندن سود؛ گزارش حاضر شما را می‌برد به دهوک تا بیشتر بدانید از این چهارراه تجاری شرق و غرب.

برای سفر هوایی به دهوک، می‌توان از فرودگاه سلیمانیه یا ریبیل استفاده کرد. با این حال در این شهر نیز فرودگاه جدید بین‌المللی در حال ساخت است که مبنای سرمایه‌گذاری در آن، قانون سرمایه‌گذاری لیبرال، مصوب ژوئیه ۲۰۰۶ است.

جاذبه‌های سرمایه‌گذاری

همکاری اقتصادی با دهوک از جذابیت‌های خاصی برخوردار است که از جمله آن‌ها می‌توان به یکسان بودن شرایط برای سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی اشاره کرد. آزادی برای بازگرداندن سود، دسترسی مناسب به خدمات بانکداری و امور مالی، فضای فرهنگی شهر و وجود یازده دانشگاه‌ها دولتی و برخی از دانشگاه‌های خصوصی که عمدتاً در آن‌ها به زبان انگلیسی تدریس می‌شود، از جمله شرایط مناسب کسب‌وکار در این منطقه است. هرچند اقتصاد دهوک از نبرد داعش با کردها و ایزدی‌ها به شدت آسیب‌دیده است، ولی وجود مرز مناسب با ترکیه، سرعت بازسازی اقتصاد این شهر را افزایش داده است. وجود فرصت‌های سرمایه‌گذاری جذاب در کشاورزی، بانکداری، ارتباطات، ساخت‌وساز، آموزش و پرورش و آموزش عالی، انرژی، بهداشت و درمان، خدمات حرفه‌ای، نفت و گاز و گردشگری نیز مورد تاکید هیئت جذب سرمایه خارجی استان دهوک اقلیم کردستان است.

گذرگاه تجاری

شهر «دهوک» از گذشته خیلی دور بر سر چهارراه تجارت بوده و از غرب به شامات، از شرق به ایران، از شمال به عثمانی و ترکیه و از جنوب به موصل و خلیج فارس وصل می‌شود.

گمرک ابراهیم خلیل به‌عنوان بزرگ‌ترین مرز زمینی عراق و ترکیه، در شهر زاخو استان دهوک قرار دارد. در شرایط عادی، روزانه بیش از هزار کامیون و ۱۰ هزار مسافر از این مرز گمرکی جابه‌جایی می‌شود.

از این گذرگاه روزانه بیش از ۵۰۰ کامیون از طرف ترکیه به عراق و ۷۵۰ کامیون از عراق به ترکیه، کالا حمل می‌کنند.

صادرات ترکیه به عراق، در سال ۹۵ و پس از حمله داعش حدود ۳۰ درصد کاهش یافت. دلایل کاهش صادرات ترکیه به عراق، قطع

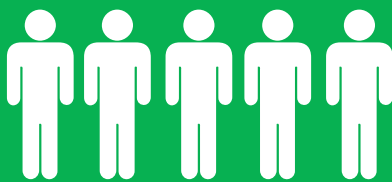
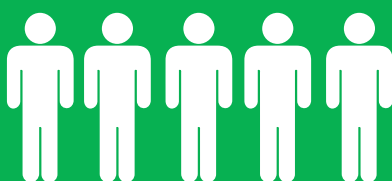
شیعی است. منطقه دهوک تحت نفوذ حزب دموکرات کردستان عراق (پ.د.ک) است. این حزب، پیرو دیدگاه‌های مسعود بارزانی است.

این شهر در قدیم از مراکز تجاری آشوریان بود و در قلمرو آشور قرار داشت. بعدها به تدریج مردم ایرانی‌تبار به سکونت در این منطقه پرداختند و ترکیب جمعیتی آن از سامی به ایرانی تغییر یافت. دهوک امروزه کانون فرهنگی گویش کردی بادی‌نی است.



و جنوب مرکزی ترکیه، رایج است. شهر دهوک با کوهستان‌های مرتفع احاطه شده است.

در مورد علت انتخاب نام این شهر، روایات گوناگونی وجود دارد؛ اما از مشهورترین آن‌ها این است که واژه «دهوک» به معنای «روستای کوچک» است. نام آسوری شهر ناهودرا است. مردم آن پیروان دین اسلام، مسیحیت و یزیدی هستند. در این شهر، اقلیت آسوری و همچنین بخشی از ایزدی‌ها سکونت دارند؛ هرچند غلبه با کردهای


۲۸۴
هزار نفر جمعیت دهوک

۱۰
**هزار نفر روزانه از گمرک ابراهیم خلیل
به عنوان بزرگ‌ترین مرز زمینی عراق و
ترکیه تردد می‌کنند**

۱۲۵۰
**کامیون روزانه بین دهوک و ترکیه تردد
می‌کنند**

۲
قیمت بنزین در دهوک

هم‌مرز است اما مسیر تجارت و حمل‌ونقل ایران و دهوک، از سلیمانیه و اربیل می‌گذرد. با این حال برخی شرکت‌های ایرانی موفق شده‌اند ارتباط تجاری خوبی با دهوک برقرار کنند که عمده آن‌ها، شرکت‌هایی با مدیریت ایرانیان کردزبان هستند.

توجه ویژه استاندار دهوک به همکاری اقتصادی با ایران

سال پیش، سفیر سابق ایران در دیدار با استاندار دهوک، با تأکید بر حمایت ایران از کردستان عراق و ازجمله دهوک در برابر حملات تروریستی گروه تکفیری داعش، پیرامون راه‌های توسعه روابط تجاری این استان با ایران و همچنین استفاده از دهوک به عنوان مسیر ترانزیتی، بحث و تبادل نظر کردند. دیدگاه‌های ارائه شده در این دیدار، می‌تواند به عنوان راهنمای توسعه روابط اقتصادی، مورد توجه قرار گیرد.

هیئت دیپلماتیک ایران، شامل جمعی از کارشناسان فرهنگی و اقتصادی، به سرپرستی سفیر وقت ایران در بغداد، در بخشی از سفر خود به کردستان عراق، در ۱۱ خرداد سال گذشته، عازم استان دهوک شد و با استاندار این استان دیدار و گفت‌وگو کرد.

حسن دانایی‌فر و هیئت همراه، با فرهاد اتروشی استاندار دهوک پیرامون راه‌های گسترش همکاری‌های این استان با ایران بحث و تبادل نظر کردند. در این دیدار پیرامون استفاده ترانزیتی کامیون‌ها و خودروهای ایران و عراق از طریق استان دهوک، تبادل نظر و نسبت به آن تأکید شد.

استاندار دهوک نیز در این دیدار تأکید کرد که با توجه به دعوت به عمل آمده از او، برای هماهنگی‌های بیشتر در مورد روابط دو طرف، سفری به ایران خواهد داشت. گفتنی است این سفر تاکنون محقق نشده است.

رقابت ایران و ترکیه

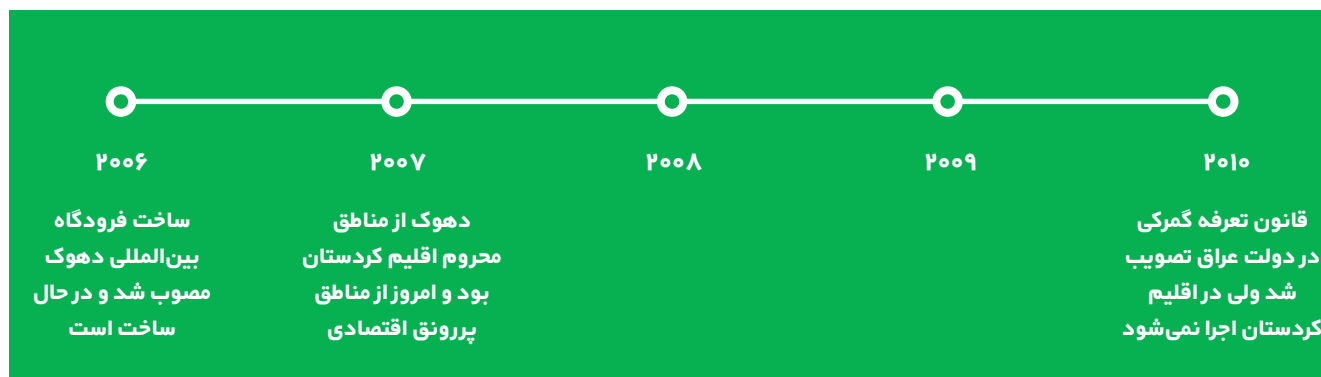
یک فعال اقتصادی ایرانی که اخیراً به دهوک سفر کرده به خبرنگار ما گفت: در دهوک چند سال است که شرکت‌های ترکیه‌ای آمده‌اند و کار می‌کنند و دولت ترکیه، قانون‌های حمایتی خاصی برای همه پیمانکارانش گذاشته و رابطه خوبی با دهوک دارند. به طوری که شهرهای شمالی این استان را تحت سلطه خود گرفته‌اند و فعالیت‌های موثری در آنجا

مسیر حمل کامیون‌های ترکیه از موصل به بغداد و بالا رفتن هزینه حمل با توجه به جنگ، افزایش نگرش منفی مردم عراق به ترکیه به عنوان حامی داعش و در نتیجه آن کاهش ارتباط تجار دو طرف، مهاجرت مردم عراق به خارج از عراق و کاهش تقاضا و کاهش ۳۰ درصدی واردات عراق و خارج شدن بخشی از بازار موصل و الانبار از دسترس بازرگانان ترکیه بود. به رغم این که برخی از این عوامل اکنون اصلاح شده است، ولی هنوز صادرات ترکیه از طریق این مرز، به وضعیت قبل از ظهور داعش بازنگشته است.

در جریان ناآرامی‌های حاصل از فعالیت داعش، شاهد ورود نیروهای نظامی ترکیه به عراق بدون رضایت دولت مرکزی عراق و به تبع آن، تصمیم دولت مرکزی عراق برای کاهش روابط اقتصادی با ترکیه بودیم. در واقع سرد شدن روابط سیاسی ترکیه و عراق، سردی روابط تجاری را به دنبال داشت که نتیجه آن، کاهش فعالیت‌های مرز ابراهیم خلیل بود.

افزون بر مسائل سیاسی، نوسان‌هایی نیز در تعرفه‌های گمرکی این مرز به چشم می‌خورد. دولت مرکزی عراق تاکنون چند بار اجرای قانون تعرفه را که سال ۲۰۱۰ تصویب شده بود آغاز کرد؛ اما هر بار به دلیلی این قانون متوقف شده است. اجرا نشدن قانون تعرفه در اقلیم کردستان عراق، اعتراض تجار بخش مرکزی به تبعیض میان کردستان و بخش مرکزی، نداشتن نیروی کافی برای ارزیابی گمرکی، نداشتن تسلط بر تمام مرزهای گمرکی، اعتراض‌های مردمی به دلیل بالا رفتن قیمت کالاهای وارداتی و ریزنی‌های خارجی برای توقف اجرای قانون ازجمله عواملی است که موجب فراز و فرود تعرفه‌های گمرکی در استان مرزی دهوک شده است. به این ترتیب، هرگاه این قانون، گمرکی ۲۰۱۰ به صورت دقیق اجرا شده است، رکود نسبی در مرز ابراهیم خلیل را به دنبال داشته و با تبعیض‌های گمرکی، البته در شرایط امنیت راه‌ها و باز بودن مرز، شاهد اوج‌گیری فعالیت‌های این مرز گمرکی بودیم. قانون تعرفه گمرکی عراق مصوب سال ۲۰۱۰ مجلس این کشور است؛ با وجود این، به دلیل فقدان انعطاف کافی در جدول تعرفه‌ها، عراقی‌ها برای هر تغییر در این جدول باید مجوز مجلس را اخذ کنند.

استان حکاری ترکیه با استان دهوک عراق



منطقه ویژه برای شرکت‌های ایرانی

چندی پیش یک مقام وزارت صنعت ایران، از آمادگی مسئولان استان دهوک، برای ایجاد منطقه اقتصادی ویژه شرکت‌ها و فعالان اقتصادی ایرانی در دهوک خبر داده بود. مهرداد جلالی‌پور، مدیرکل دفتر امور ترویج تجارت در این مورد اظهار کرد: تلاش‌های عراق در جهت ایجاد منطقه آزاد تجاری به منظور گسترش سرمایه‌گذاری و فعالیت تجاری و بازرگانی و همچنین ارائه معافیت‌ها و مشوق‌های گمرکی و اقتصادی، از مهم‌ترین بسته‌های حمایتی ارائه شده در استان دهوک است که هم‌زمان با سفر سال گذشته هیئت تجاری ایران به این استان مطرح شد. با راه‌اندازی بنگاه‌های صنعتی و واحدهای مهم تولیدی و خدماتی در چنین منطقه‌ای، دور نمای خوبی برای توسعه و رشد اقتصادی دو کشور رقم خواهد خورد.

از دید او، تشکیل شرکت‌های مشترک به منظور توسعه روابط تجاری، تشکیل کمیته کاری مشترک برای توافقات و علایق مشترک، اعلام آمادگی استان دهوک برای ایجاد زیرساخت‌ها و شرکت‌های صنعتی، ارائه خدمات کشاورزی در منطقه آزاد دهوک، از مهم‌ترین نتایج مذاکرات طرف ایرانی با مسئولان محلی استان دهوک به شمار می‌آید.

به گفته او، استاندار دهوک برای تسهیل سرمایه‌گذاری و فعالیت شرکت‌های بازرگانی و تجاری ایران در استان، انعقاد تفاهم‌نامه شرکت‌های تولیدی استان با تجار و بازرگانان دهوک و عقد قرارداد مبنی بر فروش و نمایندگی در اقلیم کردستان، تفاهم در مورد صادرات محصولات کشاورزی ایران به دهوک، اعلام آمادگی کرد.

پناهندگان با کندی انجام شد. در مدت ۲۵ سالی که از بازسازی دهوک می‌گذرد، این استان چند بار دستخوش ناآرامی‌های خارجی شده ولی آسیبی به زیرساخت‌های آن وارد نشده است.

از سال ۲۰۰۷ با یکپارچه‌سازی نظام اداری در اقلیم کردستان و تبدیل رقابت‌های سیاسی از فاز نظامی به انتخاباتی، برنامه‌های بازسازی اقتصادی و عمرانی این اقلیم شتاب بیشتری گرفت. در آن سال‌ها از دهوک به عنوان یکی از مناطق محروم اقلیم یاد می‌شد که نیازمند دریافت بودجه از دیگر استان‌های اقلیم است. با این حال فعالیت‌های بازرگانی موجب شد این استان رشد خوبی را تجربه کند و به استانی در حال توسعه تبدیل شود.

وضعیت انرژی

بنزین در دهوک مانند دیگر شهرهای اقلیم عراق، با کیفیت‌های متنوعی عرضه می‌شود که بهترین آن‌ها، بنزین یورو ۲ است. قیمت بنزین برای هر لیتر به طور میانگین ۵۰۰ دینار عراق است. محدودیت‌هایی برای انتقال بنزین از دهوک به ترکیه وجود دارد و داشتن باک بزرگ یا گالن‌های اضافه، ممنوع است و قاچاق به شمار می‌آید.

وضعیت برق در دهوک اندکی بهتر از اقلیم مرکزی عراق است ولی به خوبی اربیل و سلیمانیه نیست. سد برق‌آبی درالوک در استان دهوک و در ۲۳۰ کیلومتری اربیل واقع شده و ساخت و تکمیل آن به دوش شرکت ایرانی فراب و بلندپایه واگذار شده است. این سد در سرشاخه رودخانه ذاب بزرگ و به منظور تامین بخشی از برق مورد نیاز استان دهوک احداث می‌شود و با تکمیل آن، نوسان برق در دهوک پایان خواهد یافت.

انجام می‌دهند؛ در نتیجه، آن شهرها در حیطه و تسلط این شرکت‌ها قرار گرفته‌اند ولی فعالیت‌های شرکت‌های ایرانی در دهوک ضعیف است و این مسأله، به روابط بازرگانی بین ایران و عراق ربط دارد. درواقع کشور ایران به این حوزه توجه کمتری داشته و به نظر می‌رسد برنامه‌ریزی خاصی انجام نداده است. این در حالی است که دهوک از نظر جغرافیایی و تجاری، اهمیت خاصی دارد و می‌توان آن را دروازه ارتباط آسیا با اروپا به شمار آورد.

امنیت در استان مرزی

به رغم آن که دهوک یک استان مرزی است، امنیت بسیار بالایی در شهر مرکزی آن یعنی دهوک وجود دارد. یک گردشگر ایرانی در مورد وضعیت امنیت شهر دهوک نوشته است: نکته‌ای که دوباره توجهم را جلب کرد این بود که تعداد زیادی از مغازه‌داران، جنس‌هایشان را شب به داخل مغازه نبرده و فقط به کشیدن پارچه‌ای روی اجناس اکتفا کرده بودند!

شکل‌گیری شهر جدید در ۲۵ سال

دهوک به دلیل فاصله طولانی که از مرز ایران دارد، در طول دفاع مقدس، آسیبی ندید. البته دهوک در سال ۱۹۸۱ با هجوم خارجی مواجه شد. بمب‌افکن‌های اسرائیلی در آن سال، نیروگاه هسته‌ای که در حوالی شهر قرار داشت را بمباران کردند که تبعاتی برای سلامت ساکنان شهر به همراه داشت. در اوایل ماه آوریل ۱۹۹۱ نیز در پی حملات نیروهای عراقی به منطقه، تقریباً تمام جمعیت شهر دهوک از این شهر گریخت. پس از ایجاد منطقه پرواز ممنوع از سوی نیروهای آمریکایی در شمال عراق، به این دلیل که دهوک در این منطقه قرار نمی‌گرفت، بازگشت

از کجا شروع کنیم؟

برای شروع یک کسب‌وکار در دهوک می‌توانید درخواست خود را به صورت آنلاین ارائه دهید. درخواست مجوز سرمایه‌گذاری در استان‌های دهوک و سلیمانیه هم هست، شباهت‌های زیادی دارد ولی یکسان نیست. به همین دلیل، برای این منظور، بهتر است به‌طور مستقیم با اداره کل سرمایه‌گذاری مربوط در استان دهوک تماس حاصل کنید. اِزارهای تماس با اداره کل سرمایه‌گذاری دهوک (شعبه اداری) عبارت است از:
نشانی: خیابان ۱ شوبات، دهوک
تلفن: ۷۶۲۷۱۷۵-۷۶۴۶۲ و ۷۶۲۷۰۱۳-۷۶۴۶۲
رایانامه:

duhok@kurdistaninvestment.org

نکته‌ای فرهنگی در ارتباط اقتصادی با دهوک

به‌رغم تنوع فرهنگی و مذهبی در دهوک، اکثریت جمعیت این استان مسلمان هستند و احترام خاصی برای پیامبر اسلام قائل‌اند. به همین دلیل در همکاری‌های اقتصادی، لازم است به این مسئله به‌صورت جدی توجه شود تا مشکلی پیش نیاید. به‌عنوان نمونه می‌توان به مجرای چند ماه پیش که یکی از برندهای کاشی ایران با آن مواجه شد اشاره کرد.

کمیته فتوای روحانیون دین اسلام در استان دهوک در کردستان عراق با صدور بیانیه‌ای، فتوایی مبنی بر عدم استفاده از یک کاشی ساخت ایران صادر کرد. بر اساس بیانیه صادر شده، کاشی متعلق به شرکت گروه کارخانه‌های به احسان آریا میبید، به دلیل حک نام حضرت محمد (ص) روی آن ممنوع شده و کسبه و بازاریان و مردم حق استفاده از این نوع کاشی را ندارند.

کمیته فتوا با استناد به این‌که از این نوع کاشی و سرامیک برای کف زمین استفاده می‌شود، از این رو شرعاً استفاده از این نوع کاشی ایرانی حرام است. این کمیته همچنین فتوای صادر شده را برای کنسولگری ایران در اربیل نیز فرستاد تا سریعاً جلوی فعالیت‌های این شرکت در تمام اقلیم کردستان گرفته شود. این فتوا در حالی صادر می‌شود که شرکت یادشده، کاشی‌های منقش به نام مبارک پیامبر اکرم (ص) را با هدف استفاده

تزئینی در بخشی از دیوار به دهوک فرستاده بود ولی کم‌توجهی نصابان کاشی، برای این شرکت دردسرساز شد.

مراکز خرید و اقامت

در دهوک علاوه بر فروشگاه‌ها و بازارهای سنتی، چند فروشگاه بزرگ به ارائه کالاهای عمدتاً ساخت ترکیه اهتمام دارند. مراکز اصلی خرید استان دهوک عبارت‌اند از: استانبول مال، هلند مال، بازار قدیمی زاخو، بهارستی مال، ماکسی مال. در دهوک مراکز اقامتی مدرن در کنار مسافرخانه‌های ارزان قیمت وجود دارد. البته در شهرهای توریستی اطراف دهوک نیز مجتمع‌های تفریحی اقامتی خوبی ساخته شده است. اگر قصد اقامت شبانه در دهوک را دارید، استفاده از هتل‌های زیر به شما توصیه می‌شود:

هتل سولاف: سه ستاره با قیمت متوسط ۴۰ دلار

هتل په‌روز: چهار ستاره با قیمت متوسط ۶۰ دلار

هتل دلشاد پالاس: پنج ستاره با قیمت متوسط ۱۶۵ دلار

هتل مازی: یک ستاره با قیمت متوسط ۱۵ دلار

هتل برسین: دو ستاره با قیمت متوسط ۳۰ هزار دینار عراق

هتل ابیتوت: دو ستاره با قیمت متوسط ۶۰ هزار دینار عراق

هتل تاج: یک ستاره با قیمت متوسط ۱۵ دلار

شهرها و دیدنی‌های استان دهوک

شهر دهوک مرکز استان دهوک، بر زمینی پهن واقع شده که بین سلسله کوه‌های شندوخ از سمت جنوب و کوه‌های پی از شمال و کوه مام‌سین از شرق احاطه شده و از غرب شاهد دشتی بسیار سیاحتی هستیم. این شهر در نزدیکی مرز ترکیه و سوریه واقع شده است. گرد، کلدان، آشور، ارمن با هم در این شهر زندگی می‌کنند، هرچند ادیان مختلف نیز در کنار آن‌ها قرار دارند. دهوک آثار تاریخی از قبیل کنده‌کاری روی صخره‌ها و غارها دارد. هتل، رستوران، متل، موزه‌های تاریخی و فولکلوری و موزه فرهنگی ایزدیان و شهرسازی، مراکز خرید و مکان‌های سیاحتی منحصربه‌فرد، مانند قله کوه زاوا و دهوک دره، نیز در این شهر قرار دارند.



برخی از اماکن گردشگری مهم در شهر دهوک عبارت‌اند از:

- کلیسای مارت آلاها؛ در کنار دانشگاه دهوک قرار گرفته و کهن‌ترین کلیساهای موجود در دهوک است.
- مجتمع مازی؛ مرکز خرید، شهرسازی، دریم سیتی، هتل، متل، رستوران و استخر سرباز و پوشیده دارد.
- تفرجگاه آزادی؛ در مرکز شهر و در نزدیکی انجمن ورزشی دهوک واقع شده و باغچه، رستوران و کافه‌تريا دارد.
- تفرجگاه زری؛ در کنار مجتمع مسکونی زری لند واقع شده است که باغچه، محل بازی برای کودکان، رستوران و کافه‌تريا دارد.
- کتابخانه عمومی بدرخانین؛ این بنا، در ابتدای خیابان رئیسی که به مرکز شهر راه دارد، قرار گرفته و شامل ۱۲۰ هزار کتاب با عناوین مختلف و سالن‌های خاص برای مطالعه و استراحتگاه است.
- شهرسازی دهوک؛ تشکیل شده از وسایل بازی کودکان، باغچه‌ها و رستوران‌ها و کافه‌ترياست.
- قلعه زعفرانیه در پنج کیلومتری دهوک، قلعه ساباتی، قلعه ادمیشن (بر کوه پُخر)، مسجد بزرگ دهوک (در بازار)، کلیسای ایث لاهای مقدس، هتل زیان و دانشگاه دهوک که در سال ۱۹۹۲ تأسیس شده، از دیگر اماکن دیدنی دهوک به شمار می‌آیند.
- سد دهوک در دو کیلومتری شمال دهوک قرار دارد و از طبیعت زیبا و دلربایی برخوردار است. در ارتفاع سمت راست، یک غار معبد چهار ستونی با نام گلی قرار دارد. یک آبشار نیز بر زیبایی این منطقه می‌افزاید.

۳۵ درصد

صادرات ترکیه به عراق
پس از حمله داعش
کاهش یافت

تجارت
ایرانیان کردزبان ارتباط
تجاری خوبی با مردم
دهوک دارند

برق
وضعیت برق در دهوک
اندکی بهتر از اقلیم
مرکزی عراق است
ولی به خوبی اربیل و
سلیمانیه نیست

آنلاین
برای شروع یک
کسب و کار در دهوک
باید درخواست خود را
به صورت آنلاین به اداره
کل سرمایه گذاری ارائه
دهید.

۱۵ تا ۱۶۵ دلار
متوسط قیمت هتل در
دهوک

دلال اشاره کرد که پل سنگی قدیمی است و از رودخانه خابور عبور می کند. بسیاری بر این باورند که شهرستان باستانی در اصل روی یک جزیره در وسط خابور تأسیس شده است. زاخو همچنین با چشمه های معدنی خود شناخته می شود و مردم محلی بر این باورند این چشمه ها، خواص دارویی شناخته شده دارند.

سمیل

سمیل در ۱۶ کیلومتری غرب شهر زیبای دهوک و در جاده اصلی دهوک به زاخو واقع شده است. در اطراف سمیل، زمین های کشاورزی بزرگ و به هم پیوسته دیده می شود. در این شهر، پارکی زیبا درست شده که مردم محلی و گردشگران، برای تفریح به آن می روند.

شیخان

در ۶۰ کیلومتری جنوب شرقی استان دهوک، شهر شیخان قرار دارد که یکی از قدیمی ترین شهرهای استان دهوک است. نام شیخان از شیوخ آمده که اشاره به شیخ هایی دارد که در این منطقه زندگی کرده اند. افرادی همچون شیخ ادی (عدی)، شیخ ادی دوم و شیخ حسن. شیخان تاریخی باستانی دارد و ۱۶۰ هزار جمعیت آن متشکل از کردها، عرب ها، ایزدی ها و مسیحی ها با هم زندگی می کنند. شیخان را با محصولات کشاورزی آن به ویژه گندم و جو می شناسند. در سال ۳۳۱ قبل از میلاد مسیح، نبرد بین اسکندر کبیر و داریوش سوم در این منطقه رخ می دهد که طی آن، اسکندر کبیر بر داریوش سوم غلبه می کند.

منابع و مآخذ

۱. سامانه رزرو هتل Booking.com
۲. کتاب راهنمای تجارت؛ اقلیم کردستان، موسسه پژوهش های بازرگانی
۳. سایت سازمان گردشگری اقلیم کردستان
۴. سایت هیئت جذب سرمایه خارجی اقلیم کردستان
۵. سایت کنسولگری ایران در اربیل
۶. سایت گمرک کل کشور ایران
۷. آمار trade.com
۸. نشریه جام کوردی. ۲۸ دی ۹۴
۹. duhoktp.com
۱۰. کرد پرس. خبر شماره ۱۱۹۷۰

شهر سرسنگ

سرسنگ شهرکی گردشگری است بر بلندای کوه گاره به فاصله ۵۰ کیلومتری از شهر دهوک و بین سلسله مناطق گردشگری از قبیل آشاوا، آنیشکی و سولاف واقع شده است. این شهر، تعدادی هتل، متل رستوران و بازار بزرگ را در برگرفته و با کوه های بلند و پر درخت، احاطه شده است. پادشاه قدیم عراق (ملک فیصل) برای تفریح و استراحت، کاخی در آن بنا کرده بود که اکنون پابرجاست.

آمیدی

آمیدی شهری کوچک و کهن است که به شکل قلعه ای دایره مانند و بر قلعه کوهی بلند ساخته شده است. آمیدی حدود ۹۰ کیلومتر در شمال شرق شهر دهوک واقع شده است. از مراکز تاریخی آن می توان به دروازه آمیدی قدیم، مناره بزرگ، گنبد و دروازه زرادشتی اشاره کرد. مدرسه قوبهان و بیلاق تابستانی سولاف، در نزدیکی آمیدی واقع شده اند.

آکری

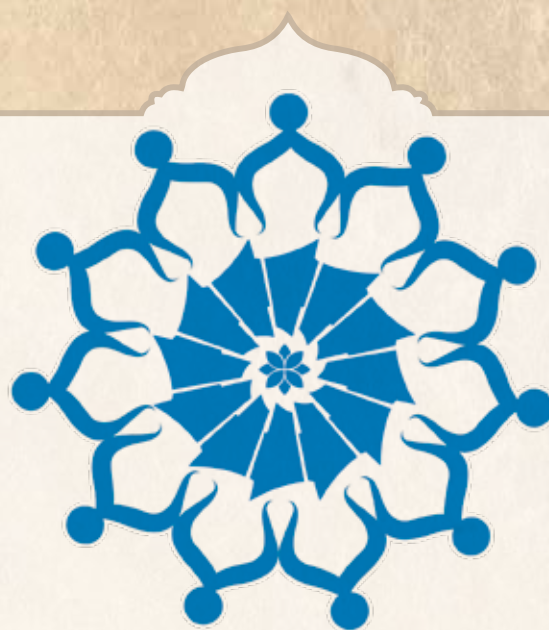
آکری شهری است تاریخی که قدمت آن به ۵۸۰ قبل از میلاد بازمی گردد. سرداری گرد این شهر را بنا کرده که امیر زند نام داشته است. این شهر بر بلندی چند کوه با نام های کوه اسپیلک، که لا که قن، گل آکری و گری توپا بنا شده است. آکری در میانه اربیل و شهر دهوک قرار گرفته است. آثار بسیاری در این شهر موجود است از قبیل معابد، غارها و چشمه های معدنی که گردشگران زیادی را به خود جذب می کند.

برخی بناهای تاریخی آکری، قربانی تعصب داعش شد و از بین رفت.

از اماکن تاریخی که تاکنون آثاری از آن باقی مانده می توان به این اسامی اشاره کرد: که لا که قن، کلا آکری، کلا شوش، معبد زردشتیان، مجسمه بوکا جوا و رزی میری.

زاخو

زاخو دومین شهرستان در استان دهوک است و در هشت کیلومتری شمال غربی دهوک قرار دارد. این شهرستان از طریق مرز ابراهیم خلیل با ترکیه همسایه است. ساکنان ادیان و اقوام مختلف در زاخو برای قرن ها به صورت مسالمت آمیز با هم زندگی می کنند. از مکان های تاریخی این شهر می توان به پیرا



سی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان کرمانشاه برگزار شد

چالش‌های ساخت‌وساز و واردات نخود

سی و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان کرمانشاه برگزار شد و طی آن چالش‌های ارجاع حجم بالایی از پرونده‌های ساخت‌وساز به کمیسیون ماده ۱۰۰ و همچنین واردات نخود مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.





استاندار کرمانشاه:

ارجاع ۹۵ درصد پرونده‌های ساخت‌وساز به

کمیسیون ماده ۱۰۰ پذیرفتنی نیست

استاندار کرمانشاه گفت: این که ۹۵ درصد پرونده‌های ساخت‌وساز در کرمانشاه به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع شود پذیرفتنی نیست و این روند باید اصلاح شود. هوشنگ بازوند در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی که در اتاق بازرگانی کرمانشاه برگزار شد با انتقاد از وضعیت ساخت‌وسازها در شهر کرمانشاه، اظهار کرد: این هنر شهرداری است که اجازه ندهد تخلف در ساخت‌وسازها انجام شود. او با بیان این که ارجاع ۹۵ درصد پرونده‌های ساخت‌وساز به کمیسیون ماده ۱۰۰ بسیار ناگوار است، اظهار کرد: این امر نشان می‌دهد هیچ کنترلی روی ساخت‌وسازها انجام نمی‌شود و نتیجه این شرایط پایین آمدن کیفیت زندگی مردم است. بازوند با بیان این که نباید جرائم ماده ۱۰۰ به محل درآمدی برای شهرداری تبدیل شود، گفت: این اتفاق یعنی فروختن جسم شهر و در این صورت آیندگان درباره ما قضاوت خوبی نخواهند داشت. استاندار کرمانشاه با تأکید بر این موضوع که کنترل ماده ۱۰۰ در دست شهرداری است، افزود: به هر شکل ممکن باید این روند اصلاح شود و اگر نیاز است ضوابط یا طرح تفصیلی شهر تغییر کند، ما نیز هر کمکی که لازم باشد را انجام خواهیم داد. برای رفع این مشکل همه باید به شهرداری کمک کنیم و به شهردار نیز اختیارات لازم داده شود. بازوند با بیان این که باید کمک کنیم ساخت‌وساز رونق بگیرد، گفت: صنعت ساخت‌وساز به ایجاد اشتغال کمک می‌کند. امسال نیز موضوع ایجاد اشتغال به‌واسطه احیای بافت‌های فرسوده مدنظر است.

معاون عمرانی استانداری کرمانشاه:

ضوابط منطقی در ساخت‌وسازها حاکم باشد

مهرداد سالاری معاون عمرانی استانداری کرمانشاه با عنوان این مطلب که در ساخت‌وسازها به کیفیت زندگی شهری توجه شود، گفت: باید ضوابط منطقی در ساخت‌وسازها حاکم باشد و در مراحل ابتدایی ساخت‌وساز جلوی تخلفات گرفته شود، نه این که پس از اتمام کار پرونده تخلف به جریان بیفتد.

شهردار کرمانشاه:

شهرداری متولی کمیسیون ماده ۱۰۰ نیست

آرش رضایی، شهردار کرمانشاه با بیان این که بخش زیادی از پرونده‌هایی که به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع شده مربوط به سال‌های گذشته است، گفت: شهرداری متولی کمیسیون ماده ۱۰۰ نیست، بلکه ما پرونده تخلفات را به این کمیسیون ارجاع می‌دهیم و در آنجا تصمیم‌گیری می‌شود.

رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه:

حمایت از تولیدات داخلی، رونق را به تولید بازمی‌گرداند

در ادامه این نشست مشکلات ساخت‌وساز مورد بررسی قرار گرفت و کیوان کاشفی رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه و دبیر این شورا در ابتدای جلسه گفت: با توجه به مشکلات فعالان حوزه ساخت‌وساز تصمیم گرفته شد با توجه به اهمیت این بخش و نقش آن در اشتغال، در این نشست مشکلات با حضور مدیران مربوطه بررسی شود. کاشفی مشکلات سازندگان را به سه بخش مشکلات مالیاتی، بیمه تامین اجتماعی و کمیسیون ماده ۱۰۰ تقسیم‌بندی کرد. در این

نشست مقرر شد کمیته‌ای تشکیل و پیشنهادها برای رفع مشکلات حوزه ساخت‌وساز ارائه شود. رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه در ادامه در مورد واردات نخود اذعان کرد: نخود وارداتی که با قیمت کمتری عرضه می‌شود و سبب متضرر شدن کشاورزان داخلی می‌شود. این محصول به‌عنوان کالای ایرانی در کشور تولید می‌شود و باید از واردات آن جلوگیری کرده و با اجرای تعرفه برای واردات نخود میزان آن را کاهش داد. امسال با توجه به سخنان مقام معظم رهبری که شعار حمایت از کالای ایرانی را برگزیدند باید با حمایت از تولیدات داخلی رونق و شکوفایی را به اقتصاد جامعه بازگردانیم.

رئیس شورای ملی نخود مطرح کرد:

واردات بی‌رویه نخود و مشکلات حاصل از آن
دومین موضوع مطرح شده در این نشست واردات نخود به کشور بود که ناصر مرادی رئیس شورای ملی نخود در این باره عنوان کرد: واردات بی‌رویه نخود بازار نخود کشور را مختل کرده است. او با تأکید بر این که ادامه این شرایط کشاورزان را از کشت این محصول منصرف می‌کند، پیشنهاد داد: یا جلوی واردات نخود گرفته شود یا تعرفه واردات آن افزایش یابد. کشت نخود که به‌عنوان محصولی در کشاورزی استان کرمانشاه اهمیت دارد نیاز به آبیاری ندارد و با توجه به کاهش بارندگی‌ها در کشور می‌تواند کشت مناسبی برای این اراضی کشاورزی در نظر گرفته شود. ۱۵۰ هزار بهره‌بردار نخود داریم که باید بتوانیم با ایجاد تعرفه از واردات جلوگیری شود. مرادی گفت: از نمایندگان مردم استان کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی تقاضا داریم این مسئله را در سطح ملی در مجلس شورای اسلامی پیگیری کنند تا کشاورزان کرمانشاهی ورشکسته نشوند.



درسی و دومین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان کرمانشاه مطرح شد

فضای نامناسب کسب‌وکار و سخت‌گیری‌های بانکی

فضای کسب‌وکار مناسب نیست و سخت‌گیری بانک‌ها در اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی و اقتصادی، شرایط بهبود را کند کرده است. این‌ها را می‌توان برجسته‌ترین محورهای مورد بحث در سی و دومین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان کرمانشاه عنوان کرد. گزیده‌ای از مباحث مطرح شده در این نشست از نظرتان می‌گذرد.





استان‌های دیگر از جمله یزد قرار گرفته و حیف است این بازار از دست کرمانشاه برود.

جهانبخش شکری، رئیس خانه صنعت و معدن استان کرمانشاه:

ادامه اعتراض کامیون‌داران، مشکل جدید واحدهای تولیدی

- بسیاری از واحدهای تولیدی برای جابه‌جایی مواد اولیه و محصولات تولیدی خود به شدت به کامیون‌ها نیاز دارند. اگر اعتصاب کامیون‌داران ادامه پیدا کند بسیاری از واحدهای تولیدی استان با مشکل یا خطر تعطیلی مواجه خواهند شد.
- نیاز به حمل و نقل شاید برای محصولات ساختمانی، فولاد، سیمان و ... چندان حیاتی نباشد، اما برای واحدهای مرغداری که با کامیون دان مرغ خود را تا مرغداری حمل می‌کنند بسیار ضروری است.
- یکی دیگر از مشکلات پیش روی بخش خصوصی بالا رفتن یک شبه نرخ ارز است. تولیدکننده باید در شرایطی تسهیلات ارزی دریافتی را تا سه برابر بیشتر پس بدهد که این تسهیلات را هزینه خرید ماشین‌آلاتی کرده که سالی ۱۰ درصد هم از ارزش آن به دلیل استهلاک کم می‌شود.

علی اصغر جانجانی، رئیس انجمن شرکت‌های حمل و نقل استان کرمانشاه:

هزینه‌های کامیون‌داران افزایش چشمگیر داشته است

- از اوایل خرداد چند عامل به صورت هم‌زمان سبب افزایش قابل توجه هزینه‌های کامیون‌داران شد. عوارض داخل جاده‌ای، افزایش قیمت سه برابری نرخ حق بیمه که یک‌روزه اتفاق افتاد و کاهش تناژ حمل کامیون‌ها از جمله این مشکلات است.
- در کرمانشاه مشکلات دیگری هم پیش روی کامیون‌داران است. در کرمانشاه توازن مناسبی بین تعداد کامیون و میزان بار وجود ندارد و به دلیل بیکاری بالایی که داریم تعدادی زیادی از افراد به سمت کامیون‌داری روی آورده‌اند.
- در فصلی که رونق کشاورزی را داریم با کمبود کامیون مواجهیم و در سایر فصول مازاد کامیون داریم که البته طی سال‌های اخیر باره‌اندازی صنایع سیمان، پتروشیمی و ... وضعیت کمی بهتر شده است.
- مرزی بودن استان عامل دیگری است که گاهی می‌تواند یک تهدید برای کامیون‌داران باشد. روزانه صدها کامیون از مرز وارد کرمانشاه می‌شوند که بار خود را خالی کرده و آماده برگشت به نقاط مختلف کشور هستند. این کامیون‌ها می‌توانند بار واحدهای تولیدی یا کشاورزی استان را با هزینه کمتر جابه‌جا کنند و به لحاظ این‌که بار موجود برای رانندگان کرمانشاه را حمل می‌کنند، گاهی تهدید محسوب می‌شوند.

کیوان کاشفی، رئیس اتاق کرمانشاه:

بانک‌ها به کمک اقتصاد کرمانشاه بیایند

- اقتصاد استان کوچک است و بانک‌ها باید به کمک آن بیایند.
- در بررسی‌هایی که از فضای کسب و کار استان داشتیم، مهم‌ترین مشکل واحدهای تولیدی، صنعتی، کشاورزی و خدماتی استان، روند دشوار اخذ تسهیلات از بانک‌ها عنوان شده است.
- در سه فصل گذشته روند نامناسب پرداخت تسهیلات همواره اولین مانع فضای کسب و کار در استان عنوان شده که تاثیر بسزایی در پایین آمدن جایگاه فضای کسب و کار استان دارد.
- امسال تسهیلات خوبی در بخش‌های مختلف برای کمک به اشتغال و تولید در استان در نظر گرفته شده است که با این روند جذب آن‌ها کند خواهد شد و بخشی از این تسهیلات از دست می‌رود.
- موانع پیش روی پرداخت تسهیلات بانکی به بخش خصوصی شامل مشکلات وثیقه، موانع عمومی و بروکراسی اداری است.
- با توجه به پایان عضویت یک‌ساله تشکل‌های بخش خصوصی در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، باید تشکل‌هایی را وارد شورا کنیم که تعامل و پویایی داشته باشند، از بخش‌های مختلف بوده و به شورا ایده بدهند.

هوشنگ بازوند، استاندار کرمانشاه:

فضای کسب و کار استان نامناسب است

- وضعیت فضای کسب و کار در استان بسیار نامناسب است و مهم‌ترین دلیل این فضای نامناسب ساختارهای دولتی و بانک‌ها هستند.
- بخش خصوصی گناهی ندارد که بار برخی مسائل کشور از جمله رکود، توقف‌های مقطعی صادرات و تحریم‌ها را به دوش بکشد.
- بخش خصوصی مادر بسیاری از موارد منابع چندانی ندارد و در این شرایط بانک‌ها باید به کمک این بخش بیایند. از سوی دیگر بخش خصوصی هم باید بانک‌ها را به عنوان شریک خود بپذیرند.
- بانک‌ها موظف‌اند ایراداتی که بانک مرکزی یا بازرسی به آن‌ها می‌گیرد را احصا کنند تا از طریق بازرسی یا شورای گفت‌وگو حل و فصل شود.
- بانک‌ها و بخش خصوصی باید به ادبیات مشترک برسند.
- بازار مصالح ساختمانی ایجاد شده در مناطق زلزله‌زده به ویژه در بخش کاشی، در اختیار



کنفرانس توسعه روابط اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و اقلیم کردستان عراق در شهر اربیل عراق برگزار شد

بستر توسعه تجارت

مهمیای کردن زمینه‌های توسعه روابط اقتصادی و یافتن افق‌های جدید از تبادلات، بهانه‌ای بود برای برگزاری کنفرانس توسعه روابط اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و اقلیم کردستان عراق؛ این کنفرانس در روزهای دوازدهم و سیزدهم اردیبهشت‌ماه در شهر اربیل برگزار شد و شماری از مقامات عالی‌رتبه اقتصادی و فعالان اقتصادی دو کشور در آن حضور داشتند.

حاضران در کنفرانس

وزیر صنعت، معدن و تجارت ایران و نخست‌وزیر اقلیم کردستان از برجسته‌ترین چهره‌های حاضر در این کنفرانس بودند. به دیگر حاضران کنفرانس در ادامه اشاره شده است:

۱. جمع کثیری از بازرگانان و اعضای اتاق‌های بازرگانی کشورمان
۲. رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه و عضو هیئت‌رئیس اتاق ایران
۳. رئیس سازمان توسعه تجارت ایران
۴. سفیر ایران در عراق
۵. سرکنسول‌های جمهوری اسلامی ایران در اربیل و سلیمانیه
۶. رئیس ستاد ویژه عراق
۷. استانداران استان‌های تهران و ارومیه
۸. معاون بانک مرکزی ایران
۹. روسای اتاق‌های کردستان، آذربایجان شرقی، کاشان، اصفهان و همدان
۱۰. وزرای صنعت و معدن عراق و اقلیم کردستان
۱۱. استانداران استان‌های اقلیم کردستان عراق

در این سخنرانی‌ها بر توسعه فعالیت‌های اقتصادی و تجاری دو کشور، حل و فصل موانع موجود، ضرورت تجارت آزاد، تسهیل در امور گمرکی، ایجاد شهرک صنعتی مشترک، توسعه خدمات فنی و مهندسی و نیز تشکیل کمیته‌ای با رویکرد توسعه تجاری و بررسی و حل و فصل موانع موجود اشاره شد.

در ادامه کیوان کاشفی، رئیس اتاق کرمانشاه و عضو هیئت‌رئیس اتاق ایران به مسائلی همچون ضرورت توسعه مبادلات، حل و فصل موانع بانکی و پولی و عملکرد صرافی‌ها، تأسیس شرکت حمل و نقل مشترک و فرایند حمل یکسره کالا، راه‌اندازی مرکز داوری برای حل اختلافات مالی تجار و ضرورت سرمایه‌گذاری مشترک تأکید داشته و در سخنرانی خود به آن‌ها اشاره کرد.

در بعدازظهر روز اول کنفرانس جلسات سه‌گانه هم‌زمان به صورت پنل‌های تخصصی در حوزه‌های صنعت، سرمایه‌گذاری و بازارچه‌ها و مرزهای تجاری، خدمات فنی و مهندسی و حمل و نقل تشکیل شد. در روز دوم، پنل‌های تخصصی در حوزه‌های صنعت، سرمایه‌گذاری و بازرگانی با حضور مدعوین کنفرانس برگزار شد.

۱۲. روسای اتاق‌های اقلیم و جمع پرتعدادی از بازرگانان و فعالان اقتصادی کشور عراق

آنچه در کنفرانس گذشت

نخستین روز کنفرانس با خیرمقدم دارا جلیل خیاط ریاست اتحادیه اتاق‌های بازرگانی اقلیم شروع شد و مقاماتی همچون نخست‌وزیر اقلیم، وزیر صنعت، معدن و تجارت جمهوری اسلامی ایران، وزیر صنایع اقلیم و سپس رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه و عضو هیئت‌رئیس اتاق ایران، دکتر مقیمی استاندار تهران، وزیر شهرداری و گردشگری اقلیم و خسرو تاج ریاست سازمان توسعه تجارت سخنرانی کردند.



عضو هیئت رئیسه اتاق ایران در کنفرانس توسعه روابط اقتصادی ایران و اقلیم کردستان عراق عنوان کرد:

به دنبال افق‌های جدید در روابط اقتصادی هستیم

یافتن و به کار گرفتن افق‌ها و استراتژی‌های جدید در روابط اقتصادی با اقلیم کردستان عراق از مهم‌ترین محورهایی بود که در کنفرانس توسعه روابط اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و اقلیم کردستان عراق مطرح شد. این کنفرانس هم‌زمان با سفر دوازده هیئت اعزامی استان‌های هم‌مرز عراق به اربیل و جمعی از فعالان اقتصادی انجام شد. کیوان کاشفی، عضو هیئت رئیسه اتاق ایران و رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه به عنوان سرپرست، این هیئت اعزامی را همراهی کرد. برجسته‌ترین محورهای مطروح از سوی رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه در پی آمده است.

کردستان دارند که این امر پیش‌زمینه مناسبی برای افزایش مراودات اقتصادی و افزایش حجم مبادلات و رسیدن به مبلغ چهار میلیارد دلار تا پایان سال میلادی آینده خواهد بود.

۷. اتاق‌های بازرگانی اقلیم کردستان ارتباط گسترده‌ای با اتاق‌های ایران دارند، مناسبات دوستانه و نزدیک اتاق‌های ایران و اقلیم می‌تواند پایه‌گذار تنوع بخشی به مبادلات اقتصادی دو طرف شود.

۸. اتاق‌های بازرگانی ایران خواهان ایجاد تسهیلات لازم برای توسعه همکاری‌های اقتصادی بخش خصوصی دو کشور هستند و این نشست مهم را گامی در جهت نیل به این امر مهم می‌دانند.

۹. آمادگی داریم تا نمایندگانی را برای تشکیل کمیته‌های تخصصی و دائمی برای پیگیری و توافقات این نشست و هماهنگی لازم برای اهداف ترسیم شده معرفی کنیم.

۱۰. پیشنهاد دارم این نشست‌ها به صورت سالانه و با تنظیم دستور جلسه مشخص، برگزار شود.



مانند نفت و پتروشیمی، کشاورزی، صنایع غذایی و گردشگری می‌تواند ضمن مستحکم کردن پایه‌های دوستی بین مردم و فعالان اقتصادی سبب ایجاد اشتغال، ثروت و رفاه مردم این منطقه باشد.

۶. تجار و تولیدکنندگان ایرانی سابق روشن و خوبی از دو دهه دادوستد تجاری با همپایان‌شان در اقلیم

۱. ضرورت دارد مبانی جدید اقتصادی خود را بر اساس تحولات موجود و آینده پیش رو تدوین کنیم.

۲. سوابق طولانی تجارت بین دو کشور ایران و عراق و به‌ویژه منطقه اقلیم کردستان در کنار پتانسیل‌های موجود در دو کشور و همچنین علاقه‌مندی مسئولان و فعالان اقتصادی به افزایش مبادلات، چنانچه بر پایه برنامه‌ریزی اصولی متمرکز شود موجب شکوفایی بیشتر اقتصاد دو کشور خواهد بود.

۳. مردمی که در یک منطقه و اقلیم زندگی می‌کنند و مشترکات فراوان و مشکلات واحد دارند سزاوارترین افراد برای بهره‌مندی از منابع و ثروت‌های اقتصادی موجود در آن منطقه‌اند.

۴. شرایط فعلی در منطقه به‌ویژه پس از پاک‌سازی عراق از شر داعش افق‌های جدیدی در اقتصاد این کشور ایجاد کرده است. تدوین این افق‌ها و استراتژی‌های جدید از مهم‌ترین اهداف ما در این اجلاس است.

۵. گام برداشتن به سوی تجارت استاندارد و اصولی، انجام سرمایه‌گذاری‌های مشترک در حوزه‌های متنوع





در آیین تکریم و معارفه سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه مطرح شد برداشتن موانع تولید، مصداق حمایت از کالای ایرانی

طی مراسمی از زحمات نعمت‌اله حقیقی، رئیس پیشین سازمان صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه تقدیر شد و محسن رستمی به عنوان سرپرست جدید این سازمان معرفی شد. در این مراسم که با حضور جمعی از فعالان اقتصادی برگزار شد، بر حمایت از کالای ایرانی تاکید و رفع موانع تولید به عنوان یکی از راهکارهای این مهم عنوان شد. گزیده‌ای از موارد مطرح شده در این نشست را در پی می‌خوانید.

با بیان این‌که حوزه‌های مختلف صنعت، معدن و تجارت باید مورد توجه ویژه قرار گیرد، بیان کرد: به‌ویژه در استانی مانند کرمانشاه که نرخ بیکاری بالایی دارد و زلزله اخیر هم مزید علت شده، باید بیشتر به مسائل صنعت، معدن و تجارت رسیدگی شود. حقیقی سپس به عملکرد دوساله خود در حوزه صنعت، معدن و تجارت اشاره کرد و افزود: در سال‌های ۹۳ و ۹۴ تعداد صدور پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی در استان ۴۹ مورد بود که در سال ۹۵ به ۱۱۶ مورد و در سال ۹۶ به ۱۱۷ مورد رسید. این رشد مجوز کاغذی نیست و اشتغالی است که واقعا ایجاد شده و به بهره‌برداری رسیده است.

رئیس پیشین سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه گفت: به‌علاوه طی دو سال اخیر ۱۷۰ واحد صنعتی صد درصد را کد را فعال کردیم. در مدت این دو سال نیز ۸۰۰ مجوز صنعتی صادر کردیم که بسیاری از آن‌ها کمتر از ۲۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد، اما سرمایه‌گذاری‌شان حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان است که امیدواریم به بهره‌برداری برسند.

او معتقد است، با مجموعه این اقدام‌ها و تسهیلاتی که برای کرمانشاه در نظر گرفته شده است، امسال یک سال طلایی برای استان خواهد بود. حقیقی از اقدام‌های گسترده‌ای که در حوزه معادن انجام شده است هم نام برد و ادامه داد: سه هزار کیلومتر از شرق استان را به ایمن‌درو و آگذار کردیم که اکتشافات خوبی

تولید داخل قسمت مهمی از پازل اقتصاد مقاومتی است و بخش زیادی از اهداف اقتصاد مقاومتی را محقق خواهد کرد.

عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران با اشاره به مشکلات متعدد واحدهای تولیدی از جمله تامین نقدینگی، مسائل مالیات و تامین اجتماعی، تسهیلات بانکی، بروکراسی اداری و ...، تصریح کرد: برداشت موانع پیش روی واحدها و کاهش هزینه آن‌ها اولین گام برای حمایت از کالای ایرانی است.

رئیس پیشین سازمان صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه:

رونق تولید برای بنگاه‌های صد درصد را کد



نعمت‌الله حقیقی رئیس پیشین سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه در این مراسم از نقش مهم صنعت، معدن و تجارت در اقتصاد کشور و سهم ۴۰ درصدی آن در تولید ناخالص داخلی یاد کرد. او

رئیس اتاق کرمانشاه:

حمایت از کالای ایرانی، بخش مهمی از پازل اقتصاد مقاومتی است



کیوان کاشفی، رئیس اتاق کرمانشاه در آیین تکریم و معارفه رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه کاهش سه درصدی نرخ بیکاری کرمانشاه و پایین آمدن یک رتبه در کشور را نقطه امید داند و گفت: کاهش نرخ بیکاری آن هم در فصل زمستان که آمار بیکاری معمولاً بالا می‌رود، رویداد مثبتی است. به گفته رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه، اگر تلاش و کوشش مضاعف داشته باشیم و فضای اقتصادی کرمانشاه را بهبود دهیم، امکان کاهش بیشتر نرخ بیکاری را داریم.

عضو هیئت‌رئیس اتاق ایران در ادامه به نام‌گذاری امسال به عنوان سال «حمایت از کالای ایرانی» از سوی مقام معظم رهبری، اشاره کرد و گفت: حمایت از کالای

کاربخشنامه و دستورالعمل.

رضا رحیمی با بیان این‌که نباید اجازه دهیم



حمایت از کالای ایرانی در حد شعار بماند، گفت: برای کمک به اقتصاد کشور راهی جز خرید کالای ایرانی نداریم. متأسفانه در سال‌های گذشته دشمنان با بهانه‌های واهی ایران را تحریم کردند و مانع از ورود تکنولوژی و درآمدهای ارزی به داخل کشور شدند که به تولید صدمه زد، اما با حمایت مقام معظم رهبری و تدابیر این دولت وضع بهتر شده و ما هم وظیفه داریم با خرید کالای ایرانی در کنار تولیدکنندگان باشیم.

به گفته معاون استاندار کرمانشاه، در داخل کشور بازار خوب ۸۰ میلیون نفری برای خرید کالاهای ایرانی داریم که نباید از آن غافل شویم. رحیمی گفت: بسیاری از کشورها که از ما عقب بودند و ظرف چند سال به پیشرفت و توسعه رسیدند نیز در درجه اول از کالای تولید داخلی خود حمایت کردند.

رحیمی در ادامه از افق روشن پیش روی تولید در کرمانشاه یاد کرد و افزود: حدود سه هزار میلیارد تومان تسهیلات کم بهره و کمک فنی و اعتباری برای کمک به اشتغال کرمانشاه در نظر گرفته شده است.

خودزنی کنیم و تولیدکنندگان داخل کشور را زمین بزنیم.



او از اهمیت توجه به کالای ایرانی براساس شعار مدنظر مقام معظم رهبری یاد کرد و افزود: تنها راه کمک به اقتصاد و اشتغال کشور حمایت از کالاهای تولید داخل و خرید کالای ایرانی است. نباید زمینه‌ای فراهم کنیم که تولیدکننده داخلی کشور زمین بخورد و به نوعی خودزنی کنیم. عدم حمایت از تولید داخلی حتی به شوخی در فضای مجازی هم نباید مطرح شود. غلامرضا مودب شعار در ادامه از ویژگی‌ها و پتانسیل‌های استان کرمانشاه یاد کرد و ادامه داد: کرمانشاه به دلیل موقعیت جغرافیایی، پتانسیل مرزی که با کشور عراق دارد و ... پایگاه بزرگ توسعه در غرب کشور است و باید جایگاه فعلی آن ارتقا یابد. حیف است کرمانشاه با این همه توانمندی، در زمینه صنعت و معدن هم جلوتر از بقیه استان‌ها نباشد.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری کرمانشاه:

از بازار ۸۰ میلیونی خرید کالای ایرانی غافل نشویم

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری کرمانشاه با بیان این‌که نباید از بازار ۸۰ میلیونی خرید کالای ایرانی غافل شویم، گفت: خرید کالای ایرانی کار دل است، نه

در حوزه فلز در سنقر داشته‌ایم. همچنین در حوزه صنوف نیز که سهم بسزایی در اشتغال استان دارد به سمت مشاغل خرد و خانگی روی آوردیم و سال گذشته نسبت به سال‌های ۹۳ و ۹۴ حدود ۱۶ برابر در پروانه‌های اشتغال خانگی و خرد رشد داشتیم. حقیقی تعداد پروانه‌های صنفی صادر شده در سال‌های ۹۳ و ۹۴ را نیز ۱۰ هزار مورد اعلام کرد که در دو سال اخیر به ۱۶ هزار مورد رسیده است. او از دانش بنیان شدن واحدهای تولیدی استان هم یاد کرد و ادامه داد: تعداد گواهی‌هایی که در سال‌های ۹۳ و ۹۴ برای طرح‌های تحقیق و توسعه دادیم سه مورد بود که در دو سال اخیر به ۸۰ مورد رسیده است.

سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه:

تسهیلات یک هزار و ۶۰۰ میلیارد تومانی برای توسعه اشتغال



محسن رستمی سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه از تسهیلات یک هزار و ۶۰۰ میلیارد تومانی که امسال برای ایجاد تولید و اشتغال در کرمانشاه در بخش‌های مختلف در نظر گرفته شده یاد کرد و گفت: این رقم تسهیلات به غیر از کمک‌های فنی و اعتباری در نظر گرفته شده است.

رستمی معتقد است، باید با کمک این تسهیلات ابتدا واحدها و سرمایه‌گذاری‌های راكد را به چرخه تولید برگردانیم، سپس به افزایش ظرفیت واحدهای موجود بپردازیم و در درجه بعدی سراغ ایجاد واحدهای صنعتی و سرمایه‌گذاری‌های جدید برویم. سرپرست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه خاطر نشان کرد: کرمانشاه در زمینه صنعت، معدن و تجارت پتانسیل‌های زیادی دارد و با توجه به این‌که نیمی از اشتغال کشور در این بخش است باید به توسعه این حوزه‌ها بپردازیم و بتوانیم از قبل آن ایجاد شغل داشته باشیم.

مشاور معاون مدیریت و توسعه منابع وزارت صنعت، معدن و تجارت:

با خرید کالای غیر ایرانی خودزنی نکنیم

مشاور معاون مدیریت و توسعه منابع وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: نباید با خرید کالاهای غیر ایرانی





نشست فعالان اقتصادی با نمایندگان مردم کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی برگزار شد

هم‌نوا برای پویایی اقتصاد

همان‌گونه که مجلس شورای اسلامی را پارلمان تصمیم‌گیر در تمام شئون و ارکان کشور می‌دانند، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن نیز پارلمان بخش خصوصی در حوزه اقتصاد است که هر چه توانمندتر شدنش، آب به آسیاب توسعه و اشتغال می‌ریزد؛ حال گاهی این پارلمان بخش خصوصی برای پیشبرد برنامه‌ها و راهبردها نیاز به همراهی و هم‌صدایی نهاد تصمیم‌گیر و قانون‌گذار یا همان مجلس شورای اسلامی دارد. به همین رو بود که نشست فعالان اقتصادی استان کرمانشاه با نمایندگان مردم این استان در مجلس شورای اسلامی برگزار شد تا فرصتی برای توسعه شود و بستری هموار برای پویایی اقتصاد.

گزارش حاضر نگاهی گذرا دارد به آنچه در این نشست گذشت.

رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه:

با این روند نرخ ارز، منابع ارزی کشور به «تاراج» می‌رود اگر وضعیت نرخ ارزی به همین شکل ادامه پیدا کند، منابع ارزی کشور به تاراج خواهد رفت و عده‌ای به سوداگری واردات خواهند پرداخت. کیوان کاشفی، رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه در نشست با نمایندگان استان از مشکلات ارزی کشور یاد کرد که تاثیر زیادی بر فعالیت بخش خصوصی داشته است.

او با اشاره به سیستم تک‌نرخ چهار هزار و ۲۰۰ تومانی که اکنون برای ارزی پیش‌بینی شده است، تاکید کرد: این روش قطعاً موفق نخواهد بود و اگر زودتر تدبیری برای آن اندیشیده نشود شاهد به تاراج رفتن منابع ارزی کشور خواهیم بود. به گفته عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران، نتیجه این امر آن است که تنها در دو ماه اول

پیشنهاد اصلی ما این است که از ذخایر ارزی محافظت شود تا بتوانیم آن را برای واردات کالاهای اساسی، دارو و بخشی از خط تولید استفاده کنیم. به علاوه باید بازارهای ثانویه و صرافی‌های مجاز را به رسمیت بشناسیم، زیرا بازار هم معمولاً با این نرخ روز که در بازار آزاد وجود دارد خود را وفق می‌دهد.

به گفته این کارشناس مسائل اقتصادی، باید اجازه تعدیل نرخ ارز نیز داده شود، یعنی هر سال بر اساس نرخ تورم داخل و خارج از کشور رقمی به نرخ ارز اضافه شود، اما در قیمت‌ها ثبات داشته باشیم. او با بیان این‌که مهم‌تر از نرخ ارز ثبات آن است، گفت: عدم ثبات بسیاری از بازارها را به رکود و بی‌ثباتی کشانده است.

رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه به نامناسب بودن فضای کسب‌وکار استان و سیر نزولی آن طی چهار فصل

امسال ۲۰ میلیارد دلار ثبت سفارش واردات داشتیم که روی دست ما مانده است و قطعاً به آن‌ها این میزان ارز داده نخواهد شد.

کاشفی با بیان این‌که معمولاً کل واردات در کشور در سال حدود ۳۵ تا ۴۰ میلیارد دلار است، افزود: با این روند تا پایان امسال حدود ۱۲۰ میلیارد دلار برای واردات به کشور نیاز ارزی خواهیم داشت. در شرایطی که نرخ دلار برای واردات چهار هزار و ۲۰۰ تومان باشد هر آنچه با این نرخ وارد کشور شود سود خالص خواهد بود و همه برای واردات هجوم می‌آورند. اتاق بازرگانی ایران چند پیشنهاد برای وضعیت نرخ ارز ارائه کرده است که اگرچه مورد تایید بدنه کارشناسی و برخی وزرای دولت قرار گرفته، اما هنوز اجرایی نشده است.

رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه یادآوری کرد:

فلاح‌پیشه درباره موضوع دخل و تصرف نمایندگان در عزل و نصب مدیران استان نیز بیان کرد: مجمع نمایندگان استان کمترین دخالت را در عزل و نصب‌ها دارند و فقط در مورد افرادی که ناکارآمد هستند تذکر می‌دهند.

سیدقاسم جامی، نماینده کرمانشاه: لزوم برگزاری مستمر جلسات بخش خصوصی و مجمع نمایندگان

سیدقاسم جامی نماینده کرمانشاه در مجلس شورای اسلامی نیز خواستار انسجام و همکاری بیشتر مجمع نمایندگان برای پیگیری مباحث استان شد و افزود: این‌که مجمع نمایندگان با هم پیگیری یک موضوع واحد برای کرمانشاه باشند کم اتفاق می‌افتد. او بر لزوم برگزاری مستمر جلسات بخش خصوصی و مجمع نمایندگان تاکید کرد و ادامه داد: این جلسات باید خروجی مناسبی داشته باشد.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی:

مشکل اصلی بخش خصوصی «رقابت با دولت» است
عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: مهم‌ترین مشکل بخش خصوصی کشور رقابت دولت با آن است. سیدجواد حسینی‌کیا اصلی‌ترین مشکل بخش خصوصی در کشور رقابت با دولت دانست و اظهار کرد: اگر دولت از رقابت با بخش خصوصی دست بردارد، این بخش راه خود را باز خواهد کرد. به علاوه حاکمیت باید سهم خود را در ضررهای بخش خصوصی پرداخت کند، زیرا در بسیاری از موارد بخش خصوصی در جریان یک مسئله سیاسی و... ضررهایی می‌کند که هیچ نقشی در آن نداشته است.

نماینده سنقر و کلیایی در مجلس شورای اسلامی مبارزه با قاچاق کالا را از دیگر مواردی دانست که به تقویت بخش خصوصی کمک می‌کند و یادآوری کرد: اکنون گردش مالی پوشاک قاچاق در کشور ۱۵ هزار میلیارد تومان و سیگار ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان است. حسینی‌کیا با بیان این‌که ۶۰ تا ۷۰ درصد گردش مالی سیگار قاچاق کشور در اختیار دو شرکت خارجی است، خاطرنشان کرد: چطور این شرکت‌ها می‌توانند پول سیگار را به ارز تبدیل کرده و از کشور خارج کنند، اما بخش خصوصی برای واردات ارز ندارد.

او مالیات بر ارزش افزوده را نیز یکی دیگر از موانع پیش روی بخش خصوصی برشمرد که به‌درستی اجرا نشد و مشکلاتی را برای این بخش ایجاد کرده است و ادامه داد: نرخ بالای تسهیلات، سرمایه در گردش، مسائل بیمه و... نیز از دیگر مشکلات بخش خصوصی است. این نماینده مجلس با بیان این‌که نمی‌توان تمام موانع

رئیس مجمع نمایندگان استان کرمانشاه: کرمانشاه پیش‌قراول تجارت با عراق باشد

رئیس مجمع نمایندگان استان کرمانشاه تاکید کرد: این استان باید پیش‌قراول ارتباطات تجاری با عراق باشد. حشمت‌الله فلاح‌پیشه با اشاره به شرایط اقتصادی کشور، عنوان کرد: دوران تازه‌ای از تحریم‌ها آغاز شده که باید برای ورود به آن آماده باشیم و فعالان بخش خصوصی سربازان این دوران جدید هستند.

او بر لزوم فعال شدن بیش از پیش بخش خصوصی در کشور تاکید کرد و ادامه داد: در شرایطی که بودجه کشور عمدتاً صرف هزینه‌های جاری می‌شود باید برای کمک به اقتصاد کشور، بخش خصوصی را تقویت کنیم.

نماینده اسلام‌آباد غرب و دالاهو در مجلس شورای اسلامی از مزیت‌های استان کرمانشاه هم یاد کرد و افزود: تنها مزه‌هایی که از بعد اقتصادی، سیاسی و استراتژیک می‌تواند تا دریای مدیران را امتداد یابد مرزهای کرمانشاه است که هم برای استان یک فرصت است و هم می‌تواند کشور را از تهدید نجات دهد.

فلاح‌پیشه با بیان این‌که کرمانشاه باید پیش‌قراول تجارت با عراق باشد، یادآور شد: میزان مبادلات تجاری ایران با عراق در شرایط خوب دو برابر ۲۸ کشور اروپایی است، آن‌هم در شرایطی که این مبادلات ۹۰ به ۱۰ به سود ما است. او از آمادگی مجمع نمایندگان استان کرمانشاه برای تعامل بیشتر با مسئولان و نمایندگان عراق برای افزایش مراودات تجاری خبر داد و گفت: باید جلسات مشترکی در اربیل عراق و همچنین داخل استان برای رفع مشکلات دو طرف برگزار کنیم تا هم پیشنهادهای خود را به دولت مرکزی عراق برسانیم و هم ببینیم رقبای ما در این کشور چه کاری می‌کنند.

این نماینده مجلس خواستار تعامل بیشتر بخش خصوصی با نمایندگان استان نیز شد و تاکید کرد: ما از تابستان که پیش‌نویس بودجه سال آینده تدوین می‌شود پذیری بخش خصوصی برای پیشنهادهای آن‌ها هستیم و درهای دفتر ما همیشه به روی بخش خصوصی باز است. فلاح‌پیشه اظهار کرد: اگر مانع و مشکل خاصی نیز در استان پیش روی فعالیت بخش خصوصی است، در مجلس پیگیر آن خواهیم بود.

او با بیان این‌که جلسات مشترک مجمع نمایندگان با بخش خصوصی باید به صورت مستمر و بین ۳۵ روز تا سه ماه یک‌بار برگزار شود، خاطرنشان کرد: در جلسه بعدی در حضور استاندار و سایر مسئولان مربوط خواهیم بود تا پیگیر رفع موانع کسب‌وکار در فضای استان باشیم.

رئیس مجمع نمایندگان استان کرمانشاه به انتقاد برخی از فعالان بخش کشاورزی درباره عدم پرداخت مطالبات کشاورزان هم اشاره کرد و گفت: هیچ تذکری درباره قیمت خرید تضمینی گندم یا پرداخت بدهی چغندرکاران نیست که نمایندگان کرمانشاه در آن نباشند.



گذشته اشاره کرد و گفت: اکنون از نظر فضای کسب‌وکار دو استان آخر کشور هستیم. این امر مانع اصلی ورود سرمایه‌گذار به داخل استان است و هیچ سرمایه‌گذاری حاضر نیست در چنین شرایطی وارد کرمانشاه شود و سرمایه‌گذاری کند.

عضو هیئت‌رئیس اتاق بازرگانی ایران معتقد است، در این شرایط کارکرد مناطق آزاد تجاری و مناطق ویژه اقتصادی از دست خواهد رفت. کاشفی اظهار کرد: بعد از این‌که چند منطقه ویژه اقتصادی و آزاد تجاری که اکنون در مجلس است تعیین تکلیف شود، در کشور ماراتنی برای جذب سرمایه‌گذار خواهیم داشت و ما هم باید بتوانیم در این مورد حتی با استان‌های هم‌جوار رقابت کنیم. باید تا قبل از این شرایط فضای کسب‌وکار استان را بهبود ببخشیم.

کاشفی با بیان این‌که برخی از دستگاه‌های دولتی در برابر فضای کسب‌وکار استان از خود مقاومت نشان می‌دهند، عنوان کرد: این در حالی است که برخی از بخش‌های دولتی هنوز معنای فضای کسب‌وکار را نمی‌دانند و آن چیزی است که در ید بخش خصوصی نیست و عمده آن در اختیار حاکمیت و دولت است. رئیس اتاق بازرگانی استان کرمانشاه همچنین از تشکیل کمیته‌ای برای بهبود فضای کسب‌وکار با تاکید استاندار خبر داد که امید است با فعالیت آن وضعیت کمی بهتر شود.

پیش روی بخش خصوصی را به طور کامل برداشت، تاکید کرد: بخشی از این موانع مربوط به محدودیت های قانونی در کشور است. نمایندگان از هیچ کوششی برای کمک به استان و فعالان بخش خصوصی فروگذار نمی کنند.

احمد صفری نماینده کرمانشاه مطرح کرد: موانع اصلی بهبود فضای کسب و کار

احمد صفری نماینده کرمانشاه با اشاره به چند مانع اصلی فضای کسب و کار، گفت: درگیری های سیاسی یکی از مهم ترین عوامل است که نمی گذارد در کرمانشاه کارها به خوبی پیش برود. سال هاست از منازعات سیاسی هیچ سودی نبرديم. در کرمانشاه وقتی که یک فرد اصولگرا در راس است، اصلاح طلبان مانع کار او می شوند و برعکس.

عضو مجمع نمایندگان استان کرمانشاه عوامل اقتصادی به ویژه بی ثباتی در نرخ ارز را از دیگر مشکلات پیش روی بخش خصوصی دانست که امکان تصمیم گیری درست را می گیرد. وقتی که در مدت یک سال ۳۰ میلیارد دلار از ذخایر ارزی کشور خارج می شود پیامدی جز بالا رفتن نرخ ارز نخواهد داشت. همچنین عوامل اجتماعی، عقب بودن از تکنولوژی روز و ... نیز از دیگر موانع پیش روی بخش خصوصی است.

فرهاد تجری نماینده قصر شیرین، سرپل ذهاب و گیلان غرب:

درباره رفع مشکلات، واقع بین باشیم
فرهاد تجری نماینده قصر شیرین، سرپل ذهاب و گیلان غرب گفت: باید درباره رفع مشکلات پیش روی بخش خصوصی واقع بین باشیم و بدانیم که امکان تغییر قوانین و مقررات صرفاً برای استان کرمانشاه وجود ندارد. قطعاً نمی توانیم مصوبه ای در مجلس بگیریم که همه مشکلات کرمانشاه را یک باره حل کند؛ اما نمایندگان مجلس آن قدر نفوذ دارند که اگر در حوزه مدیریتی مقررات سخت گیرانه وجود دارد بتوان با ریزنی و گفت و گو بخشی از این مقررات را تعدیل کرد یا یک نسخه منطقه ای برای آن پیچید.

شهاب نادری نماینده پاه و اورامانات:

کار بخش خصوصی با کاغذبازی پیش نمی رود
شهاب نادری نماینده پاه و اورامانات نیز با بیان این که همواره حامی بخش خصوصی هستیم، افزود: با این بروکراسی شدید و کاغذبازی که داریم کار بخش خصوصی پیش نمی رود. بارها شرایط حضور سرمایه گذاران را در استان فراهم کردیم اما این بروکراسی، سرمایه گذاران را فراری داده است.

نماینده پاه و اورامانات خواستار حمایت بیشتر از جوانان بیکار مناطق مرزنشین شد و افزود: مرز برای این جوانان

در حال تبدیل شدن به تهدیدهای امنیتی است. نادری با انتقاد از ریخت و پاش هایی که در برخی از بخش ها انجام می شود، عنوان کرد: در شرایطی که جوانان مناطق مرزی برای وام دو میلیون تومانی لنگ هستند، در برخی سازمان ها ریخت و پاش های چند میلیونی می شود.

حسن سلیمانی نماینده کنگاور، صحنه و هرسین:

رفع موانع کسب و کار باید به صورت قانونی انجام شود
در ادامه حسن سلیمانی نماینده کنگاور، صحنه و هرسین گفت: رفع موانع کسب و کار باید به صورت قانونی انجام شود و امکان این که کاری در خارج از چارچوب قانون انجام دهیم نداریم. نباید فراموش کرد که ما امکان نوشتن یک قانون منطقه ای برای حل مشکلات کرمانشاه را نداریم، اما می توانیم حمایت ها و کمک های منطقه ای برای کرمانشاه جذب کنیم.

این نماینده مجلس با بیان این که بخش خصوصی هم باید خود پای کار بیاید، عنوان کرد: متأسفانه در کرمانشاه تفکر بازاری بودن و پول به دست آوردن وجود ندارد. سلیمانی با بیان این که مجمع نمایندگان استان همواره آماده پذیرش بخش خصوصی است، اظهار کرد: بخش خصوصی هم باید برای رفع مشکلات خود سراغ ما بیاید.

رئیس اتاق اصناف کرمانشاه:

مالیات بازاریان کرمانشاه و اصفهان را یکسان می گیرند



رئیس اتاق اصناف کرمانشاه از وضعیت مالیات اصناف کرمانشاه گلایه کرد و گفت: مالیات بازار کرمانشاه و اصفهان را یکی می گیرند. رضا سلیم ساسانی در نشست فعالان بخش خصوصی و مجمع نمایندگان استان کرمانشاه با اشاره به معضل بیکاری استان کرمانشاه، اظهار کرد: ایجاد شغل جدید نمی خواهیم، فعلاً باید تلاش کنیم همین مشاغل موجودی که داریم حفظ کنیم.

او از اشتغال زایی قابل توجه حوزه اصناف یاد کرد و ادامه داد: بازار کرمانشاه با مشکلات متعددی مواجه است که اگر فکری به حال آن نشود همین اشتغال موجود را هم از دست می دهیم.

رئیس اتاق اصناف کرمانشاه به موضوع بالا بودن مالیات

برای بازاریان کرمانشاه اشاره کرد و افزود: مالیات برای بازار کرمانشاه و اصفهان را یکسان حساب می کنند.

سلیم ساسانی درباره حقوق بازرسان اتاق اصناف کرمانشاه نیز تاکید کرد: موضوع حقوق بازرسان اتاق اصناف چند سال است که مطرح می شود و محلی برای پرداخت حقوق آن ها نداریم. این در حالی است که بر اساس قانون باید ۳۳ درصد از درآمد حاصل از جرایم که به خزانه دولت می رود به اتاق های اصناف برای حقوق بازرسان داده شود که تاکنون چیزی پرداخت نشده است.

رئیس خانه معدن کرمانشاه:

بخش خصوصی، حامی ندارد

عارف ابراهیمی رئیس خانه معدن کرمانشاه نیز از بی توجهی به حوزه معدن در کشور انتقاد کرد و افزود: از نمایندگان مجلس توقع داریم پیگیر تفکیک وزارت صنعت، معدن و تجارت باشند تا توجه به حوزه معدن بیشتر شود. او بخش خصوصی را بی کس ترین بخش در کشور دانست که هیچ کس حامی آن نیست و در شرایط بسیار بد فضای کسب و کار به سختی فعالیت می کند.

مدیرعامل تشکل های حمایتی و هدایتی کشاورزی ایران:

کشاورزان قشری مظلوم هستند

همچنین سجاد سنجابی مدیرعامل تشکل های حمایتی و هدایتی کشاورزی ایران گفت: کشاورزان قشری مظلوم هستند که کسی سراغ آن ها نمی آید تا به مشکلات شان رسیدگی کند. اکنون کشاورزان کرمانشاه با مشکلات زیادی مواجه اند؛ برای مثال هنوز پول چغندرهای خود را دریافت نکرده اند.

سنجابی از حضور کارگران افغانی سر مزارع کرمانشاه هم انتقاد کرد و یادآور شد: اصفهانی ها زمین های کشاورزی کرمانشاه را می گیرند و از کارگران افغانی استفاده می کنند، این در شرایطی است که بسیاری از جوانان کرمانشاه بیکارند.

رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و گردشگری:

نباید بخش دولتی در حوزه گردشگری بر بخش خصوصی حاکم شود

فردین امیری رئیس انجمن صنفی دفاتر خدمات مسافرت هوایی و گردشگری نیز با اشاره به مشکلات حوزه گردشگری استان، گفت: نباید بخش دولتی را در حوزه گردشگری بر بخش خصوصی حاکم کنیم.

او همچنین خواستار راه اندازی پروازهای بین المللی در فرودگاه کرمانشاه شد که می تواند به گردشگری استان کمک کند.